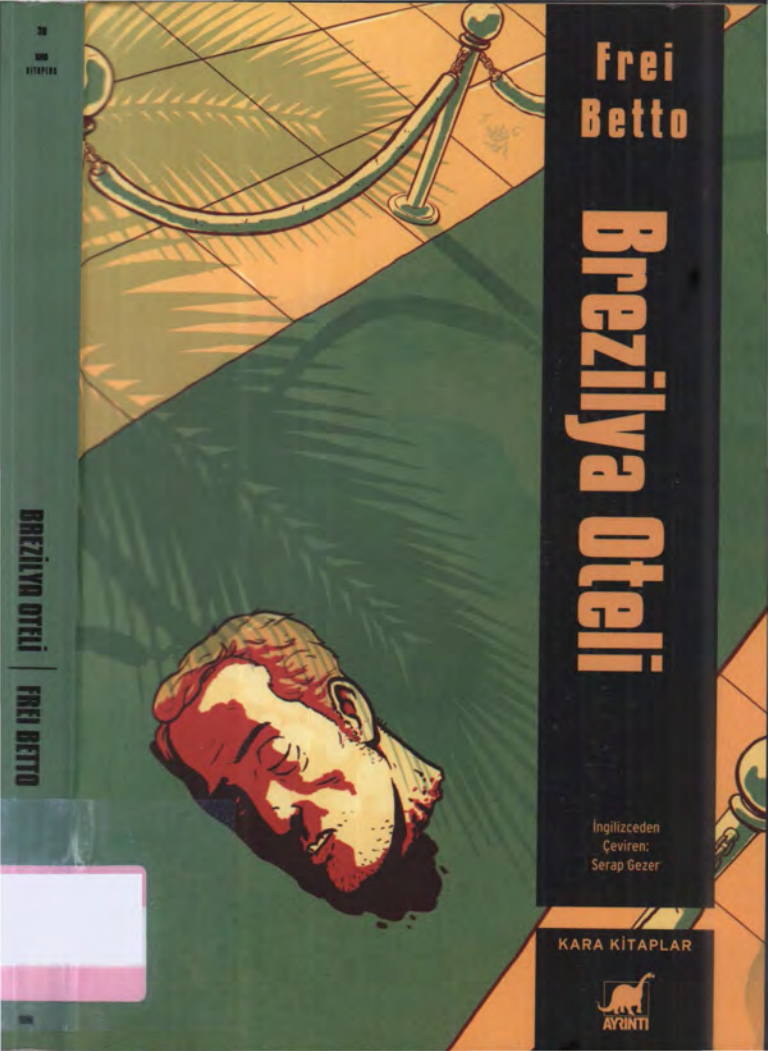

Frei
Betto
Brezilya Oteli
İngilizceden
Çeviren:
Serap Gezer
KARA KİTAPLAR
AYRINTI
BREZİLYA OTELİ | FREI BETTO

brezilya oteli
kesik başların gizemi

rio polis müfettişi olinto del bosco için bir vaka

frei betto

ayrıntı: 1015 | kara kitaplar: 30

brezilya oteli-kesik başların gizemi / frei betto

orjinal adı / hotel brasil-o mistéri o das cabeças degoladas

ingilizce'den çeviren / serap gezer

yayıma hazırlayan / ömer türkeş

son okuma / hakan ismail şiriner

© frei betto, 1999

bu kitabın türkçe yayım hakları
ayrıntı yayınları'na aittir.
türkçe yayım hakları kalem ajans aracılığıyla alınmıştır.

kapak illüstrasyonu / berat pekmezci

kapak ve görsel tasarım / gökçe alper

dizgi / kâni kumanovalı

baskı: yazın basın yayın mat. tur. tic. ltd. şti.
çevre sanayi sitesi 8. blok no: 38-40-42-44
başakşehir / istanbul / tel no: (0212) 565 02 55
sertifika no: 12028

birinci basım, istanbul, eylül 2016 / baskı adedi 2000

isbn 978-605-314121-1 / sertifika no.: 10704

ayrıntı yayınları basım dağıtım san. ve tic. a.ş.
hobyar mah. cemal nadir sok. no: 3 cağaloğlu – istanbul
tel.: (0212) 512 15 00 faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr • info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi
facebook.com/ayrintiyayinevi
instagram.com/ayrintiyayinlari

frei betto

Carlos Alberto Libânio Christo ya da kısa adıyla Frei Betto yazar, siyasi aktivist, kurtuluş teologu ve Jacoben rahibi kimliği ile tanınıyor. 25 Ağustos 1944 tarihinde Brezilya'nın Belo Horizonte kentinde doğdu. Gazetecilik eğitimi aldığı yıllarda –20'li yaşlarındaydı– Dominiken Kilisesi'ne katıldı. Ayrıca antropoloji, felsefe ve teoloji eğitimi gördü. 1970'lerde askeri diktatörlük tarafından Brezilya dışına insan kaçırdığı gerekçesiyle dört yıl hapis cezasına çarptırıldı. Hapisten çıktıktan sonra Brezilya'daki açlık sorunuyla mücadele etmek amacıyla siyasetle ilgilenmeyi sürdürdü. 2003 ve 2004 yılında Sıfır Açlık Programı Başkanı ve Toplumsal Hareketlilik koordinatörlüğünde Özel Danışman olarak görev yaptı. Bir kurtuluş teologu olarak, Marksizm ve Hıristiyanlık öğretisini buluşturmayı önüne koyan Frei Beto, başta Fidel Castro olmak üzere sosyalist ülke liderleriyle iyi ilişkilerin geliştirilmesine öncülük etti. Barış, sosyal adalet, Latin Amerika ve Karayipler'de insan hakları evrensel kültürünün yerleşmesine olağanüstü katkıları nedeniyle 2013 yılında UNESCO tarafından José Martí Ödülü'ne değer görüldü. 2007 yılından bu yana São Paulo Adalet ve Barış Komisyonu İstişare Konseyi üyesidir.

Frei Beto, siyasi ve felsefi çalışmalarının yanı sıra, edebiyatla da ilgilenmiştir. 1982 yılında *Batismo de Sangue* romanıyla Brezilya'nın önemli edebiyat ödülü Jabuti'yi kazandı. Kitap 2007 yılında Brezilyalı yönetmen Helvécio Ratton tarafından sinemaya uyarlandı. Yine 1982 yılında *Fidel y la Religión* (*Fidel ve Din*, Çev. Özgül Erman, Ayrıntı Yayınları, 2016) adlı çalışması Juca Pato ödülüne değer bulundu. *A noite em que Jesus nasceu* (*İsa'nın Doğduğu Gece*) romanı São Paulo Sanat Eleştirmenleri Derneği tarafından verilen En İyi Çocuk ve Gençlik Çalışmaları (1998) ödülünü kazandı. 2011 yılında, *Brezilya Oteli* romanı ile Jabuti Ödülü'nün, 2012 yılında, *Minas do Ouro* romanı ile Portekiz Telecom Ödülü'nün finalistleri arasında yer aldı.

Brezilya Oteli, yayımlanmış 60 kitabı bulunan, kitapları 23 dile çevrilen Frei Beto'nun ilk cinayet romanıdır.

Hildebrando Pontes'e ithafen

Hepimizin içinde bir roman yazarı bulunur, gördüklerimizi hikâye ederiz, görebilmek diğer şeyler kadar karmaşıktır.

Fernando Pessoa

bir
otel sakinleri

1
kesik baş

Gözünün ucuyla, şans eseri görmüştü onu. Şimdi ise gördüğüne inanamıyordu; önünde yere atılmış bir baş duruyordu.

Şaşkınlık içinde ona doğru eğildi. Karnına şiddetli bir ağrı saplandı. Avuçları terden ıslanmaya başladı. Gördüğü ürpertici manzaraya dayanmak için kendisini zorladı. Ama yapamadı, karşısındaki dehşetin ayrıntılarına bakmaya cesaret edemedi. Koridor tamamen kanla dolmuştu, içi kalktı ve öğürdü.

tezatlıklar

Her gün dilencilerin, kedi ve köpeklerin sığınağı olan, lağım fareleri ve karafatma kaynayan Arcos da Lapa'dan geçiyordu. Bu sefil manzara uzaktan bakıldığında bir suluboya tablo için iyi bir malzeme olabilirdi. Ama Cândido ne resimle ilgili biriydi ne de yakınına yaklaşıldığında genzi yakan iğrenç kokulara, üzerinde karasinekler uçuşan açık yaralara, ağzından salyası akan sarhoşlara ve çöplerle oynayan pisboğaz çocuklarını paylayan gebe annelere bakarak oyalanmaya niyetliydi.

Aklına eski sevgilisi geldi. Kızıl saçlarının kalabalığın ortasında bile ışıltıyla parlayışı; serçe parmağının kenarı-

nı kemirme şekli; sesinin ahengi... Ne erkeklerin arzulu bakışlarını üzerine çekiyordu ne de diğer kadınları içten içe imrendirecek bir görünüşü vardı ama sıra dışı bir güzelliğin neredeyse tüm niteliklerine sahipti. Karşısındakini sessizce ama dikkatle dinlerdi, gülüşü içten ve neşeliydi ve en küçük şeylerden derin anlamlar çıkaracak zekâ ve yeteneğe sahipti.

Ne yazık ki Cândido madalyonun diğer yüzünü de görmüştü ve bu onu kadınlara karşı güvensiz hale getirmişti. Cândido'ya göre kadınlar görünüşte hassas, cazibeli ve karşı konulmaz olabilir ama özel hayatlarında, yatak çarşaflarının ve çamaşırların arasından huysuz bir cin çıkar, cazibeleri sevimsiz kaprisleriyle birlikte uçar giderdi. Sonra güzellik bir külfet haline gelir, yatağın üzerine yığılmış bir et ve kemik çuvalına dönüşürdü.

Aklı anıların girdabında kayboldu. Gördüğü şey yetilerini kullanma gücünü yitirmesine sebep oldu. Korkudan felce uğradı, ölünün tiksindirici kokusuyla ruhu parçalandı, içinde uyanan sezgiler onu ağırlaştırdı. Tüyleri diken diken oldu, şakaklarından terler aktı. Sanki gizli bir kalabalık tarafından kuşatılmışmışçasına bulunduğu yere çakılıp kalmıştı. Eğer kıpırdayacak gücü kendinde bulabilseydi odasına geri döner ya da sokağa fırlardı ama bir şey onu engellemişti. Bunaltıcı sıcaktan boğulmasına rağmen korkudan buz kesiyordu.

korku

Cândido açısından korku bir duygu ya da his değildi. Sinir sistemimizin çökmesi, güçsüzlüğümüzün ve dayanıklılık sınırlarımızın ortaya çıkıp bizi utanç ve güvensizlikle doldurması değildi. Bütün bunlar korkunun etkileriydi. O, korkunun sebeplerinin sosyal çatışmalarda yattığına ve bu çatışmaların insanın sinir sistemine nüfuz ettiğine inanıyordu. Rio kentinin şiddeti, insanları kendi evlerinde, kapı-

larında güvenlik alarmları takılı, balkonları ve pencereleri demir tellerle çevrili dairelerinde, kilitlerin ve anahtarların ardında saklanmaya mahkûm etmişti.

İşte buydu, kimsenin bundan muaf olamadığının korkunç kanıtı. Ve işte buydu kent insanlarının bir güvenli cennetten diğerine geçerken –yere düşmemeyi ümit ederek siperden sipere atlayan– askerler gibi davranmalarının nedeni. Lüks arabalar şehirde savaş tankları gibi dolaşıyordu; zırhlı kapılar, kurşungeçirmez camlar, elektronik güvenlik cihazları...

Cândido motosikleti ile dolaşırken kendisini korunmasız hissediyordu, ama daha güvenli bir ulaşım aracına da gücü yetmezdi. Bu ona kaderci bir bakış açısı kazandırmıştı; vadesi gelmeden kimsenin ölmeyeceği inancını. *Deus cria, Deus protege.*[1] Cândido inancını üzerinde çelik bir zırh gibi taşıyordu. Bu inanç böyle durumlarla karşılaştığında paniğe kapılmamasını sağlıyordu. Yetiştiği kentte kapısı açık bırakılan evlerle, şimdi yaşadığı Rio'daki hapishaneye benzeyen apartman blokları arasındaki tezatlıktan nefret ediyordu. Rio'da birini ziyaret etmek adeta bir ritüele dönüşmüştü; kimlik tespiti, diyafona isim bildirme, uygun katta açılan asansör, sihirli bir göz tarafından teyit edilen ziyaret, kalın dişli anahtarlar tarafından tek tek açılan kilitler...

akşamın soluk ışığı

Cândido bu felç olmaya benzer durumu bir kez daha yaşamıştı. Çilli yüzlü, kızıl saçlı, bir şey anlatırken hayat sanki sadece kendisinin görebildiği özel efektli bir yapımmış gibi elini kolunu sallayarak konuşan bir okul arkadaşının üzerinden araba geçmiş ve onu öldürmüştü.

Bir cuma günü, çocuk bir an önce eve gitme telaşı ile okuldan çıkmıştı. O hafta sonunu ailesi ile birlikte köydeki

1. Tanrı yaratır, Tanrı korur. (y.h.n.)

*fazenda*larında[2] geçireceklerdi. Aynı semtte oturuyorlardı, çocuk Cândido'nunkinden bir önceki durakta iniyordu. İki çocuk sürücünün arkasında, otobüsün sol tarafında oturuyor, önlerindeki açık yola bakıyorlardı. Arkadaşı indi ve otobüsün ön tarafından dolaşıp yolun karşısına yöneldi ve köşeyi dönmekte olan kamyonun tekerleri altında sürüklenerek gözden kayboldu. Kamyonun sürücüsü otobüsün arkasından bir çocuğun fırlayacağını tahmin edememişti.

Soğuk bir gündü, gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı. Çocuğun büyük bir şok geçiren ailesini komşular ve akrabalar teselli etmeye çalışıyorlardı. Polis, kendi oğlunu ezmiş kadar harap vaziyetteki kamyon şoförünü alıp götürdü. Kurban, yerde siyah plastik bir örtünün altında yatıyordu. Etraftan toplanan kalabalık afallamış, örtünün çevresinde sessiz bir halka oluşturmuştu. Cândido sarsılmış, nefret ve çaresizlik karışımı öfkeli bir üzüntüye kapılmıştı. Akşamın soluk ışığı altında sanki bir ayindeymişçesine, ölümün umutsuz soğukluğunun yaydığı bir saygı duygusu içinde toplanan kalabalığın ortasında öylece kalakaldı.

O gün, Cândido ilk kez hayatın anlamı hakkında düşündü. Ama Tanrı inancı aklına gelmedi.

tanık

Şimdi ne yeri ne de zamanıydı zaaflarına teslim olmanın. Bununla beraber karmaşık duygu dalgasının getirdiği hatıraların akışına set çekmek, hayal gücünü engellemeye çalışmak imkânsızdı. Sağduyu zayıflıyor, gerilim tırmanıyor, kalbi deliler gibi çarpıyor, damarlarında korku pompalanıyordu. Ölüyü uyandırmaktan korkarcasına işlerini pür dikkat yapan adli tıp ekibi tarafından zaman zaman bölünmekle birlikte sessizlik içini belirsizlikle dolduruyordu.

2. Çiftlik. (y.h.n.)

Elinde tuttuğu portakal dilimini gergin bir tavırla ağzına götürdü. Portakalın suyu ağzına yayıldı, tat alma duyularına nüfuz etti, damak zevkini canlandırdı ve çenesinden aşağıya damladı. Dilinin ucunda kalan çekirdeği bir solukta dışarı tükürdü. .

Meyveyi avucunda kavrayarak sağ elini göz mesafesine kadar kaldırdı ve sol elinin tersiyle ağzını silerek temizledi. Her ne kadar hiç kimsenin dikkatini çekmese bile, gerginlikten çenesinin titrediğinin farkındaydı. Kendi korkaklığının seviyesini biliyordu. Ve duyduğu utancın daha az olmadığını da. Diğer konuklar onu bu halde; dizlerinin bağı çözülmüş, kalbi yerinden fırlamış halde görselerdi ne düşünürlerdi? Peki ama yaşamın korkulardan oluştuğu herkesin malumuyken güçlü görünme zorunluluğu duyulması nedendi? Ölüm korkusu, kaybetme korkusu, terk edilme korkusu, sonunda unutulma korkusu... Aynı şey daha önce bir kez daha, Cândido yemek salonunda oturup siyasi danışman Pacheco'nun böbürlenerek attığı palavraları dinlerken olmuştu. Pacheco'nun güce olan susamışlığı bir korku nöbeti olarak Cândido'yu sarsmıştı. Pacheco'nunki patolojik bir korkuydu; kendisi olmaktan korkan birisini bu korkuyu başkalarından gizlemek için şöhret ve zenginlikle gösteriş yapmasıydı.

elbise dolabı

Çocukluğunda bir pazar günü, tüm bir öğleden sonrayı bir dolapta tıkalı kalarak geçirdiği günden itibaren Cândido saklambaç oynamaktan nefret ediyordu.

Bir komşunun yaş günüydü. Çocuğun annesi futbol sahası şeklinde bir doğum günü pastası yaparken çocuklar dışarıda oynuyorlardı. "*Um... dois... três...* Önüm arkam sağım solum sobe, saklanmayan ebe!" Doğum günü çocuğu gözünü açıp, *jabuticabeira* ağacının arkasından başını uzattığında herkes

saklanmıştı. Cândido evin içine kaçtı ve keskin naftalin kokusu içindeki eteklerle bluzların, elbiselerle geceliklerin arasına saklandı. Orada karanlıkta oturarak, birisinin gelip onu bulmasını bekledi.

"*Parabens pra Você...*"[3] Heyecanla söylenen yaş günü şarkısıyla uyandı. Dışarı çıkmaya çalıştı. Dolabın kapısı sıkışmıştı. Kapıyı yumrukladı ve bağırdı, ama kimse gelmedi. Kimsenin yokluğunu fark etmemesinden dolayı kendini küçük düşürülmüş hissetti.

Daha sonra odaya birinin girdiğini fark etti. Dolabın kapısını yumrukladı ve yardım için bağırdı. Komşu kadın odada bir hayalet olduğunu sanmıştı; panik halinde, üzerinde kombinezon, sutyen dışarı kaçtı. Yanında diğer aile fertleriyle geri geldi ve ancak ondan sonra Cândido serbest kalabildi.

İlahi

Adli tıp ekibi göz açıp kapayıncaya kadar kısa sürede odanın resmini çekti. Duvardaki çatlaklar sanki bilinmeyen toprakların haritasını çizmişti. Açık pencere rutubet ve küf kokusunu örtememişti ama toz yumaklarını gösteren bir ışık huzmesinin içeriye girmesini sağlamıştı. Kapının yanındaki Cândido durduğu yerden dışarıdaki Largo da Lapa'nın palmiye ağaçlarını ve hatta Rio'nun başkent olma günlerinin bir kalıntısı olan Prefeitura do Distrito Federal'in dikilitaşındaki dört yılandan birini görebiliyordu.

Odanın kırık dökük ve birbiriyle uyumsuz mobilyaları nerdeyse bütün alanı doldurmuştu. Çalışma masasının üzerindeki raflardaki pornografik dergiler ve sararmış defterler ortaya saçılmıştı. Mineraloji kitapları delik deşik ciltleriyle yerde yatıyordu, sayfalar obur kitap kurtları tarafından eğri

3. Sana da tebrikler... (y.h.n.)

büğrü hatlar boyunca yırtılmıştı. Her köşe bucağa dağılan tozlar ortalığı pamuk tarlasına çevirmişti. Üstünde şeffaf plastik kapakları bulunan karton kaplı kutularda zümrüt, akik, mor yakut, camgöbeği taşı, topaz ve turmalin taşları göze çarpıyordu. Bu karanlık ve soluk barınağın tek ışık kaynağını açık bir pencere ve bu kıymetli taşlar sağlıyordu.

Bir lahitin içindeymiş gibi ahşap yatağın içine gömülü kanlı ceset sanki kırmızı şarap ve domates sosu karışımına batırılmış görünümündeydi. Alyans parmağındaki gösterişli bir yüzük taşıyan bir eli yatağın kenarından aşağı doğru yardım istercesine sarkıyordu. Diğer el, parçalanmış göğsünün üzerinde sanki bir düğmeyi iliklemeye çalışıyormuşçasına ikiye katlanmış vaziyette duruyordu. Bacakları kaskatı bir biçimde gerilmişti ve ayaklarına kirli beyaz çoraplarını ortaya çıkaran tabanı delik ayakkabılar geçirilmişti.

Koridorda toplanan otel konukları fısıltılı bir tonda üzüntülerini fısıldaşıyorlardı. Sanki merhumu rahatsız etmemek için sıkılı dişlerinin arasından konuşuyor ve adli tıptakilerle bakışları karşılaşmasın diye kısık gözlerle bakıyorlardı. Üstü örtülmemiş cesedin çıplaklığı karşısında mahcup bir ifadeyle duruyorlardı. İdrak etmeden seyrediyor, kavramadan bakıyorlardı.

Kesik baş, hâlâ yüzü kapıya doğru çevrili halde yerdeydi. Seyrek saçları kanla yapış yapıştı. Gözleri oyulup çıkarılmıştı. Ağzı kendi acısından zevk duyan bir adamın alaycı gülüşünü taşıyordu. Bir Mefisto maskı...

Kana bulanmış yatağın içindeki başsız beden ile koridorun tahta döşemesinin üstündeki baş arasındaki tezat özellikle korkunç olduğu için Cândido'yu çok etkilemişti, sanki ilki sonrakinden her nasılsa daha ölü gibi duruyordu. Tabaktaki başı, şehitlik mertebesinin kefaletini ödemiş Yahya peygamberi düşünmekten kendini alamadı.

Katile dair hiçbir iz yoktu, arkasında cinayet silahına ilişkin herhangi bir delil, soğukkanlılıkla kesilmiş başı açıklayacak tek bir ipucu bırakmamıştı. Nihai olarak ölü olmasına rağmen, taşıdığı gizemiyle ceset hâlâ sağdı.

Adli tıpa göre, kurban kalbinden aldığı bıçak yarası ile kafası kesilmeden önce ölmüştü. Kesilen başın çehresinde panik ifadesi, boğuşma olduğuna dair bir belirti bulunmuyordu. Aksine, yüzündeki Mona Lisa tebessümü katilin sanki bir arkadaş gibi karşılandığına işaret ediyordu.

Kalbe vurulan darbe hiç şüphesiz o kadar hızlı ve kati olmuştu ki kurban şaşırmaya bile vakit bulamamıştı. Öte yandan, başın kesilme işleminin yavaş bir işçilikle yapıldığını gösteren izler vardı, çakıdan çok daha büyük ama pala kadar da iri olmayan bir bıçakla yapılmıştı. Kör bir bıçakla derisi yüzülüp parçalanan hayvanlardaki gibi kesikler düzgün değildi.

Cândido kapının eşiğinde, aklı başından gitmiş bir vaziyette, ağzında portakal parçası tıkılı, ruhunu tamamen tüketen bu görüntüden gözünü ayıramadan öylece kalakaldı. Aklı karman çormandı, solukları düzensizdi, nefes verirken göğsü hırıldıyordu. Midesi çalkalanıyordu, dizlerinde derman yoktu. Kurbana duyduğu üzüntüden mi yoksa günahkâr ruha duyduğu acımadan mı böyle bir felce uğradığını bilemiyordu.

Tabutun içine konulmadığı sürece ölüye karşı saygı duymayı beceremediğini fark etti. Ölünün soğuk yüzünün mor tonlarda pudralandığını, bedeninin çiçeklerle bezendiğini ve mumların dikildiğini görmesi gerekiyordu. Kutsanmamış sıradan ceset farklıydı. Sanki bir an ceset de ona baktı ve onu korkunç bir şekilde kavrayıp yakaladı. Portakalın tatlı suyunu emerken yerde duran başa pür dikkat, merak içinde bakmayı sürdürdü.

2
sarraf

"Topaz ya da mor yakut ilgini çeker mi?" Ceketinin cebini karıştırarak fısıldadı Seu Marçal. Bir avuç dolusu mücevher taşı çıkararak avucunun içine dizdi.

Otele yerleştikten birkaç gün sonra Cândido televizyon odasındaydı. Mutfağa açılan yemek odası dışında, cilalı ahşap muhafazalı bir televizyonun yerleştirildiği, misafirlerin zaman zaman bir araya gelebildikleri tek yerdi televizyon odası. Mısır piramidi işlemeleriyle bezenmiş duvarlarda, Debret'in bir Rio manzarası tablosunun kopyası ve soluk tüylerle kaplı tozlu bir yerli başlığı asılıydı. Kanepe ve koltukların açık sarı renkli pamuklu döşemelerine ayakkabı cilası ve yağ lekeleri sıçramıştı. Odanın ortasında üzerine metal kül tablaları konmuş buzlucamdan bir sehpa vardı. Gündüz saatlerinde içeriye göğüs hizasındaki iki pencereden ışık doluyordu, geceleri ise altın sarısı zincir kordonla açılıp kapanan yuvarlak bir abajurla çevrili bir tavan lambasından...

Seu Marçal'ın kendisine zekice yaklaşmaya çalıştığını fark etmişti Cândido. Yaşlı avcı iri ve hantaldı ama iş potansiyel avı tavlamaya gelince son derece kıvraktı. Yeni gelene yaranmak için elinden geleni yapardı, yemekte hizmet eder, tombul parmaklarının sıkıca kavradığı kepçeyle Cândido'nun pirinç pilavının üstüne etli kuru fasulyeyi özenle doldururdu.

Cândido ne zaman sokak çocukları hakkında konuşsa, Seu Marçal kulak kesilir, otelin ortak kullanım alanlarında her zaman hemen yanı başına otururdu. En nihayetinde müşterilerinin iyi bir pazarlık yaptıklarını düşünmelerini sağladıktan sonra asıl işi para kazanmak olan bir adamın sevimli ses tonuyla konuşarak son hamlesini yapardı.

Cândido oteldeki bazı müşterilerin –mesela Pacheco ve Rosario'nun– aksine Seu Marçal'ı başından savmadı. Ona biraz mesafeli bir takdirle, nezaketle ama aralarında bir arkadaşlık bağının oluşmasına sebebiyet verecek yakınlıktan kaçınacak şekilde davrandı. Cândido'nun ihtiyatlı olması güven duymamasından değil ama kendisinin iki kişi arasında ortak saygı ve onaya dayalı bir ilişki kurma yaşını geride bıraktığını hissettiği içindi.

Bakışları yaşlı satıcının parmağındaki mücevhere kaydı: Kedi gözüne benzeyen zebercet taşı bir yüzük; yuvarlak ve çok köşeli, altınla kaplı, misket limonu yeşiliydi ve ışıldıyordu.

Teklifine yanıt beklemeden Seu Marçal, üzeri kepekle toz tutmuş, en sıcak günlerde bile asla üstünden çıkarmadığı; hiç şüphesiz ölünce de birlikte gömüleceği eski siyah ceketini karıştırmaya başladı. Küçük bir karton kutu gösterdi ve kapağını açınca kutunun beyaz parlak iç kaplamasının üzerine yayılmış bir avuç renkli mücevher taşı ortaya çıktı. Cândido'nun gözleri parladı bu cazip ayartmanın karşısında.

Seu Marçal müşterisinin dürtüsel arzusundan ziyadesiyle memnun, yüzündeki satıcı gülümseyişiyle "Harika bir hediye olur" dedi.

Cândido gözlerini mücevherlerden ayıramadı.

"Senin için uygun bir fiyat veririm" diye ekledi yaşlı adam sesindeki heyecanı gizlemeye çalışarak, "sadece arkadaşlara mahsus."

Ayartıcı rolünü oynarken, kızıl kirli bir sakalla çevrili yıpranmış yüzündeki derin çukurlara gömülü gözlerinde kristal gibi bir kıvılcım parlatmıştı.

Cândido bu yaklaşımdan memnuniyet duydu ve tokalaşmak için tüccara elini uzattı.

"*Ora*" dedi Seu Marçal kutuyu kapatarak, "eğer bir isteğin olursa beni nerede bulacağını biliyorsun."

kâbuslar

Sabahın erken saatlerinde uykusuzluk müptelası müşteriler oteli arşınlayıp duruyordu. Cândido da onlardan farksızdı. Eğer acil bir durumu halletmesi için çağrılmamışsa ya da Casa do Menor'da bir işi yoksa geceleri uyanık kalmayı tercih ediyordu. Yatakta kalmayı seviyordu, kitap okuyarak ya da müzik dinleyerek vakit geçiriyor, Albinoni'nin sonatlarına ve Bach'ın süitlerine bayılıyordu. Ülkesinin damların alçak, dağların yüksek yaylalarında büyümüş biri olarak metropolleri ve onun dev gibi binalarını bunaltıcı buluyordu. İki büyük bulvarın kesiştiği noktada bırakılan kör bir adam gibi kentin girdabı tarafından yutulmaktan korkuyordu.

Gündüzleri Cândido şehirde motosikletiyle dolaşırdı. Tehlikelere karşı tetikte, kavşaklarda dikkatli, çukurlarda tedbirliydi; sanki gözleri olan bir makineymiş, motoruyla tek bir bedenmişçesine... Ama geceleri bedeninin makinesine değil kafasındaki gözlere güveniyordu. Bacaklarının aceleyle koşuşturanların arasında kolayca yürüyecek kadar çevik olmadığını düşünüyordu. Ve soyulmaktan korkuyordu.

Odası cennet gibiydi. Duştan sonra rahatlayınca hayallere dalardı. Eğer okuduğu kitabın sayfaları aklında tutabileceğinden daha hızlı çevrilmeye başlamışsa aşağıya televizyon odasına inerek otele girip çıkanları seyrederdi:

Madam Larência, boyalı saçıyla, telaş içinde, kapıdan çıkıyor, sokaklarda geziniyor, gece kulüpleri, *boate* ve *cabaré*lerde[1] titizlikle çalışıyor, müşterilerle buluşuyor ve siparişleri alıyor. "Parlak mavi gözlü ve sert kalçalı güzel bir genç kısrak ve bir külah çamfıstıklı dondurma" isteyen Paranalı ağaların siparişlerini. Siparişi alır almaz doğruca otele gelerek müşterisinin zevkine uygun bir kızı seçip kâğıt yığınının içinden kızın telefonunu buluyor. İşin her zaman en zor kısmı aksesuarları temin etmek. Gece yarısına kadar açık olan sadece birkaç tane *sorveterias*[2] var ve bakkalların çoğunda çamfıstığı bulunmuyor.

Bir keresinde Jardim Botanico'daki bir *sorveteria* sahibini –özellikle o çeşidi bulunduran tek yer olduğu için– gecenin bir yarısı uyandırmak zorunda kalmıştı. Dükkân sahibinin öfkesini ağanın bonkörlüğü hemen yatıştırmıştı.

Makyaj tazelenir, Madam Larência tekrar dışarı çıkar, bu sürekli gidiş gelişler tipik olarak ancak Convento das Carmelitas'ın çanı sabah matinesini duyurunca sonlanır.

Marcelo cepleri bira kutuları ile dolu bir halde geç saatte geliyor ve televizyonun önüne yığılıyor. Gözlerini gece filminden ayırmadan uykulu otel müşterileriyle sigarasını ve birasını içerken laflıyor. Seçtiği izleyicilerine ertesi sabahtan önce gazetelerde yer almayacak şeyleri söylemiş olmak ona fevkalade haz veriyor. Sanki bu basit ölümlülerden bir gün önde yaşıyor duygusu...

Gazeteciliğin ona gizli bilgilere ulaşma ayrıcalığı verdiğine, doların gücü ve faiz oranlarıyla ilgili içeriden doğru bilgiye sahip olduğuna inanan otel müşterilerinin nerdeyse hepsi ekonomik kriz döneminde ona danışmıştı. Onu dinlemeyen tek kişi siyasi danışman Pacheco'ydu. Diamante Negro'ya

1. Gece kulübü ve kabareler. (y.h.n.)
2. Dondurma salonu. (y.h.n.)

"Marcelo haber buluyor bense haberi yapıyorum" diye fısıldıyordu.

Pacheco içeriye boynundaki kravatını gevşetmiş bir halde girdi ve sanki onun kadar önemli bir adama yirmi dört saat yetmiyormuş edasıyla koşturarak odasına çekildi. Birkaç dakika sonra odasından bir kez daha fırlayarak Mosqueira ile Avenida Mem de Sá sokağının köşesindeki telefon kulübesine gitti. Bütün telefonları kırılmış bulunca çileden çıkmış bir vaziyette geri döndü.

"Holiganlarla dolmuş memleket! Allah'ın belası *mestiços* ve *vagabundos*!"[3]

Kimse tepki göstermedi. İşte buydu bu oteli bir tür akropolis yapan; sözcüklerin herhangi bir eyleme karşılık gelmemesi ve duyguların konukların kendi bireyselliklerini, korkularını ve ıstıraplarını içinde sakladıkları cam fanusları kırmadan çatışması, otelde kendine yeterli bir demokratik düzen sağlıyordu.

Televizyon odasında, bir gözü ekranda bir gözü duvara asılı saate takılı vaziyette oturdu Pacheco. Bir süre sonra tekrar yerinden kalktı odadan ayrıldı ve sokağa çıktı. Daha birkaç dakika geçmeden geri döndüğünde tam anlamıyla burnundan soluyordu.

"Dışarısı resmen orman! İnsanlıktan eser yok, sadece kütük ve hayvan dolu!"

Pacheco dışarıda travestiler ve fahişelerle aynı yerde, telefon kulübesinin önünde sıra beklemeyi kendisi açısından onur kırıcı ve adaletsiz buluyordu. Eğer memleketin bekası için çok acil yapılması gereken bir telefon görüşmesi olmasaydı asla bu "fikir sorulunca kıçını gösteren güruh" ile aynı ortamda bulunmazdı. Diğer konuklar onu yorum yapmadan dinlediler, bazen hemen hepsinin böyle galeyana gelip manasızca söylendiği oluyordu.

3. Melezler ve serseriler. (y.h.n.)

Diamante Negro öğlen arasında geri geldi. Televizyon sessiz ve soğuktu, yerini dışarıdan gelen horoz ve kuş seslerine bırakmıştı. Karanlık odada oturdu, göğsünü incelemek için gömleğinin düğmelerini açtı ve bulduğu tüyleri tek tek çekerek kopardı. Osíris'i kucağına oturtarak kediyi burnundan öptü. Ufacık bir huzurun erişmesi ve yatağına giden yolun açılması için beklerken Orixás'ına dua etmek için gözlerini yumdu. Otelin sessizliği ona derin ve rahatlatıcı bir özgürlük hissi verdi.

devran

Cândido ve Seu Marçal televizyonda gecenin son haberlerini izlemek için beklediler. Yaşlı adam koltukta her tarafına iğne batırılmışçasına rahatsız bir halde kımıldanarak kendisini koltuğa yerleştirmeye çalıştı. Sağ elinin damarları topraktan fırlamış ağaç köklerini andırıyordu, zaman zaman parmaklarının arasında dolaştırdığı kürdanı ağzına götürerek dişlerinin arasındaki boşlukları karıştırıyordu.

"Yaşadığım yerde, Governador Valadares şehrinde vergi memuru olarak çalıştım" diyordu Seu Marçal, "taa ki emekli oluncaya kadar, sonra sarraflığa başladım. Mücevherleri Teófilo Otoni'den alıp, kuyumcuların ve turistlerin daha iyi fiyat verdiği burada, Rio'da satıyordum. O zamanlar kalpazanlarla rekabet yoktu ve insanlar takılarını bijuteriden almıyorlardı. İşler tam zirveye çıktığında karım ansızın hasta düştü. Birkaç hafta bile sürmedi bu dünyadan daha iyi bir dünyaya göç edip gitmesi. Onun ölümü buraya taşınma kararımı hızlandırdı."

Cândido'nun gözü Seu Marçal'dan TV'ye doğru kaydı. Ekranda reklamlar vardı. Yaşlı adamın dikkati içecek reklamındaki yarı çıplak plajda koşan bir mankene kaydı. Bir banka reklamı başladı. İki Eskimo karlarla kaplı bir bankadan

dışarı çıkıyordu. Seu Marçal'ın aklı plajdaki kızın şehvetli kalçalarında kalmıştı. Cândido emeklilikten sonra hâlâ çalışmak zorunda kalan Seu Marçal'ın talihsizliğini düşündü. Görüntüler gözbebeklerinden içeri ama bilincine ulaşmadan akıyordu. Yaşlılık... Düşkünlük... Değerli mücevherler...

Cândido birdenbire koltuğun içine gömülü adama doğru döndü. Seu Marçal'ın başı arkaya düşmüştü, boynu gerilmiş ağzı açık uyukluyordu. Cândido yüksek sesle esnedi. Seu Marçal gözlerini açtı. Utancını saklamak için Cândido'ya "Neden yatağına uyumaya gitmiyorsun?" dedi.

"Bu kadar yorgun olmasam giderdim..." diye yanıtladı onu Cândido. "Beynimin içindekiler durulana kadar uyuyamayacağım. Bütün öğleden sonrasını İtalyan bir fotografçıdan Nikon çalan iki çocuğun serbest bırakılması için uğraşarak Copacabana'daki *delegacia*da[4] geçirdim."

Rosaura içeri girdiğinde Cândido olayın detaylarını anlatıyordu. Televizyona en yakın kanepenin ucuna oturarak ayaklarını yukarıya doğru uzattı. Sandaletlerinden dışarıya fırlamış parmakları pan flütü andırıyordu. Genç yüzünden yorgunluk okunuyordu. Burnunun yukarısındaki kaşları yumuşak bir kemer oluşturuyordu. Kumandayı almak için eğilerek uzandı ve özür dileyerek televizyonun sesini açtı. Cândido hikâyesini anlatmayı bıraktı. Yeni haber kuşağı benzer teranelerle devam ediyordu.

Seu Marçal söylediği her şeyin enteresan olduğunu düşünenlerdendi. Başkalarının onun sözlerini uygunsuz bulabileceklerini sanki anlamıyor gibiydi. Marcelo onunla kafa buluyordu, karısını "sağırlıktan ve işitme kaybından" dolayı öldürdüğünü fısıldıyordu. Gazetecinin iğneleyici lafını hatırlayan Cândido yeniden esnedi ve yumruk yaptığı elini ağzına götürdü. Seu Marçal canlanmaya başlıyordu.

---

4. İstasyon. (y.h.n.)

"Hep gün boyu avuç içi kadar mayolarla dolaşan *garotaları*[5] seyrederek deniz kenarında yaşamayı hayal ettim" dedi, Rosaura'nın tepkisini beklerken gözlerinde hafiften bir kötülük okunuyordu.

Sanki haberlere o kadar yoğunlaşmış da onun ne dediğini duymamış gibi davrandı Rosaura.

Seu Marçal konuşmasını sürdürdü:

"İnsanın gözlerini yerinden fırlatan, günahın acı tadıyla kalbinin salyasını akıtan türden bir *belezayı*[6] her zaman takdir etmişimdir" dedi ve sanki bu tür tasvirler derin nefesler ve düzenli aralıklar gerektiriyormuşçasına iç geçirdi.

Bütün gün temizlikçi olarak çalışan ve ayakta durmaktan bütün bedeni sızlayan Rosaura şimdi bacaklarını altına toplamıştı. İyice uyku bastırmadan odasında tıkılı kalmaktan kaçınıyordu. İçindeki hayaletlerle baş etmekte yeterince iyi değildi. Sebepsiz bir korku hissi içinde –her ne kadar hiçbir sohbete girmese de– oteli dolaşıp duruyordu kendisine eşlik edecek birini bulmak için. Yaşayan bir canlının varlığı bile onu teskin etmeye tek başına yeterliydi, bu canlı varlık Dona Dinó'nun kedisi bile olsa.

hayalet

Sabahın erken saatlerinde annesiyle babası pazardaki tezgâhlarını kurmak için evden ayrıldıklarında köyde yetişmiş bir kız olarak Rosaura küçük kardeşlerine bakıyordu. Kuru samandan yapılmış döşeğin üzerinde –kulağı en ufacık bir çıtırtıya tetikte– uyumaya çalışırdı. Dışarıda, haşin esen bir rüzgâr; beton çamaşır teknesine düşen bir kova; *amendoeira*[7] ağacından kopan bir dal; ormanda terk edilmiş bebek gibi ağlayan bir kedi.

5. Kızları. (y.h.n.)
6. Güzellik. (y.h.n.)
7. Badem. (y.h.n.)

Bütün bedeni titrerdi, başını yatağın içine sokup yalvarırdı: "*Santa Mãe de Deus*,[8] beni koru!"

Bir gece, annesiyle babası bir vagon dolusu sebze ile evden ayrıldıktan sonra, tam en küçük erkek kardeşinin biberonunu hazırladığı sırada arka bahçede garip bir ses duydu. Sütü çocuğa verdi, gaz lambasını söndürdü ve eline palayı aldı. Kalbi yerinden fırlayarak pencerenin önüne çömeldi ve gözleri evi çevreleyen karanlığı taradı. Bedeninden soğuk terler boşalıyordu. "*Santíssima Trindade*"[9] diye yalvardı, "acı bana."

Yeri döven toynak sesleri duydu. Merak ile korku arasında kalmıştı. Plastik masayla sandalyeleri kapının arkasına dayadı. Küçük erkek kardeşi ağlamaya başladı. Öbür ikisi derin uykudaydı. Küçük kardeşini susturdu ve yeniden pencerenin önüne çöktü. Yıldızlı göğün önünden geçen bir aygır silueti gördü. Yoksa gece vakti yolunu kaybetmiş bir kısrak mıydı? Dış hatlarından ağzının burnunun şeklini seçememişti. Sonra aniden görüntü netleşti. Büyüklüğüne bakılırsa daha çok bir eşeğe benziyordu. Meyve bahçesinin yakınlarında geziniyordu ve boş şişelere basarak evin arkasına dolaştı. Rosaura, bir yandan elindeki palayı sıkıca tutarken diğer yandan çıkardığı seslerden hayvanın hareketlerini tahmin etmeye çalışıyordu. Bir çapa tavukların kümesinin yanına devrildi. Hayvan bir ara yüzünü Rosaura'ya hiç göstermeden pencerenin önünden geçti.

Sonra bir an hayvanın yakından görüntüsünü yakaladı. Ansızın tam karşısına dikilmişti, arkası eve dönük, sağrısının silueti pencerenin önünde... Sanki izlendiğini biliyormuşçasına katır yavaşça geri döndü. Rosaura gözlerini iyice kıstı; hayvanın vücudunu görebiliyordu ama hâlâ kafasını gizleyen karanlığın üstesinden gelememişti. Sonra kişnedi

8. Tanrı'nın kutsal annesi. (y.h.n.)
9. Kutsal üçlü. (y.h.n.)

ve şaha kalktı, ön toynakları boşluğu döverken, hâlâ, gecenin zifiri karanlığının gizlediği yüksekteki kafasından, burun deliklerinden buhar fışkırıyordu. Dörtnala koşmaya başladı. Hayvan ayışığına çıktıktan sonradır ki Rosaura sırrı çözebildi; katırın başı yoktu!

Rosaura sıtma nöbetlerine tutulmuşçasına, sekiz gün boyunca hezeyanlar geçirdi. Hikâyesine inanmayan babası hastalığı paniğe yordu. Ama annesi anlattıklarının doğruluğundan asla şüphe etmedi. *Filhas da Santíssima Virgem*'in[10] başkanı ve yakındaki kilisenin *sister*ı[11] sayılan Dona Maia das Mercês'in her ayın son pazarı vaaz vermeye gelip birkaç gün misafir kalan papaza sıcak bir tas yemek, temiz bir yatak ve birkaç fincan *catuaba*dan[12] daha fazlasını sunduğu herkesin ağzında dolaşmaya başlayınca kendisini zehirleyerek öldürdüğünü anlattı annesi, "Papazın kadını olmanın bedeli başsız bir katıra dönmektir" diye Rosaura'nın kulağına fısıldadı.

uyuklama

Seu Marçal'ın erotik fantezilerini duyan Rosaura gözlerini zorla açtı, ters ters baktı adama, sonra yüzünü televizyon ekranına çevirdi, gözlerini kapadı, kollarını kavuşturdu, ayaklarını topladı yerleştirdi, yana devrilerek başını yastığa yasladı.

Cândido bir kez daha esnedi. İşportacının coşkulu söylevine dikkatini veremeyecek kadar yorgundu. Elmaslarla ilgili bir şeyler. Cândido ayağa kalktı, müsaade isteyerek herkese *boa noite*[13] diledi ve yatağına gitti.

10. Meryem ana kızları. (y.h.n.)
11. Rahibe. (y.h.n.)
12. Afrodizyak etkisiyle bilinen bir Brezilya bitkisidir. (y.h.n.)
13. İyi geceler. (y.h.n.)

Pazar öğlen yemeğinde Madam Larência "Marçal'ı göreniniz oldu mu hiç?" diye sordu.

Cırtlak sesi Pacheco'nun kulaklarını tırmaladı. Cândido yüzüne dayadığı gazetesinden gözlerini ayırmadan lokmasını çiğnemeyi sürdürdü. Diamante Negro önündeki salataya yağ dökmekle meşguldü ve söyleneni duymazlıktan geldi. Rosaura ayağa kalktı ve ocağa doğru giderek kendisine bir parça daha et koydu. Jorge, otelin hizmetkârı, hızlı hızlı tabakları yıkıyordu. Dona Dinó, otelin sahibi, sessizliği böldü.

"Sanırım iş yolculuğuna çıktı."

Madam Larência kocaman sarı bir peruk ve kolundan yemeğinin içine giren rengârenk bilezikler takmıştı. Kırışıkları makyajla kaplanmış, kaşları kalemle kalınlaştırılmıştı. Halihazırda yanında bulunanları umursamayıp bulunmayanları sormayı alışkanlık edinmişti. Yemektekilerle asla konuşmaz hatta yüzlerine bile bakmazdı. Eğer sağındaki biri ona bir şey söylese tek kelimeyle yanıtlayıp kafasını sola çevirir, sohbeti keserdi. Kendi kendine konuşmayı tercih ederdi, konuları karıştırır, kişi adları söylerdi; belki de sadece onun kafasında varolan...

Onun dünyasının kapıları sadece cinsel arzularla yanıp tutuşan erkeklere açıktı. Ayrıca kendisine bazı günlük eğlenceleri de izin vermişti: Yüzünü kremlemek; birkaç arkadaşı ile yaptığı çılgın muhabbetler; parfümcüleri ve mağazaları gezme; kasvetli ruh halini biraz dağıtmak amacıyla birazcık cümbüşlü televizyon.

Duygusal olarak budala, kendisine münasebetsiz sorular yöneltilmesi korkusuyla sohbete girmekten kaçınan türden biriydi. Gündüzleri köşesinde oturup kızıl gözleriyle ne kadar güzel bir kedi olduğunu düşündüğü Osíris'i okşayarak kendisini sessizlik ve monologlarla avutuyor,

baştan çıkartma sanatını mükemmelleştirmenin yollarını düşünüyordu.

Marcelo gazeteden çoğunlukla geç saatte dönerdi ve Seu Marçal'ı televizyonun karşısında yığılmış, geç saatteki gece filmiyle hipnotize olmuş bir vaziyette bulurdu. Ağzındaki sigarasıyla -gazeteci- kravatını gevşetir, kollarını açar ve bağırırdı:

"Grande Marçal!"

Marcelo'nun selamı koridorda yankılanır, televizyon odasına yakın konukların uyanmasına, herkesin ürkmesine, Diamante Negro'nun küfürler savurmasını provoke etmeye, Osíris'in yarı saydam gözlerini açmasına sebep olurken, Seu Marçal korkuyla yerinden hoplardı.

Eğer gece Marcelo'nun huzur bozan haykırışı olmadan geçerse Seu Marçal'ın yokluğu fark edilirdi. Cenaze işleri müdürünü andıran gezgin satıcının Minas Gerais'e sık sık yaptığı stok tazeleme gezileri bir sır değildi.

3
karafatma

Cândido ismini verdi ve mesleğinin ne olduğu sorulduğunda irkildi.

"Bir yayınevi için çalışıyorum."

Doğru düzgün bir işinin olmaması gerçeğinden rahatsızlık duyuyordu. Editora Hellas'dan ara sıra kazandığı komisyonlarla geçiniyordu ve resmi bir işe sahip olmakla işsizlik arasında bir yerlerde bir batağa saplanıp kalmak gururunu incitiyordu.

interlüd

"Sokak çocukları ile olan çalışmalarımdan bahsetmekten sakınmalı mıyım?"

"Sakın ha adamım!" dedi Odidnac. "Bu ancak onların senin bir şeyler gizlediğini ve genç suçluların Seu Marçal'ın ölümüne karıştıklarını düşünmelerine sebep olur."

"Haklısın, Odid."

öteki-ben

Cândido ne zaman tuhaf bir durumla karşılaşsa kendi kendisiyle konuşurdu. Odid dediği kendi 'öteki-ben'i Odidnac'a danışırdı hep.

Cândido ekledi:

"Aynı zamanda gönüllü olarak sokak çocukları ile çalışıyorum."

Delegado Olinto Del Bosco alaycı bir ifadeyle gülümsedi.

"Senhor genç çetelerle demek istiyor galiba."

Delegacia da Lapa'nın müdürü Del Bosco daha ileri gitmeye niyetliydi. Genç suçlulara yardım etmenin aslında onları suç dünyasında tuttuğunu açıklamaktan hoşlanırdı. Polis ne zaman bir genç çocuğu ufak tefek hırsızlıklardan ya da uyuşturucu kuryeliğinden içeri atsa, Sivil Toplum Kuruluşları'ndan biri hiç vakit yitirmeden işe karışır ve çocuğun derhal sokaklara geri dönmesini sağlardı.

Fakat Del Bosco kendisine hâkim oldu ve Seu Marçal'ın öldürülmesiyle alakası olmayan bir tartışmaya girerek soruşturmayı bölmek istemedi.

lağım

Cândido için polis karakoluna girmek mayın tarlasına girmek gibiydi. Her şey kendisini sanki aylardır yıkanmıyormuşçasına kirli hissetmesine yol açıyordu: Duvarlardaki asılı çiziktirilmiş notlar, kayıp şahısların resimleri, masalara yayılmış raporların sayfaları, çelik dolaplar, kirli koridorlar, iğrenç tuvaletler, kırık pencereler, her şeye kadir polisler. İnatçı bir geleneğin sürüp gittiği mekân, miskin bürokrasiyi alt etmeyi becerinceye değin tüm sivilleri aynı kayıtsız muameleye tabi tutuyordu.

Cândido temkinli hareket etmeliydi. Polis mantığına göre dedektifin suçu kanıtlaması gerekmediğini ama karşısındaki kişinin suçsuzluğunu ispatlamak zorunda olduğunu biliyordu. Midesinin kabardığını hissetti. Bu kez bir çocuğun

kötü muameleye maruz kalmasını engellemek için orada bulunmuyordu. Ardında bir ceset vardı ve önündeki bir çift göz onu sanık yerine koymuştu. Ama Cândido küçüklere yardım ederken şunu öğrenmişti: Sadece zorunlu olduğunda konuş; yanıtlarını kısa tut; isim vermekten sakın, sakin ol...

"Senhor'un şüphelendiği, bu türbir suçu işlemeye eğilimi olan herhangi biri var mı acaba?" diye sordu Del Bosco.

Cândido'nun hoşlanmadığı bir şey vardı Dedektifte; sadece hükümranlık değil, onu uyguluyor olmaktan dolayı hukukun üstünde olduğu hissiyatı... Delegado uzun boylu ve şakaklarında yeni çıkan beyazlarıyla temiz tıraşlıydı. Yakasına kadar düğmeli siyah gömlek ve beyaz ipek kravat kullanıyordu. Cândido'yu rahatsız eden şey Del Bosco'nun gerçek hayattaki davranışlarını sanki rol yapıyormuşçasına gösterme şekliydi.

Aslında Delegado Del Bosco gerçek bir polisiye film hayranıydı. Aklında öldürücü darbeler, cesur hamleler ve mükemmel tuzaklar uğulduyordu, sinema metinlerindeki labirentimsi gizemlerle hiç kıyaslanamayacak suçlarla uğraşan birisi için fazlasıyla ihtisaslı denebilecek bir arşive sahipti.

Görev yaparken her gün fahişeler, pezevenkler, kalpazanlar, ucuz oteller ve yaratıcılıktan uzak katillerle karşılaşıyordu. Lapa'da kariyer merdivenlerini tırmanırken, beklerken yeteneğinin heba edildiğinden hiç şüphesi kalmamıştı. Ama eğer bir *bandido*[1] olsaydı eğer, dokunulmaz biri olacağını düşünmekten hoşlanıyordu.

Kendisini iyi tanıyan biri olarak bıçaklanmalardan, kurşunlanmalardan, dövüşlerden, gasplardan, araba hırsızlıklarından ve adi soygunlardan daha yüksek tutkulara sahipti. Alarm çalmadan boşaltılan banka soygunlarına, metresinin dairesinde bulunan bir *senador*un ölümüne, milyoner bir işadamının kaçırılmasına özlem duyuyordu. Del Bosco,

1. Eşkıya, haydut. (y.h.n.)

gazetelerin ilk sayfasında boy boy resminin çıkmasını, televizyonda akşam haberlerinde kendisiyle röportaj yapılmasını, polis tarihine geçecek bir suçu çözmeyi başararak halkın gözünde kahraman mertebesine erişmeyi hayal ediyordu. Bütün bu nedenlerden dolayı Lapa'daki baş kesme vakasını bir an önce zekice halledilmesi gereken önemli bir suç olarak görüyordu.

Soruşturmadaki titizliği ile zaman –gerçeğin duayeni– onun yanındaydı. Şiddet yöntemlerine sadece sabrının taştığı zamanlarda başvururdu. Vicdanın canı cehenneme.

Askeri diktatörlüğün ölüm sancıları çektiği dönemde *Academia de Polícia*'ya girdi. Ana binanın duvarına yazılmış şu söz, kara çaylaklar arasında bile büyük onay görüyordu: "*Duran zenci şüpheli, koşanı ise suçludur.*" Del Bosco'ya öğrenciliğinde elektroşok ve sigara ile yakılma, başın suyun altında tutulması ya da Filistin Askısı diye bilinen bacaklarından yukarı asılarak bir direğe bağlanma da dahil olmak üzere bütün bu yöntemler –bizzat üzerinde uygulanarak– öğretilmişti. Sol kolunda "*Bandido* sopayla dövülerek yola gelir" şiarından beslenen bir meslektaşının bıraktığı yara izi hâlâ duruyordu.

Balığın ona doğru yüzmekten kendisini bir türlü alamadığı bir balıkçı gibi görüyordu kendisini Del Bosco.

holografik foto

"Senhor ne sormuştu bana?" dedi Cândido, gözü Dedektifin arkasındaki prizin kenarından dışarı çıkan karafatmaya takılarak.

"Senhor cinayeti işleyecek birinden şüpheleniyor mu?"

"*Não.* Kimin yaptığı hakkında hiçbir fikrim yok."

Sol bacağında, çorabının bitip tam pantolonunun paçasının başladığı yerde bir kaşıntı hissettiğinden Cândido'nun,

Dedektifin neden bahsettiği hakkında muhtemelen hiçbir fikri yoktu. Eliyle kuvvetli bir şaplak yapıştırdı. Karafatmalar onu *panofobik*[2] yapmıştı. Böceğin hayali beyninin bir köşesinde büyümüş, sonunda her bir parçasında karafatma dolu bir mozaiğe dönüşerek holografik bir resim oluşturmuş ve duygularıyla oynamaya başlamıştı.

Dedektif ayağa kalktı ve güneş gözlüğünü masanın üzerindeki kâğıtların üzerine bıraktı. Sanki düşüncelerini güçlendirircesine odayı bir ucundan öbür ucuna arşınlamaya başladı.

"Eğer olayın uluslararası değerli taş kaçakçılığı ile ilişkili olduğundan şüpheleniyorum deseydim hiç şüphesiz Senhor'un da aklından geçen bir hipotezi dile getirmiş olurdum."

Cândido'nun aklından hiç de böyle bir şey geçmiş değildi. Başka şeyler düşünmüştü: Seu Marçal organ mafyasının kurbanıydı. Otelin karanlık koridoruna gizlice sızan mafya, satıcıyı odasında şaşkınlığa uğratarak kloroformla etkisiz hale getirmiş, kalbinden bıçaklamıştı. Kafasını gövdesinden ayırarak gözlerini makas ve penselerle çıkarıp bozulmasını engelleyecek özel bir solüsyonun içine koymuşlardı.

interlúd

"Ya da kim bilir adamım" diye fısıldadı Odidnac, "belki de plajda yarı çıplak salınarak geçen kızlardan birine sürtünen eli yüzünden alınmış bir intikamdı."

"Doğru, yaşlı adam dik kalçalara düşkündü, ama sanırım en iyisi bu konudan hiç bahsetmemek."

detaĵar

Cândido kafası karışmış bir halde başını kaşıdı. Polis ya da katledilenin bir yakını hariç hangi aklı başında insan

2. Kişinin kendi benliği de dahil her şeyden korkma fobisi. (y.h.n.)

varsayımda bulunmasının istenmesinden hoşlanabilirdi. Uluslararası bir suç zinciriyle bağlantılı bir kurban olup olmadığının çok bir ehemmiyeti yoktu onun açısından. Tek bir şeye anlam veremiyordu; gözlerini neden oymuşlardı? Yine de bir şey söylemekten kaçındı. Karafatmayı yakın takip altında tutmaya devam etti.

"Suça işaret eden deliller gösteriyor ki" diye konuşmasını sürdürdü gezgin dedektif, "katil kurbanına çok güçlü bir nefret besliyordu. Biz burada salt bir hesaplaşmadan ziyade güçlü duygusal unsurları içeren dikkatle gerçekleştirilmiş bir öç almayla karşı karşıya bulunmaktayız. Kontrol dışı bir dürtü tarafından zorlanmamışsa eğer hiç kimse kanlı ellerle yakalanma yüksek riski altında, bırakın gözlerini oyup çıkarmayı, kafasını gövdeden koparmaya bile kalkışmazdı. Bilmem Senhor bir kişiden hiç onu yeryüzünden silmeyi isteyecek kadar nefret etti mi; ama insanı aslan gibi cesurlaştıran, muazzam, boyun eğilmez bir duygudur bu. Böylesi bir nefret içimizdeki katili uyandırır ve bize düşmanı acımazsızca ezmemizi sağlayacak olağandışı bir kuvvet verir."

"Ben aklımı asla yitirmedim." Bir aziz sakinliğiyle yanıtladı Cândido.

Del Bosco sanki biri kafasından aşağı bir kova soğuk su boşaltmış gibi afalladı. Sandalyenin arkasını kavradı elleriyle, kaşlarını yukarı kaldırdı ve şöyle dedi:

"Aklını yitirmek... Aklını yitirmek..." Her bir hecenin üstüne basa basa söyledi, kendi kendine konuştuğu anlaşılıyordu.

"Belki de cevap Minas'ta yatıyordu" dedi Cândido, hâlâ, karafatmayı izleyerek. Karşı duvara tırmanan karafatma odanın en belirgin resmi olan *Presidente da Republica*[3]'nın resmi portresine doğru ilerliyordu.

Dedektif tekrar yerine oturdu. Sağ dirseğini masanın üstüne koydu ve şakağını sıkılı yumruğuna yasladı. Cândido sanki

3. Cumhurbaşkanı (y.h.n.)

Dedektif düşüp yere yuvarlanacak olan kafasını tutmaya çalışıyor gibi görünüyor diye düşündü.

"Vale do Rio Doce polis güçlerinden yardım talep etmiş bulunmaktayız" dedi Del Bosco. "Eğer ön soruşturmamız davayı aydınlatmazsa oraya bizzat kendim gideceğim."

Durakladı ve sesinin tonunu değiştirdi.

"Beni katilin zalimliğinden daha çok şaşırtan bir şey var. Gözlerden başka hiçbir şey çalınmamış. Katil tek bir mücevhere dokunmamış, kurbanın parmağındaki yüzüğü bile çıkarmamış. Odada bir boğuşma olduğuna dair hiçbir iz yok. Ne kapı ne de pencereler zorlanmış. Ve kurban saldırganla ne dövüşmüş ne de kendisini savunmuş."

Dedektif masanın üzerinde duran bir zarfı açtı.

"Şu resimlere bak. Hiç bu kadar mutlu bir suratla ölenini görmedim hayatımda! Dost olarak gördüğü biri tarafından öldürüldüğünü kanıtlıyor bu. Adli tıpa göre başı kesilmeden önce ustura kadar keskin bir bıçak kalbine saplanmış. Darbeyi yatakta otururken aldığı anlaşılıyor. Hemen bunun ardından saldırgan kılıca benzer metal bir silah kullanarak başını kesmiş. Kesiğin düzgün olmayışı düşünüldüğünde bu işlem en az bir saatini almış olmalı."

Cândido elini refleks olarak kendi boynuna götürdü, sonra karafatmanın nereye gittiğini kontrol etti: *Sua Excelência*'nın başkanlık cüppesi boyunca sakin sakin ilerliyordu.

"Cinayetin işlendiği anda Senhor nerede bulunuyordu?"

"Odamda portakal yiyordum" dedi Cândido. "Akşam yemeğimi bitirdikten sonra ikram edilen meyveyi alarak odama gittim."

"Eğer Senhor bir şüpheliler listesi yapsaydı, Diamante Negro ve Madam Larência bu listede bulunur muydu?" diye sordu Del Bosco.

"Neden bu ikisi özellikle?" diye yanıtladı Cândido, kendisine hâkim olmaya çalışarak. Başka koşullar altında "Sen-

hor acaba önyargılı olabilir mi?" diye sorma cesaretini gösterirdi.

Dedektif tekrar ayağa kalktı, Cândido'nun sesindeki şaşkınlığı fark etmemişe benziyordu; ve *Sua Excelência*'nın burnunda gezinen karafatmayı gördü. Resim çerçevesinin içinde başbakan dehşet içinde, yabancı güçler tarafından felce uğratılmış, gözleri sanki gözüne girmekte olan iğrenç yaratığı hissetmişçesine yarı kısık bir vaziyette görünüyordu.

Delegado kolunu sert bir hareketle savurarak böceğe bir tane yapıştırdı. Yere düşen karafatmayla beraber başbakanın resmi de yere yuvarlanarak paramparça oldu ve cam kırıkları odanın her tarafına uçuştu.

"*Perdao*!"[4] dedi Del Bosco.

Cândido, Dedektifin kendisinden mi, böcekten mi yoksa suratında tahttan indirilmiş kahraman tebessümü ile yere serilen *Presidente da Republica*'dan mı özür dilediğini anlayamadı.

Karafatma toz dumanın arasından sıyrılıp çıkarak aceleyle evine dönmeye heveslendi. Zikzaklar çizerek koşturdu, minik ilerlemeler sonucunda önünün kapalı olduğunu gördü ve uyarı antenlerini sallayarak tehlikeden uzaklaşmaya çalıştı ve geriye kaçmayı sürdürdü. Kesintiye uğramış yükselişinin travmasını taşıyordu ve ayrıca hareketlerini izleyen iki koca kütlenin rahatsız edici varlığını da seziyordu.

Dedektif, İtalyan mokaseninin birini havaya kaldırdı ve ayakkabısının tabanını böceğin üstüne hızla indirince kıracağın arasındaki cevizin çatırtısına benzer bir ses çıktı.

Cândido'nun içi kalktı ve midesi ağzına geldi. Buna rağmen rahatlamış hissetti kendisini, bu oda canlı bir karafatma ile ona dar geliyordu.

Del Bosco sözünü bağladı:

4. Affedersiniz. (y.h.n.)

"*Ora*, eğer bunun bir önyargı olduğunu düşünüyorsa Senhor öyle olmadığını belirteyim. Ben modern bir adamım. Bu işte normal bir insanla karşılaşmak nerdeyse hiç mümkün değil. Lapa cinsel sapkınlıkların yatağıdır. Ve ben herkese eşit muamele yaparım. Diamente Negro ve Madam Larência'dan otel müşterileri arasında Seu Marçal'la iş yapan yegâne kişiler olmaları nedeniyle şüpheleniyorum. Ve hiç şüphem yok ki, Senhor her ikisinin de normal dışı bir hayat sürdürdüklerinin farkında olmalıdır."

4
parıltı

"İsim?" diye sordu Dedektif.

"Elias Procopio da Silva" dedi sanık kontralto sesiyle; "hayranlarım bana Diamante Negro derler" diye eklemeden önce.

"Meslek?"

"*Transformista*."

Del Bosco kelimenin gerçek anlamını çıkaramadı ama "eşcinsellerle ilgili bir şey" olduğunu biliyordu. Cehaleti ortaya çıkar korkusuyla ne olduğunu sormadı.

Aslında Diamante Negro bir hızlı tip değiştirme sanatçısıydı. Cinelandia'daki gece kabare şovlarında siyah şarkıcıları taklit ediyordu, sesini değiştirdiği hızda perukları, pullu balo kıyafetlerini ve ışıltılı takılarını değiştirebiliyordu. Yüksek ökçeleri boyunun uzunluğuna bir zarafet ve letafet dokunuşuyla katkıda bulunuyorlardı.

Konuşma şekli ve *homo* tarzı olmasaydı basketbol oyuncusu olabilirdi. Her konuğa nükte yapmaya hazırdı, en çok da hedef aldığında Pacheco'yu kızdırırdı.

"Pacheco, entelektüellerle karideslerin ortak yanı nedir?"

"*Bem*,[1] sanırım görünüşlerindeki asalet; ikisi de kıyafetlerinin içinde çok şık duruyorlar."

1 İyi. (y.h.n.)

"Ah, *minha santa*,[2] ikisinin ortak yanı kafalarının içinin bokla dolu olmasıdır."

Dona Dinó her zaman Diamante Negro'nun göğsünde bir "ana yüreği" attığını söylemekten hoşlanırdı. Marcelo zatürreden yatağa bağlandığında Diamante Negro'yu yanı başında, kendini adamış bir hemşire olarak buldu. Eğer Jorge bulaşıklarla baş edemeyecek halde olsa, Diamante Negro hiç duraksamadan lavaboya eğilir, bir şarkı mırıldanıp, şarkı eşliğinde sallanarak bulaşıkları yıkardı. Eğer Rosaura elbisesini dikerken kumaşı tutacak birine ihtiyaç duysa, onun iğne ipliği, makas ve kumaş parçaları *Transformista*nın ahenkle dans eden hünerli ellerine teslim edilirdi.

Hiç kimse Diamante Negro'ya karşı saygısızlık etmeye cüret edemezdi. Kimi onun sivri dilinden korkuyordu, kimisi de içten içe onun özgüvenine gıpta ediyordu. Kendisine karşı dürüsttü ve başkalarının onun hakkında ne düşündüğünü pek umursamazdı. Cömert ama aynı zamanda alaycıydı, sözlerinde ve hareketlerinde gözlerinde rastlanmayan bir coşku vardı.

Oteldeki en yakın arkadaşı Osíris'ti. Kedi gece yarısı çoğunlukla Dona Dina'nın odasından dışarı kaçar ve oteldeki misafirlerden birinin yatağını yuva olarak seçerdi. Ve bu hemen her zaman Diamante Negro'nun yumuşak saten çarşafları lehine olurdu.

"Kediler kendilerinin ne istediklerini bilen hayvanlardır" derdi Diamante Negro sık sık. "Bu bir kendine saygı meselesidir: *Bicha*[3] her önüne gelenle yatmaz. Hayatımda hiç polis kedisi görmedim ama sürüyle polis köpeği var."

2. Azizim. (y.h.n.)
3. İbne. (y.h.n.)

Diamante Negro, Salvador'u terk edip aile ocağından ayrılırken buzdolabının üstüne kendisi olmayan birini oynamaktan artık yorulduğunu bildiren bir not bırakmıştı. Bir bolero müziğinin sözlerinden esinlenerek şöyle yazmıştı: "Ben bir panik, heyecan, korku ve cazibe bileşeniyim. Dünyanın tadına bakmak, dişlerimi ona geçirmek ve sonra yutamadığım kısmını geri tükürmek isteğiyle yanıp tutuşuyorum."

Rio'ya gelerek onu eve geri götürmek için dil döküp ikna etmeye çalışan erkek kardeşine "Dünyanın iki yüzünü de biliyorum" demişti. "Çocukluğumdan beri, insanlar benden bir erkek gibi davranmamı bekledi ler ama ben bir kadın olduğumu biliyorum. Hem içimde hem de dışımda. Senelerce doğanın ucubesi bir *maldito*[4] olduğumu düşünüp bu kâbusla yaşadım. Ama hayat tıpkı küçükken oynadığımız sihirbaz kutusu gibi sürprizlerle dolu."

Ailesi gerçekten de Diamante Negro'daki –ya da onların her zaman kullandıkları ismiyle *Procopinho*'daki– değişim karşısında şaşkınlık içerisindeydi: Yeni ses tonu; o bayağı gevşek el hareketleri; yürürken kalçalarını sallayışı; kırgınlığını omuzlarını düşürerek gösterme biçimi; ellerini kalçalarına koyuşu; iç çekişi ve gözlerini süzüşü ya da umursamayışını omuz silkerek gösterişi.

Okulda öğretmenlerini daima şaşkınlık içerisinde bırakıp bütün sınıfı kahkahadan kırıp geçiren müstehcen yorumlar yapardı çocuk hikâyeleri hakkında: "Pamuk Prenses, Yedi Cüceler'in hepsiyle yatar; Kırmızı Başlıklı Kız, Kurnaz Kurt'la yatağa girer; Robin Hood yoksullara verir; Külkedisi'nin Prens'i kesinlikle bir sübyancı olmalıdır."

Kardeşine yalvarıp yakardı:

4 Melun. (y.h.n.)

"Hayatım sürekli bir çatışmadan ibaret: Bir tarafta sizin hepinizin olmamı istediği ben duruyor, diğer tarafta ise benim gerçekten ne olduğum."

"Sen bir kadın değilsin!" diye bağırdı kardeşi.

"Ben kendimin türüyüm" dedi Diamante Negro. "Kadın olmadığımı biliyorum. Ben dişiyim. Bu ikisi farklı şeyler."

Zorlu bir süreçti ama Diamante Negro seçtiği yeni yolda ilerlemeyi başarmıştı ki bu yolun tüm unsurları aynı ufku gösteriyordu.

"Her erkek içinde bir kadın taşır, tıpkı her kadının içinde bir erkek taşıması gibi. Hiç kimse sırf göründüğü cinsiyetten ibaret değildir. Herkes hem erkek hem dişi özellikler taşır" demekten keyif alırdı. Ve şöyle eklemek hoşuna giderdi: "Hatta bir tarafımız sonsuza dek bir kapana hapsedilmiş olsa bile bu böyledir."

Kendisinde tarihi mirasının sesini taşıyordu. Taklit yeteneği geliştikçe, kederli, nostaljik ve güçlü Afrika Tanrılarının sesini çağrıştıran kendisine has bir üsluba ulaşıncaya dek bu sesleri kullandı. Sahneye çıktığında ses telleriyle değil, ta içinden gelen bir sesle söylüyordu şarkılarını.

intihalar

Gözlerinin içine bakarak "Seu Marçal'ı kim öldürdü?" diye sordu Dedektif.

"Bir sapık öldürmüş olmalı" diye yanıtladı Diamante Negro.

"Neden bir sapık?" dedi Del Bosco, sanığın aşırı üslubuna gülmemek için kendini zor zapt ederek.

"Çünkü ancak bir sapık insanın kafasını koparabilir."

"Öyleyse kimin olabileceğinden şüpheleniyorsun?"

"*Não sei*[5]. Belki otelin kapısında şehvetle arzuladığı o kızlardan birinin erkek arkadaşı yapmıştır."

"Sen öldürmüş olamaz mısın?" dedi Dedektif gözdağı vermeye çalışarak.

Del Bosco, *Manual do İnterrogador'un*[6] direktiflerini uygulayarak kendisini özel olarak eğlendiriyordu. Sorguladıklarının maneviyatını hiç olmazsa ahlaki açıdan kırmaya yetkisi vardı. Sanıklar –tipik olarak– masumiyetlerini kanıtlayacaklarını düşündükleri düşünce ve tavırları sergiliyorlardı ve bu durumları ancak birkaç dakika sürüyordu. Ama Del Bosco sorgu odasının sınırlarını biliyordu, hem hakemdi hem de oyunun kurallarını koyan oydu. Yavaş yavaş psikolojik baskı oluşturacak bir sorgulama yürütmekten garip bir haz duyuyordu: Görünen çelişkileri araştırıyor; gerçekler hakkında sadece blöften ibaret bilgileri ima ediyor; sırf karşısında duran bir insanın dönüşümünü, düşüncelerinin karışıp dilinin sürçmesini, korku ve aşağılanmayı nasıl yaşadığını izlemek için tehditler savuruyordu.

Del Bosco kendisini, güvenlikli ağından kaçmaya çalışan bir sineği izleyen örümcek gibi görüyordu. Sinek kendisini her nasılsa daha üstün sanır ama ağın ipliklerine dokunur dokunmaz örümceğin üstünlüğüne boyun eğer.

"Ben, bir katil, *Delegado*?" dedi Diamante Negro hayretler içerisinde. "Bana 'eşcinsel', 'homo' ya da her bir şey diyebilirsin ama *por favor*,[7] beni fare zehiri ile karıştırmayın."

"Cinayet işlendiği saatte neredeydiniz?"

"Copacabana'da, Galeria Alasca'da yeni şovum *Ferradas, Porem Felizes'in* provasındaydım. Galası için Senhor'a davetiye göndermeliyim! Muhteşem Elizeth Cardoso'yu taklit

5. Bilmem (y.h.n.)
6. Soruşturma Klavuzu (y.h.n.)
7. Lütfen. (y.h.n.)

ediyorum. Tiyatroya akşam altıda gittiğimi ve sabahın erken saatlerine kadar oradan ayrılmadığımı *colega*sın[8] tamamı teyit edebilir. Cenaze arabası Seu Marçal'ı tam götürürken taksi beni otele bırakıyordu. Ancak *adeusinho*[9] demeye vaktim oldu."

"Arkadaş mıydınız?"

"Otelde sadece ben ve Larência ile arası iyiydi. Onun adil ellerinden satın aldığım enfes bir mücevher koleksiyonuna sahibim. Senhor turmalin taşlarındaki kızıl ateşi mutlaka görmeli! İnanın bana, gerçekten nefes kesici!"

"Ama ayrıca onun için mücevher de satıyordunuz."

"*Ora*, para bir transseksüelin güzellik yarışmasında giydiği korseden daha sıkıdır, *Delegado*! Eskiden eşcinsel eşcinseldi, erkek de erkek. Şimdi rekabet adamı öldürebilir! Travestiler, eşcinseller, zenneler, transformistalar, biseksüeller, transseksüeller, gizli eşcinseller, açık eşcinseller, pasifler, aktifler... Allah bilir daha neler!"

"Doutor Pacheco'nun Seu Marçal'dan kurtulmak için bir nedeni olabilir mi?" diye sordu Dedektif.

"Pacheco mu? O tam bir *safado*[10] yalakanın teki. Ne zaman bir kodaman görse ağzının suyu akmaya başlıyor. Tüm suçların insanlığa karşı işlendiği gerçeğini bilmesi gerektiğini biliyor olması lazım, ama onun gibi bir korsan papağanının birinin kafasını kesmeyi becerebileceğinden şüpheliyim."

"Peki ya Profesör Cândido?"

"Haa, onu bilmiyorum" dedi Diamante Negro. "Herkesle arası iyi ama hiç kimseyle arkadaş değil. O Dona Dinó'nun *queridinho*su:[11] "Elias, ocaktaki çorbaya dokunma; Profesör Cândido için o." Ayy! Böyle anasıymış gibi davrananlara hiç

8. Meslektaşlarımın. (y.h.n.)
9. Hoşça kal. (y.h.n.)
10. Utanmaz (y.h.n.)
11. Sevgilisi. (y.h.n.)

dayanamıyorum! Oidipus kompleksi varmış gibi görünmüyor pek; sadece kendisini oynuyor. Bir seri katil olabilir mi? *Não sei*, belki de Minas'ın her yanına kesip atmıştır kafaları. Kendisini iyilik perisi gibi gösteren insanlardan her zaman sakınmışımdır. Senhor muhtemelen benim ve sokakta çalışan *colega*larımın sarhoşlardan ve rıhtım işçilerinden, üstü başı dökülen, çirkin adamlardan korktuğumuzu sanıyordur? Halbuki tam aksine *Delegado*! Onlardır sapına kadar adam olanlar; tabiri caizse. Aslında arkanı kollaman gerekenler takım elbiseleri giyen, Bond çantaları taşıyan, tıraş losyonu kokan büro çalışanı tiplerdir. Onlar zorbadır, *Delegado*! Hepsi kızlara kullanılıp atılan oyuncak muamelesi yaparlar, pazarlık yapar ve sonra da onları hırpalarlar; sanki kendilerini suçlu hissetmeleri kızların suçuymuş gibi! Profesör Cândido, sokak çocuklarını seviyor. Neden? Bildiklerimin hepsi gibi bir sübyancı olabilir o. Geliyor ve sonra yakalanan genç *rapaz*lardan birine yardım için koşturarak çıkıp gidiyor."

"Bu çocuklardan biriyle Seu Marçal'ı temizlemesi için anlaşmış da olabilir?" dedi Dedektif, ipuçları yakalamaktan çok Diamante Negro ile fikir birliği yaparak.

"Ben bunu göz ardı etmezdim" diye yanıtladı Diamante Negro, hevesle kendisini şüpheliler listesinden çıkararak. "Kendisini nasıl da bu yoksul *moleque*'lerin[12] koruyucu meleği gibi gösterdiğini düşününce hep büyükannemin 'Şeytan da bir melekti' dediğini hatırlıyorum."

"Peki Madam Larência'nın Seu Marçal ile arkadaş olduğunu teyit edebilir misin?"

"*Sim*,[13] öyleydi. Hem onun mücevherlerini de satıyordu. Ama onun günahını almayalım. Larência'nın altın gibi bir kalbi var. Hayattan o kadar çok çekmiş ki, asla bir başka kimseye eziyet edemez o."

12. Çocukların (y.h.n.)
13. Evet. (y.h.n.)

"Peki Rosaura?"

"Külkedisi mi?! Ayağında bir pabucu bile yok. Yakışıklı Prens'ini bekleyerek ölüp gidecek. O kadar biçare ki Seu Marçal yanına yaklaşsa korkudan ödü patlar."

"Marcelo Braga şüpheliler listende bulunuyor mu?" Gerçek bir Kraliçe Belkıs, ilgi çekmeye bayılıyor. Eğer katil o olsaydı, kurbanını tabancayla düelloya davet ederdi. Ay! Doğrusu görmek isterdim bunu! Ancak, çoğu kez gerçek kurgudan daha baskın çıktığı üzere, eğer bu büyük üç kâğıtçı *Seu* Marçal'ın başıyla *futebol* oynamış olsaydı zerre kadar şaşırmazdım."

"Otel hademesi şüpheli olarak hiç dikkatinizi çekti mi?"

Diamante Negro açık kahverengi gözlerini belertti, bacak bacağa atmış olduğu bacağını indirerek ayağını uzatarak diğer bacağını üste attı bu kez.

"*Şüpheli mi?* Acıyorum ona, gerçekten acıyorum. Köle gibi çalışıyor. Hiçbir zaman o deveye güvenmedim. Fakat... Aman, çeneni tut!" İnce, uzun parmaklarıyla ağzını kapattı. "Kimseyi parmağımla gösteremem, *Delegado*. Jorge aleyhine hiçbir delil gösteremem. Rahatlıkla söyleyebileceğim tek şey; bana her zaman çok tuhaf geldiğidir. Bütün gününü temizlik yaparak geçirmeyi seviyor. Bir tek *Botafogo*[14] oynadığında ara veriyor."

Söylediklerini dedektifin not aldığını fark edince *Transformista* şöyle toparladı sözlerini:

"Ama gerçekten de Senhor, eğer bu lüzumsuz herif zaman öldürmeyi bile beceremiyorsa bir kişiyi öldürebileceğinden şüpheliyim."

14. Brezilya'nın köklü bir futbol kulübü (y.h.n.)

5
kabuğun altında

"Meslek?"

"Meslek?" diye tekrarladı Madam Larência, makul bir yanıt düşünmek için zaman kazanmaya çalışarak. "*Ora*, iyi zevk sahibi centilmenler için kaliteli mal alım satımı yapıyorum" dedi. Masanın üzerine abanmış, not alan dedektife sevimli görünmeye çalışıyordu. "Ya da belki Senhor bir *cafétina*, bir genelev patroniçesi, bir muhabbet tellalı, hafifmeşrep kadın uzmanı, demeyi tercih eder belki?" Ve sonra da yaptığı işin gizli saklı olmadığını bir hayli üstüne basarak anlattı. Tıpkı diğerlerinin kek, kıyafet ya da parfüm satması gibi kendisini bir beyaz et satıcısı olarak görüyordu.

teklif

"Kızın için daha iyi bir gelecek istemiyor musun?" diye sordu Doralice'nin babası, *Paraiba sertao*[1]'nun tenha bir yerinde. 'Tabii ki isterim, Dona. Ama zaman zor ve okul masraflarını bile karşılayamıyorum. Son seçimde, bir *rapaz* gelip oy verirsem karşılığında kızı okutma sözü verdi. Dediğini yaptım, ama bugüne kadar zavallı büyükannesinin öğrettiğinden başka bir eğitimi olmadı. Belki bir sonraki seçimde..."

1. Brezilya'da bir bölge (y.h.n.)

"Hadi oradan, bir sonraki seçimmiş! Kızı bana bırak. Halihazırda yarım düzine yetiştirdim. Bir karın daha fazla doyurmak çok bir şey değiştirmeyecek."

"Tanrı bağışlasın, maşallah! Hadi, Senhora'nın sözünü dinle şimdi, dediklerini aynı kendi *maMãe*'n[2] demiş gibi yerine getir."

Recife'e gittiklerinde Madam Larência kızı çarşıya götürdü.

"*Rapaz*'a söyle, Senhora'nın adını bu harika künyenin arkasına, buraya işlesin!" dedi Dolarice.

"Söylerim, eğer bir *caipira*[3] gibi konuşmayı bırakırsan" diye uyardı Madam Larência. "Künye harika değil, sadece güzel."

"Peki benim işim ne olacak güneye doğru gittiğimizde?" diye sordu Doralice.

"Halkla İlişkiler" dedi Madam Larência. "Sadece varlıklı ve önemli müşterilerle. Tek yapacağın şey, canım benim, onları mutlu etmek ve asla *não* dememek."

idrak etme

Rio'ya varıldığında, dişler fırçalandı, saçlar yapıldı, açık saçık kıyafetler ayarlandı ve kız ilk işine gönderildi. Şikâyet ederek geri geldi:

"Beni taciz etmek istedi."

Madam Larência gözleriyle ne olacak bunun hali anlamında işaret yaparak, iç çekti ve Osíris'in tüylü sırtını okşadı, kedi, kutusunda minnettarlıkla derinden mırıldıyordu.

"Taciz edilmek, canım benim, *sertao*'da aç olmak demektir. Eğer oraya geri dönmek istiyorsan öyleyse *tudo bem*,[4] bugün otobüs biletini alırım. Ama eğer kalacaksan, çok değerli bir ders çıkar: Parayı veren düdüğü çalar. Senin ruhunu istemi-

2. Annen. (y.h.n.)
3. Köylü (y.h.n.)
4. Tamam. (y.h.n.)

yor ki, sadece yüzünü öpmek ve bedenini okşamak istiyor. Sevmek zorunda değilsin, yalnızca seviyormuş gibi yap."

Osíris'in gözünün sarısı altın gibi parlıyordu. Çok nadiren dişlerini gösteriyor ya da patilerini yalıyordu.

Doralice yeni hayatının hiç de ümit ettiği gibi olmadığını idrak etti:

"*Tia* Larência, bir gece leydisi mi oluyorum?"

"Hepimiz gece leydileriyiz, canım. Bir *puta* mı demek istiyorsun?'

"Sanırım."

"Bir *puta* kendisini sokakta pazarlar. Sen bir sosyete fahişesisin: Bir kur oyuncusu; oyunculuk yeteneği olan arzu edilen bir kadınsın."

"Sanırım tamam, öyleyse" dedi Doralice rahatlayarak.

Madam Larência, kıza sofra adabını öğretti: Nasıl dik oturulacağını, menüye bakmayı, peçeteyi açıp katlamayı, çatal bıçak tutmayı ve kadeh kullanmayı. Kıza makyaj yapmayı öğretti: Yüz kremlerini ve pudrayı nasıl kullanacağını, kirpiklere rimel sürmeyi, dudaklara ruj sürmeyi. Görünüşünü nasıl ayarlayacağını öğretti. Doğru kıyafeti seçme sanatını, parfüm sürmeyi ve saçını hangi amaca ve ruh haline uygun nasıl yapacağını gösterdi. Eğer sokakta fark edilmeden gideceksen bağla; gece müşterinin dikkatini çekmek istiyorsan açık bırak.

Ona gözlerini kullanarak nasıl baştan çıkaracağını ya da bertaraf edeceğini, ilgilenip ilgilenmediğini nasıl belli edeceğini, sevecenliğini ya da rahatsızlığını nasıl belirteceğini gösterdi. Ona kerizleri nasıl kafalayacağını, onları nasıl sarhoş edeceğini, nasıl erken boşalmayı uyaracağını, sahte haz içinde kıvranmayı, şehvetten doymuş boşalıyormuş gibi orgazm yankısı sesler çıkaracak şekilde inlemeyi tek tek gösterdi.

Kıza değişik erkek türlerini tarif etti: Azgınlar, tatlıyı yemekten önce yemek için sabırsızlanırlar; olgun adamlar, ilk beş dakika içinde hayat boyu arkadaş olmak ister ve ödül-

leri sonra toplarlar; Utangaçlar, kadının inisiyatif almasını bekler, ama alttan alta, hâlâ kendilerini özne ve kızı da nesne gibi hissederler; Günahkârlar, kadın anatomisinin özellikle bir yerine ilgi duyarlar –kulaklar– merhamet ümidi içinde itimatlarını teslim ederler; ve Teşhirciler, tek tutkuları kızı bar, restoran, kulüp ve tiyatrolarda hava atarak gezdirmektir, böylece herkes onları fark eder ve gıpta eder, Güzel Su Perisi onların centilmen kollarını süsler.

müzayede

Eğitimini tamamladığında Madam Larência onu "Kuzeydoğulu Hazine" sıfatıyla müzayedeye koydu. Doralice, bir *jogo do bicho*[5] bankeri olarak servet yapan bir vurguncu tarafından satın alındı. Kızların onun koruması altında ve onu eğlendirmek için yaşadığı, kendine ait özel krallığında, Cabo Frio'daki bir *fazenda*da bir harem kurmuştu. *Fazenda*yı kasadan para çarparken yakalanan veya ölüm ya da hadım edilme seçeneği sunulan eski muhasebecilerden oluşan bir hadımlar çetesi koruyordu.

mukadderat

Üç yıl sonra, Madam Larência morga çağrıldı. Üstüne serili örtü çekilerek bir kurşunla sol göğsünden vurulmuş bir ceset gösterildi.

"Senhora ölüyü teşhis edebildi mi?"

Madam Larência midesine bir bıçak saplanmış gibi hissetti. Makyajı duvar gibi bembeyaz kesilen yüzünü gizleyemedi.

"Doralice bu" diye kekeledi. "Ama onu tanıdığımı nereden biliyordunuz?"

5. "Hayvan Oyunu"; Brezilya'nın pek çok eyaletinde yasaklı olmakla birlikte varlığını yasadışı yollardan sürdüren bir çeşit lotarya. (y.h.n.)

"Bileğinde bir künyesi vardı" dedi savcı, "içinde de 'Madam Larência para Doralice' yazıyordu."

kırışıklar

Yılların ve erkeklerin yıprattığı Madam Larência'nın yüzü yaşının çok üstünde kırışıklıklar taşıyordu. Kırışıklarını makyaj ve perukların arkasında gizlemeye, dikkati onların üzerinden sallanan takılara ve otelin koridorları takırdayan yüksek ökçelerine çekmeye çalışıyordu, ama beyhude.

Yüreğinin dışı kabuk bağladı, kırışıklardan oluşan bir kabuk ruhunu sardı. Ama içi el değmemiş olarak kaldı. Gerçek benliğini sakladığı yer orasıydı; gözlerden uzakta sakladığı bir resim gibi, zaman zaman çıkarıp seyrettiği ve gerçek kendisini hatırladığı...

Tipik bir taşralı ailenin en küçük çocuğu olarak büyüdü. Ufacık odalarıyla bahçesiz, bitişik bir evde yaşıyorlardı. Girişte yerde yolluk, buzdolabının üstünde baş aşağı duran bir Çin pengueni ve televizyonun üstünde annesiyle babasının parlak, renkli düğün resimleri duruyordu. Giriş kapıları, tramvay raylarının takırtısıyla ikiye bölünen bir sokağın direkt kaldırımına açılıyordu. Gür *amendoeira*ların gölgesinde pazarları insanlar hasır sandalyelerini atıp gelen gideni seyrediyor ve yapacak dedikodu arıyorlardı.

konca bakkı

Olegario, o cuma, Central do Brasil tren istasyonunda memur olarak çalıştığı işinden daha erken ayrıldı ve bir tramvaya atladı. Her zaman yaptığı üzere yine kenarda kalarak temiz hava aldı ama bu kez gözleri ne sokaktaki kadınların üzerinde arzuyla dolaştı ne de bluzların ve elbiselerin altındaki bedeni hayal ederek kıvrımların ve vücut hatlarının üzerinde gezindi. Heyecanı gözlerini körleştirmişti, öyle

bir heyecan ki içini yiyip bitiriyordu. Ceketinin cebinde taşıdığı hediye, kâğıtla; yüreği ise hevesle sarılıydı. Bütün hafta boyunca kızının hayali aklını almıştı. Kendi bedeninden bir beden ve şimdi tam bir bahar filiziydi; sivilceli bir *mo leque*nün maço emellerine malzeme olmadan, kızı onun kendi ellerinde bir kadın olmalıydı.

Larência'nın on beşinci yaş günüydü. Evleri bir parti yapmak için çok küçük olduğundan ufak bir ücret karşılığında kilisenin salonunu kiralamışlardı. Komşular ve akrabalar mezeleri ve tatlıları getirmişlerdi. Üstü çikolatalı, içi fındıklı kek, meşhur bir pastacıdan ısmarlanmıştı. Okuldan çocukların kurdukları grup ise merasime küçük çapta müzikli bir neşe katmıştı.

Beyaz elbisesinin içindeki kız sevinç doluydu, puanlı desenli, pembe dantelli kurdeleyle saçı toplanmıştı. Öpücüklere ve hediyelere boğulan kız babasından bir hediye gelmesine yine de şaşırdı. Praça Maua'daki *contrabandista*dan[6] alınmış bir şişe Fransız parfümüydü ve Larência bir önceki –on dördüncü– yaş gününde buna benzer bir hediye aldığını hatırlamıyordu. Çok duygulanmıştı, kollarını babasının boynuna doladı ve ona kocaman bir öpücük verdi.

"Bu gece kullanmanı istiyorum" dedi Olegario. "Yatağa girmeden önce biraz sür bundan."

Gece yarısı Olegario, *The Blue Danube* eşliğinde kızıyla dans etti ve misafirlerden büyük alkış topladı. Bir düzine çift daha dans pistine katıldı ve Larência babasının elinin arkasında olduğunu ve vücudunu kendisine yapıştırdığını hissetti. Babalık ilgisinin aşırılığını içkinin etkisine ve duygusal bir gün olmasına yordu.

Ailece eve döndüklerinde gün ağarıyordu. Larência hediyelere boğulmuştu ve mutluluktan uçuyordu. Annesiyle babasına şükran öpücükleri verdi ve banyoya hazırlanmaya

6. Kaçakçı. (y.h.n.)

gitti. Parfümden boynuna, göğüslerine ve göbeğine birazcık sürdü ve annesinin hediye olarak aldığı yeni beyaz ipek geceliğini üzerine geçirdi. Yatağına gitti.

Tam uykuya dalmak üzereyken yatağın üstünde üzerine abanan ağır bir gövde hissetti. *Não*, kâbus görmüyordu, bu bir adamdı. Adamın babası olduğunu anlayınca çığlığı boğazına düğümlenip kaldı, ama kıllı teninin sıcaklığı onu dondurdu. Olegario eliyle kızın ağzını kapadı.

"Tatlı kızım, genç bir *safado* sana ellerini sürmeden önce ben üstünde kendi izimi bırakacağım" diye fısıldadı şaşkına dönmüş kızın kulağına, babalık hakkı olarak gördüğü şeyi yapmak için pantolonunu aşağıya indirirken.

yıkım

Alis'in sihirli aynası binlerce parçaya bölünmüştü, hiçbir parçası Larência'nın yitirdiği imgesini yerine getirmeye yetecek büyüklükte değildi. Eğer hepsi böyle domuzsa bir prensi neden bekleyecekti ki?

Günde beş kere yıkanmaya başladı ve asla bir daha babasının gözüne bakmadı. Kısa bir süre sonra, okuluna daha yakın bir yerde yaşamak istediği bahanesiyle, São Cristovao'daki kuzeninin yanına taşındı.

Önce derin küskünlük geldi: İçini yiyip bitiren bir iştahsızlık; ruhunun yerini kaplayan yapışkan, yırtık bir örümcek ağına sahip olmanın verdiği bir acı; bedenine asla bir daha erkek eli değmeyeceği yemini. Yalnız yaşayacak, zamanla tükenecek ve bekâr ölecekti.

Birkaç ay sonra babası evi terk ederek, kendisinden yirmi yaş küçük, demiryolları şirketinde çalışan daktilocu bir kızla yaşamaya gitti. Bu, Larência'nın öfkesini yatıştırmadı.

Erkek kardeşi askeri kariyer yapmaya gitti, annesi ise ağır bir depresyona girdi. Kedere gömülüp kendisini hayattan koparan ve ölümle huzur bulacağı günü beklemeye başladı.

Arkadaşlarıyla ilişkisini kesti, evden hiç dışarı çıkmamaya, tek başına kalıp kendi kendine konuşmaya başladı, parçalanmış ruhundan akan ıstırapla kederden boğulmaya bıraktı kendini. Tanrı'ya ve insanlığa olan inancını yitirdi. Her gece, evdeki işlerini bitirince televizyonun karşısına oturdu ve dizilerin sihirli dünyasına kendisini teslim etti.

Taşma

Clube Monte Libano karnaval balosunda ilk kez taze pembe vücudunu gösterdi Larência, bir vücut ki misk kokan tazeliği kadınlara hasetten içlerini yedirtti, erkekleri kendi fantezilerinden korkuya düşürdü.

Venedik maskesinin arkasına saklanarak, müziğin ritmiyle sarhoş ve hepsinden de öte *lança-perfüme popper*[7]'larının etkisiyle, haşin kıllı ellerin bedeninde dolaşıp göğüslerini sıkmasına, nefes nefese ağızların dudaklarından öpmesine izin verdi.

Üçüncü gün, Rua Alice *cafétina*sından Lili, tuvalette ona yaklaştı.

Lili kızın kulağına "Elimde hayallerini açacak anahtarı tutuyorum" diye fısıldadı. "Ne istiyorsun? Ev? Araba? Ekonomik bağımsızlık?"

Larência annesini, kuzenini, problemlerini düşündü. Ruhunu aldı, asla dokunulamaz, güvenli bir kutunun içine koydu ve *cafétina*nın teklifini kabul etti. Dördüncü günden itibaren Laranjeiras'daki bir malikânede bedenini erkeklere verdi; yaşadığı, ağladığı, vücut bulduğu bedenini değil, ama öz babası tarafından tecavüz edilmiş bedenini verdi.

7. Yüksek basınçlı küçük tüplere doldurulmuş, sprey şeklinde kullanılan, çok çabuk etki eden kokain ve etil klorür karışımı bir uyuşturucu. (y.h.n.)

"Onun değerli taşlarıyla ilgileniyordum" diye Dedektife itirafta bulundu Madam Larência. "Ne zaman Marçal gezilerinden geri dönse ben ve Diamante Negro hemen en son mallarını görmek için etrafını sarardık. Dolaylı yoldan, Marçal'ın satış temsilcileriydik. Lakin onu kimin öldürdüğü konusunda en ufak bir fikrim yok."

"Senhora cinayet işlendiği saatte neredeydi?" dedi Del Bosco.

"Otelde değildim, *graças a Deus*.[8] Lapa'da kabare sahibi bir arkadaşımı ziyaret ediyordum. Kan görmekten nefret ederim."

"Seu Marçal'ın bir düşmanı olduğunu söyleyebilir mi Senhora?"

"Eğer varsa, bu Minas'ta olmalı. Burada herkes onu severdi. Çok değerli biriydi."

"Ne tür değerli taşlar alırdı Senhora ondan?"

"Turmalin taşı, topaz, mor yakut" dedi. "*Menina*larım için hediyelik."

Dedektif sandalyesinde dikleşerek oturdu. Gözleri parladı ve yüzü sert görünüyordu.

"Madam Larência, Seu Marçal'ı kim öldürdü?" dedi hiddetlenerek, ifadelerin sağladıklarından bir sonuç alınamaması karşısında hüsrana uğradığı belliydi.

"Ben nereden bileyim?! Polis olan sizsiniz Senhor" diye çıkıştı, kızgınlığı korkusunu örterek. "Oteldekilerden birinin olması mümkün değil" diye ekledi kesin kararını.

"Senhora nasıl böyle emin olabiliyor?'

"Çünkü hayatım, onların hepsini çok iyi tanıyorum" dedi. "Dona Dinó'nun bastonunu bile kaldıracak bir gücü yok.

8. Tanrı'ya şükür. (y.h.n.)

Jorge, zavallı adam, bulaşık önlüğü olmadan kendini kaybeder. Rosaura, kendi gölgesinden korkan bir gül. Marcelo biraz *rapaz* ve kendini çok önemsiyor ama ödleğin teki. Profesör Cândido bir hayalci, başını kitaplara gömmekle ve sokak çocuklarını düşünmekle o kadar meşgul ki etrafında ne olup bittiğinin farkında değil – Seu Marçal'ın varlığından haberdar olduğundan bile şüpheliyim. Diamante Negro ise Marçal'la arası çok iyi olan yumuşak kalpli bir *donzela*.[9] Kovanından bal alamayacağım tek kişi Doutor Pacheco."

Yeni bir şey yakaladığı umuduyla birdenbire ilgi göstererek, "Neden Öyle?" dedi Del Bosco.

"Çok ukala ve yapmacık. Özsaygısı o kadar az ki başkalarından ödünç almaya çalışıyor. Dilencilerin içinde en kötüsü, *Delegado*, takdir çalmaya çalışanıdır."

9. Genç kız. (y.h.n.)

6
mülteci

"İsim?"
"Rui Pacheco."
"Meslek?"
"Assembleia Legislativa'da[1] siyasi danışmanım."
Kısa kıvırcık saçları, kalın çerçeveli yuvarlak gözlükleri, kırpık bıyıkları ve karga burnuyla Pacheco mizah duygusundan yoksun bir adama benziyordu. Her zaman telaş içindeydi ve hayatta hiçbir şeyin nazarında siyaset kadar önemi yoktu. Gece ancak son haberleri izledikten sonra yatağa uyumaya gider, sabah da ilk iş olarak –duşunu alıp üstünü giyerken– radyodan haberleri dinlerdi. Gazeteleri, tıpkı bir paleontolojistin kayıp bir dilin izlerini seramik parçalarının üstündeki sembollerden araştırması gibi titizlikle okurdu.

Kolejdeyken öğrenci siyasetine karışarak, diktatörlüğe karşı direnişe katıldı. Marksizmin klasikleşmiş bütün kitaplarını ezbere sayabiliyordu ve bunu büyük bir hararet ve uzmanlıkla yapıyordu.

Çok katı bir Ortodoks olarak öğretisinin liderlerini yerinden etmeye cesaret eden herhangi bir yorumu hemen ihbar ederdi. Her nedense kendisinin zor ama muhteşem bir görev-

1 Yasama Meclisi. (y.h.n.)

le, Marx ve Engels'in fikirlerini sahte yorumculardan koruma göreviyle yükümlü olduğuna inanıyordu.

Buna rağmen derinden derine biliyordu korkaklığının boyutlarını. Ne zaman polisle çatışmanın garanti olduğu bir gösteri haberi alsa, ya bir sağlık sorunu bahanesiyle, ya bir gizli örgüt lideri ile görüşeceği gerekçesiyle ya da acil bir "genel durumu" analiz etme randevusu nedeniyle ortadan toz olmaya çalışırdı.

uzaktan akraba

Ne zaman ki öğrenciler *guerrilheiros*[2] dönüştürdüler kendilerini, sloganlar silahlarla, bildiriler bombalarla, sokak gösterileri bankalara el koymayla ve felsefe kitapları silahlı mücadele kılavuzlarıyla yer değiştirdi, genç Pacheco bıyığını kesti, gözlüğünün şeklini değiştirdi ve gömlek, kravat giymeden kesinlikle sokağa çıkmadı.

Böylesi bir artan şiddetli baskı altında, yakalanacağı korkusuyla kütüphanesinin en değerli kitaplarını yanına alarak uzaktan bir akrabasının çiftliğine yerleşti. Tıpkı Karl Heinrich Marx'ın altmışlı yıllarda Brezilya'da yaşasaydı yapacağı gibi Pacheco da Brezilya Marksizminin ilk büyük klasiğini orada yazabilecekti.

Sert bakışlı, hasır şapkasının altına sıkıştırdığı kısa saçlarıyla huysuz bir kadındı halası. Bir deri bir kemik kolları ve kösele gibi güneşten kavrulmuş bir derisi vardı. Çocuksuz dul, kocasından kalan bir parça toprağı gayretle işleyerek geçiriyordu günlerini. Bahçedeki meyvelerle, ektiği sebzeler, bir iki ineğin sütü ile birkaç tavukla yumurtasının satışından elde ettiği gelir temel ihtiyaçlarını karşılamasına yeterliydi.

2. Gerillalar. (y.h.n.)

Uzun zamandır görmediği kuzeninin oğlunu samimi bir misafirperverlik, ancak gerçekliği kuşkulu bir sevinçle karşıladı. Burnunu başkasının işine sokan biri gibi görünmek istemediğinden delikanlıya neden büyük kenti bırakıp taşraya geldiğini sormadı. İçsel çalkantıların tuhaf davranışlara yol açabildiği bir yaştaydı genç adam. Mühendis olarak çalıştığı ofisteki işinden ayrılarak buraya portakal ağacı dikmeye gelen kocası gibi belki onu da toprak çağırmıştı. Veyahut da büyük bir aşk hüsranla sonuçlanmış ve oradan uzaklaşarak kendisiyle baş başa kalmaya ihtiyaç duymuştu.

Hangi gerekçeyle geldiği umurunda değildi ama gözleri bu kadar bozuk birinin neden bütün gün karanlıkta oturup kitaplara baktığını anlayamıyordu. Bunun da ötesinde böyle dalyan gibi bir *rapaz* nasıl oluyordu da onun yardım çağrılarına bu kadar vurdumduymaz olabiliyordu; ineklerin devirdiği bir çiti tekrar yerine koymaya, yağmurdan önce plastik tenteyi seranın üstüne sermeye, *abacateiro*[3] ağacına çıkıp yere düşüp ezilmeden önce meyveleri toplamaya... Onun yaşındaki, üstelik sürekli migreni olan bir kadının artık ağır işleri yapmaya gücü yoktu ve kendisine bir yardım eli uzatılmasından ziyadesiyle memnuniyet duyacaktı.

Doğrudan karşı çıkmanın kadının çenesini kapatmayacağını anlayınca Pacheco yeni bir taktik uyguladı; onu fikirlerin gücüyle yenmeye çalıştı. Masada, bir *bolinho de feijão*[4] mu yoksa *pao de queijo*[5] mu, tavuk ve *quiabo*[6] mu yoksa kıyma ve *angu*[7] mu olduğu üzerine konuşarak, kadını yeni bir üretim tarzının doğacağına ve tarihi değiştireceğini ikna etmeye çalıştı. Çok yakında, tüm insanlık yüzyıllardır süren sömürü

3. Avokado. (y.h.n.)
4. Fasulye çerezi. (y.h.n.)
5. Peynir ekmek. (y.h.n.)
6. Bamya. (y.h.n.)
7. Lapa. (y.h.n.)

zincirlerinden kurtulacaktı. Devlet kooperatifleri altında, artık ineklerin peşinde koşmak ya da sağanak altında çıplak elleriyle tarladan hasat kaldırmak zorunda kalmayacaktı.

Kadın, böyle bir cennetin kendisinin bulunduğu ovanın bu yakasına ne zaman geleceğini sorduğunda devrim yolunu ve onun kaçınılmaz egemenliğini ve kendisinin bu alana ve onun teorisine yaptığı kişisel katkıyı da içeren uzun ve bilgiç bir söylevle yanıt verdi. Bu nutuk kadının sadece başının ağrısının artmasına yaradı ve onu her şeyden daha çok hayıflandıran çok okumasına rağmen kuzenin çocuğunun lüzumsuzun biri olmasıydı.

Yine de kadının şansı varmış ki, Pacheco Brezilya'da kalarak, her ne kadar rejimin baskı organları kendisine en ufak bir ilgi göstermemiş bile olsa, Marx'ın yapıtlarına bütünsel bir eleştirel analiz yapma işine kalkışarak büyük bir risk altına girdiğine karar verdi. Bir trene atladı ve Mato Grosso Pantanal sınırına geçti hemen.

Yolculuğun yükü Marx'ın bir asır önce Almanya'dan Fransa'ya yaptığı yolculukları ve Lenin'in sonraki St Petersburg'dan Karakow'a yaptığı yolculuğu hatırlamasıyla hafifledi.

sürgün

Pacheco Bolivya sınırını geçerek ruhunun taşkınlıklarının etkisiyle ilk kez kokain denediği Santa Cruz de la Sierra'ya vardı ve kendisini yeniden dirilmiş bir Che Guevara olarak gördü. Oradan La Paz'a, La Paz'dan da gökyüzünde de hendeklerin olduğuna onu inandıracak derecede çalkantılı bir uçak yolculuğuyla Paris'e ulaştı.

Yıllar boyu siyasi mülteci statüsünün keyfini sürerek, Althusser'in konferanslarına katılma, Les Deux Magots'daki öğle yemeklerinde Sartre'la yan yana oturma ve mülteci

yurttaşları ile bitmez tükenmez siyasi tartışmalara katılma fırsatı buldu. Sohbet her zaman dünyanın genel akıldışı halini konuşmakla başlar, oradan kapitalizmin çöküşünün çok yakında gerçekleşeceği öngörüsüne geçer ve cilayı da son *Beaujolais* şişesi eşliğinde Brezilya'nın geleceği üzerine bir tartışmayla atarlardı.

Pacheco, Sorbonne Üniversitesi'ndeki derslere katıldı ve Ecole des Hautes Etudes'e kaydını yaptırdı, fakat öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ona öğretecek yeterlilikte olmadığı gerekçesiyle hiçbir kursu bitirmedi.

Memleketten hapis, işkence, gözaltı kayıpları ve ölüm haberleri geldikçe Seine Nehri'nin kıyısında yaşamaktan daha çok suçluluk duymaya başladı. Bunu Brezilya solunu içinde bulunduğu tarih öncesi politik uykusundan çekip çıkaracak epik bir eser olan Quatorze Ensaios Criticos üzerinde gece yarılarına kadar çalışarak telafi etmeye adadı.

geri dönüş

Can çekişen diktatörlük bütün siyasi mülteciler için af çıkardı. Bavulunda kitabının el yazmaları ile uçağa atlayıp ilk geri dönen Pacheco oldu.

Şansa bakın ki, bavulu aktarma esnasında kayboldu. Havayolları aleyhine dava açtı, Santa Rita'ya dua etti, tezinin ana hatlarını hatırladığı kadarıyla tekrar yazmaya çalıştı ama nafile. Başyapıtı sonsuza değin kaybolmuştu; ve Brezilya siyasetinin çok yavaş gelişmesinin ana sebebinin sağlam bir teorik platformdan yoksunluk olduğuna kanaat getirdi.

Tıp okumuşluğu ya da ya da herhangi bir akademik diploması olmamasına rağmen kendisine *doutor* olarak hitap edilmesinden hoşlanan Pacheco, kısa zamanda Avrupa başkentlerinin salonlarında misafir edilme hayaliyle yeni kurulan bir partide siyasi danışman olarak iş buldu kendisine.

"Bir iki aya kadar kendi teras kat daireme taşınacağım" diye zaman zaman hiçbir gerçekleşme ihtimali olmayan beyanlarda bulunurdu Pacheco.

"Pacheco, ne zaman salam yemeği bırakıp havyar geğirmeye başlayacaksın?" diye takıldı Diamante Negro.

"Doutor Pacheco, bana bir televizyon oyunculuğu işi ayarlayamaz mısınız Senhor?" diye yalvardı Rosaura.

"Marcelo'yla konuş. Medyada çalışan O."

"Onunla zaten konuştum. O da sizin daha nüfuzlu biri olduğunuzu söyledi."

"Bir şeyler yapmaya çalışacağım. Sıkma canını yakında seçimler olacak."

konuya geri dönmek

"Cinayet zamanı Senhor neredeydi?" diye sordu Dedektif.

Sanki hafızasını tazelemek istiyormuş gibi gözlerini tepeye dikerek, başını kaşıdı.

"*Palacio*'nun resepsiyonunda. *Governador*'un[8] bizzat kendisi teyit edebilir söylediğimin doğruluğunu."

Del Bosco alaycı bir tarzda gülümsedi. Karşısındakinin, iktidarın koridorlarını arşınladığı için kendisini şüpheli ötesi gören biri olduğunu anlamıştı. "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" diye göğsünü şişirerek dolaşan böyle kibirli tipleri iyi tanırdı; Hepsi aynıydı. Dedektif uğraşmamaya karar verdi.

"Senhor'un Marçal'ı öldürdüğünden şüphe duyduğu biri var mı?"

"Çirkin bir işe bulaşmış olmalı" dedi Pacheco. "Tuhaf bir adamdı. Ona sorulmadan kendisi hakkında konuşur, hayal

8. Vali. (y.h.n.)

ürünü hikâyeler anlatırdı. Hepimize kancayı takıp, ışıltılı taşlarından satmaya çalışırdı. O maço görünüşünün altında bir oğlancı olduğunu öğrensem zerre kadar şaşırmazdım. Bu olasılık öldürülme şeklindeki kapsamlılığı ve sapkınlığı da açıklardı."

hercule poirot

Del Bosco şüphelinin kibirliliğine aldırmadı. Sanki bir sonraki sorusu soluk borusuna yapışmışçasına boğazını temizledi ve sordu:

"Doutor Pacheco, buraya gelip ifade verme çağrımı yerine getirmekte neden bu kadar geciktiniz?"

"Affedersiniz, yetkili arkadaşım" dedi Pacheco, kendisini mazur gösterme çabasıyla. "Ama çağrınıza hemen gelmedim çünkü önce direkt görüştüğüm *Secretario de Segurança Publica*[9] ile irtibata geçmemin daha uygun olacağını sandım."

"*Sim, secretario*nun danışmanı beni aradı" dedi Del Bosco. "Senhor'u çok rahatsız ettiğim için üzgünüm" diye ekledi Dedektif pek de inandırıcı olmayan bir ifadeyle, "maalesef *Doutor*'un değerli katkıları olmadan yürütemezdim bu soruşturmayı."

"Elbette" dedi Pacheco, her ne kadar kaldırdığı kaşları ve buruşturduğu alnı rahatsızlığını ele vermiş olsa bile...

"Senhor'un, Seu Marçal'la nasıl bir ilişkisi vardı?"

"Benim ilişkim?!" dedi, daha çok dalga mı geçiyorsun anlamındaki bir tebessümle, ağzından püskürterek çıkmıştı yanıtı. "*Ora*, neye benzediğini, kısa mı uzun mu, yakışıklı mı yoksa çirkin mi olduğunu bile hatırlamıyorum; ben çok meşgul bir adamım. Otele sadece uyumaya gidiyorum. Gezgin bir satıcı ile ne işim olabilir benim?"

9. Devlet Güvenlik Sekreteri (y.h.n.)

"*Doutor* zeki ve kavrayışı güçlü biri" dedi Del Bosco, kılavuzda da tavsiye edildiği üzere Pacheco'nun egosunu okşadı. "Peki Senhor kimi gösterirdi acaba?"

Pacheco kravatını düzelterek sandalyesine yaslandı.

"Talihe bakın ki ben çok sıkı bir Sir Arthur Conan Doyle ve Agatha Christie okuruyumdur. Bu mevzu hakkında dikkatle düşündüm. Seu Marçal'ın ölümü iğrenç bir suç, ancak olağanüstü iyi planlanmış. Otelde kalanlar içinde, ucuz polisiye romanlarda suçlu olabileceğini düşüneceğiniz belli tipleri elerdim önce: Diamante Negro ve otel hizmetçisi Jorge. Her ikisinde de bu işi yapacak yürek yok, ayrıca eğer onlardan biri bu işi yapmış olsaydı en azından Seu Marçal'ın deniz yeşili taşlarını ve zümrütlerini hatta belki parmağındaki o gülünç yüzüğü bile çalmış olurdu."

"Doutor, öyleyse" diyerek Dedektif girişimde bulundu, "Profesör Cândido ile Marcelo Braga'yı şüpheli olarak değerlendiriyordur."

"Eğer Hercule Poirot[10] olsaydım" dedi Pacheco, "ikisinin de izini sürerdim."

"Ya kadınlar?"

"Hepsini elerdim" dedi Pacheco kesin bir şekilde vurgulayarak. "Madam Larência hayatını sahte sevgiler pazarlamaktan kazanan emekli olmuş bir *puta*. Hayat o kadar acımasız davranmış ki ona bırak adam öldürmeyi nefret edecek gücü bile kalmamış! Rosaura bir budala *caipira*. Bütün zamanını dizi oyuncusu olmasına yardım etmem için bana yalvarmakla geçiriyor. Dona Dinó ise tipik bir lümpen proleter. Miras olarak kendisine bir otel kaldığı için büyük bir şans yakalamış ama öğrenimi olmadığı için, oteli bir berduş yatağı olmaktan öte bir yere asla varamayacak."

10. Agatha Christie'nin yarattığı ünlü dedektif karakteri. (y.h.n.)

"Ve sizin gibi çok iyi ilişkileri olan biri, Senhor, neden bir 'berduş yatağı'nda kalıyor acaba?" dedi Del Bosco her bir hecenin üzerine basa basa.

Dedektif soruşturmayla hiçbir ilgisi olmayan bir soru sorarak yaptığı gevezelikle düştüğü gafletten hemen pişman oldu ama artık çok geçti.

Pacheco kıpkırmızı kesildi. Ne zaman biri sosyal konumuyla ilgili bir soru yöneltse yüzünü utanç kaplıyordu. Kaşlarını çatması gözlerini gölgede bıraktı. Lapa'da yaşamayı onur kırıcı buluyordu ve insanlar nerede yaşadığını sorduğunda her zaman bir yolunu bulup sıvışıyordu. Kendisini Ipanema ya da Leblon'da yaşayan biri profiline sahip görüyordu ve pek çok tanıdığı gerçekten de onun Jardim de Ala'da deniz kenarındaki bir teras katı dairesinin mutlu sahibi olduğuna inanıyorlardı.

"Apartmanım yapılıyor" dedi Pacheco, bıyıklarını sıvazlayarak. "Bina tamamlanır tamamlanmaz taşınacağım."

"Senhor eğer Hercule Poirot olsaydı Cândido ve Marcelo'nun izini sürüyor olurdum dedi. Neden?"

Pacheco sandalyesinde dik bir biçimde oturdu ve gözlüklerini düzeltti.

"Marcelo işgüzarın biri. Sırf gazeteci diye herkesin işine burnunu sokma hakkı olduğuna inanıyor. Kim bilir, belki de Seu Marçal'ın değerli taş kaçakçılığındaki rolünü araştırıyordu? Senhor'un hiçbir fikri var mı bu ülke değerli taş kaçakçılığından dolayı ne kadar para kaybediyor? Bir milyar doların üzerinde! *Ministro*[11] ile bu konuyu konuştuk."

"Farkındayım bunun" diye lafını kesti Del Bosco, "değerli taş kaçakçılığını ne tartışmaya ne de soruşturmaya niyetim var. Bu *Polícia Federal*'in işi. Ama buradan, Marcelo'nun *Doutor*'un ilişkilerine burnunu soktuğu sonucunu çıkarabilirim."

11. Bakan (y.h.n.)

Pacheco tekrar kızardı.

"*Bem*" dedi, kravatının bağıyla oynayarak, "kişisel ilişkilerime değil –o kadar da küstah değildir– ama gazetesi, temsil ettiğim *deputado*nun[12] göreve geldiğinden bu yana servetini üç katına çıkardığı suçlamasında bulundu."

"Peki bu doğru değil mi?" dedi Del Bosco.

"Evet, doğru ama tamamen yasal yollardan" diyerek savunmaya geçti Pacheco. "Bir milletvekilinin geliri toplumda yaptığı işe tekabül eder. Senhor, siz bir *investigador*dan[13] daha çok kazanmıyor musunuz?"

Delegado, asıl ilgilendiği konuya geri dönmeyi yeğledi:

"Peki Senhor'un, Profesör Cândido'dan şüphelenme gerekçeleri nelerdir?"

"Cândido çok ilginç bir adam. Çok az konuşuyor, kendisini odasına kapatıyor, doğru düzgün bir işi yok, her nasılsa ara sıra yaptığı editörlük işleriyle geçinebiliyor ve genç serserilerle takılıyor. Dona Dinó otelde bedava kalmasına izin veriyor mu? Kim bilir, belki de yasadışı kazançlarla geçiniyordur. Otel sahibi kadınla bu kadar iyi geçinmesinin sebebi bence ikisinin de gizli şeyler yapıyor olması. Ve Senhor'un da çok iyi bildiği üzere, bazı gizli ayinler çok tehlikeli olabilir; kara büyü, çocuk adak etmeler, iğne batırma büyüsü ve benzerleri."

Del Bosco bu tutarsız spekülasyona sinirlenerek sözünü kesti: "Senhor, doğaüstü olaylara inanmıyor mu?"

Pacheco öne doğru eğildi ve ellerini dizlerinin üstüne koydu.

"En fazla, iki ya da belki üç azize inanırım. Eğer bir tanrı olsaydı, Senhor, Seu Marçal'ın başı hâlâ boynunun üzerinde olurdu!"

12. Milletvekili. (y.h.n.)
13. Araştırmacı. (y.h.n.)

7
on parmağında on marifet

"Jorge Maldonado" dedi zanlı.
Otel hademesinin çiçek bozuğu izlerle dolu suratında iri, aydınlık, yeşil gözleri vardı. Atkuyruğu şeklinde bağladığı uzun kıvırcık saçlarını topuz yapıp boynunun arkasında tutturmuştu. Otelde on parmağında on marifet, her işe koşan kişi oydu. Alışverişi yapıp yemekleri hazırlardı, çamaşırları yıkar, çarşafları ütüler, bütün temizliği halledip otelin elektrik ve su sisteminin tüm kontrol ve tamir işlerini yerine getirirdi.

Boyundan sadece birazcık büyük, rutubetli, alet edevat ve temizlik malzemeleri tıkıştırılmış bir odada yatıyordu. Ancak adını yazacak kadar okuma yazması vardı, o kadar. Dona Dinó, kalacak yer ve karın tokluğuna en temel insani haklarından feragat etmiş bir köleymiş gibi muamele ediyordu adama. Ama o sanki bunu hiç umursamıyormuş gibiydi. Radyo dinlemesine ve *Maracana*'ya gidip *Botafogo*'yu izlemesine müsaade edildiği sürece asla şikâyet etmezdi.

"Sen, Juraci Funga-Funga'nın kardeşi değil misin?" dedi Del Bosco.

"*Sim*, ama uzun zamandır görmüyorum onu, *Delegado*."

"Ama Seu Marçal'ı sen öldürdün, değil mi?" dedi Dedektif, direkt olarak üzerinde baskı oluşturma gayretiyle.

Jorge'un rengi sarardı, kalın ellerini gerginlikle birbirine kenetleyip parmaklarını çatırdatacak şekilde sıktı. Altdudağı

soğuğa maruz kalmış gibi titremeye başladı ve gözleri sanki yaşla dolmuşçasına buğulandı.

Gerçekten orada, bir polis karakolunda olduğuna inanamıyordu. Tüm hayatı boyunca, her ne pahasına olursa olsun polisle başının derde girmesinden kaçınmak için elinden geleni yapmıştı.

intikama susamak

Jorge Baixada Fluminense'de, bir köşe başı barı sahibi kumarbaz bir babanın en küçük oğlu olarak büyüdü. Bir gece, eve gelen adamlar babasını alıp götürdüler. Beş gün sonra kurşunlarla delik deşik cesedi Guandu Nehri yakınlarında bir hendekte bulundu. Cesedin üzerine, bir kurukafa resmi karalanmış ve kanla yazılmış iki harf bulunan bir kâğıt parçası iliştirilmişti: E. M.

Kuşkusuz olayın yenilir yutulur tarafı yoktu, Jorge'un abisi Juraci de bunu yutmayı reddetti.

"*Velho*nun ölümünün intikamı mutlaka alınmalı!"

Juraci beline bir mavzer taktı ve kanun elinin ulaşmadığı köşeleri ve arka sokakları arşınlayarak bir çare bulmaya gitti.

Burnu yavaş yavaş kokaine bulaştıkça babasının katiline götüreceğini umduğu izlerin yanı sıra, hayatının yolunu da kaybetti Juraci. Borçları ödemek için uyuşturucu ticaretine girdi, satış bölgeleri yüzünden hasım çeteler arasında çıkan silahlı çatışmalara öncülük ederken öteki dünyaya gönderdiği her bir kişi için tabancasının kabzasına her seferinde bir çentik attı.

Sonunda yakalandığında, kendisine biçilen hapis cezasının tamamını yatabilmesi için üç ömür yaşaması gerekiyordu. Jorge, kederinden yemeden içmeden kesilip, bir deri bir kemik kalan annesiyle beraber, kadın ölünceye değin hapisteki abisinin görüşüne gitti.

Yetim Jorge'un görüşlerinin sıklığı seyrekleştikçe seyrekleşti ve nihayetinde bütün kardeşlik duyguları silinip yok oldu. Buna rağmen Juraci ile ilgili bir şey sonsuza kadar onda iz bırakmıştı; hapis yaşamı bir cehennemdir. Jorge'un kendisinin maruz kaldığı hayat da –her ne kadar bir fırsat sayılmasa da– bir şey öğrenmesini sağlamıştı; yoksullar için merhametsiz olan insanoğlunun vicdanına kalacak bir duruma düşme.

baskı

Jorge tam bir ruhsal çöküntüye uğramıştı. Ayy, *meu Deus*,[1] ne kadar korkunç! Dedektif gerçekten onun öldürdüğünü mü düşünüyordu?

"*Pelo amor de Deus*,[2] böyle şeyler söylemeyin" diye yalvardı. "Belki öldüğüm zaman gömülecek bir yerim olmayabilir, fakat dürüst bir hayat sürdürdüm, *Delegado*. Eğer abim gibi bir eşkıya olsaydım, bütün gün çalışıp bit, pire ve hamamböceği dolu ufacık bir odada yaşamazdım."

Şimdi bu kolay bir tutuklama olurdu diye düşündü Del Bosco. Polisin potansiyel sanıklar içinden seçeceği tipik bir şüpheli türüydü Jorge. Ne mesleği, ne malı mülkü ne de eğitimi vardı; ne avukatı, ne ailesi ne de tanıdıkları vardı onu savunacak. Hapishaneleri dolduran esas malzeme –toplumun hurdaları– işte bunlardı. Del Bosco'nun yetkileri bir polis görevlisi olarak ona yoksullukla suçluluk arasındaki ince çizgiyi görmezlikten gelme gücünü veriyordu; ve ne zaman kamuoyu bir kelle istese bu gücünü kullanmaktan hiçbir zaman çekinmezdi. Toplumun güvensizlik duygusu her zaman, sosyal konumundan dolayı kınanan zavallılardan birinin geçici olarak içeri tıkılması ile yatıştırılırdı.

1. Tanrım. (y.h.n.)
2. Tanrı aşkına. (y.h.n.)

Del Bosco pençelerini hazırlayarak, şüphelinin yakınına doğru ilerledi. Jorge'un atkuyruğuna yapıştı ve kulağına hiddetle fısıldadı:

"Öt bakalım öyleyse, eğer sen yapmadıysan kim kopardı Seu Marçal'ın kellesini?"

Jorge kendi kafası kopup düşecekmiş gibi hissetti.

"*Não sei*" diye yalvardı.

"Aa, biliyorsun sen ama" dedi Dedektif, bırakıp geri çekilmeden önce.

Jorge başını ellerinin arasına alıp kendinden geçmiş bir vaziyette ağlamaya başladı. Hıçkırıkların arasında, mağdur bir şekilde, tekrarlıyordu:

"*Tudo quanto e santo*[3] adına yemin ederim ki hiçbir şey bilmiyorum... *Pelo amor de Deus*, hiçbir şey bilmiyorum..."

3. Tüm kutsal şeyler (y.h.n.)

8
paralel soruşturma

Oval yüzünü çevreleyen gür kahverengi sakalları Marcelo Braga'ya İskandinavvari bir görüntü verirken, çukura kaçmış gözleri uykusuz bir gece geçirdiğini söylüyordu. Gazetecilik onun hayatında futbol kadar önemliydi. Her ne kadar gazete sahiplerine sürekli verip veriştirse ve aldığı ücretten şikâyetçi olsa da mesleğini seviyordu. Ne zaman genel yayın müdürünün odasında, haber muhabirleriyle köşe yazarlarının, dizgicilerle grafikçilerin, foto muhabirlerle haber müdürlerinin ona bakan yüzlerinin karşısına geçse kendisini akvaryumdaki bir balık gibi hissediyordu.

Ne zaman büyük bir haber patlasa –hükümet başkanının devrilmesi, döviz düşüşleri, iflaslar, aktörlerin ya da ünlülerin ölümleri– sadece sandviç, sigara ve kahve ile ayakta kalıp iki üç gün aralıksız çalışırdı. Bir haber editörü olarak uygun haber başlıkları bulma, kampanyalar başlatma, haberi kısa ve özlü yapma ve hikâyeyi en çarpıcı biçimde sunma aşkı onu tatmin ediyordu. Ancak her önüne çıkan fırsatta haber muhabirliğine hemen geri dönüyordu.

Marcelo her gün işten sonra içmeye gider, hangi mekân yazarlar arasında en son tercih edilen meyhaneyse oranın müdavimi olurdu. Orada genel başkanlar, menajerler ve spor yazarlığının hali üzerine alkole bulanmış hararetli atıp tutma ritüelini tekrarlardı. Oyuncuların adını sayarak takımlar kurar, maç sonuçlarını tahmin eder, hiçbir

kimsenin futbol hakkında kendisi kadar bilgili olmadığına gerçekten inanırdı.

Müzmin bir *Flamenko* hayranı olarak, otelde sürekli Jorge ile geyik yapardı. Ayrıca düzenli olarak Diamante Negro ile inanılmaz yüksek bir sesle tartışırdı. Marcelo bağırarak konuşur, bir yerlerden bitmez tükenmez taze bir enerji bulurdu.

Dedektifin karşısında otururken Marcelo korktuğuna dair hiçbir belirti göstermiyordu. Dışarıdan bakıldığında içinde kopan kaygı fırtınasından hiç eser yoktu. Endişeli oluşunun farkına varılacak tek belirtisi ağzından düşen sigaranın ardından hemen bir diğerini yakmasıydı.

"Bana Seu Marçal'ın katledilişi ile ilgili ne söyleyebilirsin?" diye sordu Del Bosco. Dedektif karşısındakinin bir basın mensubu olduğunun bilincindeydi ve sorularını dikkatle seçmesi gerektiğini biliyordu. Satranç oyunundaki gibi karşısındaki rakibin bir sonraki hamlesine göre hareket etmeliydi.

"Esasen, ben sizden polisin şu ana kadar neyi teyit ettiğini açıklamanızı isterdim" diye yanıtladı Marcelo. Gazeteci en iyi savunmanın saldırmak olduğu görüşünü uyguluyordu.

"Pek çok önemli ipucuna ulaşmış bulunmaktayız" diye blöf yaptı Dedektif.

Del Bosco sorguladığı kişiye göre önlem almakta işinin ehliydi. Bazı gazetecilerin özel konuşmalarla kamuya açıklanacaklar arasındaki ayrımı yapamadığını bildiğinden Marcelo'nun daha sormasına fırsat bırakmadan, hemen ekledi:

"Bu ipuçları, bulunduğumuz noktada, saklı tutulmalı."

Marcelo sigarasından derin bir nefes çekti.

"Eğer katil otelde yaşasaydı, benim gözümden kaçması mümkün değildi. İçeriden yapılmış bir iş olamaz" dedi, ikna edicilikten uzak bir tarzda.

Del Bosco masaya doğru eğildi.

"Dışarıdan yapılmış bir iş, ama içeriden birinin yardımıyla. Hiçbir şey kırılmamış, açmak için kapılar zorlanmamış. Katil gelmiş ve sanki otelde kalanlardan biriymiş gibi içeri girmiş."

"Bu benim de dikkatimi çekti" dedi Marcelo, temkinli duruşunu gevşeterek. "Nasıl olur da biri içeri girip –hiçbirimiz herhangi bir ses, boğuşma ya da çığlık duymadan– böyle bir saldırıyı gerçekleştirebilir? Fakat biz gazetede buna değindik."

Bu son cümle Del Bosco'ya bir hakaret ve meydan okuma gibi geldi. Sanki mesleki onuru yara almışçasına şakaklarına kan hücum etti. Eğer basın olayın sırrını polisten önce çözerse itibarının sarsılması ve kariyerindeki düşüş, Del Bosco'nun üzerinde bir ton taş gibi ağır bir yük bırakacaktı.

"Haberi okudum" dedi Dedektif, gözle görülür bir şekilde üzerine basarak. "Seu Marçal'ın otele serbest giriş çıkış yapabilen biri tarafından öldürüldüğü tahmininde bulunuyor." Marcelo'nun gözünün içine bakarak ilave etti: "Ki bu sizi de şüpheliler arasına sokmuş olurdu..."

Dedektifin konuşma tonu alaycıydı. Taşan duygularına gem vurmaya çalışıyordu, ama avantajlı durumundan faydalanmak ve tekrar inisiyatifi ele geçirmek için acele etti.

"Sizin gazetenizin elinde sağlam bir delil var mı, yoksa sadece bir varsayım mı?"

Marcelo ima edilen şeyden hoşlanmamıştı, ama karşı çıkmamayı tercih etti. Yeni bir sigara yerleştirdi ağzına, yavaşça çakmağı yaklaştırdı ve derin, dolu bir nefes çekti. Dedektifin başına doğru yükselen sarmal sigara dumanını seyretti.

"Gazete paralel bir soruşturma yürütüyor" dedi Marcelo, sigarasından ikinci nefesi çekerken. "Ve eğer kusuruma bakmazsanız Del Bosco, buraya bunu size açıklamaya gelmedim."

Dedektif sandalyesinde geriye yayılarak, vücudunun gevşemesine izin verdi. Suratına bir tebessüm yapıştırarak içini çekti.

"Soruşturma polisin işidir."

"*Ora*" diye başladı Marcelo meydan okuyarak, "eğer elinizi biraz çabuk tutmazsanız haberi ilk veren biz olacağız, dostum."

"Sorularıma yanıt vermeyeceğini mi söylüyorsun?"

"Sor, yanıtlayayım; kanun karşısındaki görevlerimden kaçmıyorum" dedi Marcelo, polis yetkilisinin aklına soru getirdiğinin bilinciyle. "Fakat bilgi kaynaklarımı açıklamakla yükümlü değilim. Benden bir açıklama yapmamı bekleme. Daha çok gazeteme yardımcı olma niyetindeyim."

modernizasyon

Yeni bir ekibin üyesi olmak Marcelo için tatmin olma duygusundan daha fazlasıydı. Bir kurum ya da kişiyi sadece birkaç satır ile yok etme ya da yükseltme gücüne sahip olmak ona özgüven ve emniyet duygusu veriyordu.

Basın odası kendisinin bir uzantısı gibiydi. Mesleğe, giriş sınavı konulmadan çok kısa bir süre önce girmişti. Ondan sonra mesleğe başlayanların ellerinde gazetecilik diplomasını sallamaları gerekiyordu, muhabir profilini önemli ölçüde değiştiren bir uygulamaydı bu. O günlerde, moda takım elbiseleri içindeki temiz tıraşlı gençler baskındı; Portekizce İngilizce karışımı bir diyalekt kullanan Bilgi Teknolojisi uzmanları... New York'dan sanki orada doğmuşlar gibi bahsediyorlardı. Sanayisi gelişmiş ülkelerin her türlü politik ve ekonomik hareketi önünde hürmetle eğilirken, eleştirilerini kendi hükümetleri ile sınırladılar ve gücü elinde tutan elit zümreyi karşılarına alma riskine asla girmeyen bir alaycılık geliştirdiler.

Marcelo bu tür inceliklerden yoksundu. O en değersiz olayları bile manşete taşıma yeteneğiyle göze çarpıyordu ama bununla birlikte kendi tarzındaki gazeteciliğin artık demo-

de olmaya başladığını da biliyordu. Basın odaları ve haber müdürlerinin masaları modernize oluyordu ve tıpkı papazların ruhları kurtarmak için dünyayı dolaşmalarına artık gerek olmaması gibi, muhabirlerin de çalışma masalarının başından ayrılmalarına gerek yoktu. Elektronik aletlerinin bir uzantısı haline gelmişlerdi. Gerçeklerin yorumunu gerçeklerin yerine koymak onlar için olağandışı bir durum değildi.

açığa kavuşturma

"En azından Seu Marçal öldürüldüğünde nerede olduğunu açığa kavuşturabilir misin?" dedi Dedektif.

"*Bem*, otele gelişimi gördün" diye hatırlattı Marcelo ona. "Adli tıptan gelenlerden hemen önce olay yerine ulaştım. Lamas'daydım, işten arkadaşlarımla birkaç bira içip Dünya Kupasındaki Brezilya takımını konuşuyorduk. Eğer beni suçla ilişkilendirecek bir şey varsa, o da cinayet anında benim de teknik direktörün kellesini istememem olabilir. Aaa, Seu Marçal'a yapılanı birinin de ona yapması lazım!"

9
görünmeyen gölgeler

"Rosaura Dorotéia dos Santos" dedi kız çekinerek. Delegado Del Bosco adını not aldı ve sorgulama için kafasını toparlamaya çalıştı.

Rosaura'nın kısa düz saçları, buğulu gözleri ve çenesinde küçük bir gamzesi vardı. Görünüşü kendini beğenmişliğinin aynasıydı. Saçları kusursuz bir şekilde toplanmış, tırnakları somon pembesine boyanmıştı ve cildi kremle kaplıydı. Ortaokulu bitirinceye kadar Goiás'da yaşadıktan sonra televizyon dünyasına girme hayaliyle Rio'ya taşınmıştı. O günlerde, tek bir saplantıyla yaşıyordu; bir ücretli köle olmaktan kurtulup bir televizyon dizi yıldızı olabilmek.

Bir sürü dergi toplayıp, oteldeki odasının duvarlarını aktör ve aktrislerin resimleriyle doldurdu. Saatlerce aynanın karşısında oturup, hayalinde yarattığı karakterlerin rollerini oynadı, gözlerindeki bakışları, omuzlarının duruşunu, ağzının biçimini, ellerinin hareketlerini çalıştı. Zihni, kendisinin oynadığı, tek izleyicinin kendisi olduğu bir sahneydi. Kendisi gibi ülkenin iç bölgelerinden gelen televizyon yıldızlarının hikâyelerini tekrar tekrar okudu. Mütevazı bir geçmişten gelip, cesaret ve çalışma azmi ile bir hiç olmaktan çıkıp şöhret merdiveninin zirvelerine ulaşan kızlar... Ne var ki TV yıldızlarının merdivenin basamaklarını porno filmlerinde

oynayarak, erkek dergilerinde çıplak poz vererek ve medya patronlarıyla yatarak tırmandığını anlatan gayrimeşru biyografilere göz attığında kafası karışmıştı.

Hafta sonları, televizyon kanallarının kapılarında bekledi, idollerini sahnede izleyebilme şansı bulmak, stüdyo izleyicisi olma ayrıcalığına erişmek için gençlerden oluşan kalabalığı dirsekleyerek kavga etti. Ekran başındaki seyircilerin görüş açısına girmeyen sahne amirinin direktifi ile kendiliğinden-miş gibi ayağa kalkıp alkışlayan ve sonra da bayılma numarası yapan *garotas* grubunun içinden bir kadın olarak neredeyse her zaman o seçilirdi.

Buna rağmen, gerçek anlamda bir iş olarak ancak zengin bir adamın malikânesinde hizmetçilik işi bulmayı başarabildi. Başkalarının "ev hizmetçisi" olduğunu söylediklerinde hakarete uğramış hissedip, Seu Marçal'ın ifadesiyle kendisine "değerli-metal parlatma uzmanı" demeyi tercih ediyordu.

İşi için iyi bir ücret alıyordu. Makyaj malzemelerine, mücevher ve kadın terzilerinin diktiği kıyafetlere harcamadığı her *centavo*yu,[1] geleceği için kaygı duyarak bir kenara koydu. Bununla beraber, nüfuz sahibi biri tarafından bir gün yeteneğinin keşfedilip sahne ışıkları altına çıkarılacağından adı kadar emindi.

çıkmaz durum

Dedektifin Seu Marçal'ın ölümüyle alakası olabileceğini ima etmesine yanıt olarak "Senhor, bir karıncayı bile incitemem ben" dedi Rosaura yalvararak, ağlamaklı bir tonda.

"Rosaura, en hafifini söylersek senin durumun biraz nazik." Del Bosco en uygun sorgulama yönteminin şüphelinin profiline göre değiştiğini biliyordu, tehdit ediyordu ama bu kez

1 Kuruş. (y.h.n.)

her nedense bunu isteksizce yapıyordu. "Elimizde çok net bilgi var, senin, katilin kim olduğunu bildiğine dair" dedi, Dedektiflik El Kılavuzu kitabının "Portakalı Sık: Çilek Suyu Çıkar" bölümüne uygun biçimde.

Kızın yanakları önce al al oldu, ondan sonra benzi uçtu. Küçük yuvarlak gözlerinden yaşlar boşalmaya başladı. El çantasından bir mendil çıkararak yüzüne kapadı. Omuzları sessiz hıçkırıklarının ritmiyle sallanıyordu.

Del Bosco ayağa kalkarak kızın yanına gitti ve elleriyle saçını okşadı. Bu dokunuş çifte bir anlama gebeydi, nesnel olarak bir tür rahatlatma eylemini ifade ediyordu, ama öznel olarak eğer kadın kapıyı aralarsa erkeğin geçmeye hazır olduğunun habercisiydi.

"Ağlayacak bir şey yok" dedi, Rosaura'nın saçlarını okşayıp onları parmaklarıyla şekillendirirken. "Senin aleyhine kesin bir kanıt yok" diye ekledi, otoriter polis yetkilisi imajının yerine, kadınsı özelliklere duyarlı, şefkatli ve anlayışlı centilmeni koymaya çalışarak.

Rosaura, Dedektifin beklenmedik ve istenmeyen dokunuşuyla vücudu gergin, başı önüne eğik vaziyette durmayı sürdürdü.

Şimdi babacan bir tarzı çağrıştıran bir ses tonuna bürünerek devam etti:

"Sadece şunu söylüyorum, bazı bilgiler aldık ki bu bilgilerin asılsız olduğu ispatlanabilir. Yapacağın tek şey, tam olarak ne biliyorsan bana anlatman" dedi, bir adım geri atmadan önce, "ve ondan sonra seni kendi yoluna göndereceğim."

"Senhor, bu cinayetle hiçbir alakam yok benim. Seu Marçal'a *tudo bom* bile çok nadiren demişimdir."

"Diamante Negro'dan şüpheleniyor musun?" diye sordu Dedektif bir çırpıda suçla yüzleştirmeden suçortaklığına geçerek. "Profesör Cândido olamaz mı? Ya da kim bilir, belki de Marcelo?" Durdu, kendisini aklamaya çalışmadan

önce: "Bunlardan biri senin ismini verdi, hiç şüphesiz ki soruşturmayı farklı yöne saptırmak için. Peki ya Doutor Pacheco? Emin olabilir misin onun olmadığından?"

Rosaura, *Presidente da Republica*'nın portresini fark etti ve kendisini rahatsız hissetti. Sanki *presidente* gözlerini dikmiş kendisine bakıyordu.

"Diamante Negro göründüğü gibi biri, ama özünde iyi bir insan" dedi kız. "Profesör Cândido'nun kafası kitaplarla dolu ama kalbi sokak çocuklarıyla. Bana karşı her zaman saygılı olmasına rağmen adımı bile bildiğini sanmıyorum. Doutor Pacheco biraz *safado*, sürekli bacaklarıma bakıyor, ama önemli bir adam. Eğer başbakan olma hayalleri taşıyorsa neden hapse girme riski taşıyan bir işe karışsın ki? Marcelo'dan hoşlanmıyorum. Çok konuşuyor ve her şeye burnunu sokuyor. Ama sırf bunları yapıyor diye cinayet de işleyebileceğini sanmıyorum."

"Peki ya Jorge?"

"Otelde bir tek o beni seviyor, *Delegado*. Yoksul olarak doğmuş, mücadele ediyor, kimseye bir zararı yok. Tam tersi; millet onu ezer, o zavallı *rapaz* gıkını bile çıkarmaz."

"Oteldeki kadınların herhangi birinden şüpheleniyor musun?" diye sordu Del Bosco, şevki kırılarak.

"Dona Dinó bir azize; başı, dünyadan çok cennette. Madam Larência hakkında konuşmamayı tercih ederim."

"Neden?" Dedi Del Bosco. "Sessizliğin suçlama olarak değerlendirilebilir."

"Ondan şüphelenmiyorum" dedi Rosaura, "yalnızca café-tinalara karşı bir sempati duymuyorum o kadar. Erkeklerin fahişeleri sömürmesi yeterince kötü zaten, ama bir kadının!"

"Cinayetin işlendiği anda neredeydin?"

"Duştaydım. Akşam yemeğimi henüz bitirmiştim."

10
yaşlı kadın ve kedisi

Karakola giderken giymek için Dona Dinó, belden büzgülü, uzun yeşil bir elbise seçmişti. Karbeyazı saçlarının üstüne Rio'nun tropikal havasına hiç uygun düşmeyen, başını sıcaktan yaktığı için aslında kendisinin de rahat bir aksesuar olarak görmediği alpaka yününden bir şapka taktı. Aynı eziyete katlanan diğer hemcinsleriyle aynı sebeple takmıştı onu; şapkanın kendisini daha güzel gösterdiğine inanıyordu. Bir tane daha aksesuar kullanmıştı; gözleri odanın değişik yerlerinde gezinip duran gür tüylü Osíris'i...

"Senhora'nın bizim soruşturmamıza yardımcı olacak herhangi bir fikri, bir kanıtı ya da ipucu var mı acaba?" diye sordu Del Bosco, yaşlı hanımefendinin neden böylesine gülünç bir şapka taktığını merak ederek.

"*Não*" dedi yorgun ve donuk bir sesle. "Odam otelin arka tarafında bulunuyor, *Delegado*. Konukların kaldığı tarafta neler olup bittiğinden nadiren haberim olur. Özellikle de geceleri."

"Cinayet saat dokuzla on arası işlenmiş" dedi Dedektif. "Senhora gerçekten bu kadar erken mi gidiyor yatağa?"

"Saat on civarı."

"Peki o zaman, cinayetin işlendiği saatte Senhora neredeydi?"

"Odamda akşam duamı ediyordum. Koruyucu azizlerimden biri olan *Novena de São Dionísio*'ya dua ediyordum."

"Ve Senhora herhangi tuhaf bir gürültü duymadı?"

Kadın durakladı. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı.

"Dua ettiğimde, gözlerim ve kulaklarım sadece cennete açıktır."

"Ne zamandan beri bu ev bir otel olarak işletiliyor?"

"Eskiden Profesör Hórus'a aitti" diye açıkladı Dona Dinó. "Bir Mısırlı. Brezilya'ya körlere şifa veren –yerlilerin kullandıkları– bir bitkiyi araştırmaya gelmişti. Yıllarca onun evinde çalıştım. Ülkeden ayrılırken eve bakmamı istedi benden. Evin bakımını üstlenecek maddi birikime sahip değildim. Otele çevirmek zorunda kaldım."

"Senhora bana Diamante Negro hakkında ne söyleyebilir?"

Dona Dinó ellerini Osíris'in tüylerinin arasına daldırarak parmaklarını gergin bir şekilde kedinin sırtından kuyruğuna doğru gezindirdi.

"O yere inmiş bir melek timsalidir. Erkek bedenindeki bir kadın. Seu Marçal ile arkadaştı. Olayın olduğu gece, sokaklarda çalışıyordu."

"Katil Doutor Pacheco olabilir mi?" dedi sabırsızlıkla Del Bosco.

Dona Dinó tereddüt geçirdi.

"Doutor saplantıları olan bir adam. Benim kafamın alamayacağı bir tarzda konuşuyor. Keşke bu kadar kendini beğenmiş olmasaydı. Büyükbaşların etrafına takılarak bir hayat sürmeyi seviyor. Ancak iyi kalpli biri. Seu Marçal'ı neden öldürsün ki? Böyle canice bir suçu işlemek için fazla yumuşak."

Dona Dinó, şapkasının kenarının değmesine bir parmak mesafede, kedisinin üzerine doğru eğilmiş bir halde konuşuyordu. Del Bosco dizlerini masanın kenarına dayamış, ağırlığını sandalyesinin arka ayaklarına yükleyerek sandalyesinde arkaya doğru yaylanmıştı.

"Dona Dinó, otel hizmetçisinin kurbandan nefret duyması için bir nedeni olabilir miydi?'

"Jorge!?" dedi hayret ifadesiyle, dudaklarının kenarı hafif bir tebessümle kıvrıldı. "Odasını istila eden karafatmaları bile öldüremiyor. Ayrıca, eğer katil olsaydı, birinin kafasını koparmasına gerek duymazdı. *Rapaz*, sadece yemeğine zehir katardı."

"Bana Madam Larência'ya hakkında ne söyleyebilirsiniz?"

"Ruhu çatışma halinde. Onun *orixás*'ı[1] uyuşmuyor. Hâlâ birkaç enkarnasyondan daha geçmesi lazım. Fakat Seu Marçal'a çok düşkündü. Onun için mücevher taşları satmıştı."

Dedektif, sandalyesinin ön ayaklarını tekrar yere indirdi ve Dona Dinó'ya daha yakın mesafeden bakmak için masaya doğru eğildi.

"Onu aldatmış olamaz mı?" dedi sessiz ama kendinden emin bir ses tonuyla. "Ona borçlanmış olamaz mı? Onu öldürmek için biriyle anlaşmış olamaz mı?"

Dona Dinó kedisini kucaklamaktan güç almıştı.

"Aralarındaki alışveriş hakkında malumatım yok. İyi anlaştıklarını biliyorum. Hatta onların iyi bir çift olabileceklerini bile düşünmüştüm. Ama Madam Larência'nın adamın sadece mücevherlerinde gözü varmış gibi görünüyordu."

Del Bosco bacaklarını hareket ettirmek için ve sabırsızlanarak ayağa kalktıktan sonra bir fikir ileri sürdü:

"Sanırım bir şeyin üzerindeyiz. Seu Marçal ve Madam Larência sevgiliydi. Ama adam gözlerini diğer kadınlardan ayıramıyordu ve böyle olunca da kadın kıskançlıktan onu öldürdü!"

"Senhor, Larência birini kıskanacak türden bir kadın değil. O bir gece kadını. Âşık olmadığı sürece tabii. Aşkın gözü kördür."

---

1. Orixás, Yoruba dininde Tanrı'nı insandaki yansımalarından biridir. (y.h.n.)

"Bana öteki otel konuklarından da bahsedin."

Dona Dinó, boynunda sarılı duran kedinin yerini tekrar düzeltti.

"Profesör Cândido içlerinde en eğitimli olanı. Bir önceki yaşamında bir prensti muhakkak. Ya da bir dağ ardıçkuşu. Papaz olmak için eğitim aldı, o nedenle çok iyi yetiştirilmiş. Sokağa terk edilmiş çocuklara bakıyor. O, asla böyle bir şey yapamazdı. Marcelo biraz delifişek. İlgi çekmeyi seviyor. Ama Seu Marçal'la iyi arkadaştı. Gazetede çalışıyor. Olay anında orada bulunmuyordu."

Del Bosco sinirlenerek sözünü kesti onun.

"Dona Dinó, bu kadar da saf olmayın. Seu Marçal'ı öldüren her kimse, olay anında evde değilmiş gibi görünse bile katilin kim olduğunu bulana kadar bunu bilemeyiz. Odasında biri vardı, orası kesin."

"Rosaura bir budala" diye konuyu değiştirmeden konuşmasını sürdürdü, parmaklarıyla Osíris'in tüylerini tararken. "İşe gitmenin dışında, *menine* bütün zamanını dizi oyuncusu olma hayalini kurarak geçiriyor."

iki

koleksiyon

1
teklif

Cândido telefonu yerine bıraktı, kafası karışmış ve şaşkın bir haldeydi. Eduardo Lassale'in ne teklif ettiğini tam olarak anlayamamıştı; bir editörlük projesi üstlenmekle ilgili bir şeydi. Yayıncıyı, değil telefonda görüşürken yüz yüze konuşurken bile anlamak zordu. Lassale hırslı olduğu kadar da tutarsız biriydi.

Lassale babasından miras kalan küçük bir *livraria*[1] sahibiydi. Kitapların yanı sıra kriz dönemlerinde ayakta kalmasını sağlayan kırtasiye ürünleri de satıyordu. Baba Aldo Lassale, tombul parmaklı, yuvarlak suratlı, şişman bir İtalyan'dı ve Brezilya'ya savaş nedeniyle göç etmişti. İlk başta opera ve oyun çevirmenliği yaptıktan sonra, Brezilyalıların –Avrupalıların tersine– kitap almaya ayıracak paraları ve okuma alışkanlıkları olmadığını bilmeden *livraria*yı açtı.

Divina Commedia, Tijuca'da bir köşe başına konuşlanmış –her iki cephesi de sokağa açılan geniş kapıları olan– beyaz bir binada hizmet veriyordu. İlk açıldığında kitabevinde sadece klasikler bulunuyordu, ama kısa zamanda rafları popüler romanlar, dergiler ve almanaklar doldurmaya başladı. Sonra dergi ve gazete bölümü eklendi ve dükkânın yarısının egzersiz kitaplarına, defterlerle kalemlere ayrılması uzun sürmedi.

1 Kitapçı. (y.h.n.)

Aldo Lassale oğluna Brezilyalıların aslında okuduğu inancını vermişti, hatta gerçekten çok okuyorlardı; sadece kitap okumuyorlardı, çünkü kitaplar hem pahalıydı ve hem de genel bir kural olarak toplumun büyük kısmı için ulaşılabilir olmayan bir dille yazılıyorlardı. Brezilyalılar reklamları, ilanları, takvimleri, gazete ve dergileri, basit ve anlaşılır bir dille yazılmış her şeyi okuyorlardı. Bu tarz bir okuma alışkanlığına sahip bir toplumun geniş kesimlerine ulaşabilecek tarzda kitaplar sunmanın yolunu bulabilecek bir yayınevi için devasa büyüklükte, el değmemiş bir pazar vardı.

Eduardo hayattaki misyonunun, babasının hayallerini gerçekleştirmek olduğu inancıyla büyüdü. Ne zaman ki yaşlı Aldo zatürreden öldü –doktorların söylediğine göre, hastalığına her gece yatmadan önce yatağında sayfalarını karıştırmakta ısrar ettiği eski yazmalardan oluşan koleksiyonundaki küf mantarları sebep olmuştu– oğlu *livraria*yı sattı ve parasıyla Editora Hellas'ı kurduğu Alto da Boa Vista'da bir yer aldı. Bina, bahçe içerisinde iki katlı bir evdi. Yayınevinin ön tarafına giriş salonu olarak kullanılan ve en son yayınların sergilendiği bir veranda eklenmişti.

münasebetsiz

Cândido'nun kararsızlığı belki odanın öbür tarafında durup gözlerini ona diken yaşlı kadınla alakalı bir şey de olabilirdi. O telefonu kullanırken, ayağında espadrilleri, üzerinde açık kahverengi-beyaz çizgili elbisesi, elinde tuttuğu kırmızı saplı bastonuyla Dona Dinó karşısında oturmuş onu seyrediyordu. Gözlerinden okunuyordu ona karşı duyduğu sevgi. Ama konuşmasından kesinlikle anlaşılmıyordu. Az ve öz konuşan kadınlardandı; söz gümüşse sükût altındı. Her ne kadar suskunluk içinde olsa da, araştırmacı gözleri ona tuhaf bir çekim gücü veriyordu.

"O mu kendisini tam olarak ifade edemedi, yoksa benim kafam mı karışık?"

"Hayır, sen haklısın adamın" diye onayladı Odidnac. "Fazla heyecanlıydı."

geride bıraktırılmış duş

Telefon görüşmesi bir iş teklifi için yapılmıştı. Büyük olasılıkla yayıncının aptalca işlerinden biriydi yine, ama bunu söylemek biraz zordu. Lassale'in heyecanı o raddedeydi ki ne demek istediği anlaşılmıyordu. Kekemelikten mustaripti ve ne zaman heyecanlansa kendini ifade etmekte güçlük çekiyordu. Düşünceleri sanki kanatlanıp uçuyordu, ama ne zaman ki onları dile getirmeye kalkışsa, kelimler tıpkı bir romatizmalının *samba batucada* dansı yaparkenki adımları gibi çıkıyordu ağzından.

Yine de, Ricardo Kost'un *Kriz Zamanında Nasıl Mutlu Olmalı* kitabının satışı milyonları buldu ve Ciça ile Zezito Alves'in –ikisinin birlikte yazdığı– *Evliliği Kurtarma Kılavuzu* kitabı otuz sekizinci baskısındaydı. Tiago Camporubro'nun *Bir Ağaca Sarıl ve Mutlu Ol* kitabı raflara çıkıp yayıncının sandığını dolduran son isimdi.

malum olma

Cândido huzursuz hissediyordu kendisini, bunun sebebi yaşlı kadının onu münasebetsizce dinlemesi ya da sorgulayan gözlerle bakması değildi. Bunun sebebi: Kadın telefon için kendisini çağırdığında duş almasıydı ve sabah rutininin bu şekilde yarıda kesilmesinden nefret ederdi.

Sertçe vurulan kapının tak tak sesini duyduğunda banyoda gözlerini kapatmış, ağzı açık vaziyette suyun altındaydı;

saçlarından şampuanlar akıyor, çıplaklık onu kafasındaki bütün düşüncelerden arındırıp dinginliğe sürüklüyordu.

Kapı sesinin sertliğinden kapıyı çalanın Dona Dinó olduğunu söyleyebilirdi. Kapıyı vurmak için her zaman elinde taşıdığı süpürgesinin sapını kullanırdı.

Cândido acele etmekten nefret ederdi. Her şeyi kendine uygun zamanda yapmayı severdi. Beklenmedik durumlar hep iki ayağını bir pabuca sokardı.

tiliz

Buna rağmen Cândido, Dona Dinó'dan gerçekten şikâyetçi değildi. Ona her zaman hiçbir zaman sahip olamadığı öz oğlu gibi davranırdı kadın, çok az yemek yediği, çok çalıştığı ve tüm boş zamanını çocuk suçlulara yardım etmekle geçirdiği için daima endişe duyardı. O kadar çok çalışıyor, o kadar çok ki, tuzlukla şekerliği birbirine karıştırıyor, diyordu Cândido için.

varış

Cândido, Rio'ya birkaç ay önce gelmişti. Uzun ve yorucu bir otobüs yolculuğunun ardından kente güneşli ve nemli bir günün sabahında ayak basmıştı. Serra das Araras'dan inerken, dağların arasından geçen virajlı yollar midesini rahatsız etmişti. Avenida Brasil'e geldiğinde duyduğu çürümüş sudan yayılan lağımsı koku mide bulantısına pek de yardımcı olmamıştı. İlk izlenimleri biraz hayal kırıklığı barındırıyordu; Muhteşem Şehir denen kentte o kadar da muhteşem şeyler olmadığını düşündü. Yol kenarlarında birikmiş çöpler vardı, garajların ve büyük toptancı dükkânlarının arkasında *barraco* evler, Duque de Caxias rafinerisinin bacalarından tüten ateş ve duman, tehlikeli bir hızla adeta uçarak giden otobüsler... Bırakıp geldiği şehre kıyasla her şey fazlaca kirli ve gürültülüydü.

Rodoviária'da otobüsten indiğinde Rio de Janeiro'ya arka kapısından girdiğini sandı. Kalabalık otobüs kervanını dolduran karınca sürüsünü andıran insan seli, platformları karbon gazına boğan egzos dumanları. Danışma bölümü kapalıydı, tuvaletler sidik kokuyordu. Taksi şoförleri fiyat konusunda niyetlerinin kötü olduğunu açıkça belli eden şiddetli kavgalara tutuşuyorlardı.

Cândido ancak çok sonraları, kirine ve yoksulluğuna rağmen, Rio'nun ruhu canlandıran ve gözleri şenlendiren bir güzelliğe sahip, etkileyici bir kent olduğunu keşfedebildi.

Hotel Brasil'e vardığında, Dona Dinó'nun keskin gözleri tarafından tepeden tırnağa süzüldü. Yaşlı kadın onun ruhunun derinliklerine baktı ve onun ince, sakalsız yüzünü, geniş alnını, dümdüz saçlarını ve bal rengi, keder yüklü gözlerini iyice inceledi.

Beyaz gömleği terden sırılsıklamdı. Çok az eşyası vardı; birkaç parça çamaşırla, temel tıraş ve banyo malzemeleri koyduğu bir el valizi ve bir de on dördüncü yüzyılda yaşamış isimsiz bir İngiliz yazarın *The Cloud of Unknowing* adlı kitabının bir nüshası...

ölümcül vuruş

Bir hafta öncesinde, nişanlısı başka bir adamı sevdiğini söyledi Cândido'ya. Yüzü dehşetle donmuştu. Sevgilisini omuzlarından kavrayarak içindeki yanlış duyguyu silip atmaya çalışıyormuşçasına silkelemişti. Bu, nişanlısını ağlatmaktan başka bir işe yaramamıştı, önü alınmaz hıçkırıklarla ağlaması yeni sevgilisini karşılamak için ruhunu temizleme ayiniydi sanki. Cândido içten içe onun gösterdiği azme imrendi. Eğer tam tersi olsaydı, kendisi asla onu üzme cesaretini gösteremezdi. Kadınlar yarım iş yapmazlardı.

İlk görüşte aşkların sadece romanlara ve filmlere mahsus olduğunu düşünmüştü her zaman. Çok derinden yaralan-

mıştı. Çok hassaslaşmış, duygularının girdabında körleşmişti. Ruhunun kuruduğunu duyumsuyordu, kıskançlık hücrelerine nüfuz etmişti, aşağılanma özgüvenini yerle bir etmişti; adımları ürkek ve düşünceleri darmadağınıktı, kederinden boğuluyordu.

Fiziksel bir ağrı değildi; yeri belli olan, ruhunun kendisini koruyabileceği bir şey ya da çaresi olan... Ruhu paramparça olmuş ve derin bir boşluk duygusuyla yutulmuştu. Bir başka adamı seven Ângela'yı seviyordu. Dünyadan elini eteğini çekip, terk edilmişlerin çılgın çilekeş hayat tarzını sürdürmeye başladı.

Yaşadığı Minas şehrinin, kendi kalbi paramparçayken Ângela'nın neşe dolu yüreğinin yakınında olmaya mecbur olduğu bu kentin, çektiği büyük ıstırap için çok küçük olduğunu fark etti.

Kenti terk etmeye karar verdi.

resepsiyon

Rio'daki ilk gününde, asfalt yollardan yükselen ısıdan boğularak, saatler boyunca şehrin merkezini dolaşıp durdu. Sonra, Largo da Lapa'da bir konak gözüne çarptı: Hotel Brasil. Fransız neoklasik tarzı, gri bir binaydı, köhne ve kasvetli görünüyordu, ama coşkulu ağaçlarla gölgelenmişti.

Giriş, tırabzanı kanatlı karıncalar tarafından harap hale getirilmiş çürük bir merdivenin üst tarafındaydı. Paslı bir eski levha okunuyordu: "Bekâr bay ve bayanlar için odalar. Aile ortamı."

Ev sahibesi onu, dışarının hâlâ gözlerinde yansıyan ışığına kıyasla oldukça karanlık sayılabilecek bir salona buyur etti. Dona Dinó onun ahlaki kişiliğini ölçtü ve Osíris'i ayaklarının üstüne koydu. Kedi parlayan gözlerini açıp kapadı ve sağ ön patisini yaladı.

Ev sahibesi otelin bir aile yeri olduğunun altını çizerek, konuk formunu doldurması için uzattı ve ona nereli olduğunu sordu.

Cândido ona Minas Gerais'de doğup büyüdüğünü, Sonra Mantiqueira dağlarındaki bir manastırda papaz adayı olduğunu söyledi. Papaz cüppesi giymekten vazgeçtikten sonra bir köy okulunda Portekizce öğrettiğini anlattı.

"Benim için mukaddes bir takdiri ilahi olarak kabul ediyorum" dedi coşkuyla Dona Dinó, "böyle ayrıcalıklı bir geçmişe sahip bir konuğu ağırlıyor olmayı." Çok sayıda kiliseyle bağı olsa bile sonuçta dindar bir kadındı. Çeşitli tanrılar ve azizler için mumlar yakardı: Dönüm noktalarında *umbanda*[2] adağı adar, *candomblé*[3] tapınaklarını ziyaret eder, ruh çağırma seanslarına katılır, Kızılderili iksirlerini içer, deniz kabuğu ve yıldız falı bakar, Kızılderili çilekeşliği ve Mısır ezoterizmini aynı kati inançla uygulardı.

kadu vâris

Dinó, *favela*lardan[4] gelen yoksul bir kız olarak daha sonra idaresini üstleneceği evde önce temizlikçi sıfatıyla işe başladı, daha sonra evi oldukça gösterişli bir isimle Hotel Brasil'e çevirdi. İşe başladığında, evin sahibi Hórus adında bir Mısırlı'ydı. Savaş Tanrısı Thor'un sofu bir inananı olarak, genç hizmetkârına doğal dünyaya ibadet etmeyi öğretti ve onu Nil ile Ganj Nehri'nin ruhlarıyla tanıştırdı. Horus, yerlilerin inançlarına, nehir masallarına ve orman mitlerine duyduğu hayranlıkla sık sık ve aylarca Amazon'da kalırdı. Rio'da

2. Umbanda; Yerli Amerikalı inançları, spirütüalizm ve Afrika gelenekleri ile katolik dinini harmanlayan Brezilya'ya özgü bir din.
3. Sözcük anlamı tanrıların onuruna edilen dans anlamına gelen Candomblé, Güney Amerika'ya özgü bir dini inanç türüdür. (y.h.n.)
4. Brezilya'daki gecekondu mahalleleri. (y.h.n.)

bulunmadığı zamanlarda köşkünü, Brezilya'da yetiştirdiği yegâne kişi olan Dinó'ya emanet ederdi.

Bir gün, doğaüstü bir ilhamın etkisiyle, çalışma odasının duvarını süsleyen çekici yere indiren Hórus, hiçbir açıklama yapmadan oradan ayrıldı. Dinó'yla vedalaşıp, evi ona emanet ederek, "tıpkı Madonna'nın İsa'ya gösterdiği şefkatle" bakması için ona bir de hediye bıraktı. Bu hediye altın gözlü bir kedi olan Osíris'ti.

taşınma

Dona Dinó, Cândido'nun otele yerleşmesinden ziyadesiyle memnundu ama Tanrı'nın bu eski papaz adayına iyi bir eş bulmayı uygun görmemesi ona çok hazin gelmişti. Bununla beraber her zamanki geleneksel uyarısını tekrarlamaktan da geri kalmadı: Asla kira borcu olmamalı; hiçbir saatte odaya ziyaretçi alınmamalı; hiçbir şekilde saplı süpürgesine el sürülmemeli ve kediyi beslememeli.

Üç gün sonra, bir kargo aracı otelin önüne yanaştı ve birkaç parça kişisel eşya ile iki büyük kitap kolisi bıraktı.

Dona Dinó evinde bir dahi ağırladığına kendini inandırdı. Belki de Cândido ruhani yolda Hórus'un ulaştığı kadar ileri bir noktada bulunuyordu.

telefon görüşmesi

Ev sahibesi ve kiracının diğer konukların yanında birbirlerine karşı sağlıklı bir mesafede durmaları aralarındaki bağı güçlendirmekten başka bir şey değildi. Hatta altın kurallarından birini onun için bozarak işsiz olduğu dönemlerde kirasını ödememesine göz yummaya bile başladı. Ve telefonu kullanmasına müsaade etti. Bunu sokak çocukları için gönüllü çalışmasına yardım amaçlı yapmıştı ama her ne olursa olsun bu bir imtiyazdı. Diğer konukların sadece telefonla aranabilme izni vardı;

telefon açabilmek için dışarıya çıkıp sokaktaki telefon kulübesini kullanmaları gerekiyordu. Gelen telefonlar için, Dona Dinó konukların odalarına doğru aceleyle seğirtip, süpürgesinin ucuyla kaldıkları odaların kapısını çalar, eğer konuk dışarıda ise bırakılan mesajları bariz bir hoşnutsuzlukla alırdı.

Bu sabah normalde vurduğundan daha hızlı vuruyordu kapıyı. Hattın öbür ucundaki ses sanki yardıma muhtaçmışçasına yalvarır tarzda konuşmuştu. Kapıyı süpürgesinin sapıyla şiddetle döverken duş sesini bastırarak sesini duyurmaya çalıştı.

Cândido bir dakika beklemesini söyledi. Rahatsızlık duyarak ve biri dünyanın sonunun gelmiş de sadece yaşayacak son iki gün kaldığını söylemek için aramış olsaydı yapacağı gibi, içinde tuhaf bir şekilde yükselen koridora çırılçıplak fırlama isteğini güçlükle zapt ederek "Duydum seni, geliyorum şimdi" dedi.

Musluğu tam tazyikle açtı, durulandı, suyu kapattı, kurulandı ve bornozunu üzerine ters yüzünden geçirdi; ve bütün bunları başkalarını bekletmekten nefret eden birinin acelesi içinde yaptı. Aşağı salona indiğinde Dona Dinó'yu elinde süpürgesiyle pencerenin pervazına oturmuş, konuşmayı dinlemek için ve bunu da göstermekten çekinmeksizin sabırla beklerken buldu.

Cândido telefonu kulağından uzaklaştırarak tuttu elinde. Lassale sanki cayır cayır yanan bir binanın en üst katındaymışçasına bağırarak konuşuyordu. Yayıncı kelimeleri yanlış söylüyordu. Heceler dilinden yarış ederek akıyor ama dudaklarında tökezleyerek, her şeyi birbiriyle bağlantısız hale getiriyordu.

Problemin editörün konuşma tarzından mı yoksa dinlemesinden mi kaynaklandığından emin olamadığından, Cândido zararın neresinden dönse kâr olacağını düşünerek, meseleyi görüşmek üzere yayıncıya uğrayacağını söyledi.

titiz kalpazan

Gerek önce gerek manastırda gerek daha sonraki öğretmenliği döneminde aldığı entelektüel eğitimden dolayı Cândido, Hellas'ın giriş sınavını hiç zorlanmadan geçmişti.

"Benden yapmamı istediğin şey nedir?" diye sordu Lassale'e, işe dahil olduğunu belirterek.

"Kitapları yeniden yazmanı istiyorum" dedi editör. "Pek çok yazar fikir ve tarz konusunda yetenekli olmasına rağmen dilbilgisi ve yazım konusunda yetersiz. Zamanları karıştırıyor, kelimeleri tekrarlıyor, birden çok sıfat kullanıyor, cümlenin özne yüklem uyumunu kaçırıyorlar; açıkçası fikirlerini doğru dürüst ifade edemiyorlar. Senden kötü yazılmış kitap dosyalarının üzerinden geçerek onları okurların anlayıp, sindirebilecekleri bir hale getirmeni istiyorum."

görevler

Etrafı boş portakal kutularından dönüştürerek yaptığı kitaplığıyla çevrili Cândido, Hotel Brasil'deki odasına kapanarak kitap dosyalarını bir kalpazanın titiz özeni ile yeniden yazdı. Dosyalardan kalan zamanlarda ise Baixada Fluminense'deki çocuklara hikâyeler okuyup, okuma yazmalarına yardım ettiği Casa do Menor'u ziyaret etti.

üçüncü milenyum

Cândido motosikleti ile Hellas'ın önüne geldiğinde saat öğleye yaklaşıyordu. Lassale'i heyecan içinde buldu. Çalışma odasındaki yayıncı, arkasındaki kitap dolu duvarla etrafı kitaplarla kuşatılmış bir lordu andırıyordu. Cândido karşısına oturduğunda masada yığılı dosyalardan birbirlerinin yüzünü görmekte zorlanıyorlardı.

"Bu ülkede" dedi Lassale, masadaki kalabalığı bir tarafa iterek, "okurdan çok daha fazla yazar var!"

Karşısındakinden bir yanıt gelmeyince biraz sakinleşti.

"Oteldeki cinayet soruşturması ne durumda?"

"Başladıkları noktaya geri dönmüşe benziyorlar" dedi Cândido. "İfadelerimizi tekrar tekrar aldılar, adli tıp cinayet mahallini bir daha inceledi, *La pa Delegado* katili yakalamanın an meselesi olduğuna inandırmaya çalışıyor bizi ama ben buna pek inanmıyorum."

"Şüphelendiğin biri var mı?"

"Seu Marçal tuhaf bir adamdı" dedi Cândido. "Benim gibi o da taşradan geliyordu, ama büyük kente âşıktı. Eğitimsiz değildi fakat herhangi bir şey hakkında derin bir bilgiye sahip olmaktan yoksundu. Sanırım aykırı bir yaşam sürmeyi seviyordu. Bu değerli taş satışı işinin arkasında bir bit yeniği olmalı."

"Bir mafya vurgunu?" diye önerdi editör, hemen arkasından ekleyerek: "Çok iyi bir roman konusu olurdu."

"Cinayetin profesyonel biri tarafından işlendiği kesin" dedi Cândido. "Böyle bir vahşeti gerçekleştirip ardında hiçbir iz bırakmamak için yaptığın işi çok iyi biliyor olman lazım."

"Oteldekilerden birinin işi olamaz mı?" dedi Lassale.

"İhtimal vermiyorum. Ama katilin içeriye girmesini sağlayan bir işbirlikçisinin olma olasılığını göz ardı etmezdim."

"Mesela kim?" diye sordu Lassale, kâğıtları yere bırakıp ellerini masanın üzerine koyarak.

"İsim vermemeyi tercih ederim; itimat edilmez bir tanık olarak suçlanmak istemem" diyerek geri adım attı Cândido. Ve konuyu değiştirdi: "Benimle görüşmek istediğin konu neydi?"

"Senden yeni bir iş yapmanı istiyorum" dedi editör sanki ona bir hediye uzatıyor edasıyla. Yavaş ve özenle doğru kelimeleri seçerek tane tane konuşuyordu. "Ekonomik çökün-

tü içinde, sosyal ve cinsiyet rollerinin ters yüz olduğu ve teknolojik evrimden kaynaklı kitlesel işsizliğin yarattığı bir krizle yüz yüze bir haldeyken yeni bir yüzyılı yaşıyoruz. Aynı zamanda, öznelliğin geri dönüşünü ve maneviyata duyulan özlemi görüyoruz. Bu kaygılara ve taleplere cevap niteliğinde, üçüncü milenyum için yeni bir koleksiyon başlatmak istiyorum: *Terceiro Milénio*. Okurlarımıza bütün bu postmodern kavramları; göreceli olma, geleneğin yok edilmesi, tabuların yıkılması, cömertliğin yok olmasına karşı bilimsel, tarihsel, felsefi –hatta dini– bir perspektif sunacağız. Bu koleksiyonu bir dizi halinde yayınlayacağız ve senin bu kitapları halkın temel kaygılarına bir toplumsal kavrayış getirerek yazmanı istiyorum. Ne diyorsun?"

Cândido kendisini kandırılmış gibi hissetti. Başka kişilerin yazılarını yeniden yazmayı seviyordu. Ama kendisinin bizzat bir şeyler kaleme alması ona hiç çekici gelmiyordu. Hele özellikle de kendisinin edebiyat zevki ile Lassale'inki karşılaştırılınca.

interlúd

"Odid, Lassale edebi yetenekten çok satışla ilgilenir, öyle demez miydin?"

"Hadi ama adamım, neden patronunu eleştiriyorsun?" dedi Odidnac.

"O bir işadamı. Bütün işadamları gibi, onun da işte ilk olarak baktığı şey ekonomik getirisi."

"Bunu en azından biraz daha hafif yayınlar için yapabilirdi" diye iç geçirdi Cândido.

"Bu kadar saf olma. İyi kâr bırakacak her şey için yapar bunu."

"Sanırım benim fikrimin pek bir ehemmiyeti olmayacak" dedi Cândido, hayal kırıklığını belirten bir tonda. "Senin bu konuda çok heyecanlı olduğunu görüyorum, bu nedenle benim de bunu benimsemem en doğrusu. Bunun benim iş yükümü ikiye katlayacağını düşünebilirim, değil mi?"

"Elbette değil!" dedi Lassale, ikna etmekten uzak bir şekilde. "Kendini, başka yazıları düzeltmeyi bırakıp kendi yazılarını yazmaya başlıyor farz et."

"Tek ümidim" diye içini çekti Cândido, "sonunda sırf bir edebi *plasebo*[5] sayılmaktan öte bir şeyle gelebilirim."

Lassale ima edilen noktayı yakaladı. Editör sandalyesinde öne doğru eğilerek dirseklerini masanın üstüne koydu. Ellerini birbirine kavuşturarak çenesini başparmaklarının üstüne yasladı. Fikirlerini ve konuşmasının ritmini daha iyi kontrol edebilmek için heyecanını saklamaya çaba sarf etti.

"Edebi *plasebo*lar da tıbbi olanlar kadar etkilidir" dedi hafif bir kekeleme ile boğuşarak. "Sosyal organizmanın kendisi üzerinde etki yapmayabilir, ama pozitif bir tamamlayıcı yan etki yaratır. İnsanların bakış açılarını genişletir, ruhlarına nefes aldırır, yürekleri teskin eder, suçların günahlarından arındırır, kavgasız bir dünyanın mümkün olduğu inancını yayar ve –hiçbirini yapmasa bile– yeni bir okur yaratarak, onları bir okuma eylemiyle tanıştırmış olur."

Lassale, sanki gökten hangi metaforu toplamayı seçsem acaba dercesine duraksadı.

"Bir tür tütsü koklamak gibi: Havada tüttüğü sürece hoş kokular, koku alma duyumuzu uyarır. Ne bir misyonerim ne de bir kilise kurma niyeti besliyorum. Sadece insanları bir süreliğine de olsa kaygılarından sıyırmaya imkân sunacak

5. Bir tür hastalık.

kitaplar yayınlamak istiyorum. Yaşamlarına bir anlam katmak, kendilerini daha iyi hissetmelerini, inançlarıyla daha çok bağ kurmalarını sağlamak istiyorum."

Editör konuşmasını sürdürüyordu; gür, beyazlamış saçlarının altında bir fikir tufanı dönüp duruyordu. Cândido, ayaklarının yeniden yere basması için onu zorladı.

"Ruhsal ve fiziksel köşe bucak çekişmeleriyle uğraşma fırsatını çok fazla cezp edici bulmuyorum."

"Perakende satışın yerine toptan satışı koymuş olacaksın" dedi Lassale, onun sözlerini hiç dikkate almadan. "Doutor Bramante ve Doutor Kundali'yi biliyor musun? Bu sorunun cevap almaktan çok etki yaratmak için sorulduğu belliydi.

Cândido hiçbirisini tanımıyordu. *Presidente da Republica*'nın adını bile ancak biliyordu, buna karşın resmi dille yazılmış kalın antlaşmaları okuduğundan devlet dilinin ustasıydı. Kendisini şans eseri, rüzgârın büyük kente sürüklediği bir kitapsever dağ köylüsü olarak görüyordu.

"Roberval Bramante önde gelen bir seksologdur" dedi Lassale; "ve Mônica Kundali de ünlü bir antropologdur. Tıpkı seçkin bilim insanları topluluğunun pek çok yıldızı gibi, onlar da araştırma laboratuvarının floresan ışıklarını televizyon setindeki stüdyo ışıklarına tercih ettiklerinden, isimleri halk kitleleri tarafından pek bilinmez. Onlarla beraber sen, koleksiyondan sorumlu bir üçlü yönetim oluşturacaksınız."

Cândido'nun yüzünde hiçbir değişiklik belirtisi yoktu. Editör onu uğurlamak üzere ayağa kalktı.

"Yarın akşam Bramante ile yemek yiyeceğiz" dedi Lassale, Cândido'yu kapıya kadar geçirirken. *Doutora*'nın daha önceden ayarlanmış bir işi varmış, ama onunla da gelecek hafta tanışacaksın."

Cândido ayrılırken Lassale arkasından bağırdı:

"Dikkatli ol şimdi! Kelleni koparmalarına izin verme. Ona ihtiyacım olacak!"

Sabahın köründe kopan bir dehşet çığlığı Cândido'yu rüyalarla dolu uykusundan uyandırdı. Kırılan cam sesi korkudan tüylerini diken diken etti. Yatağından çıktı, beyaz sabahlığını üzerine geçirdi ve usulca kapıyı açtı. Pacheco'nun vücudu tırmalanmış, kanlar içinde, üzerinde donuyla koridorda durduğunu gördü.

"İmdat! Sapık! Yardım edin!" diye çığlık atıyordu Rosaura odasının içinden: "Poliiiis!"

Pacheco kapısını açması ve durumu izah etmesine müsaade etmesi için ona yalvarıp yakarıyordu.

Diamante Negro, kırmızı krep Çin kimonosuna sarınmış vaziyette kafasını koridora uzattı.

"Ne oluyor burada? *Sua exceléncia, garota*lara mı tecavüz etmeye kalkıyor şimdi?"

"Hepiniz kesin sesinizi!" kapısının arkasından bağırdı Madam Larência. "Güzellik uykuma ihtiyacım var!"

Jorge olay yerine geldi elinde balık bıçağını tutarak.

"Yemek odasına bir bardak su almak için kalkmıştım" dedi Pacheco, yakarırcasına, "ama gözlüklerimi takmadım ve geri dönerken yanlış kapıya gittim. Karanlıktı. Rosaura'nın odasına girdim yanlışlıkla. Yanlışımın farkına ancak o çığlık atıp, üzerime bir şey fırlattığında varabildim."

"Ne saçmalık, Pacheco, ne su katılmadık saçmalık" dedi Marcelo, odasından dışarıya mavi sabahlığı içinde çıkarken. "İtiraf et; ne umuyordun ne buldun, ziyafet beklerken masayı boş buldun."

"Aç kapıyı, Rosaura!" Jorge ısrar etti. "Dona Dinó seninle konuşmak istiyor. Yemek Odasında bekliyor."

Pacheco'ya döndü.

"Ve *Doutor*, seni de."

Ev sahibesi masanın başköşesinde, elinde süpürge sopasını bir asa gibi tutarak oturuyordu. Osíris gözleri kapalı ona yapışmış, göğsünün üstüne oturmuştu.

Diamante Negro ilk yardım çantasından biraz pamuk alarak Pacheco'nun yaralarını temizlemeye başladı. Siyasi danışman orada öyle yarı çıplak vaziyette bulunmaktan utanç duydu. Masa örtüsündeki papatyaların desenine hayran kalmış gibi başını aşağıda tutmaya devam etti. Gözlüklerinin olmaması görünüşüne ayrı bir gülünçlük katmıştı.

Rosaura salona üzerindeki somon rengi geceliği ile Jorge'un omzunda ağlayarak girdi.

"Ne oldu, Rosaura?" diye sordu Dona Dinó.

"Bütün olanlar büyük bir yanlış anlaşılma!" dedi Pacheco, Diamante Negro'ya dönmeden önce. "Offf!"

"Kıpırdama, *criatura*.[6] Hadım etmeyeceğim seni. Yalnızca bir parça iyodin; yaranın da aklın gibi mikroplanmasına engel olsun diye!"

"Senhor'a sormadım" diye vurguladı Dona Dinó. "Kıza sordum."

"Konuşsana, *menina*" dedi Jorge, Rosaura'nın yanından.

"Bu" dedi titreyen bir sesle, parmağıyla Pacheco'yu göstererek, "odama geldi ve yatağıma girmeye çalıştı."

"Yanlışlıkla oldu" diye tekrarladı Pacheco.

"Ateş olmayan yerden duman tütmez" dedi Dona Dinó. "Hadi bakalım, hikâyenin tamamını dinleyelim, *garota*."

"Bir TV şovundaki koroda bana bir yer ayarlayacağına söz verdi. Daha sözünü yerine getirmeden karşılığını alabileceğini düşündü sanırım. Ben de lambayı kafasında parçaladım."

"Peki *Doutor* ne söyleyecek kendisiyle ilgili acaba?" diye sordu Dona Dinó.

"Doğrudur, ona yardım edeceğime söz verdim. Ama karşılığında asla bir talepte bulunmadım. Ben prensipleri olan

6. Yaratık. (y.h.n.)

bir adamım. Bu gece olan şey sadece yanlış kapıya gitmiş olmamdan ibaret; odalarımız yan yana."

"Şok! Dehşet! Pacheco bir yalancı ve bir zampara!" dedi, gelip Dona Dinó'nun karşısına oturan Marcelo.

Ev sahibesi onların hepsine ahlaki erdemler ve onlardan nasıl davranmalarını beklediği hakkında nasihatte bulundu. Sonra hepsinin gitmesine müsaade etti, gerçi uyarıda bulunmayı da ihmal etmedi.

"Eğer bir daha böyle bir hadise olursa, kendinizi sokakta bulursunuz, her ikiniz de."

Dona Dinó bacaklarından aşağı kaydırarak Osíris'i salıverdi ve ayağa kalktı. Kedi kendi ayaklarının üstüne indi, odayı arşınladı, gözü pek geri döndü ve ocağın yanına yerleşti.

2
akşam yemeği

Lassale şehrin en geleneksel restoranında bir masa ayırtmıştı. Devasa büyüklükte bir kuş kafesini andıran mimarisiyle eski kent merkezinde, Praça XV. Gemi iskelesindeydi. Yeşil tahta kepenkleri Guanabara Koyu'nun manzarasına açılıyordu, Pao de Açucar, arkasında görünen denizin önünde yükseliyor, parlak ayışığına gümüşi sular saçıyordu.

Cândido içeri girince kendisini garson ve yemek yiyen müşteri denizinde kaybolmuş halde buldu. Salonu gözleriyle taradı Lassale görmek için, ama bulamadı. Bakınarak ilerlemeyi sürdürdü. Masa ve sandalyelerin arasından yürürken, insanların tabaklarına bakmamaya çalıştı: Dışarıda yenildiğinde bile yemek yemenin kişiye mahrem olması gerektiğini düşünüyordu. Sırf yemek yiyenlere bakarken bile münasebetsizlik ediyormuş hissine kapılmıştı ama yayıncıyı bulmak istiyorsa başka da bir seçeneği yoktu.

Sonunda Lassale'in arka tarafta, pencere önündeki mumla aydınlanan bir masada başka bir adamla oturduğunu fark etti.

Roberval Bramante çenesine dek sarkan kıvrık bir pipo tutuyordu elinde. Gözlerinin ışıltısı yavandı, burnu bir çan eğrisine benziyordu ve gövdesi irikıyımdı. Omuzlarına kadar dökülen uzun kıvırcık saçları ağarma başlangıcının ilk izlerini taşıyordu.

Lassale coşkulu bir biçimde karşıladı Cândido'yu ve Bramante masadan zorlukla ayağa kalkarak selamlaştı onunla.

Sanki yeni tanıdığı kişilerden içgüdüsel bir şüphe duyuyormuş gibi ihtiyatlı bir hali vardı.

"İşte bizim yazmanımız" dedi Lassale, masaya bakan *maître* Cândido'nun yanına yaklaşıp, menüyü uzatırken. Cândido peçeteyi dizlerinin üstüne sererek masaya yerleşti. Lassale herkese karides almayı önererek kendisine *camarões a grega*[1] seçti. Bilim insanı kurala uydu ve *camarões a baiana*[2] sipariş verdi.

Cândido daha önce hiç karides yememişti ve seçenekler arasındaki farkları bilmiyordu. Sonunda kızartmanın fazla bir sürpriz taşımadığını düşünerek *camarões fritos* istedi. Lassale karideslerle iyi gider diye kaliteli bir şişe *vinho branco* sipariş verdi.

Doutor boğazını temizledi ve piposunun gövdesini yavaşça kül tablasının kenarına vurdu. Sandalyesine iyice yerleşti, piposunu yaktı ve Lassale'e konuşmalarına Cândido geldiğinde kaldıkları yerden devam etmesi için işaret etti.

Cinsellik hakkında konuşuyorlardı.

"Söylemeye çalıştığım şey şuydu; böyle düşünüyor olsan da asla varlığını yok sayamazsın" dedi Lassale temkinle, bilim insanının kendisinin görüşünü avam sayarak reddetmesinden korku duyarak. Her ne kadar yayıncı olsa da dışarıya gösterdiğinden çok daha az bilgili olduğunun farkındaydı.

"Nefes alma ya da yemek yeme isteğiyle aynı tarzda bir dürtü bu. Doğduktan sonraki ilk içgüdümüz annemizin göğsünü aramaktır. Saf doyum!" dedi Bramante. Piposunu tam Cândido'nun yüzüne doğru üfleyince, ona da bu şerbetimsi dumanı yutmaktan başka seçenek kalmadı. Yüzünde tuhaf bir tebessümle bilim insanı konuşmasını sürdürdü. "Bebekler üç temel hazzı çok iyi bir biçimde harmonize etmeyi becerirler:

1. Yunan karidesi. (y.h.n.)
2. Bahia karidesi. (y.h.n.)

Nefes almak, yemek ve meme emmek. Çok kolay bir iş değil. Bir şişe suyu ağzını hiç şişeden çekmeden içmeye çalışmak gibi! Göstereyim size, seyredin!"

Yan masadaki kirli tabaklarla eli kolu dolu olan bir garsona seslendi.

"Hey, *amigo*" dedi, elindeki bir şişe suyu göstererek, "eğer bu şişeyi bir kerede içmeyi başarırsan, iyi bir bahşiş alacaksın."

interlúd

"Odid, bu adam ne kadar kendini beğenmiş böyle!"

"Sakin ol, adamım, ona bir şans tanı. Sadece patronu etkilemeye çalıştığını görmüyor musun?"

"Ama onunla çalışmanın kâbus gibi olacağından kaygı duyuyorum."

"Sen kendi işinden kaygı duy" dedi Odidnac. "Bu kadar çok yan takla atarsan kendini kıçının üstüne oturmuş bulacaksın."

merak

Garson duraksadı. Duyduğunu anlayıp değerlendirebilmesi için zamana ihtiyacı vardı.

"Susadığım zaman, Senhor, gidip bir bardak su alırım oradan" dedi başıyla mutfak kapısını işaret ederek.

Garson işine gitti. Bramante şişeyi geri masaya bıraktı.

Cândido bu tuhaf sessizliği bozdu.

"Bir bebek için doğal olanı ne kadar çok anlamaya çalışırsak o kadar çok sorun yaşıyoruz. Cinselliği sadece üreme faaliyeti ya da hazsal bir eylemden daha fazla bir şey olarak göremez miyiz?"

Bramante gözlerini tavana dikerek piposundan bir nefes üfledi. Cândido'yu sınaması için bir şans doğduğunu hissederek, ona döndü ve dedi ki:

"Sen böyle mi görüyorsun bunu?"

Cândido üzerinde baskı hissetti. Yeni meslektaşı ile tartışmaya başlamak istemiyordu.

"Çoğu kez merak etmişimdir" dedi, dikkatle seçerek, "ilkel zamanlarda sahip olduğumuz cinselliğin ayinsel boyutlarını nasıl geri kazanabileceğimizi. Ruhaniyete bizden daha meyilli şarklılar açısından ruhların kaynaşması ve bedenlerin birleşmesinden duyulan haz, orgazmda duyulanın çok ötesindedir. Biz batılıların bu tür güzellikleri anlaması için katetmesi gereken uzun bir yolları var."

Bramante gülümsedi, yine de Cândido bunun empati mi yoksa alay mı ifade ettiğini kestiremedi. Doutor bir şey söyleyecek gibi görünüyordu, ama masaya yaklaşan *maître* tarafından engellendi.

farofa

Garson çatal bıçakları toplamak üzere masaya geldi. Cândido kendisininkileri tutmaya çalıştı.

"Yemeği neyle yiyeceğim o zaman?" dedi yüksek sesle.

"Uygun çatal bıçak getireceğim size Senhor" diye kulağına fısıldadı *maître*, alkışlar karşısında şükranını belirten piyanistler gibi eğilmesinden önce.

Yeni çatal bıçak seti geldiğinde Cândido şüphe ile inceledi onları ve bu kadar minik çatal bıçak ancak tatlı yemek için uygun olur diye düşündü.

Bramante kendi düşüncelerine boğulmuş ve olan biteni fark etmemiş gibi görünüyordu. Cândido ona bebeğin sütten mi yoksa memeden mi aldığı hazdan dolayı emdiğini sormak istedi. Çok yavan gibi görünmemek için bu isteğine karşı koydu. Hemen ardından ilk tezinin doğru olduğuna daha meyilli hissetti kendisini; açlıktan ölmek üzereydi ve dünyadaki hiçbir kadınla yemeğini değişmezdi şimdi.

Bununla beraber kendisini evhamlı hissediyordu. Ekmeğini bir *feijão tropeiro*[3] ya da tavuk ve *farofa*[4] yemeğine bandırmayı tercih ederdi. Bayılırdı *farofa*ya! İster *manyok*[5] unundan ister ekmek ya da mısır unundan yapılsın, ister tereyağında ya da yumurta sarısıyla kızartılsın, isterse de zeytin, üzüm ya da buzla karıştırılmış olsun her türüne bayılıyordu. Daha önce karides denememişti hiç –Minas'ta az bulunurdu– ama pahalı olmasının yanı sıra çok lezzetli olduğunu da duymuştu.

"Yüzlerce yıllık bir baskı" dedi Doutor, "bize bir şizofreni dolayısıyla sevgi ve seks arasında sallanıp durmayı miras bıraktı. Bir gün bütün tabularımızdan ve baskılardan kurtulup, tekrar cinsel açıdan bir bütün olacağız. Orijinal masumiyet durumumuza geri döneceğiz. Hatta ensest bile artık aforoz edilmekten çıkacak."

"Âdem ile Havva tarafından deneyimlenmiş ilk kökensel özgürlük" diye önerdi Cândido.

"Deneyimlendi ve yitirildi" dedi Lassale.

Bramante her ikisine de ters ters baktı. Yüzü şişmiş gibi duruyordu. Sesi her nasılsa daha derinden geliyordu.

"Affedersiniz ama yitirilmesinin sebebi seks değildi. Tanrı, eğer mevcutsa, rakiplerin olmasına elbette müsaade etmeyecektir. Yasak meyvenin Âdem ile Havva'nın birbirine arzu duymasını temsil ettiği ancak papazların ahmaklara yutturduğu bir safsatadır. Belki bu papazlar için yasak bir alan olabilir, ama eğer Âdem ile Havva olmasaydı, eğer onlar sevişmeseydiler, bugün biz burada bunu konuşuyor olamayacaktık. Konu seks yapmak olduğunda, dünyadaki ilk çift

3. Etli fasulye (y.h.n.)
4. Tuz, baharat ve füme et ile yapılan –Brezilya'da çok popüler– bir yemek (y.h.n.)
5. Tropikal ve yarıtropikal Amerika'da yetişen bu bitkinin yüz elliden fazla çeşidi vardır. Kökünde bol miktarda nişasta bulunduğu için yerlilerin beslenmesinde büyük önem taşır (y.h.n.)

tamamen arzuladıkları şekilde birlikte olma özgürlüğüne sahiplerdi."

"Ve birbirini aldatma riski olmadan" dedi Lassale, kendi gözlemine gülerek.

Bramante, Cândido'yu şoke edebileceğini ümit ederek heyecanlandı.

"Aynen öyle! Âdem ile Havva durumlarının farkında olan, tamamen yeniden üreten yaratıklardı ve hayvanlarını isimlendirmeye başladılar, bilimi keşfedecek bir kutsal yetenek. İşte bu nedenle cezalandırıldılar."

Bilim insanı şarap kadehini aldı ve bir yudum içti. Cândido bu boşluktan istifade etti.

"Âdem ile Havva paradigmadır; Tanrı bizim merak etme duygumuzu besleyen bir gizemdir" dedi, içindeki keşiş uykusundan uyanmışçasına.

Bramante sözünü kesti.

"Araştırma yapmadan aşağı yukarı doğru yanıtı bulabilmek, hiçbir şey hakkında kesin sonuçlara varmak mümkün değil. İlk çiftin problemi içgüdülerine çok fazla güvenmeleriydi. Bu nedenle kafalarını sert duvara çarpmışlardı!"

Tartışma Cândido'nun kafasını daha fazla karıştırmadan yemekler geldi. Karidesler iri ve pembeydi, yine de Cândido onların çirkin, porsiyonunun da küçük olduğunu düşündü.

interlüd

"Odid, en azından gözlerini çıkararak pişirebilirlerdi! Kızartılmaktan nasıl kurtulmuşlar? Aslında biraz düşününce böyle olması belki de daha iyi, en azından Seu Marçal'ın kafasını hatırlatmaz bana!"

"Ama yine de kafasını koparmalarını düşünürdün; Diamante Negro'nun Pacheco'ya ne dediğini hatırladın mı?"

"Eee, bu şeyi nasıl yiyeceksin şimdi?"

"Bilmiyorum, adamım, ama sana çocuk bıçağı verdiklerine göre, tahminim çok yumuşak bir şey olmalı."

Cândido karidesi ağzına koydu ve çiğnemeye çalıştı.

"Off, taş gibi sert! Sanki kızartılmış plastik yiyorum."

"Kabuğunu çıkart" dedi Lassale.

Cândido çatalını karidesin boğazına sapladı ve bıçağı eğimli tarafından tuttu. *Camarao*ya soktu, zorla açmaya çalıştı, ama tabağındaki şey fırtıp kaçtı, yağlı tabaktan kayarak masada uçtu ve Lassale'in kucağına düştü. Yayıncı ayağa kalktı, biraz canı sıkılmış halde, garsonu çağırdı.

Masaya bakan *maître* koşturarak geldi ve başka bir komiyi sıcak su getirmeye gönderdi. Peçeteyi lekenin üstüne koyarak temizledi ve sonra yağ lekesini çekmesi için üzerine tuz döktü.

"En iyisi elle yemek" dedi Bramante.

Cândido özür dileyerek Bramante'nin tavsiyesine uydu. Hayal kırıklığı yaratan gerçeği görmesi uzun sürmedi: Karideste etten çok kabuk vardı. İyice kızarmış bir bifteği çok daha fazla tercih ederdi.

Daha çok ilgi odağı olmak istemeyen Cândido, seksologdan konuşmasını kaldığı yerden sürdürmesini istedi.

Bramante, Lassale'e döndü ve lokmasını çiğnerken konuşmaya başladı.

"Bu fikre bayıldım. Kitleler için bir kitap dizisi!"

Kendinden memnun bir şekilde iç geçirip elini havada, adam sen de manasında salladı. "Şimdiden gazete bayilerinde hayal edebiliyorum! Zührevi hastalıklardan, ahlaki sapkınlıklara ve patolojik anormalliklere kadar bütün cinsel davranış biçimleri üzerine bir ışık yayacağız." Elini aşağı indirdi ve ateşli bir biçimde devam etmeden önce yayıncının kolunun üstüne koydu: "Pornografi, Eros, Sevicilik ve İlahi Aşk'ı;

Buda'nın Öğretileri Dharma, Artha ve Kama'yı; Encratite Mezhebi ve Donjuanlık konularını deşeceğiz."

"Sanatta ve tapınmada erotizmin yerini de" diye ekledi Cândido.

interlüd

"İnsan organizmasının en temel kısımları üzerinde beni böyle derinden kafa yorarken yaşlı Gordo şimdi bir görseydi eğer, Odid."

"Hiç şüphesiz ki iyi bir başrahip, 'bilimin hürmetsizliği insan ruhunu ateşe sürükler' derdi."

uğursuzluklar

Cândido boş vakitlerinde kitap okumaktan hoşlanırdı, ama başrahip, manastırı ayakta tutmak kaygısıyla onun kütüphanede vakit geçirmesinden hoşlanmazdı.

"Gel, ineklere ve koyunlara bakan, sebzeleri yetiştiren, atölyelerde bir şeyler yapan insanlara katıl. Bir rahip adayının eli ya yukarıda ya da aşağıda olmalı. Vaazdayken yükselmeli ya da toprağın içinde olmalı. Saatlerce böyle kafan kitaplara gömülü oturtmayacağım seni."

Buna rağmen, Cândido engellenemez bir sıkı okur haline geldi manastırda. Kendisini maun kitaplıklar ve çekici kitap ciltleriyle dolu raflar arasında evinde gibi hissediyordu ve onları temalarına göre sınıflandırıyordu; teoloji, tasavvuf, felsefe, edebiyat... Kitapları –bir tek romanlar haricinde– konularına göre okumayı öğrendi. İlgili olduğu bir konuyla alakalı bütün kitapları seçerek penceresinin önündeki masanın üstüne yığar, içindekiler bölümüne bakarak inceler, kendisine uygun bir tarzda üzerinde çalışırdı. Minik, çocuğumsu el yazısı ile bir parça kâğıt üzerine okuduklarıyla ilgili notlar alırdı.

tas

Garson, Cândido'nun yanına küçük gümüş bir tas koydu. Bir havlu peçeteyle sarılmıştı, içinde sıcak su bulunuyordu ve tasın kenarına da bir dilim limon iliştirilmişti. Diğer yemeklerin aynı muameleye maruz kalmamalarını biraz tuhaf buldu. Belki de sipariş verdiği yemeğin bir parçası olarak getiriliyordu.

interlüd

"Odid, bu adam bir sapık."

"Sakin ol, adamım! Alanında bir uzman o."

"Bu tas da neyin nesi?"

"Sanırım sipariş ettiğin yemeği sindirmen için özel bir çay var içinde."

bağlantılar

Lassale kendisine bir bardak daha *vinho* doldurdu, *Doutor*'un heyecanına karşılık vermemeyi tercih ederek. Bir yayıncı olarak çok çeşitli inançlara sahip pek çok farklı yazarla çalışmaya alışkındı. Masada kendi düşüncelerinden kaynaklı bir kişisel mesele yaratmamaya gayret gösteriyordu.

Cândido sonunda kararını verdi. Limonu suyun içine sıktı, tası iki eliyle tutup kaldırdı ve kafasına dikip içti. İkinci yudumu almadan bilim insanı onu kolundan yakaladı.

"İçmek için değil bu" dedi, "yağlı parmaklarını temizlemen için."

Cândido ona teşekkür etti, utançtan kıpkırmızı kesilerek. Bramante piposunu yeniden yakmanın laboratuvar çalışmasını andıran titiz işine yeniden girişti. Lassale derin bir nefes çekti esnemesine engel olmaya çalışarak.

"Yani, kısacası, ikinizin birlikte çalışarak cinsellik ve ruhaniyet arasındaki ilişkiyi açıklayan bir çalışma yapmanızı öneriyorum."

"Beraber çalışmaktan memnun musunuz, Senhor?" dedi Cândido, bilim insanına, garson tabakları toplarken.

"*Por favor*, bana senhor diye hitap etmenize gerek yok. Eğer ciddi bir proje ise, beni de işin içinde düşünün. Sanki yeni buluşların bilgisi cam bir fanusta tutulabilecek ve sadece seçkin birkaç kişiye sunulacak bir şeymiş gibi sıradan ölümlülerin bilgiye ulaşmasını engellemek için ellerinden gelen her şeyi yapan bilimsel dergiler artık canıma tak etti. Çok yaşa bilgi demokrasisi!" diye ilan etti. "Bu restoranın şefinin bilmediği pek çok şey biliyorum, fakat *leite de coco*[6] içinde *bacalhau*[7] pişirmeye gelince ben nerden bileyim? Şuna hiç şüphe yok: benim hayatta kalmak için onların yaptığı işe olan ihtiyacım onların benim yaptığım işe olan ihtiyaçlarından çok daha fazla."

"Yazık ki, bu iş için doğru kişi olmadığımdan korku duyuyorum" dedi Cândido, morali Bramante'nin şevkinden kırılmış bir tarzda.

Lassale onu teşvik etmeye çalıştı.

"*Ora*, sen ruhani geleneklerin hepsini biliyorsun! Buna ilaveten nasıl yazacağını da çok iyi biliyorsun. Ve hiç korku duyma; en son multimedya teknolojileri ile donatılmış bir oda senin için kullanıma hazır olacak. Bu çalışma büyük bir başarı yakalayacak, bundan çok eminim."

Cândido otele geri dönerken Lapa'dan geçtiğinde saat bir hayli geç olmuştu. Bir tramvay tıpkı suyolu kemerinden

6. Hindistancevizi sütü. (y.h.n.)
7. Morina. (y.h.n.)

geçen bir mücevher kutusu gibi parıltıyla ışıldadı. Fahişelerle travestiler kaldırımlarda rekabet ediyorlardı, gece kulüplerinin rengârenk neon ışıklarının altında cafcaflı makyajları göz kamaştırıyordu. Igreja do Carmo ile Passeio Publico arasında yavaşça ilerleyen arabaların içine şehvetli gözlerle bakıyorlardı.

Avareler ve çocuklar çöp torbalarını ve çöpleri korkusuzca karıştırırken farelerle hamam böceklerinin rahatını bozuyorlardı. Yoldan geçenler, tıpkı bir savaş hattından yaralanmadan geçmeye çalışıyormuşçasına aceleyle koşuşturuyorlardı. Parkın yanındaki kaldırım boyunca eve dönmek için otobüs bekleyen uykulu başlar uzun bir kuyruk oluşturmuştu.

Otele ulaştığında Pacheco ile burun buruna geldi Cândido. Dona Dinó'nun süpürgesinin giriş kapısının önünde duvara yaslanmış vaziyette durduğunu gördü. Çantasını ve kaskını odasına bıraktıktan sonra tekrar yemek odasındaki su soğutucusuna doğru yöneldi. Süpürgenin yeri değişmişti, şimdi Televizyon odasının kapısının yanında duruyordu. Cândido, ev sahibesinin bu kesin kuralını çiğnemeye Pacheco'nun nasıl cüret ettiğine inanamadı.

Cândido odasına geri dönerken, süpürge tekrar televizyon odasından dışarı gitmişti. Eceline susamış birinin bedelini çok pahalıya ödeme pahasına matrak geçtiğini düşündü. Pacheco televizyonun karşısında bir koltuğa çökmüş, bir sandviç atıştırarak dikkatle ekonomiyle ilgili bir tartışma programını izliyordu. Osíris kilimin üstünde kıvrılmış uyuyordu.

Cândido elini odasının kapı koluna uzattığında, sanki süpürgeyi tekrar gözünün ucuyla gördüğünü sandı; *piaçaba* saplarından yapılmış püsküllerinin ucunda yarı aydınlık koridorun sonundan geçti gibi geldi ona. Cândido durdu ve gözlerini ovuşturdu, *vinho*, *camarões* ve sıcak limonlu su kokteylinin yaratmış olduğu bir tür göz yanılsaması yaşadığını zannetti.

3
asıl mesele

Delegado Olinto Del Bosco, açık bir gökyüzü ve rutubetli bir sabah vakti, Governador Valadares Havaalanı'na indi; vakayı çözmeye soruşturmaya başladığı günden bu yana bir adım bile ilerlememişti. Henüz cinayetin işlendiği silahı bile tespit edememişlerdi. Aslında davayla ilgili kesinleşmiş tek bir şey söylenebilirdi, o da kendi kellesinin ipin ucunda olduğu gerçeğiydi. Eğer cinayetin esrar perdesini bir an önce çözemezse, hayalini kurduğu terfii unutmalıydı. *Secretaria de Segurança Publica*'da bir masa başı işine transfer edilme olasılığı her gün biraz daha güçleniyordu.

madalyonun ötekiyüzü

Del Bosco'nun dava ile ilgili Vale do Rio Doce polis güçlerinden istediği bilgiler de çok iç açıcı görünmüyordu. Marçal Joviano de Souza, Governador Valadares'in yerel bir vergi dairesinde mütevazı bir memurdu, genel olarak meslektaşlarının takdirini topluyor ve hesaplarına baktığı toptancılar ile perakendeci satıcılardan saygı görüyordu. Çocuğu yoktu, bu yüzden de sefaletini miras bırakacağı bir canlı da yoktu. Çoğu zaman açık kahverengi, üç parça takım elbisesini giymeyi severdi, pazarları bunun yerini beyaz takımı alıyordu. Kendisini karısına ve karısının çaresiz kederine hemen hemen aynı derecede adamış ve kaderine boyun eğmişti.

Boş zamanının hiç de azımsanmayacak bir bölümünü, yarı değerli taşlar biriktirme tutkusunu tatmin etmek için Teófilo Otoni'ye yaptığı geziler tutuyordu. Karısı evde kalarak, odanın bir köşesinde oturup boşluğa gözlerini dikiyordu. Eşinin görüntüsü değerli taşlarını koyduğu vitrinin camına yansıyordu; dağınık saçlar, terlemiş eller, titreyen parmaklar, kenarından akacakmış gibi duran salyalı ağzı –birbiriyle alakasız sözcükleri saçmalayıp duran bir ağızı– taşıyan cansız bir yüz.

Birkaç ayda bir, Marçal otobüse binip Rio de Janeiro'ya giderdi. Varlığını emekli olmadan hemen önce öğrenebildiği baba tarafından üvey erkek kardeşini ziyarete gittiğini söylüyordu arkadaşlarına. Aslında, gündüzleri karaborsa sattığı değerli taşların parasını çoğunlukla geceleri Copacabana'nın gece kulüplerindeki striptiz şovlarına saçıyordu.

Karısı felç geçirip öldükten sonra, Marçal Governador Valadares'in bu küçük kasabasına veda etti. Marçal'ın iddiasına göre üvey kardeş hastaydı ve bakıma ihtiyacı vardı.

Teófilo Otoni'de, Del Bosco, Seu Marçal'ın kişiliğinin diğer yönlerini de keşfetti. Dedektif, Marçal'ın gerçekten de taşları satmak niyetiyle aldığını teyit edebilmişti, ama aynı zamanda satıcının gittiği hiçbir şehirde otel ya da pansiyonda kalmadığını da öğrenmişti. Onun yerine, Marçal gecelerini ülkenin en tanınmış genelevinde, Veio de Ouro'da, kadın arkadaşları ve dostları tarafından eğlendirildiği bir mekânda geçiriyordu.

Del Bosco'nun ağzından Marçal'ın trajik ölümünü duymak, arkadaşlarını ve dostlarını şok içinde bıraktı. Cep ve gönül konularında tutumlu şefkatli koca, kızlara karşı her zaman çok cömertti, onlara prensesler gibi davranıyor, onları inanılmaz hikâyelerle eğlendiriyordu. Cornelia, oradaki bir *cafétina*, gözyaşlarına boğuldu ve kızlara bir saygı ifadesi olarak yedi gün boyunca siyah iç çamaşırı giymeyi buyurdu.

Marilucia, salonda asılı aynanın üstünde asılı São Jorge tasvirinin önünde mum yaktı. Francinete, sürekli müşterileri dışında bir aylığına çalışmama kararı aldı.

Del Bosco, değerli taş arayıcıları ve satıcıları ile pek çok görüşme gerçekleştirdi. Hiçbiri Seu Marçal hakkında tek bir kötü söz sarf etmedi. Adamın düşmanı olabileceğine işaret eden hiçbir şey yoktu.

Cinayetin esrarı hâlâ havada asılı duruyordu.

4
sakarlıklar

Cândido yayınevine adım attığı sırada yeni multimedya sistemi kurulmaya çalışılıyordu. Lassale, ölçüleri almak için bütün dikkatini makas, cetvel, yapıştırıcı ve kablolara vermiş servis elemanıyla yakınlık kurmaya çalışıyordu. Koyu tenli, sol kulağında bir çingene küpesi olan bir kadın pencerenin kenarına yaslanmış, çalışmayı izlemekteydi. Mesafeli ama mütevazı bir havayla onlara bakıyordu, açıkçası yeni durumlar karşısında geride durmayı tercih eden biri havasındaydı. Odaya yeni eşyalardan yayılan koku yayılmıştı.

Kadın sağ dizini yere koyarak eğildi ve yere saçılmış kutuların birinin içinden bir alet parçası aldı. Bluzunun yakası boldu. Cândido, kadın eğildiği için dolgun göğüslerini net bir şekilde görebiliyordu. Eteği kalçalarına doğru yukarı kaydı ve biçimli güzel sağ dizi ortaya çıktı. Cândido onun bilgisayar firmasından bir teknisyen olduğunu zannetti. Yardım edebilmek için o tarafa doğru ilerledi.

Tam yaklaştığı esnada, bir polistiren paket kâğıdına basarak ayağı kaydı. Vücudu ileri geri sallandı, sonunda dengesini yitirdi ve kadının tam üstüne kapaklandı. Kadın sırt üstü düştü, Cândido'nun dizleri kadının kalçasının iki yanına doğru ayrıldı. Kadının eteğinin yanı kalçasına kadar yırtılarak pembe iç çamaşırını ortada bıraktı. Cândido, duvara yakın duran dizinin üzerine ağırlığını vererek doğruldu ve elini uzatarak kadının yerden kalkmasına yardım etti.

"Çok güzel bir kadın!" dedi Odidnac hınzır bir tebessümle. "Çikolata gibi tatlı."

"Sakin ol" dedi Cândido, kızararak. "Hiçbir şey görmemiş gibi davran."

bir kişinin bedeli

"*Santo Cristo*!" diye bağırdı Lassale, yardıma koşuşturarak. "Sen ve Mônica, eğer istediğiniz oysa çayırlarda istediğiniz kadar birlikte yuvarlanabilirsiniz, ama burada değil! Bunların kaç paraya mal olduğunu biliyor musunuz? Tam yedi bin dolar!"

Yayıncı kadının tuttuğu parçayı sanki bir bebeği beşiğinden kucaklarmışçasına elinden alıp özenle masanın üzerine bıraktı.

"Özrümü kabul edin" dedi Cândido kadına. "Ve bu arada tanıştığımıza memnun oldum. Ben Cândido Oliveira, Yazar."

Yüzünden eksilmeyen gülümsemesiyle kadın, bir eliyle bluzunun yakasını düzeltirken diğeriyle onunla tokalaştı.

"Kazaya rağmen, benim için de bir zevkti. Ben Mônica Kundali, Antropolog." Sonra Lassale'in olduğu tarafa doğru döndü ve ekledi, "özür dilemesi gereken biri varsa o da ikimizin yedi bin dolar etmeyeceğini söyleyen Senhor olmalı!"

Yayıncı tuhaf bir biçimde tebessüm etti ve şöyle dedi:

"Neden siz ikiniz gidip birer kahve almıyorsunuz?"

Mutfağa geçtiklerinde Cândido, Mônica'ya dikkatle ve alıcı gözle baktı. Kendisinden biraz daha kısa boyluydu, leylak rengi dudaklara, koyu gözlere ve yerli kökenden geldiğini gösteren bir yüze, omuzlarından aşağı dökülen düz siyah saçlarıyla güçlü bir etkiye sahipti.

Bu çarpışma Cândido'da derin bir iz bırakmıştı. Ruhu delinmişti, acısız ve kansız, sanki bir hançer kalbine saplanmış gibiydi. İçinde bambaşka bir insan taşıdığını görmek onu şaşırtmıştı.

Oteldeki odasına döndüğünde, yatağındaki yastığa sırtını dayadı, gözleri Moderandi'nin *Tratado Geral da Sexualidade Humana* kitabını tararken aklı dikkatini dağıtacak biçimde siyah saçlı kadındaydı. Sürekli aynı rahatsız edici düşünceye takılmıştı; nasıl oluyordu da her insanın başına gelebilecek böyle bir sıradan hadise bu kadar silinmez bir etki bırakmıştı üzerinde?

Manastıra girmeden çok önceleri Cibele diye bir kıza tutulduğundan beri hiç böyle hissetmemişti. Sınıf arkadaşı olan Cibele, ışıltılı mavi gözleriyle onun gençlik tutkularının odağı olmuştu. Hayatında ilk kez bir kadının diğerlerinin hepsini gölgede bırakmasının büyüsünü yaşamıştı. Ondan gelen her şey kendisine olağanüstüymüş gibi görünüyordu; utangaç tebessümü, eliyle saçlarını düzeltiş tarzı, minik adımlarla yürüyüşü, okul kitaplarını göğsünün üstünde kavuşturarak tutuşu... Kızın yaşadığı sokak sadece onun soluduğu özel bir parfüm kokusuna bürünmüştü. Günde iki üç kez, evin önünde asılı çamaşırlardaki gizli işaretleri okuyarak kızın sokağından yürürdü.

Cibele tarif edilemez nitelikler kazanmıştı gözünde. O dünyanın en güzel, en tatlı, en çekici genç kızıydı. Ve kendisi de dünyanın en bahtiyar delikanlısı...

Buna rağmen, erişkinliğe girme döneminde bu ilişki daha fazla hayatta kalmayı başaramadı. O ilk coşku ölmeye yüz tutup tutkularının ışığı sönmeye başladı mı, gündelik hayatın sıkıcı gerçekleri uyumsuzlukları gün ışığına çıkardı. Tartışma cümleleri sevgi ifadelerinden daha sık telaffuz edilmeye baş-

landı ve huylarının birbirinin zıddı olduğu ortaya çıktı. Cibele dışarı çıkmak istediğinde kendisi içeride kalmak isterdi; o dışarı gece kulübüne gitmekte ısrar ederdi, kendisinin oturup müzik dinleyerek birlikte vakit geçirme zevki reddedilirdi; kendisi onun ailesi ile şakalaşarak ya da dergilerin sayfalarını karıştırarak salonda otururken, o yatak odasında arkadaşlarıyla telefonda konuşarak vakit geçirirdi. Pek çok gençlik aşkında olduğu üzere, onların da aşkları zaman içinde eriyip gitti.

Ondan sonra Ângela vardı, sabahları saat ondaki pazar ayininden. Duru yeşil gözleri ve sağ elinin serçe parmağını yeme alışkanlığı vardı. Olağanüstü güzeldi, böyle bir güzelliği yaratana şükran duymak ne büyük zevk! Koronun arka sırasında duran kıza bakar, Peder O Gordo vaaz nutukları atarken Cândido hülyalara dalıp giderdi.

"Şehvet bütün günahların anasıdır. Bir şeyin güzel göründüğünü düşünürüz, ama sonra bu bakış arzuya dönüşür, arzu hevese döner ve çok geçmeden ihtiras dolu düşüncelerin ve eylemlerin tutsağı oluruz. Komşunun karısına sadece gözlerinle bak, asla gönül gözüyle değil. Her kim ki bu dünyada ihtiras ateşi ile yanar, öteki dünyada da cehennem ateşinde yanar."

Başrahibin bütün bu dini nasihat bombardımanı, müridinin düşüncelerine tesir etmekte etkisiz kaldı. Cândido bu güzellik hülyalarıyla öylesine sarıp sarmalanmıştı ki, şükran duyduğu yüce varlık sanki daima karşında duruyordu.

Vaiz karanlıkla uğraşırken, Cândido, Ângela'nın altın saçlarından yayılan ışığın içine çekilmiş hissediyordu kendisini.

Hem zaten O Gordo hep cennet hakkında konuşuyordu, ama bu dünyadaki yüreklere neden hiç kulak verilmesindi?

Pazar vaazı bittiği anda, sanki her şey bir serap gibi silinip gidiyordu. Cândido bir kez daha karanlık ve kötü haber dehlizi olan manastıra kapanıyordu. Soluklanacağı tek yer olarak, hislerini nasıl zapt edeceğini, zihnini ve nefesinin akışını nasıl kontrol edebileceğini, bedenini nasıl gevşeteceğini ve sofu bir

hayatı nasıl süreceğini öğreten mitolojik kitaplara sığındı. Kendisini Sisifos gibi hissetti, Yakup'un çıktığı merdiveni, duyduğu suçluluk hissi kadar güçlü bir kararlılıkla bir kez daha tırmanmaya başlayabilirdi.

Ama çok geçmeden, kızın kemirdiği küçük parmağın zihnindeki görüntüsü ile uyarıldı, şehvet arzuları zihninin kapılarını ardına kadar açtı ve bedenindeki at gemi azıya alarak fırladı. Ancak cennet elması ile ziyafet çekebileceği doyurulmaz bir hırsla, ama Cennet Bahçesine girmekten onu bir kez daha alıkoyarak; tuvalete doğru yöneldi.

En nihayetinde, Tanrı'nın onu kutsal bir görev için seçmeye uygun görmediğine kanaat getirerek papaz cüppesini bırakmaya karar verdi.

gelin duvağı

Cândido günde iki üç kez Ângela'nın evinin önünden geçmeye başladı. Yedi gün sonra kız kapıda göründü. Cândido sokağın karşı tarafında donup kaldı. Bir hayale benziyordu, Venüs'ten gelmiş bir melek gibiydi. Kızın ihtişamından körleşmişti. Yüzünün tüm ayrımları içini doldurmuştu; dudakları, dili, burnu, gözleri ve saçı... Vücudunun tüm hatları, kıvrımları ezberindeydi. Onun kokusunu, sıcaklığını ve salınımını sezinliyordu.

Sokakta ilerlerken, sanki bir vahadan geçtikten sonra bir çöl boyunca ilerliyormuş gibiydi.

"*Senhora*'yı böyle görmek ne kadar hoş" diye kekeledi, kalbi gümbür gümbür atarak.

Ângela gülümsedi.

"Manastırdan ayrıldınız mı?"

Narin sesi merak ve korku karışımı duygusunu ele veriyordu. Kız da ona ilgi duyuyordu ama Tanrı'nın elçilerinden birini çalmış olmakla suçlanmak istemiyordu.

"Ben bu vazife aşkına sahip değildim" dedi Cândido, onu rahatlatmaya çalışarak. "Manastırdan senin yüzünden ayrılmadım. Kendim için ayrıldım. Tanrı beni yalnız yaşamak için yaratmamış."

Cândido ertesi gün tekrar gitti, ondan sonraki gün de ve haftanın ondan sonra kalan bütün günlerinde de. Kızın ailesi onları onaylar tarzda izledi, onu uygun bir talip olarak değerlendirdi ve ilişkileri bahçe kapısından verandaya ilerledi. Bu arada Cândido'nun eli de ilerlemişti, kızın kıvrımlarına doğru, dudakları buluşup ağızları birbirine söyledikleri kelimeleri beslerken...

"Daha fazla dayanamayacağım" dedi Cândido, bir gece tohumları Ângela'nın avucuna dolarken.

"Fakat ne yapabiliriz ki?" dedi kız. "Kasabada baş başa kalabileceğimiz hiçbir yer yok."

Pazar sabahı dışarıya çıkmayı planladılar. Cândido sabah gün doğmadan onu çağırdı ve bisikletlerine binerek çağlayana gittiler.

Sokak önce daralarak patika yola, sonra otlarla kaplı keçiyoluna dönüştüğü için bisikletlerini bıraktılar. Cândido çalılıkların arasından ilerledi –sırt çantası arkasında, Ângela onun peşi sıra– ve su sesinin geldiği tarafa yöneldi.

Véu da Noiva hemen göründü, bir su perdesi tıpkı bir gelin duvağı gibi köpüklü bir yunağa, nehrin yeniden kendi yönünü alarak aktığı yerde kaygan, parlak siyah çakıl taşlarının üzerine dökülüyordu.

Cândido kırmızı bir havluyu ıslak çayırın üstüne serdi. Ângela onu arkadan kucakladı, boynunun arkasını öperek gömleğinin düğmelerini açtı. Geriye doğru döndü ve dudakları onun dudaklarını buldu. Ellerini bluzunun içine soktu ve göğüslerini okşadı. Bedenleri doymamaya başladı, elbiseleri havada uçuşup, çalıların üstüne kondu; zihinleri heyecanla

kavruldu ve saatin yelkovanı sonsuzluğu gösterirken, zaman durdu.

Yaşadıkları hazzın çığlıklarını, akan suyun gümbürtüsü ve taşlara çarpan suyun şakırtısı ancak bastırabildi.

III

"Hiçbir tartışma kabahatsiz, hiçbir ateş de sonsuza dek alevli değildir" diye söylendi kendi kendine Cândido, Ângela düğün tarihleri belirlenene kadar bir daha kendisini ona vermeyeceğini söylediğinde. "Sana daha önce binlerce kez söyledim" dedi, "şimdi evlenmemiz mümkün değil."

"Neden ama?"

"Çünkü aldığım ufacık öğretmen maaşı ile hayallerimi gerçekleştirme durumunda hiç değilim."

"Yakında okul müdürü olursun, *meu amor*. O zaman bir *fazenda* almaya gücün yeter ve hayvan besleyerek bir sürü para kazanırsın" dedi Ângela.

Cândido hiçbir şey demedi. Kendisiyle onun planları arasında uçurum vardı. Güç ve parada gözü yoktu. Eğer yiyeceği bir lokma ekmeği ve okuyacağı birkaç kitabı, aynada yüzüne baktığında utanacağı bir şeyi yoksa mutlu olabilirdi.

Yine de bu anlaşmazlıklara rağmen, evlilik hayatının gülü sevmenin dikenine de katlanmak olduğunun bilinciyle nişan yapılıp yüzükler takıldı.

Asla evlilik aşamasına varamadılar. İlişkileri kasabadaki gece kulübüne gittikleri ve Ângela'nın gözleri zengin ve yakışıklı bir *fazenda* sahibi ile oynaşmaya başladığı geceye kadar sürebildi.

Ve şimdi burada Cândido, yatağında uzanmış, kalbi Mônica'nın tutuşturduğu bir kıvılcımla delinmiş ve kadın içine yerleşmiş bir halde yatıyordu.

5
gezingeler

Dona Dinó kahvaltısını yaparken Pacheco ile yüz yüze geldi.

"Süpürgeme gözünü dikmeyi bırak artık!"

"Sadece bakıyordum" dedi sinirli bir sesle.

"*Ora*, Senhor'un bakma şekli hiç hoşuma gitmiyor" dedi yaşlı hanım, ellerini önlüğüne kurularken. "Senhor'un bir derdi mi var benim süpürgemle?"

Pacheco konuyu değiştirmeyi tercih etti. "Marçal davasıyla ilgili bir gelişme var mı?"

"Dedektif, Minas'tan geri dönmüş. Dün gece aradı" dedi Dona Dinó. "Yeni bir iz yok, ama oradayken Marçal'ın hayat kadınlarına epeyce para yedirdiğini öğrenmiş."

"Ya da onlar Marçal'a epeyce yedirmiştir" dedi Diamante Negro masanın öbür ucundan.

Dona Dinó duymamazlıktan geldi. O konuşmasına devam etti.

"*Ora*, hepimiz onun *garota*lara bakmaktan hoşlandığını biliyoruz. Ben de yeniyetme değilim, bana da sürekli yiyecek gibi bakıyordu. Pis *velho*!" diye söylendi.

Cândido *café com leite*sine[1] gözlerini dikti ve ekmeğini kıtır kıtır yedi. Kupkuruydu ve kokmuş un tadındaydı. Botafogo'da Doutor Bramante'nin evinde randevusu vardı. Geç kalmak istemiyordu.

1. Sütlü kahve. (y.h.n.)

Yumuşak bulutlar mayıs ayının göğünü pamuk tarlasına çevirmişti ve Cândido, Glória'dan geçerken kışı hatırlatan soğuk bir esinti hissetti. Serin gölgelikleri ve şehir merkezi hengâmesinden uzaklığıyla, bir cumartesi akşamüstü sakinliği vardı bu semtin. Bir zamanlar denizin kapladığı yerde bulunan korkuluklar boyunca yürüyordu. Şehir uzun zamandır büyümekteydi, denizden epey bir toprak kazanmıştı ama buna rağmen eski Rio'nun pek çok izini hâlâ taşıyordu. Cândido, Krussmawn saatine göz attı, granit sütunu Largo da Glória yönünü gösteriyordu ve Rua Catete boyunca ilerlemeye devam etti.

İnşaat çalışmalarını ve sokak satıcılarını atlatarak, tropiklerde kaybolmuş bir Paris meydanını andıran Palacio das Aguias'ı geçti. Largo do Machado'nun kenarından yürüdü ve Botafogo plajında sınıfları dolduran öğrenci kalabalığının içine düştü. Corcovado'daki kucak açmış İsa heykeline doğru, trafik sıkışıklığı nedeniyle Rau São Clemente boyunca ilerlerken ağaçların üzerinden Pau de Açucar'ın arkasındaki tepelerinin hatlarını zorlukla seçebiliyordu.

Giriş kapısı nerdeyse tamamen coşmuş gelinduvağı ağacının kan kırmızısı çiçekleri tarafından gizlenmişti.

"Erkencisin!" dedi Bramante kapıyı açtığında.

"Bütün iyi Minas Gerais'liler gibi, daha tren çalışmaya başlamadan ben istasyondaydım" dedi Cândido, randevusuna nerdeyse bir saat erken geldiğinin farkına vararak. "Eşin evde yok mu?"

"*Não,* Paloma erken ayrılıyor" dedi bilim insanı. "Sabahları ders veriyor."

Bramante ve Paloma üniversitedeyken tanışmışlardı: Paloma psikoloji öğrencisiydi, o ise felsefe; birbirlerine âşık oldular, ama entelektüel olarak birbirinin muhalifi olmayı sürdürdüler.

Paloma, Freud'un parametrelerine bağlı kalmaktan hoşlanıyordu. Felsefenin çok spekülatif ve pratik uygulamadan yoksun olduğunu düşünüyordu. Böyle konularda tartıştıkları zaman Paloma, Bramante'nin boy avantajını dengelemek için parmak uçlarında yükselerek durur ve kısa kollarıyla el kol hareketleri yaparak heyecanla konuşurdu. Saçlarını sol tarafına doğru tarardı. Gözlerinden tutkulu bir ışıltı yayılırdı.

Bramante'nin verdiği derslerden duyduğu tatmin ile kaygısı eşit derecedeydi. Neredeyse dâhiliğin sınırlarında gezen bir zekâ bağışlanmıştı ona ama depresyona girerek herkesten ve her şeyden elini eteğini çekmişti. Doymak bilmeyen bir okurdu. Paloma'yı Reich'in Freud'dan çok daha üstün olduğuna ikna etmeye çalıştı. Paloma ne zaman felsefenin bütün bilimlerin sultanı olduğunu onaylamasa, Bramante suratını asardı; yüzünün kasları dışarı fırlamış, alnı kırışmış, gözleri gözlükleriyle kapanmış bir halde...

Evliliklerinin ilk yıllarında Paloma onun başını kitaplardan kaldırmamasından ve ev işlerini göz ardı etmesinden yakınırdı. "Tam bir kara cahilsin, Paloma" diye bağırırdı. "Benden Nietzsche'yi kirli bulaşıklarla değiştirmemi mi bekliyorsun?"

"Ben Freud'u onlarla değiştirmiyor muyum?"

"*Ora*, benim düşünüp değerlendirmek için zamana ihtiyacım var, senin yalnızca tekrarlaman yeterli; benim alanım düşünmeyi gerektiriyor, seninkinin hepsi kitaplarda yazılı" derdi Bramante. "Her neyse, zaten psikanalitik teorilerin hepsi tamam ve iyi, ancak klinik çalışma olarak bütün yap-

man gereken hastanın deli saçması zırvalarını dinleyecek bir çift dikkatli kulağa sahip olmaktan ibaret."

Aralarındaki entelektüel mesafe açıldıkça, fiziksel yakınlaşmaları da yok olup gitti.

Bramante yeni filozoflardan hüsrana uğrayarak ilgisini başka disiplin alanlarına çevirdi. Paloma onun kafası bulutlarda yaşadığını düşünmeye başladı. Ona bir terapiste görünmesini tavsiye etti ama Bramante önyargılarından dolayı var gücüyle bunu reddetti.

"Eğer benim küçük kafa karışıklıklarımı dinleyecek birine ihtiyaç duysaydım kilisedeki günah çıkarma odasına giderdim" dedi. "Hem daha ucuz hem de randevu almaya gerek yok, üstelik ödül olarak cennetteki yerin de hazır!"

Paloma bunu bir suçlama olarak aldı ve kendi çalışmalarına geri çekildi. Sabahları ders verdi, öğleden sonraları da hastalarına bakmaya başladı. Zaman içinde, aynı çatı altında yaşayan iki yabancıya döndüler, ayrı odalarda yatıp, ancak zorunlu durumlarda birbirleriyle konuşmaya başladılar ve konu kutuplaşmış fikirleri olduğunda asla birbirine taviz vermez oldular.

Her şey bir yana, Paloma'yı psikanaliz disiplinine kaptırdığına hayıflanıyordu Bramante. Terapistin mümkünse –nerdeyse tostu ne şekilde yağladığımıza varana kadar– her şeyi izah etmesini teşvik eden bir disiplini en çok kendisi aşağılardı, başka biri söylüyormuş edasıyla bunu kendisi iğneleyerek söylerdi.

Paloma, Bramante'nin sağduyusunu yitirdiğine kanaat getirdi. Eksantrik teorilerine inatla sarılma tarzı nedeniyle bir tür entelektüel otistik haline gelmişti; farklı düşünceleri bir yana bırakalım, kendi düşüncelerinden ufacık bir farklılık gösteren herhangi bir görüşü dinleme yetisine sahip değildi. Bununla beraber, sosyal ortamlarda dedikoduları önlemek açısından bir arada görünmeyi sürdürdüler.

Bramante evin yan tarafındaki garajın üzerindeki ek bölüme doğru Cândido'yu yönlendirdi.

"Burası çalıştığım yer" dedi Bramante, misafirini çalışma odasına buyur ederek. "Burada oluyorum genellikle, eğer bir araştırma laboratuvarına tıkılmamışsam ya da üniversitede ders vermiyorsam."

Yeri fırtınadan çıkmış gibiydi. Kitaplar yere saçılmıştı; kâğıtlar ve çizimler toz içinde üst üste yığılıydı; hesap cetvelleri boş bira kutularının üstünde duruyordu; çıplak görüntüler içeren sanat dergileri yastıkların üzerine atılmıştı; pipolar ve döküntüleri bilgisayar disklerinin üzerinde bulunuyordu; küllükler ağzına kadar doluydu. Bu kaosun ortasında elleri belinde, *Flamenko* adımları provası yaparken çekilmiş Picasso'nun bir resmi dikkat çekiciydi.

Bramante'ye bir temizlikçi tutmayı hiç düşündün mü diye sormamak için kendisini zor tuttu Cândido. Doutor başıyla bir koltuğu işaret etti ve Cândido koltuğu Anais Nin'in toplu eserlerini içeren bir kitapla paylaşmak zorunda kalarak oturdu. Her şeye rağmen Cândido adamın hayatını merak ediyordu. Bilim insanının özgeçmişini sordu.

"Aksanım beni ele veriyor" dedi Bramante, "güneyliyim, bir *gaúcho*, ama São Paulo Üniversitesi'nde okudum, önce felsefe bölümünü bitirdim, sonra da cinsel biyolojiyi. Entelektüel ve mesleksel itkiler arasındaki farkı tam zamanında keşfettim." Restorandakinden tamamen farklı bir şekilde çok rahat bir havayla konuşuyordu.

"Her zaman bir araştırmacı olarak mı çalıştın?" diye sordu Cândido.

Seksolog yüzünü öteki tarafa çevirerek başını kaşıdı.

"Birkaç sene ders verdim. Ama ordu beni üniversitedeki görevimden uzaklaştırdı. Politika karşıtı biri olduğum için

bugün bile nedenini anlayabilmiş değilim. Her neyse, ülkeden ayrılıp burslu olarak staj yapmak üzere Cenevre'deki Avrupa Cinsel Araştırmalar Merkezi'ne gittim. Brezilya'ya geri döndüğümde pek çok üniversiteden iş teklifi aldım ama yanlış bir tercih yaparak hükümetin teklifini kabul edip Zührevi Hastalıklar Ulusal Kurumu'nun başına geçtim. Birkaç ay içinde –açıkça söylemek gerekirse– turizm bölümündeki çocuk fuhuşunu destekleyen işadamları ile çatışarak istifa ettim. Ben... Ben..."

Bilim insanı sustu, sanki söyleyecek uygun sözcükleri bulamıyormuş gibiydi ve başını öteki tarafa çevirdi. Cândido'ya korkutucu gözlerle baktı ve sonra elini uzatarak kenar masadan fildişi renkli bir pipo aldı.

"*Bem*, hadi çalışmaya başlayalım" dedi, kendisini koltuğuna yeniden yerleştirerek.

"Emrinize amadeyim" dedi Cândido. "Peki, ilk kısmın ana konuları nelerdir?"

"Ana konular neler mi?" diye kekeledi Bramante. "Ben sandım ki ana hatları sen belirleyeceksin."

Cândido hafifçe tebessüm etti; "Ben dinsel kısım üzerinde çalışıyorum. Sen telefonda cinsellikle ilgili kısmın hatlarını hazırlayacağını söyledin, bugün için."

"*Não*, hiçbir şey hazırlamadım" dedi Bramante. "Belki şöyle bir değişiklik yapabiliriz; hadi benim arabama atlayıp kaldığın otele giderek senin dinsellikle ilgili notlarına beraber göz atalım. Herkesin hakkında konuştuğu cinayet mahallini de görmeyi merak ediyorum ayrıca."

Cândido gönülsüzce kabul etti.

saygısızlık

Otele vardıklarında, Dona Dinó ile Delegado Del Bosco'nun kapının girişinde kendi aralarında fısıldaştıklarını

gördüler. Cândido her ikisini de selamladı ve Bramante'den odasını ve Seu Marçal'ın kafasının kesildiği yeri görmek üzere içeriye davet edemediği için özür diledi. Bramante televizyon odasında oturarak onu bekledi. Osíris bir koltuğa yayılmış yatıyordu, gözleri bir çift ince çizgi halinde kapalıydı.

Bramante kendisini pek de rahat hissetmedi. Daha yeni işlenmiş esrarengiz bir cinayetin gerçekleştiği bir yerde olmak tuhaf bir duyguydu. Sanki trajediye ait bir kanıt bulmayı umuyormuş gibi etrafına bakındı. Sonra duvardaki gravüre daha yakından bakmak için ayağa kalktı.

Notları ile geri döndüğünde Cândido koridorun sonunda Diamante Negro'yu gördü. Transformista, TV odasının kapısının önünden geçti ve birdenbire olduğu yerde durdu. Parmaklarının ucunda zarafetle döndü, omuzlarını geri çekerek başını kapıdan içeri uzattı ve sonra kendisini geri düzelterek koridordan aşağı sallanarak yürümeye devam etti. Elini kulağına götürerek odaya daldı.

"Bu kıvırcık saçlı *bicha* da kim böyle?"

Osíris açtı ve kapadı gözlerini, böyle bir saygısızlık üzerine...

hafif terapi

Cândido, yatağın ucuna uzanan ayaklarını örtünün altından dışarı çıkardı. Bir yanına döndü ve uykunun kalan son kısmını yakalamaya çalıştı. Gözleri kapalıydı ama zihni uyanıktı. Mônica'yı düşünüyordu. Gözkapağını araladı ve pencereye baktı. Kare şeklinde bir ışık karanlık odayı doldurmuştu.

Sıcak ve bunaltıcıydı. Yataktan kalktı ve pencereyi açtı. Pazar güneşi, şehri büyüsü altına almıştı bile.

Duş aldıktan sonra Mônica'yı aradı.

"Plaja gidiyorum?"

Böyle bir davet onu hazırlıksız yakalamıştı. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı. Onun sessizliği Cândido'yu tedirgin

etmişti. Her yerinden terler boşandı. Sırnaşık olmuş gibi görünmekten korku duydu.

Aynı anda Mônica kafasını meşgul eden bütün soruların yanıtlarını hızla taradı. Ondan bir teklif bekliyor muydu? *Sim.* Onunla beraber olmak hoşuna gidiyor muydu? *Sim.* İlgi çekici bir adam olduğunu söyleyebilir miydi? *Sim.*

"Neden beni de almıyorsun?" diye sordu.

Sözleri Cândido'nun yüreğine su serpti.

Cândido, Praça do Lido'ya geldiğinde güneşlenenlerin altında gölgelendiği canlı renklerde mantarlarla kaplanmıştı Copacabana plajı. Kimileri top oynuyor, kimileri de denizin kenarında yürüyordu.

Mônica soyunma kabininden bordo rengi bir peştemale sarılı, gözleri güneş gözlüklerinin arkasında saklı bir halde çıkıp geldi. Bir elinde plaj çantası ötekinde bir güneşlik taşıyordu.

Arpoador boyunca yürüyebildikleri kadar yürüdüler, Cândido geldikleri yerde güneşliği kuma saplama işini üstlendi. Yere çömelerek çukur kazmaya çalışırken, Mônica da plaj havlusunu kuma sererek üzerindeki peştemali çıkardı. Cândido onun yüzüne bakma cesaretini gösteremeden üzerindeki siyah bikinisini fark etti. Güneş şemsiyesini yerleştirmeyi bitirince, bermuda şortunu giyerek kadının yanına oturdu.

"Son zamanlardaki haberleri görmedim" dedi Mônica. "Oteldeki cinayeti çözebildiler mi?"

"Bir tek ipucu bile bulamadılar. Sorgulama piyonu olmaktan ve hayatlarımızın didik didik edilmesinden hepimiz bıktık artık."

"Niye biri onu öldürsün ki?"

"Seu Marçal tuhaf bir karakterdi. Bilmiyorum, onunla ilgili şimdi söylenen şeylerin belki yarısı doğrudur, ama zaman zaman ortadan kaybolurdu. Minas'a gittiğini söylüyorlar ama Tanrı bilir? Belki de bazı kirli işlere bulaştı."

"Otel konuklarından birinin de bu işte parmağı olduğunu düşünüyor musun?" diye sordu Mônica bir taraftan güneş kremini vücuduna sürerken.

"*Não sei*" dedi Cândido. "Sürekli fikrimi değiştiriyorum. Hiçbir kapı ya da pencereyi açmak için zor kullanılmamış, bu nedenle içeriden birinin yardım etmesi ihtimali mantıklı ya da belki Marçal'ın kendisi içeriye almıştır. Beni asıl şaşırtan hiçbir şeyin çalınmaması. Bir intikam vakası olmalı. Ama neyin intikamı?"

"Yüzelim mi biraz?"

Cândido da ayağa kalktı, ama tuhaf bir şekilde, "Seninle geleyim ama derin olmayan yerde kalayım. Çok iyi bir yüzücü değilim ve şu koca dalgalar gözümü korkutuyor" dedi.

Mônica gülümsedi ve döndü, sıcak kumdan ayakları yanarak onun önünden sekerek yürüdü. Cândido onu arkadan seyretti.

"Çok güzel" diye iç geçirdi.

Cândido kristal damlacıkların saçıldığı, suyun kumsalı yaladığı yere kadar yürüdü. Mônica suyun içine doğru yürüdü, ilk dalganın önünde biraz duraksadı ve sonra birkaç adım koştu, balıklama vaziyette suyun altına daldı. Dalgaların kırıldığı diğer tarafta, kulaç atarak ve suyun üzerinde kayarak tekrar göründü.

Kısa bir süre sonra, tekrar güneşliğin altına dönerek kurulandı ve havlusunu başına türban gibi sardı.

"Sokak çocuklarıyla ilgili ne iş yapıyorsun?" diye sordu.

"Haftada bir Casa do Menor'a gidiyorum" dedi, "ve çocuklara hikâye okuyorum. Bazen de eğer başları polis ile derde girmişse yardım ediyorum. Geçen gün, Copacabana'da kamera çalan iki çocuk yakalandı. Salıverilinceye kadar polis karakolunda onları bekledim."

"Bu sabah ne kadar muhteşem göründüğünü fark ettin mi, adamım?"

"Sevdalıyım ben. Onun kalbimdeki yeriyle kıyaslandığında evrendeki bütün yıldızlar ve galaksiler ufacık bir zerre kalır."

"Neden bunu ona söylemiyorsun?"

"Korkudan, Odid. Onun da aynı şeyleri bana karşı hissetmemesi ve onu ürkütme korkusundan. Eğer benden uzaklaşmasına sebep olursam ölürüm."

"Ama bir hayal içinde yaşamaktan mutlusun?"

"Evet, kalbim patlayıncaya dek."

"Kendini hayatın sana sunabileceği en iyi şeyden mahrum etmiyor musun?"

"Belki, Odid. Mônica'nın varlığı beni altüst ediyor. Ne söylediğini anlamaya ve dinlemeye kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım, onu ne kadar çekici bulduğumu düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. İçimde titreşen bir anten gibi."

"Bırak iplerini, adamım. Bırak içindeki evren patlasın."

"Rahatsız edici olmaktan korkuyorum. Kendimi hiç güvende hissetmiyorum, ama bir şeyden çok eminim: Hiç kimse beni daha önce böyle allak bullak etmemişti."

6
itiraf

Delegado Olinto Del Bosco, üzerindeki İngiliz kaşmiri takım elbisesi ile *Secretaria de Sergurança Publica*'nın basın odasına doğru yürüdü. Gömleğinin yakası, her ne kadar inci rengi bir kravat zarif bir şekilde takılı olsa bile, boynunun etrafında yukarıya doğru çıkıyordu. Temiz tıraşlıydı, yanakları kolonya ile parlıyordu ve dudaklarında hafif bir memnuniyet tebessümü asılıydı.

"Kaptan, kupayı havaya kaldırmaya geliyor" dedi Marcelo, yanında oturan fotoğrafçıya. "Ya da blöf yapma yeteneğinin rahatlığına sahip bir kumarbaz. Tıpkı adını sıralayabileceğim pek çok politikacıya benziyor. Şık takımları, parfümleri ve söylemleriyle gözümüzü kamaştırmaya çalışıyorlar, ama bunların hepsi onların kronikleşmiş sahtekârlıklarını ve boş laflarını örtmekten başka bir şey değil."

Oda ağzına kadar röportaj almaya gelen muhabirler ve kameramanlarla doluydu, çağrıldıkları üzere bütün basın "*Lapa Decapa*" cinayetinin sırrının açıklanacağını görmek için toplanmıştı. Eğer polisin katili yakalaması bu kadar uzun sürmemiş olsaydı, dava da bu kadar ilgi toplamazdı. Masanın etrafını çevreleyen kablo yığını, ortada ilginç bir göbek oluşturmuştu, kare sapları ve yuvarlak başlarıyla bir metal çiçek buketi şeklindeydi. Del Bosco yerine oturdu-

ğunda televizyon kameralarının kırmızı ışıkları ve kayıt cihazları göz kırptılar.

Marcelo yağmurluğunun cebinden bir not defteri çıkardı. Kaleminin ucunu gergin bir biçimde çiğnedi. Del Bosco'nun Seu Marçal'ın katili olarak Jorge'u suçlayacağına her türlü bahse girerdi. Otel hizmetkârı iki gün önce yeniden sorguya çağrılmıştı ve o günden beri otele geri dönmemişti. Gazetecinin merakını çeken şey gerekçenin ne olduğuydu.

Del Bosco, polisin ne kadar etkili çalıştığının altını çizen, medyanın sorumlulukları ve *Governador*'un davayla özel olarak ilgilendiği üzerine birkaç rutin cümle söyleyen *Secretario de Segurança*'nın yanında yerini aldı. *Secretario de Segurança* herkese teşekkür ettikten sonra sözü Del Bosco'ya bıraktı. Dedektif boğazını temizledi, kravatını düğüm yerini düzelterek önündeki dosyayı açtı.

"Bütün cinayetler aynı son ürüne sahiptirler" dedi tuhaf bir sesle. "Farklı olan nedenleri ve metotlarıdır. Çok titiz bir soruşturmadan sonra, bütün deliller Senhor Marçal Joviano de Souza'nın Hotel Brasil'e serbestçe girip çıkabilen biri tarafından öldürüldüğüne işaret ediyor. Kurbanın odasına dışarıdan yabancı birinin girmesinin mümkün olabileceğine dair tek bir ipucu bulunamadı. Zorlanan tek bir kapı ve kırılan bir pencere yoktu. Adli tıp herhangi net bir parmak izi bulamamış olmasına rağmen, Seu Marçal'ın katili odasına buyur ettiğini ve herhangi bir saldırı ve boğuşma izi olmadığını teyit etmiş bulunmaktadır."

Del Bosco kelimelerin dilinin ucundan nasıl net bir biçimde döküldüğüne memnuniyet içinde hayret etti. Devam etmeden önce, sigarasını yakan Marcelo'ya doğru baktı.

"Otelde konaklayan herkesin ifadesini aldık, hepsinin rutinlerini ve hayat alışkanlıklarını araştırdık, cinayet anında nerede bulunduklarını kontrol ettik. Vale do Rio Doce'ye giderek kurbanın geçmişini daha iyi anlamaya çalıştık. Orada

topladığımız bütün bilgilerin ışığında olayın sahtekârlıkla, değerli taş kaçakçılığı ya da satıştaki mafya bağlantısıyla alakalı olmadığı kanaatine vardık. Seu Marçal'ın psikolojik profili..." –Marcelo bunu işittiğinde bir nefes dolusu dumanı dışarı öksürdü. Del Bosco kendisini bir tür âlim gibi göstermeye çalışıyordu!– "... basının kullandığı jargonla söylersek eğer, bir cinsel sapığın bütün tipik karakteristiklerini taşıyordu. İlerleyen yaşı ve kaynaklardan yoksun oluşu hiç şüphe yok ki onun anormal cinsel fantezilerini gerçekleştirmesini zorlaştırıyordu."

Del Bosco, ağzını açmadan Marcelo'nun bir tür alayla güldüğünü fark etti. Bu bir an için konuşmasındaki hızlı ilerleyişini kesti. Bakışlarını, pür dikkat kesilmiş, nefeslerini tutarak sonucu, kurt sürüsü gibi üstüne atlayacakları ismin açıklanmasını bekleyen haberci yığınına çevirdi.

"Altına bakılmamış hiçbir taş bırakmayan ve çok büyük bir delil vücuda getiren, eksiksiz bir soruşturmadan sonra, Jorge Maldonada, otelin bakıcısı, ilk ifadesini değiştirerek Seu Marçal'ın kendisine zorla sahip olduğunu kabul etti."

Del Bosco göğsünü öne doğru çıkararak ve kollarını gererek önündeki dosyayı açtı.

"Şimdi suçlunun ifadesini okuyacağım: 'Bir gece, mutfağı temizlemeyi bitirdikten sonra, birisinin atkuyruğumdan çektiğini fark ettim. Geriye döndüm ve Seu Marçal'ı gördüm. Ne var, *velho*? diye sordum kızarak. Yine o aptalca konuşmalarına başladı, atkuyruğumun çok seksi göründüğünü ve duymak istemediğim başka bir sürü şey söyledi. Kafamın tası attı. Mutfaktaki tezgâhın üzerinde duran bıçağı kaptım, boğazına dayadım ve odama götürdüm. Nefretle bıçağı ona sapladım, sonra kafasını kestim. Hatta hangi cehennemin dibindeyse, bir daha hiçbir erkeğe kadınmış gözüyle bakmamayı öğrensin diye gözlerini de oyup çıkardım.' "

Del Bosco kâğıtları masanın üzerine geri bıraktı ve arkasına yaslandı.

"Sorusu olan?"

Haberciler masaya doğru üşüştüler. Suçlunun ne zaman basın önüne çıkacağını öğrenmek istiyorlardı. Dedektif, paralel soruşturmanın ve akıl sağlığı muayenesinin sürdüğünü, Jorge Maldonado'nun polis soruşturması kapanana dek kameralardan uzak tutulacağını izah etti.

Marcelo oturduğu yerden kıpırdamadı, sigarasının ucundan tüten dumanı yüzünde sert bir ifadeyle seyrediyordu. Del Bosco ona doğru baktı. Gazetecinin davanın sonucuyla ilgili açıkça farklı düşündüğünü görmekten rahatsızlık duydu.

Oda yavaş yavaş boşalırken sadece aletleri ve kabloları toplayan birkaç teknisyen kaldı geride. Toplantı salonundaki sandalyelerin arasındaki koridor boyunca ilerledi. Notlarına gömülmüş Marcelo'nun hâlâ oturduğu sıraya gelince durdu.

"Eee, Marcelo, memnun musun?"

Gazeteci başını notlarından kaldırdı. Sesindeki acı alayı gizleme gayreti duymadan, ah çekerek konuştu.

"Olinto, senin gibi zeki ve bilgili bir adamın, bir uşak ararken son çare olarak hizmetçiye sığınıyor olması şaşırttı beni."

Dedektifin yüzü kızardı ve koştururcasına ayrıldı oradan.

yöntem meselesi

"Söyle bakalım, Jorge, kim öldürdü Seu Marçal'ı?" diye sordu Del Bosco.

Dedektif tekrar çağırtmıştı otel bakıcısını. Medyanın baskısı artıyordu. Açıkçası polisin dosyayı bir an önce sonuçlandırması şarttı.

"Senhor'a daha önce de söyledim. *Nada* bilmiyorum."

İki tane kalın yapılı adam girdi odaya ve şüphelinin arkasında durdu. Jorge karnına ağrı dolduğunu, bütün gücünün

tükendiğini hissetti. Omuzları kaskatı kesildi, başına zonklatan bir ağrı girdi ve yüzü mum gibi oldu.

Dedektif alnını kırıştırdı ve hırsla ayağa kalktı; altındaki sandalyenin devrilmesine aldırmadan... Odanın bir ucundan ötekine huzursuzca yürüdü.

"Jorge, artık burama kadar gelmiş durumdayım. Seu Marçal'ı senin öldürdüğüne dair elimizde kesin deliller var. İnsanları konuşturmanın yöntemlerini bildiğimizi biliyorsun değil mi?"

Hizmetkâr dizlerinin üstüne çöktü, dehşet içinde. Kollarını uzattı, iki elinin avucu birbirine yapışmış halde ve Del Bosco'ya yalvararak baktı.

"Senhor, *tudo quanto e santo* üzerine yemin ederim ki, Seu Marçal'ı ben öldürmedim. Ben masumum. *Nada* bilmiyorum!"

Del Bosco odadaki iki adama doğru baktı.

"Götürün şunu."

Bunlar olduğunda saat öğlenin ikisiydi.

O gece saat sekize kadar, Jorge Maldonado, yedi denizin içinde sürüklendi, yedi çağlayandan atıldı, yedi helanın pisliği yutturuldu, yetmiş yedi elektrik şoku verildi ve vücudu besleyen yetmiş bin maddenin ağzından ve anüsünden akıp geçtiğini hissetti. Daha sonra yedi yüz ton ağırlığında insanoğlunun bildiği bütün acılardan geçen ve yeni, bilinmeyen dehşet tünellerinin içinden giden bir lokomotife bağlandı. Son durağa varmadan, Jorge imdat frenini çekmeye karar verdi.

Bütün kâğıtları imzaladı ve hemen derin bir uykuya daldı.

üç

çapraz teller

1
kaçış

Cândido'ya pazar gecesi Casa do Menor'dan acil bir telefon geldi: Ilha do Governador'da bulunan João Luís Alves ve Stela Maris ıslah okullarından çocuk suçlular toplu olarak firar etmişlerdi. Cândido motoruna atladı ve doğruca oraya gitti.

Açık bir geceydi, gökyüzü yıldızlarla kaplıydı. Halk hafta sonu tatilinden kente geri döndüğü için Linha Vermelha otobanının bir şeridi doluydu.

Renkli ışıklar görünmeye başladı. Estrada dos Canários polis araçları tarafından kapatılmıştı, mavi kırmızı ışıklar asfaltta yanıp sönüyordu.

Kaldırımları dolduran medya araçları ve ne olup bittiğini öğrenmek için koşuşturan insanları arasında *Polícia Militar* motosikletleri, tıkalı trafiği çalan sirenleriyle yarıp geçmeye çalışıyorlardı.

Cândido bir grup görgü tanığının toplandığı tarafa doğru yöneldi. Yetkililer dışında kimsenin geçmesine izin verilmeyen polis bariyerine dayanmışlardı. Oradakiler yüze yakın kız ve oğlanın ıslahevlerinden kaçtığını söylediler.

Bola aynı köşeyi paylaştığı arkadaşından ayakkabı boyama sandığına göz kulak olmasını istedi. Midesi gurulduyordu ve kızgın sabah güneşinin altında kafası kaynamıştı. Gözlerinin beyazı kıpkırmızıydı.

Nilópolis şehir merkezine doğru akan insan zincirine katıldı ve sonra karanlık bir köşeye daldı. Başparmağının ucunu yaladı ve elindeki paraları saydı; altı dolar. Üç dolar daha ve annesi çok mutlu olacaktı. Sutyeninin sol tarafının içine sokardı aldıklarını ve Judas Tadeu için bir mum yakardı. Sonra, gece olur olmaz, hepsini *cachaça*[1] için harcardı.

Zavallı annesi çok eziyet çekmişti! *Çok şükür*, o canavar nihayet çekip gitti ve bizi rahat bıraktı, diye düşündü Bola içi huzurla. Şimdi annesinin bir şeyler ayarlaması gerekiyordu. Bola'nın abisi Chico'ya bakacak başka biri olmadığı için annelerinin evden dışarıda bir iş bulup çalışması mümkün değildi. Chico şimdi on yaşındaydı ama altı yaşından beri yürüyemiyordu.

Chico'nun gidip aşı olacağı gün babası annesini radyoyu açtığı için dövmüştü. Müzik sesinden dolayı değildi –ona dayanabiliyordu– ama daha çok sürekli bir cızırtı ve hızlı konuşmalardan ibaret –içeriğini anlayamadığı– haberlerdi nedeni. Sanki kanatlı karıncaları yaşadıkları *barraco*nun duvarlarından çıkarıp onun beyninin içine yerleştiren, orada beyninin içini kemirip, düşüncelerinde delikler açarak sinirlerini bozan bir vızırtıydı.

Babaları kontrolünü kaybetti ve Chico da gidip aşı olma şansını kaybetti. Ondan sonra, hastalık bacaklarının gelişmesini engelledi. Bütün gün yatakta yatarak doğru düzgün bir tekerlekli sandalyeye sahip olma ve sokağa çıkabilme

1. Brezilyanın ulusal içkisi sayılan bir çeşit meyve kokteyli (y.h.n.)

hayali kurdu. Annesi çöpte bulduğu bir çocuk arabası ve boş bir sandıktan bir tane yaptı ama çirkin görünüyordu hem de rahat değildi.

Bola bir *confeitaria* önünde durdu ve arzuyla vitrinden içeriye gözlerini dikti. *Aka ju* cevizi; çok pahalı. Fakat onların yanında ne vardı? Öö! Kuru erik; iğrenç! Eğer şimdi birkaç dolar harcarsam sonra ayakkabı boyayarak rahatça geri kazanabilirim. Ama eğer yalvarırsam, verirler mi acaba?

Dükkân sahibi alnını kırıştırıp, kaşları çatılmış, yüz kasları gerilmiş bir şekilde kasanın arkasından izliyordu onu. Bacaklarındaki varisli damarlar ağrımaya başlamıştı. Çocuğun küçük şişman yüzünü, burnunu cama yapıştırarak dükkânın penceresine yasladığını gördü. Çocuğun kafa atarak ya da tekmeleyerek camı kıracağını ve çikolataları alıp kaçacağını düşünen dükkân sahibinin saçları havaya dikildi.

Kaldırımda duran güvenlik görevlisine işaret etti. Güvenlik görevlisi zaten Bola'ya dikkat kesilmiş ve göz hapsine almıştı. Diğer köşede duran güvenlik görevlisi başı ile verilen mesajı onayladı. Çocuğun etrafı bir anda sarıldı.

Bola dükkânda sürüklenerek, hırsız olmakla suçlandı. Karşı çıkarak isyan etti, küfretti, öyle biri olmadığını haykırdı. Dükkânın arkasındaki çöp kovalarının ortasında –ışığı karartılmadan önceki son şansında– kendisini ve niyetini anlatmaya çalıştı. Acı bütün vücudunun kaslarına yayıldı, yer tersine döndü; ağzından kan parçaları tükürüyordu.

sıradan vatandaş

Kaçaklar bir erkek ıslahevi olan João Luís Alves'i kızların kaldığı Stela Maris ıslahevinden ayıran duvarda bir delik açtılar. Dışarıdaki arkadaşlarının arasına katılarak kaçtılar ve şimdi polis kaynayan Morro do Barbante *favela*sının içine girdiler.

Cândido, iki askerin ellerinde kullanmaya hazır coplarıyla bir kız çocuğunu kovaladığını gördü. Motosikletine öne doğru iyice yapışarak gözleriyle iki askeri takip etmeye çalıştı ama inşaat halindeki bir bina iskeletine dalarak gözden kayboldular.

Üst katlardan birinin penceresinden bağıran bir kadının sesi yükseldi:

"Bu zavallı *çocukları* dövmeyi kesin artık!"

Gördüğü şeyden deliye dönen Cândido motoru ileriye doğru sürdü ve polis aracının yanında durdu.

"Yetkili kim burada?" diye sordu.

"Coronel[2] Troncoso" diye yanıtladı polis memuru. "Niye soruyorsun? Senhor polis mi? Eğer değilsen, bas git."

Cândido bir cipin etrafında toplanmış askeri polis grubuna doğru yöneldi. Aracın antenleri ağaçların boyundan daha yüksekti.

"Coronel Troncoso ile konuşmam lazım."

"Coronel" diye seslendi bir polis, "sizi görmek isteyen biri var Senhor!"

Coronel başına kepini geçirdi, cipten atlayarak Cândido'yla görüşmek için ilerledi. Onun arkasındaki bir görevli bir grup askere emir verdi:

"Ne pahasına olursa olsun bana Bia'yı bulup getirin!"

Coronel gergin bir şekilde bekleyen Cândido'nun bulunduğu iple çevrili noktaya kadar geldi.

"Nasıl yardımcı olabilirim?" dedi soğuk bir sesle.

"Sizden yapmanızı istediğim şey Senhor" dedi çok kontrollü olmayan bir sesle, "askerlerinize küçükleri dövmeye son vermelerini söylemeniz."

"Senhor kim oluyor tam olarak?" diye yanıtladı *polícia militar*, sinirlenerek.

2. Albay. (y.h.n.)

"Cândido Oliveira, sıradan bir vatandaş."

Troncoso suratını buruşturdu, göğsünü dışarı doğru şişirdi ve sesini kalınlaştırdı. O kadar burnunun dibine yaklaştı ki Cândido soluğunun kokusunu duyabilirdi.

"Bana bir şey söyle, vatandaş, bu isyancıların lideri tarafından daha yeni yaralanan devlet görevlilerinin fiziksel güvenliğini kim sağlayacak? Senhor kendisi mi yapacak bunu?"

Coronel geri döndü ve cipe doğru yürüyerek telsiz radyosu aracılığı ile aramaları koordine etmeye gitti.

soğuk

Bir araba uzun farlarını yakarak geçip gitti. Soslaio saatin kaç olduğunu kontrol etti; saat gecenin 3.35'ini gösteriyordu. Sahilde görüş açıktı.

Ağaçtan duvarın üstüne bir kedi gibi atladı. Yan bahçedeki köpek ayışığında uludu ve Soslaio bir an için olduğu yerde donup kaldı. Yüzünü beyaz kireçle badanalı duvarın üstüne iyice yapıştırarak dümdüz uzandı. Cebinden küçük bir kutu çıkardı ve içindeki tutkalı koklayarak içine çekti, sonra kaba sıvanın üzerinde emekleyerek ilerledi. Vücudunu çömelme pozisyonuna gelecek şekilde gerdi, sonra kafasında hızlı bir hesap yaptı; duvarla veranda arasındaki mesafeyi itme gücüne böldü. Tereddüt etmeden karşıya atladı.

Tahta kapı çerçevesinin arasına kol demirini sokarak zorladı, sonra içeriye ulaşmayı başardı ve kapıyı açtı.

Gizlice, saklanarak hareket etti, gözleri karanlığa alışırken, el yordamıyla eşyaları tahmin ederek görüşünü güçlendirmeye çalıştı. Bir eşyaya çarptı, eliyle dokundu, parmak uçlarıyla vinil ve camı hissetti. Bir televizyondu. Büyük, ağır olanından. Yanında bir konsol bulunuyordu. Çekmecesini açtı ve içindekileri görmek için bir kibrit yaktı; kâğıtlar, bir çizim takımı, teyp kasetleri vardı.

Kuşağından bir torba çekip çıkardı ve birkaç kaset attı içine. Kapıya doğru yöneldi ama bir pufa çarptı. İçgüdüsel olarak dişlerini sıktı sanki çıkardığı sesi bastıracakmış gibi. Vücudu gerildi ve yumruklarını sıktı.

Merdivenlerden yukarıya doğru çıktı. Camları işlemeli bir pencere dışarıdaki sokak lambasının ışığını kırıyordu. Kapısı açık tek oda olan banyoya girdi. Sabun kokusu içine doldu. Lavabonun bir tarafındaki diş fırçalarının yanında bir saat duruyordu.

Merdivenlerden aşağıya salona indi ve gümüş şamdanlar ile bir saat, bir müzik çalar ve akrilikten yapılmış bir tür heykeli torbasına doldurdu. Ses sistemini taşıyamayacağı için alamadığına hayıflandı.

Geldiği yoldan aynı şekilde evi terk etti.

Üç bina öteye gider gitmez kapalı bir eczanenin ışığının önünde ganimetlerine bir göz attı. Saat bir Rolex'ti. Karnını içeriye çekerek saati külotunun içine soktu. Yolun köşesinde bir araba belirdi.

ganimetin paylaşımı

Gece, mavinin koyu gölgesine geri çekildi. Gün kızıl şafakta utangaç bir şekilde uyanıyordu. Soslaio yürümeye devam etti. Polis arabası yanına yaklaşarak ona durmasını emretti.

"Ne var senin elinde öyle?" dedi polislerden biri.

"*Documentos*!" dedi bir diğeri.

Polis aracının arkasına çektiler onu zorla.

"Söyle bakalım, Soslaio, bugünkü yağmada iyi parçalar var mı?" diye sordu yaşlı olan polis arkadaşça bir ses tonuyla.

"Pek sayılmaz" dedi çocuk.

"Bakalım neler varmış" dedi daha genç olan polis, torbayı çekip alarak.

"Saat, teyp, plastik balerin, şamdanlar... Oyuncağı, kasetleri ve teybi sen alabilirsin" dedi yaşlı polis. "Diğerlerini biz alıyoruz."

"*Tudo bem*" dedi Soslaio, kabullenerek.

Genç polis Soslaio'yu kollarından tutarak hareketsiz hale getirirken, yaşlı olanı üzerini aradı. Soslaio kıpırdanarak bacaklarını birleştirmeye çalıştı.

"Ne varmış bakalım burada öyle?"

Soslaio sessizce Rolex'e baktı. Ceza olarak birkaç tane şaplak yapıştırdıktan sonra, onu da yanlarına alarak *Delegacia da Gavea*'ya doğru yola koyuldular.

fidge

Ertesi sabah evin sahibi suç bildiriminde bulundu.

"Değerli herhangi bir şey alınmış mı?" diye sordu *Delegado*.

"Fazla bir şey yok: Şamdanlar, kızımın teybi... Geri bulunmasını istediğim tek şey kol saatim" dedi mağdur. "Büyükbabamın yadigârı. Elmas işlemeli bir Rolex Ostra, çok değerli bir saat."

"Bakalım, elimizden geleni yapmaya çalışacağız" dedi başını sallayarak *Delegado*, olayı kayda geçirirken.

Ertesi gün, mağdura hırsız çocuğun yakalandığı ve mahkemeye sevk edildiği haberi ulaştı. Adama polis karakoluna tekrar gitmesi söylendi.

"Saate ne oldu?"

"*Rapaz* saati çalıntı eşya alan birine satmış" dedi *Delegado*.

"Kimin aldığını bulamaz mısınız?"

"Senhor, polis kendi araçlarına koyacak petrolü zor buluyor, suçluları araştırmak için eleman sayısı çok yetersiz" dedi.

"Masrafını ödeyebilirim" dedi adam, polisin konuyu nereye getirdiğini anlayarak. Cebinden çek defterini çıkardı.

"Çek olmaz, Senhor" diye yönlendirdi *Delegado*.

Adam bir süre sonra nakit para ile geri geldi.

Ertesi gün, *Delegado* telefonla aradı kendisini.

"Senhor, satıcı Rolex için yüklü bir miktar istiyor."

"Ne? Neden onu tutuklamıyorsunuz?"

"Hırsızdan alan bir hırsızın başı asla belaya girmemeli" diye cüretle konuştu polis. "Ayrıca, çalınan malları nasıl bulduğumuzu ve insanların evine giren *bandido*ları nasıl yakaladığımızı sanıyorsunuz, Senhor?"

"Anlaşıldı" dedi ilgili taraf.

Saat sahibine geri ulaştırıldı ve *Delegado* alınan fidye parasını mesai arkadaşları arasında paylaştırdı. Soslaio ise polisi kandırmaya çalışmanın cezası olarak Ilha do Governador'daki ıslahevine gönderildi. Gönderilmeden önce de kendisine sıkı bir gözdağı verildi.

"Bir daha çizmeyi aşarsan eğer, vücudunda açılan deliklerde rüzgârlar eser, pislik çiğneyip solucan yersin, haberin olsun."

favelanın kralı

Taco eve güneşin ilk ışınları gecenin karanlığı ile göğüs göğüse geldiğinde varabildi. Büyükannesi onun kovayı devirdiğini duydu ve ocağın üzerine kahve yapmak için biraz su koydu. Kataraktlı gözleriyle sadece karaltısını seçebiliyordu. Bakkala ekmek almaya gönderdi Taco'yu.

İkisi birlikte küçücük bir *barraco*da yalnız yaşıyorlardı. Büyükannesi Taco'nun kendi sözünden çıkmasına asla müsaade etmezdi ama o sabah Taco yerinde duramaz haldeydi. Burun delikleri inip kalkıyordu, gözleri dışarı fırlamıştı ve bütün vücudu titriyordu. Copacabana plajında bir *gringo*yu çarpmıştı ve adamın deri bel çantasının içinden saf kokain çıkmıştı.

Taco'nun büyük hayalleri vardı. *Favela*yı yönetmek istiyordu, bir Rei da Rocinha, Rio'nun Al Capone'si haline gelmek,

Comando Vermelho'nun başı olmak, İsviçre çakısının yerine İsrail makineli tüfeğine sahip olmaya heves ediyordu.

Büyükannesi inatla ısrarını sürdürdü, "Ekmek, Taco, git ve ekmek al."

Ekmek istemiyordu. Kahve de istemiyordu, emir de istemiyordu, Büyükanne de istemiyordu. Hiçbir şey istemiyordu. Yalnızca böyle kafası iyi, uçuyor halde onu rahat bırakmalarını istiyordu. Bütün *favela*nın karşısında diz çöktüğünü, kızların onun yüzünden birbirine düştüğünü ve çetelerin onun gücüne boyun eğdiklerini hayal etmenin zevkini yaşamak istiyordu.

"Kedi mi yuttu dilini, *malcriado*?"[3]

Sadece biraz huzur ve sessizlik istiyordu kafasını dolduran hayallere yoğunlaşmak için. Dünyanın kralı olabilirdi.

"Kapa çeneni, *velha*" diye kızdı.

Büyükannesi beddua etti ona. Kulağını çekmek için evin içinde onu bulmaya çalıştı. Büyüklerine karşı saygısızlık cezasız kalmamalıydı!

Taco ocağın üzerindeki içinde hâlâ dün geceden kalma *feijão* bulunan döküm tencereye doğru yöneldi. Tahta sapından sıkıca tutarak havaya kaldırdı. Taburenin üzerine çıkarak var gücüyle tencereyi savurdu. Tencerenin içindeki yemek artığının hepsi dört bir duvara saçıldı. Büyükanne bir hırıltı çıkardı ve yatağın yanına yere yığıldı. Beyaz saçları kırmızıya boyanmaya başlamıştı.

"Ben Kralım!" diye bağırdı Taco, tencereyi ocağın üzerindeki raflara doğru fırlatıp kavanoz ve şişeleri çatırdayarak kırılırken. Bir metal ve cam orkestrası gürültüyle aşağı döküldü. Bir Alcatrão konyağı şişesinden bir fırt çekti ve yatağa uzandı.

Saatler süren uzunca bir uykuya daldı; bir daha asla uyanmayacak olan büyükannesinin yanı başında...

3. Yaramaz. (y.h.n.)

direkt bat

Randevulaşılan saatte Beatriz iki okulu birbirinden ayıran duvarda açılan "telefon"u gizleyen çamur tabakasını kaldırdı. Öbür taraftan bakan Bola'nın parlak gözleriyle selamlaştı.

"Hepimiz hazırız" diye soludu çocuk.

"İşe yarayacak mı?" diye sordu kız.

"*Garantido*" diye kıza güvence verdi çocuk.

"Adamlarla kim ilgilenecek?"

"Taco'nun maket bıçağı var, ben ve Soslaio'da ise bıçak."

Kız ağzını iyice duvara dayayarak fısıldadı:

"Eğer takviye güce ihtiyaç olursa benim otuzsekizlik de kullanılmaya hazır."

buluşma

Cândido polisin operasyon yaptığı alandan çıktı ve bir otomobil tamirhanesi tarafından park yeri olarak kullanılan boş alana doğru sürdü motorunu. Ucu sivri demirli metal kapının arkasından tiz bir ses duyuldu:

"*Tio*, beni buradan çıkart!"

Hızlı bir U dönüşü yaparak sesin geldiği yerin karşısına geçti. Kuytu gölgenin içinden tıpkı sütün içinde yüzen *jabuticaba* üzümüne benzeyen bir çift ürkmüş göz çıktı ortaya.

"Ne oldu?"

"Beni yakalayacaklar" dedi kız panik halinde.

"Sen de kaçanların içinde misin?"

"*Sim.* Bize orda çok kötü davranıyorlar, *tio*."

"Fakat... Gecenin bu saatinde seni nereye götürebilirim ki?" dedi Cândido kendi kendine.

"*Pelo amor de Deus*, beni burada bırakma, *tio*, polisler beni öldürür."

"Casa do Menor'u biliyor musun?"

"Não, orası olmaz, *tio*, polis oraya bakar."

"Gel hadi" dedi Cândido, birdenbire kararını vererek.

Kız kapının demirlerinin arasından sıyrılarak çıktı ve motosikletin arkasına atladı. Kollarını sımsıkı Cândido'nun beline doladı.

"Adın ne senin" diye sordu motoru çalıştırırken.

"Bia!" diye bağırdı. "Aslında Beatriz, ama herkes bana Bia diyor."

Humaita'da bir fırının önünde durdular. Sıcak ekmek kokusu açlık duygularını canlandırdı ve kendilerine *mortadella* sandviçi satın aldılar. İlk başta Beatriz, Cândido'ya çikolatadan yapılmış bir bebeği çağrıştırdı. Kıvırcık saçları çelimsiz omuzlarının üzerine dağınık bir şekilde dökülmüştü ve hayat dolu bir yüz ifadesi vardı. Fakat yakından baktığında yüzünün güzelliğine karışmış gerilimi, yüz hatlarının erken yaşta yaşanan acılarla derinleşmiş olduğunu gördü.

Cândido'nun onu otele götürme imkânı kesinlikle yoktu; bu Dona Dinó'nun kutsal kurallarını çiğnemek olurdu, üstelik polis hâlâ bölgeyi tarıyordu. Onun yerine, Cândido yayınevine doğru sürdü motorunu.

2
yabancılaşmalar

Bramante eli kolu Cândido'nun notları ile yüklü halde eve döndüğünde Paloma bahçedeki begonvili suluyordu.

"İşin erken mi bitti bugün?" Saat daha sekiz olmamıştı ve çok nadiren dokuzdan önce evde olurdu.

Ne zaman işi erken bitse Paloma arkadaşlarıyla çay içmeye, sinemaya gider ya da mağaza vitrinlerine bakarak dolaşırdı. Böylelikle her zaman eve gelişini Bramante'nin evden çıkmasına denk getiriyordu. Doutor tam bir gece kuşuydu. Güneş batarken yeniden doğardı; bedeni artan bir enerjiyle dolar, sesi canlılık kazanır, zihni berraklaşmaya başlardı.

Paloma mango ağacını sulayan fıskiyeyi kapattı. Solgun, bitkin ve cansız görünüyordu.

"Biraz ateşim var" dedi. "Sanırım soğuk algınlığı olmalı."

Bramante verandanın girişinde durakladı, birdenbire onun haline üzülmüştü.

"Sana nane limon çayı yapayım" dedi.

On dakika sonra, Paloma bir elini alnına koymuş diğer elinde dumanı tüten bir bardak çayla masanın başında oturuyordu.

Çayın sıcak buharını içine çekti. Yüzü mutsuzdu, gözleri akıtamayacağı gözyaşları ile doluydu. Bramante karısının

yüzüne baktı –zaman içinde kaybolmuş duyguların izini arayan bir koca olarak.

"Ne hakkında çalışıyorsun?" diye sordu tükenmiş bir sesle.

"Bir yayıncının teklif ettiği düzenli bir yayın çıkarma işini kabul ettim."

"Ne hakkında?"

"Cinsiyet, ruhaniyet ve modern yaşamın krizi."

Onu biraz keyiflendirmek ve ona karşı hiçbir şey hissetmediği için duyduğu suçluluk duygusunu hafifletmek için dosyayı açtı ve içindekileri Paloma'nın önündeki masanın üzerine yaydı.

"Bu benim açımdan *unitarian* fikirlerimi kamuoyuna sunabileceğim daha önce hiç sahip olmadığım bir şans."

"Bütün bunlara inanıyor musun hâlâ?" dedi Paloma, ince dudaklarını peçete ile silerken.

Bramante duyduğu şefkatin kayıp gittiğini hissetti.

"Benim teorim şimdi önde gelen antropolog Doutora Mônica Kundali tarafından da destekleniyor. O da bizimle beraber bu projede çalışıyor. En yalın biçimiyle insanın evriminde *trilobite*lerin, kabuklu eklembacaklıların, sürüngenlerin ve memelilerin varlığını ve önemini açıklayacağız."

Paloma sandalyesinin arkasına yaslanarak sanki onun gözlerinin içinden, duvarların içinden, evin içinden geçip de dışarıdaki avluyu görebilecek delici ve düşüncelerle dolu gözlerle baktı ona.

"Peki ruhaniyet nereden giriyor bütün bunların içine?" diye sordu hafif bir kızgınlıkla.

"*Bem*" dedi Bramante kendini tutmaya çalışarak, "Cândido her cinsel dürtünün ruhsal gücün bir ifadesi olduğuna inanıyor."

"Ki sen tamamen bunun aksine inanırsın" diye Paloma söze girdi.

"Bu doğru, ben kişisel olarak biyokimyasal bir açıklamayı tercih ederim. Ama sanırım okur, seksi, Cândido'nun tarif ettiği gibi bir tür bedensel 'ayin' olarak görme fikrini sevecektir." Söylerken "ayin" kelimesinin üzerine imalı bir şekilde bastırmıştı.

Paloma elindeki peçete ile oynuyordu, minik parmaklarıyla peçeteyi katlayıp sonra küçük bir yuvarlak top haline getirdi ve çay tabağının içine bıraktı.

"Ve kendi fikirlerini savunarak karşı koyacak cesaretin yok?" dedi.

Bramante başını kocaman ellerinin arasına aldı ve parmaklarıyla saçlarını karıştırdı.

"Paloma, bir şekilde para kazanmam lazım. Eğer kendi düşüncelerimin mahkûmu olsaydım açlıktan ölmüş olurdum."

Biraz hayal kırıklığı ve anlayış karışımı bir tebessüm dolaştı Paloma'nın yüzünde.

"Roberval, artık kendine bakmaya başlaman lazım. Böyle yirmi yaşlarındakiler gibi geceleri dolaşman zaten fakültedeki derslerine mal olmuştu. Araştırma alanında ismin kara bir leke; senin yerine yalan söylemek zorunda kalıyorum! Senin Avrupa üniversitelerinde yetişmiş bir büyük bilim insanı –herkesin tamah ettiği bir devlet işini ahlaki prensipler nedeniyle bırakan kahraman maceracı şövalye– olduğuna inanan zavallılar aslında senin gecelerini sadece *puta* ve *menina*ların anatomilerini araştırmakla geçirdiğini bir bilselerdi!"

Bramante hakarete uğramıştı ama sessiz kaldı, cevap vermedi. Öfkenin kendisini geçen seferki gibi ele geçirmesine müsaade etmedi. Birkaç ay önce, tartışmalarının yol açtığı öfkesi karısının suratına bir tokat atmasıyla sonlanmıştı. Bu ağız kavgalarını yapan o değil içindeki terapistti. Bütün bu kavgaları evliliklerini işgal eden ve onu karısına, kadınına, hayat eşine karşı yabancılaştıran psikanalistleydi. Yatak

ta entelektüel tartışmalar yapmak ve salt bir mantıkla bir arada yatmak istemiyordu. Bedeninin ve ruhunun her bir köşesiyle doyurularak tamamlanmak için açlık çeken bir kadınla olmak istiyordu.

Paloma ise daha farklı bakıyordu ilişkilerine. Evliliklerinin ilk yıllarında aralarında bulunan cinsel çekimin yok olmasıyla nasıl baş edeceğini beceremiyordu kocası. Bedenleri dolgunlaşmaya başladı, iş hayatlarından aşk hayatlarına çok az zaman kaldı, rutin evlilik hayatı birbirlerine âşık oldukları zamanlardaki arzuyu yıpratıp tüketti. Bu durumları Paloma için sorun yaratmıyordu. Aralarındaki bağları gevşediklerinde tutabiliyor ve onları ikisini bir arada tutan sevgiyi muhafaza eden bir anlayış ve şefkat ağının içinde örebiliyordu. Çiftlerin yaşamını çöllerden ve şehirlerden geçen –karanlık ve aydınlık, sakin ve kavgalı anlardan oluşan– bir yolculuk gibi görüyordu. Bununla beraber her iki yolcunun da –ne yazık ki kocasında hiç sahip bulunmayan bir meziyete– sahip olması gerekiyordu; sevginin sırrının sebatta olduğu inancına.

Bramante ayağa kalkarak bu sohbetten kaçmaya çalıştı.

"Dışarı mı çıkıyorsun?" diye sordu Paloma.

"Doutora Mônica'nın evinde biraz çalışmamız lazım. Çok geç olmadan dönerim."

Paloma fincanını aldı ve mutfak lavabosuna götürdü. Sıcak suyu açtı ve sanki bulaşıkları yıkıyormuş gibi lavaboya doğru eğildi. Burnunu çekmeye başladı. Bramante soğuk algınlığından dolayı mı yoksa ağladığı için mi yaptığını kestiremedi. Sebebini anlamak için beklemeden oradan ayrıldı.

önüne geçilemez

Bramante yatağın ortasına doğru döndü ve tembelce kollarını uzatarak yanındaki kadını aradı. Elleri boş döşeğe

değince durumu hemen kavradı. Gözlerini açtı ve duş sesini duydu. Yatağın yanındaki komodinin üzerinde duran saatine baktı. Saatin fosforlu kadranı gecenin üç buçuğunu gösteriyordu.

Işığı açtı. Gecenin bu saatinde duş almak? Acaba kendisini iyi hissetmiyor muydu? Ibsen'in bir sözü geldi aklına: "Kadınlar ve erkekler farklı zamanlara aitler."

"Mônica, her şey yolunda mı?" diye sordu banyo kapısından seslenerek.

Hiçbir yanıt yoktu. Duşun sesi kesildi. Susamıştı, sebebi kesinlikle gece yemekte içtiği şampanya olmalıydı. *Frigobarı* açarak bir şişe su aldı, dişiyle kapağını açtı ve bir dikişte bütün şişeyi içip bitirdi.

Mônica havluya sarılı halde banyodan çıktı. Gözle görülür bir sessizliğe bürünmüştü.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Sayılır" diye mırıldandı. "Sanırım şimdi gidersek iyi olacak."

Bramante başka bir şişe daha alarak biraz daha su içti. Gecenin bir yarısı bu şekilde gitmenin saçma olduğunu ona ikna edici bir üslupla nasıl söyleyebileceğinin bir yolunu bulmaya çalıştı.

"Hiç olmazsa gün doğuncaya kadar bekleyemez miyiz?" dedi, nerdeyse yalvarır bir tonda.

Fakat Mônica üstünü giymeye başlamıştı bile. Tartışacak halde değildi ve yanıt vermekte gecikti. İşte o zaman kendisinin orada öylece –çırılçıplak, saçı başı dağılmış, gözleri çapaklı, göbeği sarkmış– vaziyette durmasının gülünç olduğunu hissetti Bramante.

"Düşünmek için zamana ihtiyacım var" dedi kadın.

"Seni incittim mi?" diye sordu Bramante tedirginlikle, sanki kendi kelimelerine takılıp düşmekten korkuyormuşçasına.

"Não, seninle hiçbir alakası yok. Doğru yapmayan kişi benim, kendim."

Nasıl bir duygusal fırtına bu böyle diye düşündü Mônica. Belki Cândido ile kendimi çok daha rahat hissederdim... Cândido ile aramızda herhangi bir şey olmamasına rağmen neden ona ihanet etmiş gibi hissediyorum? Ahh, *meu Deus*, aklım karma karışık!

et ve patates

Bramante ve Mônica birbirlerini uzun zamandır tanıyorlardı, akademik çevrenin kokteyl partilerinde yolları pek çok kez karşılaşmıştı ama daha önce hiç arkadaş olmamışlardı. Bununla beraber Lassale onları aynı projede birlikte çalışmaya davet eder etmez aralarında hemen bir baştan çıkarma oyunu başlamıştı.

Mônica bir duygusal birliktelikten –neyse ki evlilik aşamasına varmadan– henüz yeni sıyrılmıştı. Doğal olarak temkinliydi ve özellikle bilim insanlarından dikkatle kaçınıyordu, kendi iş alanından biriyle duygusal bağ kurmama onun açısından bir prensip meselesiydi. Eski bir sözü hatırlatırdı kendisine; patatesi aldığın yerden et alma.

Bramante evliydi ve düzenli yürüyen bir ilişkinin arasına girme fikri Mônica'nın midesini bulandırırdı. Bunun da ötesinde, sanki smokin giymek için doğmuş gibi davranan diplomat eski sevgilisi kadar entelektüel kibir taşıyan biriyle olmayı çok itici buluyordu. Ve Bramante tam da bu türden bir adamdı; kendi fikirlerine âşık, zengin pipo koleksiyonu kadar geniş bilgi birikimiyle gösteriş yapmaktan asla vazgeçemeyen türden!

Peki öyleyse neden onun arabayla eve bırakma teklifini kabul etmişti? Gerçekten de bu kadar çaresiz miydi? İçinde düştüğü çalkantılı ruh hali yaşadıklarının duygusal bir karşılığı olmadığı bilgisiyle biraz hafifledi. En yalın haliyle fiziksel bir çekimdi, bu bütün karşı koyuşların üstesinden

gelen ve kafalarındaki beklentileri tersine çevirebilen şeytanımsı bir şeydi.

baştan çıkartma

Masanın üzerine koyduğu piposuna bakmak istediğinde Bramante onun gözlerinin en derinlerine bakmıştı. Çapkın bir bakışla alakası yoktu –gözleriyle kadınları soyan erkeklerden değildi– kendisinin nerdeyse güzel olduğunu hissettirecek şekilde hiç bakmamıştı ona. Ve bütün kadınlar gibi Mônica da başka birinin gözünde güzel görünmekten hoşlanırdı.

Restorandan ayrılırken Bramante ona eve kadar bırakmayı teklif etti.

Neden o zaman arabada bana *maravilhosa*[1] göründüğümü söylediğinde araya mesafe koymadım?

hata

Mônica'yı zayıf kılan onun yaptığı övgülerdi. Şimdi olanlara geri dönüp daha ayrıntılı baktığında bunu bütün çıplaklığıyla görebiliyordu. Eğer herhangi bir mazeret bulsaydı ya da bir taksiye el kaldırsaydı şimdi aynanın karşısında bu halde durmayacak, sonsuza dek uzanan bir koridorda kendisine kendi hayaletiyle binlerce kez tekrarladığı işkenceler yapmayacaktı.

Bira içme teklifini kabul etmen de bir sonraki hatandı, Mônica!

güzel ve çirkin

Yayıncı ile kontratı imzaladıkları gün Bramante bunu Ipanema'da hızlı bir *chope* içerek kutlamayı önerdi. Teklifi

1 Harika. (y.h.n.)

kabul ettiği andan itibaren artık konuşan kendisi değildi. Güzel ve Çirkin kafasının içinde savaşıyordu; biri diğerinin yarattığı, her zaman onu tehlikeyle karşılaşmaktan koruyan mantık çerçevesini parçalayıp atıyordu. Prensipler, kendisine verdiği sözler, aldığı tedbirler; her şey o akşam Bramante'nin arabasına bindiği anda pencereden uçup gitmişti.

"Bir *chope* atmak yerine *barra*'da bir kadeh şampanya içmeye ne dersin?" diye önerdi Bramante.

Ve sen Mônica, bira içme konusunda ısrarcı olabilirdin! Seni aptal! Daha onun ağzından çıkar çıkmaz çok iyi biliyordun ki *barra* derken motel kastediliyordu.

Tensel zevkten sarhoş bir biçimde odanın kapısını açar açmaz sanki bu buluşma yazgıymışçasına kendilerini yatağın üzerine attılar. Vahşi ve kendinden geçmiş bir halde ıslak öpücükler arasında soyundular, elleri birbirinin bedenini okşadı tek bir beden olurlarken ve çok geçmeden haz patlamalarıyla mest oldular.

tuzak

Neden tekrar onunla yatmaya razı oldum? Benim birlikte olmayı seçtiğim adam olmadığı sürece asla bir adamla aynı yatakta uyanmayacağıma dair kendime söz vermedim mi? Aptal!

İkinci kez motele gittiklerinde bunun sonuncu olacağını biliyordu. Olanları meşrulaştırmaya çalışırken aklı bu bilmecenin içinde kaybolmuştu.

Neden orada o zaman koparıp atmamıştı? En kötüsü de kendisini tuzaklardan korumakta en uzman olduğu bir alanda tuzağa düşmüştü; cinsellik! Eğer yaptığı diyeti *feijoada*[2]

2. Sığır ve domuz eti ile hazırlanmış fasulye güveç. Tipik bir Portekiz yemeği. (y.h.n.)

yiyerek bozmuş olsaydı, hatta birini bankamatiğin önünde kendi elleriyle soymuş olsaydı bile, kendisini şimdi hissettiğinden daha az kendisine ihanet etmiş hissederdi.

zihin karışıklığı

Bramante duşun altında durdu, su ve sabunun kafa karışıklığını yıkayıp götürmesini ümit etti. Gerçek teoriden ne kadar da farklıydı! Kadınlar gerçekten de ne yapacakları kestirilmez yaratıklardı!

Kadınların onu alışılmadık bir biçimde etkileyici bulduklarının farkındaydı. Buna ilaveten yıllardır benimsediği önce kendisine ilgi duyduğunu göstermeyen bir kadına asla yaklaşmama kuralını da ekledi. Bu ona –nerdeyse küstahça bir duyguyla– kendisiyle olmanın kadınlara bir tür ayrıcalık kazandırdığı hissini veriyordu. Bilimsel uzmanlık alanı hiç şüphesiz kadınların merakını uyandırıyor, yatak odasının yalnızca kadınlara mahsus mahrem sırlarını ve oyunlarını Bramante'nin bildiği izlenimi yaratıyordu.

Buna rağmen göbeğinden utanıyordu. Nerdeyse hemen her gün oburluğunu dizginleyeceğine ve egzersize başlayarak gençliğindeki atletik yapıya tekrar kavuşacağına dair verdiği sözü yeniliyordu. Yine de kadınların, çoğu erkeğin aksine, fiziksel niteliklerden çok kafa yapısından etkilendiklerinin farkındaydı.

Onun kafasında seks mikrobiyoloji kadar ilgi çekici bir oyundu. Bazı günler kazanıp, bazı günler kaybedebilirdin; mikroskobun üzerine eğilip bir bakteriye bakmak gibiydi. Fethettiği kadınların ona daha sonra söylediklerinden dolayı içi rahattı: Evli olduğu için –ve çizdiği imaja göre evliliğinde mutlu olduğundan– basit bir kaçamak yapmak isteyen kadınlar onu bir tehdit olarak algılamıyorlardı. Diğer bilim insanı meslektaşları boş zamanlarını satranç ve tenis oynayarak

geçirirken, o "motel odalarının yumuşak ve rahat alanlarını" tercih ettiği gerçeğini saklamıyordu.

pipo

Lassale ilk kez Leblon'daki akşam yemeğinde onlara fikrini ortaya attığında Bramante, Mônica Kundali ile birlikte çalışma fırsatının cennetten düşmüş bir hediye olduğunu düşündü. Bu onunla hemen yatağa girme niyeti beslediği anlamına gelmiyordu. Sadece çekici bir kadınla birlikte çalışacak olmaktan memnuniyet duymuştu ve daha önce birkaç kez karşılaştıklarında onun güzelliğinden etkilenmişti.

Hesaba katmadığı, baştan çıkarma rüzgârının, fazlasıyla onun yararına esmesiydi. Lassale kalkarak tuvalete gitmişti ve Mônica, daha deri kılıfından henüz çıkardığı Uzun düz piposuna bakmak için müsaade istedi.

Pipoyu tuttu ve daha önce böyle bir objeyi hayatında hiç tutmamışçasına ilgi ve merakla inceledi. Bramante ona dikkatle baktı, merakından keyif duydu ve sonra birden altıncı hissi uyandı. Bundan sonrasının sadece sabır ve beceri işi olduğunu fark etti.

kaçış

Neydi benim ikinci görüşmeden sonra kendimi bu kadar aldatılmış hissetmeme neden olan? Yemek ve içki harika değil miydi? Cândido gölge düşürüyor olabilir miydi? Hadi ama Mônica, biraz akıllı ol!

Barra da Tijuca'dan Lido'ya dönüş yolunda konuşmaktan kaçınmak için Mônica arabanın radyosunu açtı. Başını koltuğun başlığına yasladı, gözlerini kapadı ve uyuyormuş gibi yaptı. Vücudu arabadan önce gidiyordu ve eve gitme telaşıyla kendisinin kendisinden ayrıldığını hissetti.

Bramante bir daha ne zaman çıkacaklarını sormak istiyordu ama bir *não* cevabı alma riskindense susmayı yeğledi. Aralarındaki sessizlikten son derece rahatsızlık duyuyordu. O kadar ağır bir sessizlik vardı ki büyük bir odun baltası gerekiyordu kırmak için.

"Sonra bir ara konuşuruz" dedi Monica kapısının önünde vedalaşmak için onu öperken.

3

ev

"Kaç yaşındasın?" diye sordu Cândido, gece bekçisinin giriş kapısını açmasını beklerken.

"Geçen hafta on iki oldum."

Bu cevap çok anlamı geldi ona. Beatriz tahmin edilemez bir yaşta görünüyordu. Eğer on altı ya da on yedi deseydi, Cândido ona inanırdı. Yüzü ve yorgun gözleri bir kadınla bir çocuğun karışımı gibiydi.

"Vay!" dedi Cândido ışığı açınca. Odadaki bilgisayarı fark etmişti.

"Burada film mi yapıyorlar?"

"Sana yarın hepsini anlatırım" dedi Cândido. "Ama şimdi, biraz uyuyup dinlenmeye çalışalım."

Cândido koltuğu onun için yatak olarak hazırlamaya başladı ve kendine de artakalan polistiren paket kâğıtlarından yer yatağı yapmaya çalıştı. İşini bitirince Beatriz'in yanına oturarak kendisini biraz anlatmasını istedi.

Ailesinin kim olduğunu ve nerede doğduğunu bilmiyordu. İtaguaí'deki rahibeler tarafından bakılan bir yetimhanede büyümüştü. Okuma yazmayı sağ olsun ki öz annesi gibi gördüğü İrma Teresinha'nın gayreti ile öğrenmişti.

Rahibe manastırı başka bir şehre taşındı ve yürüttükleri sosyal çalışmaları bırakma kararı aldı, yetimhane de devlete devredilmişti Yeni işletmecilerin elinde tacize uğrayan Beatriz hayatını sokakta geçirme riskini göze aldı.

"*Tio*, eğer Taco, Bola ve Soslaio'yu bulursam, onları da buraya getirebilir miyim?"

"*Calma,*[1] Bia, bırak diğerlerini daha senin bile burada kalıp kalamayacağın belli değil."

Bia, kitaplarla dolu raflara, çıplak bir çiftin yer aldığı duvardaki kocaman resme, masanın üzerindeki eğri ahşap bacaklı dünya küresine merakla baktı.

"Bu ne, *tio*? Bir bebek evi mi?" Plastik örtünün altında duran kabarık şeyi göstererek sordu.

"O bir yazıcı."

"Haa, bir keresinde nerdeyse bundan bir tane çalacaktım. Yazıcı da satan bir video dükkânına girmiştim, ama çok ağır olduğu için taşıyamadım."

Yataklarına uzandılar.

"*Tio*, sana bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette, ne soracaksın?"

"Seni öpebilir miyim?" yataktan üzerine hopladı ve ıslak dudaklarıyla yüzünü şapur şupur öptü. Birbirine sıkıca sarılarak kucaklaştılar. Cândido karnına sert ve sivri bir şeyin değdiğini hissetti. Beatriz'in gözleri yaşla doluydu.

"Ne var orada, çamaşırlarının içinde?"

Kız gülümsedi ve üstünü yukarı kaldırdı.

"Benim otuzsekizliğim" dedi, krom tabancasını ona göstererek.

"Benimle olduğun sürece" dedi Cândido, "buna ben göz kulak olacağım. Anlaştık mı?"

Beatriz tabancayı ona uzattı. Cândido ışığı kapattı ve yatağına yerleşti, rahat edeceği pozisyonu bulmaya çalıştı; ya da daha doğrusu hışırtılı polistirenlerin üzerinde mümkün olan daha az rahatsız edici pozisyonu...

1. Sakin. (y.h.n.)

"*Obrigado*[2] beni bu beladan kurtardığın için sana" diye kızın fısıldadığını duydu Cândido.

"Bir şey değil, Bia" diye yanıtladı kızı.

"Ne?" dedi sesini yükselterek ve Cândido'ya doğru döndü.

"Bana teşekkür etmene gerek yok dedim."

"Yok, seninle konuşmuyordum."

Cândido dirseklerinin üzerinde doğruldu. Karanlıkta ona bakmaya çalıştı.

"O zaman kimle konuşuyordun öyleyse?"

"Tanrı'yla" dedi. "Onunla aramızda anlaşmamız var."

Cândido'yu uyku tutmadı. Kızla ilgili ne yapması gerektiğini düşünmekten kendine engel olamıyordu.

aranan kaçak

Ertesi gün bütün gazetelerin manşetlerini firar haberi doldurmuştu. İlk sayfada kaçış sırasında bıçaklanan gardiyanlardan hastaneye götürüldükten kısa bir süre sonra öleninin renkli resimleri yer alıyordu. Meslektaşlarının arkadaşlarının ölümünün bedelini ödetmeye yemin ettikleri söylentisi dolaşıyordu.

Yetkililerin bildirdiğine göre, "Firarilerin elebaşı Bia adında bir çocuktu."

Cândido gazeteyi Lassale'e göstererek, kızın neden onun ofisine gelmek zorunda kaldığını açıklamaya kalkıştı. Yayıncı hemen kızı oradan çıkarıp götürmesini istedi; polislerle başının derde girmesini istemiyordu.

Cândido gazeteyi Beatriz'e de gösterdi. Korku içinde gazeteyi aldı ve satırların üzerini titreyen parmaklarıyla takip ederek haberi yavaş yavaş okudu.

"Şimdi ne olacak, *tio*?" diye sordu, soruyu ona olduğu kadar kendisine de yöneltiyordu. "Yemin ederim ki o adamlardan hiçbirini ben bıçaklamadım."

2. Teşekkür ederim. (y.h.n.)

"Şimdi bu kötü dönem geçinceye kadar sana kalacak uygun başka bir yer bulmaya çalışacağız."

Biraz araştırmanın ardından Cândido onu Rio'nun hemen dışındaki Duque de Caxias'daki Lixão *favela*sındaki Casa do Menor'a götürdü. Yeri Chico Lima adında iri yapılı, sevimli gülüşü ve kısık gözleri olan orta yaşlı bir adam işletiyordu. Beatriz'i içten bir şekilde karşıladı ve tedbirli davranmak için buradayken Maria ismini kullanmasını önerdi.

"Sen de benle kalmayacak mısın?" diye sordu Cândido'ya.

"Não, Bia. Ama seni tekrar ziyaret etmeye geleceğim."

"Neden beni evlat almıyorsun? Bana *papai* olmak istemiyor musun?"

Cândido yüreğinin ağırlaştığını hissetti. Susmayı tercih etti.

Kız ağlamaya başladı. Cândido güçsüzlükle korkaklık karışımı bir duygu yaşıyordu. Aklı ile duyguları yarışıyordu içinde ve bu onun ruhunu zayıflatıyordu.

"Peki benim otuzsekizlik, sende kalacak mı?"

"Söz veriyorum, senin için onu saklayacağım" dedi, ona veda öpücüğü verirken.

Chico Lima kapıya kadar Cândido'ya eşlik etti.

"Firara Bia ile birlikte liderlik eden diğer çocuklardan haber var mı?" diye sordu Cândido.

"Taco'nun çok geçmeden yakalandığını biliyorum. Bangu'daki ıslah etme ünitesinde. Öyle görünüyor ki Soslaio ve Bola hâlâ dışarıda." Biraz durdu ve sonra ekledi, "Nihayet sizin oteldeki kesik baş cinayetini gerçekleştiren adamı yakaladıklarını duydum."

Cândido içini çekti.

"Evet, öyle, otelin hizmetkârı Jorge'u tutukladılar. Suçunu itiraf etti ve bir *bandido* kardeşi var ama karıncayı bile incitecek tipte biri değil o. En azından bende her zaman bu intibaı bırakmıştı."

"Bazen görünüş yanıltıcı olabilir" dedi Chico Lima.

"Bunu yine söyleyebilirsin!" diye yanıtladı Cândido ve yürüyerek uzaklaştı.

interlúdio

"Neden kızı evlat edinmiyorsun?" dedi Odidnac.

Kafası karışmış bir halde ona baktı Cândido.

"Ciddi misin sen? Her yardım ettiğim çocuğu evlat edindiğimi bir düşünsene?"

"Ama bu farklı, adamım" diye ısrar etti Odidnac. "O sendeki tüm babalık duygularını uyandırdı."

casa do menor

The Lixão *favela*sı insanlar için yapılmış bir karınca yuvasını andırıyordu. Şehir çöplüğünün üzerine düzensiz bir şekilde inşa edilmişti. Oranın sakinleri teneke kutular, şişeler, atılmış kâğıtlar, kullanılmış plastik ve atıkların arasındaki *barraco*ların içine yığılmışlardı. Oranın sakinleri kokmuş çöplerin mide bulandırıcı kokusunu soluyarak, yemek artıkları için akbabalar ve farelerle yarışarak, çöpten topladıkları hurda metal ve eşyaları fabrikalara satarak yaşamlarını sürdürüyorlardı.

Casa do Menor alanın ortasında, *goiaba*[3] ağaçlarının gölgesinde, tahtadan yapılmış büyük bir *barraco* idi. Bina L şeklinde inşa edilmişti, kapıya yakın kanatta bir sınıf, oyun odası, televizyon odası ve çalışma odaları, diğer kanatta ise yatak odaları bulunuyordu: kızlarınki bir tarafta, erkeklerinki ise öteki tarafta. Mutfak ve banyolar iki kanadın kesiştiği alana yerleştirilmişti ve binanın tuğladan yapılmış tek bölümü burasıydı.

Chico Lima burayı ideallikten uzak bir anlayışla yürütüyordu. Çabalarının çocukların terk edilmişlik duygularını

3. Guava. (y.h.n.)

hafiflettiğine dair muğlak bir ümit taşıması dışında hiçbir beklenti taşımıyordu. Casa kapılarını ihtiyaç duyan her çocuğa açmıştı ve "konuk" listesi sürekli değişiyordu. Çocukların geceleri uyuyabilecekleri, duş alıp yemek yiyebilecekleri, üstlerini değiştirip eşyalarını koyabilecekleri bir yerdi.

Kapıdaki tellerin pek bir anlamı yoktu. Casa, gece gündüz açıktı ve çocuklar istedikleri zaman girip çıkma özgürlüğüne sahipti.

4
hesaplaşmalar

Soslaio, Duque de Caxias'daki adliye binasının üçüncü katına tırmandı. Doğruca savcının odasına yöneldi. Görevliler tarafından tanınıyordu ve geçerken kimse göz ucuyla bile bakmadı ona.

Juiz Sílvio Truco şişman vücudunu oturduğu yerden kaldırarak kederli yüzlü, bir deri bir kemik vücutlu bücür çocuğu karşılamak için paytak paytak ilerledi.

"Haberler nasıl, Soslaio?" dedi Juiz, çocuğa oturmasını işaret ederek.

"Haberler iyi" dedi çocuk. Kendi on bir yaşının daha üzerinde gösteriyordu.

"Haberin değeri ne kadar?" diye sordu savcı, tekrar koltuğuna yerleşirken.

"Bu sefer yüz dolara mal olacak."

"Yüz dolar?! Sen iyice *maluca*[1] oldun galiba?" Truco'nun yüzüne kan hücum etti. "Bu para devletin kesesinden çıkmıyor, biliyorsun değil mi?"

"Nerden çıktığı beni ilgilendirmiyor" dedi Soslaio. "Sadece anlaştığımız gibi ben alacağım *grana*yı[2] bilirim. Ben işimi yaparım, sen de parasını ödersin."

"Bakalım bir şeyler yaparız" dedi Sílvio Truco, göbeğinin

1. Çılgın. (y.h.n.)
2. Para. (y.h.n.)

üstüne bastırarak daha iyi duymak için öne doğru eğildi. "Menüde ne var?"

"Islahevinde gardiyanları bıçaklayan *menina*" diye yanıtladı.

Savcı koltuğun yan kollarına basarak ayağa kalktı. Yağ kalbini sıkıştırdığı için nefes alırken hırıldıyordu.

"Gerçekten nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu, memnuniyetle.

"Daha önce sana hiç yanlış bilgi getirdim mi? Hiç boş konuştuğum oldu mu?" dedi Soslaio, kendisinin bir ihbarcı olarak yeterliliğinin sorgulanmasından rahatsızlık duyarak.

"Eğer bu istihbarat doğrulanırsa, bu tür bir bilginin bedeli elli dolar eder" dedi Juiz.

Çocuk oturduğu sandalyeden kalktı, yapılan teklifi hakaret görerek odadan çıkmaya yeltendi.

"*Calma, calma*" dedi Sílvio Truco, tombul elleri Soslaio'yu kolundan tutarak engelledi. "Senin yüz dolar talebini yine de diğer müşterilere ileteceğim."

Soslaio ona Beatriz'in Casa do Menor'da kaldığını ve Maria ismini kullandığını söyledi.

balık avı

Çocuk odadan çıkar çıkmaz, Juiz hemen Clube dos Lojistas'ın mali yöneticisini aradı:

"Melo? Bu hafta taze balığımız var. Her zamankinden biraz daha pahalı."

"Bizim sularımızda mı yüzüyor? Diye sordu alıcı.

"*Sim*, yakalamak kolay. Nehir buraya çok yakın."

"Ne kadar?"

"İki bin dolar" diye yanıtladı Juiz, kendi cebini bol miktarda doldurmaya niyetli bir şekilde.

"İki bin?!"

"Soslaio malı."
"Oo, iyi parça olmalı öyleyse."
"En iyi kalite" diye güvence verdi Juiz.
"Öyleyse, bu miktarı öderim" dedi kulüp sahibi.

kart oyunları

Coronel Troncoso, *Polícia Militar* olarak bilinen polis güçlerinin komutanı olan hırs dolu bir adamdı. Kısa boylu ve atılgandı. Onun eline düştükten sonra hayatta kalabilen çok az sayıda *bandido* vardı ve bu durum onun organizasyon içinde ışık hızıyla yükselmesini sağlamıştı. Fakat yine de aldığı maaşı arzu ettiği hayat tarzı için çok az buluyordu.

Ofisinin duvarına astığı *deputado*nun bir politik propaganda posterinde, "*Bandido*lar için harcanmaya değer tek şey mermidir" yazılıydı.

Troncoso, bir ölüm mangası olan ve kanun dışı işler yapan Esquadrao da Morte'nin kurallarını uygulamakta hiçbir sorun görmüyordu. Öldürülen her adam için çift maaş alıyordu.

Ofisindeki telefonu çaldı.

"Troncoso konuşuyor" diyerek telefonu kaldırdı her zamanki günlük alışkanlığıyla:

"Coronel? Ben Melo. Bu gece kart oynamaya ne dersin?"

"Hızlı el mi?" diye sordu komutan.

"Çok hızlı. Masa hazır, yeni deste, bir can ve floş ruvayel."

transfer

O gece saat on birde, Duque de Caxias'da metalik gri bir araba Praça do Pacificador'a yanaşarak durdu. *Coronel* Troncoso yolun diğer yanında BMW'sinin içinde bekliyordu. Arabasından inerek gri arabaya doğru yürüdü. Üç adam oturuyordu arabada ve içlerinden biri o yaklaşınca arka

kapıyı açtı. *Coronel* sivil giyinmişti, içeri girdi ve diğerleriyle selamlaşmadan arabaya yerleşti. Araba hareket etti.

Troncoso'nun yanında oturan adam, *Coronel'in* favorisi olan yirmilik bir av tüfeği uzattı ona. Adam daha sonra Beatriz'in büyütülmüş bir resmini gösterdi.

"İğrenç *mulata*!" dedi Troncoso, teni *Coronel* gibi siyah olan diğer adam işgüzarca güldü bunun üzerine.

Ön koltukta oturan adam zeytin yeşili bereleri dağıttı herkese.

kız kaçırma

"Bia'yı istiyoruz!" diye bağırdı şoför koltuğunda oturan –şimdi yüzü maskeli– adam. Yardakçıları yatak odalarına doğru koştular.

Çocuklar dehşet içinde uyandılar. Ranzaların altına sakladılar kendilerini, çığlık atıyorlar ya da pencerelerden dışarıya kaçışıyorlardı. Chico Lima "*Calma, calma*" diye bağırıyor. Baskın yapanları ikna etmeye çalışıyordu. Kafasına yediği bir tabanca kabzası darbesi onu baygın halde yere uçurdu.

Derin uykudayken Beatriz bir elinde onun fotoğrafını taşıyan diğer eliyle de bağırmaması için ağzını kapayan adamın kollarındaydı.

Linguiça, cesareti ile tanınan bir çocuk, yardıma koştu, kızı kaldırımda sürükleyerek kaçırmaya çalışan adamı yakalayarak durdurmaya çalıştı. *Coronel* Troncoso, adamının arkasını kollayarak arabanın içinden ateş açtı. Açılan ateşle göğsünde bir delik açılan Linguiça'nın bedeni kurşunun etkisiyle arkaya doğru gerildi ve uçarak yere düştü.

Araba tam süratle hareket ederken, kaçıran kişi Beatriz'i bacaklarının arasında sımsıkı tutuyordu. Ağzını kapayan elden kurtulmaya çabaladı ama çok güçlü ve sıkı bir biçimde tutuyordu adamın eli. Öldürüleceğini anladı Beatriz ve Tanrı'yı düşündü.

Araba bir kavşağa doğru hızla yol alıyordu. Sebze yüklü bir market kamyonu ağır ağır yolun karşısına geçiyordu. Kamyonun arkasında ışığı yanıyordu ama arabanın sürücüsü onu fark etmekte çok geç kalmıştı. Fren yapmak ya da arabayı yana kırmak için vakit bulamadı. Araba kamyonun arkasına çarptı ve onun yanından kayarak savrulup takla attı.

Beatriz bir göktaşı gibi uçtu. Tekrar yere düştüğünde artık arabanın dışındaydı, lahana ve marullarla kaplıydı her tarafı. Kolundaki derin yara yanıyordu ve kan fışkırıyordu. Yaraya aldırmadan toparlanarak ayağa kalktı ve koşmaya başladı. Yan sokaklardan birine dalarak Avenida Brasil'e doğru yöneldi.

Acil tehlike durumunun ortadan kalktığına emin olduktan sonradır ki hızını yavaşlattı. Sırılsıklam ter içindeydi ve göğsü yerinden fırlayacakmış gibi soluk soluğaydı. Bir benzin istasyonu buldu ve biraz alkol akıttı kolundaki yaranın üstüne. Cam yıkama kovasındaki suyla yüzünü yıkadı ve Rio'ya giden bir çiçekçinin karavanına otostop yaptı.

Ertesi sabah kapıcı yayınevini açtığında merdivende yatan kana bulanmış kızın üstüne neredeyse basarak düşecekti.

resmi açıklama

Ertesi günün gazeteleri, "*Polícia Militar* içindeki en yüksek rütbeli ilk siyah" olan *Coronel* Troncoso'nun ağır bir trafik kazası sonucu hayatını yitirdiği haberini verdi. Organizasyonun resmi duyurusuna göre, uyuşturucu satış alanları nedeniyle çatışan bir gençlik çetesi, Duque de Caxias'daki Casa do Menor'u basarak, içinde Linguiça lakabıyla tanınan Sergio da Silva'nın katledilmesi de dahil olmak üzere dehşet saçmıştı.

"Olay *Coronel*'in görev alanında gerçekleştiğinden kendisini saldırganları takip etmekle yükümlü hissetmiştir. İçinde bulunduğu araç, ışıklarını yakmadan karanlık yolda

ilerleyen market kamyonunu geçmeye çalışırken yoldan çıkmıştır."

"Eliardo Troncoso beyin travması ve iç kanama geçirmiş, kaldırıldığı hastanede kısa süre içinde vefat etmiştir. Arabanın sürücüsü, eski *Polícia Militar* şefi sağ gözünü yitirmiş olup, bacaklarından yaralanan polis istihbaratçısı Anselmo Silverio ciddi felç geçirme riski taşımaktadır. Arabada bulunan dördüncü yolcu, Emilinho olarak bilinen polis dedektifi hafif yaralarla kurtulmuştur."

alınan tedbirler

Mezarlıkta cenaze için toplanan görevli arkadaşları ve askerler silahlarıyla havaya ateş açarak *Coronel*'in ölümünün öcünü alacaklarına dair yemini ettiler.

Cândido durumu Lassale'e anlatınca Beatriz'in daha iyi bir çözüm bulununcaya kadar geçici bir süre orada kalmasına gönülsüzce razı oldu.

"Fakat *por favor*, Cândido, bir an önce bu kızı buradan uzaklaştırmanın bir yolunu bul" diye yalvardı yayıncı.

Sokağa çıkmaktan ödü kopan Beatriz, hareket alanının Cândido tarafından ofis, mutfak ve banyo ile sınırlandırılmasına sesini çıkarmadı.

5
keşif

Saklandığı yerde kısılıp kalan Beatriz, yerde kâğıt parçalarıyla oynadı, resimler çizdi, resimleri keserek yeniden kâğıtlara yapıştırdı. Bilgisayarın başında çalışırken Cândido'yu seyretmekten hoşlanıyor, ekranı dolduran görüntülere ve şekillere hayranlıkla bakıyordu. Sanki kronik bir açlık damarlarını emiyor ve şakaklarını yakıyormuşçasına sürekli yemek yemek istiyordu. Sokaktaki yaşamını özlüyordu, kaldırımlarda ve *praça*[1]larda yatma özgürlüğünü, araklayarak geçinmeyi; çetesini, onların dayanışma duygusunu, onlarla tutkal ve esrar, kek ve ekmeği paylaşmayı. Eğer hayatını tehlikeye atma riski olmasaydı böyle yayınevinde tıkalı kalmaktansa ıslahevine geri dönmeyi yeğlerdi. Hiç değilse orada arkadaşlarıyla bir araya gelip oynayabilirdi, sabırsız öğretmenlerin her zaman kısa kestikleri derslere girebilirdi.

Tabancasını geri aldığını hayal ediyordu. Her gece herkes çekilip o yalnız başına kaldığında, tabancasını bulmak için yayınevinin her tarafını didik didik arıyordu. Hellas'daki herkes ona çok iyi davranıyordu. Mônica dışında; her nedense ona karşı belirgin bir biçimde soğuktu kadın.

1. Meydan. (y.h.n.)

Bramante kucağında kitap dolu bir kutuyla içeri girdi.

"Tio Barbante" dedi, ismini tam olarak telaffuz etmeyi beceremiyordu, "bu kitaplar ne için?"

"İnsanları anlamak için" diye yanıtladı. "Onlar hakkında öğrenmek için."

"Yani erkek ve kadınlar gibi insanları mı? dedi Beatriz. "Neden polisler gibi gidip onlara *documento*larını göstermelerini söylemiyorsun sadece?"

Bramante kutuyu yere bırakarak gülümsedi. Kitapları kutudan çıkararak belli bir düzenle sıralamaya başladı.

"Siz hepiniz çok akıllı olmalısınız!" diye devam etti kız. "Bırak başkalarını anlamayı ben kendimi bile anlayamıyorum."

Doutor bunu çok eğlenceli buldu. Kız hiç şüphesiz farkında olmadan –hem de aynı ironik duyguyla– adı bilinmeyen bir Yunanlı bilgenin Temple of Delphi'de yazılı ünlü bir doktrinini aynen tekrar etmişti: "Kendini bil." Beatriz kitapların içinden birini aldı, şansına *Kama Sutra*'nın bir kopyasıydı bu.

"Amma komik bir isim, *tio*!" dedi kız, bilim insanının yüzüne yanıt beklercesine bakarak.

"Sanskritçe, çok eski bir dil" diye açıkladı kıza. "Bu kitap, Hindistan'da bin beş yüz yıl önce cinsiyetler arasındaki ilişkiler üzerine yazılmış bir kitap."

Beatriz düşünceli bir tarzda altdudağını hafifçe çiğnedi.

"Biriyle yatmak için kitap okumaya ihtiyaç var mı?"

"*Ora*, Bia, seks öğle ya da akşam yemeği gibidir. Açlığını köşedeki *botec*odan aldığın bir sandviçle yatıştırabilirsin. Ama sevdiğin biriyle mum ışığı, güzel hazırlanmış bir masa, gümüş kaşıklar, Çin porselenleri ve kristal şarap kadehleri eşliğinde çok daha lezzetli bir yemek yersin. Hele özellikle yemeği yapan da sanatının ehli biriyse."

"Yemek yemenin biriyle yatmakla ne ilgisi var?" dedi kız.

"Her ikisi de belli ritüelleri takip ettiğinde daha iyi olur. Biriyle yatmak, eğer sevgililer kendilerini bütün kaygılardan arınmış olarak, hatta orgazma ulaşma kaygısı bile taşımadan birbirlerine verdikleri zaman daha haz vericidir."

"Neye ulaşmak?" dedi, gözlerini kısıp suratını buruşturarak.

"Boşalmak, Bia."

"Kafamı karıştırdın şimdi, *tio*. Hoşlandığın biriyle olmak, tamam, o konuda anlaştık. Islahevindeyken Bola'yı seviyordum. Ama sadece bir kez beraber olduk, *olimpiada* gününde, oğlanlarla kız okulunun arasında. Soyunma odasında. Birlikte olunca boşaldık."

"Belki de, Bia" dedi Bramante, doğru kelimeleri bulmaya çalışarak. "Ama tıpkı tavuk pişirmenin farklı yolları –çorbası, ızgarası, *ao molho pardo*[2] ya da *canja*[3] olarak hazırlanması– olduğu gibi cinsel ilişkiyi daha heyecanlı hale getirmenin de farklı yolları vardır. Tıpkı sosun yemeğe kattığı lezzet gibi, sevgi de cinsel hazzı arttırır."

"Sana bir şey söyleyebilir miyim, *tio*? Söz ver ama kızmayacağına?"

"Elbette, Bia, istediğini söyleyebilirsin."

"Başım sanki bir topaç gibi dönüyor. Her şey o kadar hızlı döndüğü için kafayı yiyorum. Ama senin kafan aynı kitap kutusu gibi dostum. Söylediklerin hoşuma gidiyor, ama anlamıyorum. Bu tür şeyler bana hiçbir zaman öğretilmedi. Bütün bildiğim, biriyle yattığım zaman omuzlarımdan bir ağırlığın kalkmış gibi olması.

öğlen yemeği

Cândido, Mônica'yı yayınevinin yakınındaki bir restorana Beatriz ve kendisiyle birlikte öğlen yemeğine davet etti.

2. Bir çeşit sos. (y.h.n.)
3. Tavuk çorbası. (y.h.n.)

Alto da Boa Vista semtinin kız için tehlikeli bir yer olduğunu düşündürecek hiçbir sebep yoktu ve Mônica ile kızın arasını düzeltmek istiyordu. Antropolog Beatriz'e çok sert davranıyordu. Eğer Beatriz bir çocuk olmasaydı Cândido, Mônica'nın nerdeyse onu kıskandığını söyleyecekti.

Cândido ve Mônica bir kızarmış tavuk ve *farofa* siparişini birlikte paylaştılar ve yanıda her ikisi de birer meyve kokteyli istediler. Kız da spagetti bolonez seçti. Sırf dışarıda olmak içini sevinçle doldurmaya yetmişti; üstüne garsonların ilgisi ve yemeğini seçmesi de onu neredeyse şımartmıştı.

interlúd

"Gerçekten çok hoş bir kadın, değil mi?"

"Evet, Odid, mükemmel bir kadın. Cibele gibi çocuk değil. Üstelik Ângela'nın sahip olduğundan çok daha çekici."

"Ângela da çok güzeldi."

"O kartpostal güzeliydi" dedi Cândido. "Mônica ise bir kutsal aşka benziyor."

"Bu saçmalığı onun kendisine neden söylemiyorsun?"

"Deli misin sen, Odid? Nasıl tepki vereceğini bir düşün!"

"Hadi ama adamım. Bütün kadınlar kendilerine çekici denilmesinden hoşlanırlar" diye ısrar etti Odidnac.

"Duymak istedikleri bir adam tarafından söylendiğinde hoşlanırlar. Bunun ben olduğumdan emin değilim. Ve iltifat istenmeyen yerden gelirse, kolayca arkadaşça bir sempatiye dönüşebilir. Bundan daha kötü bir şey olamaz."

seçme

Beatriz'in Bramante ile aralarında geçen sohbeti kendi üslubuyla onlara nakletmesi Mônica'yı bir hayli eğlendirmişti. Cândido kızla antropolog arasındaki buzların eriyor gibi görünmesinden son derece rahatlamıştı.

"*Tia*, ne düşünüyorsun, sence kadın mı erkeği yoksa erkek mi kadını seçer?" diye sordu Beatriz; garson neredeyse kafası büyüklüğündeki portakal suyu bardağını önüne koyduğunda.

"Kadın erkeği seçer" dedi Mônica, "hatta bazen tam tersiymiş gibi görünse bile böyledir."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?" dedi Cândido merakla.

"Kanıt bir biyolojik fenomende yatıyor; yumurta, kapısını çalan binlerce spermden sadece birini seçer."

Cândido tabağındaki tavukgöğsünü bıçağıyla yakalamaya çalıştı ama *agriao*yu soslu yağın içinde tutturmayı beceremedi.

"Haklı olabilirsin" dedi, "önce o benimle ilgilenmediği sürece bir kadınla ilişkiye girmeyi asla başaramadım."

Cândido eski sevgilileri hakkında konuştu, ama Mônica'nın onu gerçekten dinlediğini söyleyemezdi. Sanki uzak gibiydi, düşünceliydi ve gözünü Beatriz'den hiç ayırmıyordu. Belki hassas bir noktaya temas ederim endişesiyle Cândido dikkati buna çekmek istemedi. Mônica garsonun uzattığı pilavdan bir kaşık daha aldı ve Beatriz için bir bardak portakal suyu daha istedi.

Sohbet yeniden başladı ve Beatriz ağzının kenarına salça bulaşmış bir halde ağzı salça Mônica'ya dikkatle bakarak konuşulanları izlemeye çalıştı. Sonra ansızın konuşmayı böldü.

"Söylediğinden bir tek kelime bile anlamadım. Ama sormak istediğim bir şey var, *tia;* sorabilir miyim?"

"Elbette, Bia" dedi Mônica ona dönerek. "İstediğin her şeyi sorabilirsin bana."

"Benim *maMãe*m olmak istemiyor musun?"

Mônica kızardı. Sandalyesinin arkasına iyice yaslandı ve derin bir nefes aldı. Biraz daha zaman kazanmak için içkisinden bir yudum aldı. Siyah gözleri gözyaşları ile doldu. Tepkisini mahcup bir tebessümle kapatmaya çalıştı.

Cândido onları sessizce, iki kadın arasında gelişen özel yakınlaşmanın arasına girmekten kaçınarak izledi. Mônica kollarını masanın karşısına doğru uzatarak kızın ellerini tuttu.

"Her zaman senin için bir *amiga*[1] olmaya devam edeceğim, Bia. Ama eğer senin annen olmayı kabul edersem ve sonra bir gün gerçek annen çıkıp gelirse? Böyle zor bir duruma düşmek istemem."

interlúdio

"Şuna bak, adamım. Harika bir eş olmaz mıydı? Neden sen ve o, Bia'yı evlat edinip bir aile kurmuyorsunuz?"

"Delirdin mi sen, Odid?!"

"İtiraf et, böyle bir güzelle halkın içinde olmaktan gurur duyardın! Öteki masada oturan adamların sana nasıl kıskançlıkla baktıklarını gördün mü?"

"Bia'ya bakıyorlar onlar, Odid. Bunun gibi bir çocuk her gün böyle bir restoranda yemek yemiyor."

"Hadi ama adamım. Bu kadar saf olma. Mônica'ya bakıyorlar! Aynen senin gibi, gözlerinle yiyorsun onu; o ince parmaklar, yumuşacık eller, ceylan gibi boynu, esmer yüzü, büyük gözleri, ağzı, sanki yalnızca öpülmek için yaratılmış."

ne yapmalı?

Cândido bir çıkmazla yüz yüzeydi. Beatriz'i daha fazla yayınevinde tutamazdı –Eduardo Lassale kızın varlığının problem olmaya başladığını net bir şekilde söylemişti– ama Dona'nın altın kuralını bozarak otele de götüremezdi. Onun da ötesinde, kızın varlığının polisin dikkatini tekrar otele çekebileceğinden kaygılıydı.

1. Arkadaş. (y.h.n.)

Polis hâlâ genç kaçakları arıyordu. Cândido risk altında olduğu sürece Beatriz'e bakacağına söz vermişti. Hummalı bir şekilde ona kalabileceği bir yer bulmaya çalışıyordu.

Kız umarsızdı, çaresizdi, yalnız bırakılmaktan korkuyordu. Cândido'nun yaptığı her şeyin ayırdındaydı, onu gözünün önünden bir an olsun ayırmıyordu.

"Ne hakkında çalışıyorsun, *tio*?" diye sordu, Cândido bilgisayarın başına oturduğunda.

"Doutor Bramante'nin cinsellik alışkanlıkları hakkındaki çalışmasını okuyorum."

"Neden bir *puteiro*ya[5] gitmiyorsun ki?"

Cândido okumayı bıraktı ve ona baktı.

"Bir sebeple; çünkü üzeri işaretlenmiş kartlarla oyun oynamaya benziyor. Sadece müşterisinin cebindeki parayla ilgilenen kadınların sahte sevgisi ve hazzı. Bir ilişki yaşamaktan daha çok zorla para sızdırmak."

"Bilmiyor muyum sanki!" diye yanıtladı Beatriz.

"Neyi biliyorsun?" dedi Cândido, panik halinde sandalyesini çevirerek ona doğru döndü.

"Flamengo'daki bir otelin kapıcısı benimle yatmak için bazı zengin *gringo*lar ayarlamıştı" dedi kız. "Onların apartmanlarına gittim, onlarla yaptım, paralarını aldım ve ayrıldım. Aldığım *grana*yı kapıcıyla paylaşmam gerekti ama."

uyku tutmuyor

Her şey bulanıktı, kalın bir sisle kaplıydı. Sesler ve insanlar uzaklarda gibiydi, simalar tanınmaz ve gölge içindeydi. Mônica dışında hiçbir şey canlı değildi ve mutluluk içinde onun hayalini düşünüyordu. Gülüşünde yüzündeki her kasın

5. Genelev (y.h.n.)

seğirişi, yüzündeki her gözeneğin kıpırtısı aklına kazılıydı. Birbirine o kadar yakın duruyorlardı ki alnındaki çizgileri, yüzündeki ilk kırışıklıkların ilk izlerini sayabilirdi. Dişleri; her ağzını açtığında bembeyaz ortaya çıkan. Ayrık, hafif dik burnu ve gözleri; yay gibi kaşlarının altında yüzen iki kara balığa benzeyen.

Mônica'nın görüntüsü kafasında o sanki sinema perdesini dolduran bir artistmiş ve Cândido da en ön sırada oturan bir seyirciymiş kadar netti. Gözünden kaçan tek bir detay yoktu. Kadını okurken gözlük takmak zorunda bırakan sol gözündeki kaymayı bile görebiliyordu.

Dikkati saçına, saçının yasemin kokusuna kaydı. Oradan da gözlerini daha aşağıya kaydırarak kırmızı ipek bluzunun altındaki dolgun göğüslerine bakmanın keyfini yaşadı. Kalbindeki hafif bir sızı, sanki bir şeyden kaygı duyuyormuş gibi. Hazreti Süleyman'ın şarkısını hatırladı ve aklından ezbere söyledi:

İki göğüs sanki
Bir çift genç karaca misali
Zambakların içinde salınan.
Gün doğana
Ve gölgeler uçup gidene dek,
Mür Dağı'na vururum kendimi
Ve tepelerin buhuruna.
Mükemmelsin, benim Mônicam;
Kusursuz güzelliğinle.

karar

Cândido masada oturuyor, fincanının dibindeki şekerli kalıntıyı çay kaşığı ile karıştırıyordu. Dona Dinó biraz daha kahve isteyip istemediğini sordu. Başını evet anlamında salladı.

"Senhora, sizinle bir dakika konuşabilir miyim?"

Dona Dinó kahveyi ocakta bıraktı ve ellerini önlüğüne sildi. Onun yanına bir sandalye çekerek, meraklı ve dinlemeye hazır bir vaziyette oturdu.

"Çok büyük bir problemim var ve Senhora'nın yardımına ihtiyacım var" dedi. Başı önüne eğik, masaya bakarak konuşuyordu. Güneş masanın yüzeyini ikiye bölüyordu. Güneşli taraf açık bir margarin kutusuna doğru ilerliyordu.

"Üzülme, *meu filho*"[6] dedi anlayışla. "Hayatta her şeyin bir çaresi bulunur. Problemlerimizin yüzde ellisini Tanrı çözer, kalan yüzde elliyi de zaman."

Cândido margarinin etrafındaki gölgelik alanın inanılmaz bir hızla azaldığını fark etti.

"Beatriz adında başı belada olan bir sokak çocuğu var. Daha on iki yaşında bir kız çocuğu. Polis onun ölüsünü istiyor. Yayınevinde onu saklamayı başardım bugüne kadar ama Lassale artık onu orada daha fazla tutmak istemiyor. İşine zarar geleceğinden korkuyor. Kızı sokağa atamam. Daha iyi bir çözüm buluncaya kadar Senhora'dan onun burada kalmasına izin vermesini rica edecektim."

Yaşlı kadın ayağa kalktı ve yürüdü. Ocağın üstündeki tencerenin altını kapadı, emaye cezveyi elini yakmaması için mutfak önlüğünün ucuyla tutarak ocaktan aldı ve Cândido'ya bir fincan doldurdu.

"Oteldeki diğer misafirlere ne deriz?"

"*Nada*" dedi Cândido. "Eğer biri sorarsa, benim işimle alakalı olduğunu ve sadece geçici bir süre burada olduğunu söylersin."

Dona Dinó'nun ocağın yanındaki sessizce duruşu sanki sonsuza kadar sürdü. Güneş sonunda kutuya ulaştı ve margarinin sarısı eridikçe yoğunlaştı. Cândido parmağının ucuyla kutuyu gölge tarafa itti ve kapağını kapattı.

6. Oğlum. (y.h.n.)

"Senhor biliyor mu?" dedi Dona Dinó ağır ağır ve derin bir ses tonuyla, "Marçal'ın varlığı hâlâ burada, otelde dolaşıyor. Bazen beni ışık hızıyla geçiyor ve göze görünmüyor. Polis tarafından aranan bir kızı buraya getirmek yangına körükle gitmek anlamına gelir. Fakat böyle genç bir insanı kendi kaderine terk etmek de adaletsizlik olur."

Dona Dinó bir elini süpürgesinin sapını kavrayan diğerinin üzerine koydu. Zayıf kollarını gerginleştirdi. Soluk derisi Cândido'ya manastırın kilerinde asılı duran soğuk kuru eti çağrıştırdı. Yaşlı kadın parmaklarının eklemlerine baktı, o kadar yoğunlaştı ki saplı süpürgesi elinden kaydı. Sağ tarafına düştü ve kuru bir çatırtıyla yere çarptı.

"Arka taraftaki çamaşır odasında kız için bir yatak hazırlayacağım" dedi, kararını bildirerek.

boşver

Cândido bir an önce Beatriz'e ve Lassale'e iyi haberi vermek telaşıyla yayınevinin merdivenlerini koşarak tırmandı. Ama kız orada yoktu. Ofise, mutfağa, banyoya baktı ama hiçbir yerde yoktu. Sonra temizlikçi, "Şimdi otobüsle geldim ve *garota*yı Muda'ya doğru giden yolda hızla yürürken gördüm" dedi.

Cândido mutfağa koşturdu, eğildi ve eliyle lavabonun altındaki dolabın arkasını yokladı. Tabanca yerinde yoktu.

epifani

Sevgili Cândido,

İçimde yeni bir şeyler kopuyor. Senin dostluğunun verdiği hazzın mutluluğunu yaşıyorum. Fakat bunda birbirini anlama ve güven duygularının ötesinde bir şeyler var. Âşık mıyım acaba? Son zamanlarda kalbimin yankılanan sesinde sürekli sen varsın. Aklım değil hatırlayan; zihnim sanki bildik

bir filmin tekrarını gösteriyor. Bu daha çok senin varlığının canlanarak aklıma düşmesi aslında. İş arkadaşlığımızın ve dostluğumuzun yanı sıra benim için daha özel biri olduğun sonucuna ulaşmadan yapamıyorum.

Sanıyorum duygularımız karşılıklı.

Sevgilerimle,

Mônica

6
ruhani yollar

Cândido önünde duran kâğıtlara dikkatle bakıyordu. Oteldeki odası boğucuydu ve kendini bunalmış hissediyordu. Üst tarafı çıplaktı ve derisinin üzerindeki tüyler boncuk boncuk terle kaplıydı. Sağ tarafında seksoloğun, sol tarafında antropoloğun –Mônica'nın, bütün zihnini kaplayan kadının– notları duruyordu.

Bu bilgi yığınını halkın tat alabileceği bir hale dönüştürmesi gerekiyordu, bu görev dikkati –aklı sürekli Mônica'ya kayarak– bölünmese bile yeterince zor bir işti. Başkasının yazdığı bir şeyi düzeltmenin ve üzerinde çalışmanın insanın kendisinin oturup bir şey üretmesinden daha kolay olduğu kanaatine vardı. Hele de bu kişi edebi bir yeteneğe sahip olmadığını düşünen biriyse.

Mônica'nın gülüşü geldi aklına. Lassale'in ona verdiği bilgisayara baktı ümitsizce. Ekran kararmıştı; akvaryumda yüzen küçük bir balık görüntüsü vardı sadece. Bilgisayarın faresini hareket ettirerek ekranı tekrar aktif hale getirdi. Mônica yine aklına düşmüştü. Kelimeler ve cümleler parmaklarının ucundan dökülmeyi reddediyorlardı. Ne yazmak istediğini genel olarak biliyordu, içeriğinin ne olacağını da, ama bir türlü nasıl söyleyeceğini bilemiyordu; boş bir ekran karşısındaki yazar tutulması.

Mônica'yı aklından çıkarmaya ve bir fikir seçerek sadece yazmaya çalıştı. Birbiriyle alakası olmayan, karışık, manasız kelimeler sıralandı ekranda. Aynı paragrafı üç dört kez tekrar tekrar sil baştan yazdı. Yazdığı farklı versiyonları birbiriyle karşılaştırdı, bazı yerleri geri çıkardı, bazı bölümleri yeniden ekledi, yüksek sesle okuyarak tıpkı bir müzisyenin farklı akortları denediği gibi doğru etkiyi yapacak biçimi bulmaya çalıştı. Mônica hâlâ aklındaydı. Klasik eserleri rastgele açarak, onların tarzlarını duyumsadı; klasik müzik dinleyerek duygularını biledi. Kafa patlatarak, yorgunluktan bitkin düşene kadar, dehanın yüzde birinin ilham, yüzde doksan dokuzunun emek olduğu atasözüne uygun biçimde, tekrar tekrar denedi.

Yayıncı acele ediyordu ve Cândido üzerinde baskı duyuyordu. Kendisini kocası çocuk sahibi olmayı arzulayan kısır bir kadın gibi hissetti.

yüksek teknoloji uyuşmazlıklar

Lassale, başı kitap ve dosya yığınlarının arkasında, gözlüğü burnunun ucuna kaymış bir vaziyette çalışma masasının üzerine abanmıştı. Görünür bir şekilde hoşnutsuzdu. Sanki bir büyüteç altında dikkatle okuyordu ve Cândido'nun yanına bir sandalye çektiğini duyana kadar başını çevirmedi.

"Ah, iyi, buradasın" diye içini çekti.

Cândido yayıncıyı başıyla selamladı.

"İlk bölümü okuma fırsatın oldu mu?"

Cândido bir önceki akşam Lassale'in sekreterine ilk sayının son halinin bir nüshasını bırakmıştı.

"Sabaha kadar onunla uğraştım" dedi Lassale, sanki övünüyormuş gibi. "Ve ne yazık ki pek memnun kalmadığımı söylemek zorundayım.

Cândido bacak bacak üstüne attı. Hayal kırıklığını gizlemeye çalıştı. Nasıl bir tepki göstermesi gerektiğinden emin değildi.

"Bu, burada" diye devam etti Lassale, elindeki dosyayı havaya kaldırarak, "psikoloji makalesi gibi duruyor. Daha tutarlı ve bütünsel bir şey bekliyordum. Bu sadece tezlerin bir karışımı olmuş." Elindeki kâğıt destesini sanki bir amatörün reddedilen çalışmasıymış gibi masanın üstüne attı.

Cândido derin bir nefes aldı. Duygularını dizginleyip düşüncelerini toparlamak için kendisine biraz zaman tanıdı. Toparlandığında şöyle dedi:

"Gerçek ile kurgu arasında net bir ayrım yapmaya çalıştım. Kurgu bir eserde, yazar yayıncının talep ettiği kitap satışa uygun hale gelene kadar hikâyede istediği kadar değişiklik yapabilir. Ama bizim hazırladığımız türden bir koleksiyonda yazar gerçeklere sadık kalmalıdır. Hatta eğer hayal gücümüz başka türlü olmasını tercih etse bile, Bramante ve Mônica'nın araştırmaları sonucunda ortaya çıkan gerçekleri olduğu gibi aktarmalıyız. Değişik dönem ve kültürlere ait farklı türlerde insani ilişki modelleri ortaya koydular."

Lassale usanmış bir ifadeyle yüzünü öte yana çevirdi. Bunlardan hiçbiri onun ümit ettiği ilişki biçimini taşımıyordu. Cândido, adamın tombul parmaklarını ön tarafını karma karışık yapacak şekilde gür saçları arasında gezdirmesini izledi.

"Belki cinayet ve kızın ortadan yok olması senin işteki dikkatini dağıtıyordur?" diye Lassale kararsız bir ses tonuyla tahminde bulundu.

"Cinayet sonuçlandırıldı. En azından resmi olarak..." dedi Cândido.

Bu durumun ne Beatriz ne de Hotel Brasil'deki kanlı olayla alakalı olmadığını biliyordu Cândido. Onu alıkoyan şey Mônica'ydı.

"Koleksiyonun çok geniş bir tema yelpazesi var" dedi Cândido, soruyu duymamazlıktan gelerek. "Belki de projenin bizim umduğumuz didaktik nitelikte olmasını bu engelliyordur; sadece konunun alanı buna müsait değil."

"*Sim*" diye Lassale sözünü kesti, "ama ben çok daha anlaşılır sadelikte bir şey umuyordum. Bramante'nin de önerdiği gibi, dergi standında hemen fark edilecek ve tıpkı alışveriş sepetindeki yabancı arabanın yanında yerlisinin de bulunması gibi ilgilisinin gözüne takılacak bir şey olmalı." Titrek bir sesle eklemeden önce biraz duraksadı, "Bu belirsizlikler çağında, kadın ve erkek arasındaki seks nedir? Ruhaniyet bunun neresinde bulunmaktadır?"

Bu sözler Cândido'nun aklına tekrar Mônica'yı getirdi.

Lassale kendi sorduğu sorularla canlanarak masanın üzerine doğru yaslandı.

"Cinsellikle ruhsallık arasındaki ortak payda nedir?

"Kişiyi kişi yapan şey kişinin Tanrı görüşünden biçimlenir" diye önerdi Cândido. "Kişiler bu görüş üzerinde farklılaştıkları ölçüde birbirlerinden farklılaşırlar."

Yayıncı sözünü kesti, "Peki benim gibi agnostikler?"

"Bu görüşte olanlar içinse" dedi Cândido, "ahlak değerleri ve prensipleri dikkate alınır."

"Öyleyse bu nasıl cinselliğe uygulanabilir?" diye sordu Lassale, şimdi profesyonel ilgisi daha arka planda kalarak.

"Kişi ne kadar az suçlu hissediyorsa" dedi Cândido, "seks hayatı o kadar sağlıklıdır."

"Umarım hovardaların ve ahlaksızların bu tartışmada kıstas olabileceğini düşünmüyorsundur?" diye karşı çıktı Lassale.

"*Não*, elbette değil" dedi Cândido. "Onların vicdani değerlerden yoksun oluşu Bramante'nin karısı gibi psikanalistlerin konusu. Benim sorunum ise beden ve ruh, birinin eşine duyduğu aşk ile Tanrı aşkı arasında varolan mesafe."

"Ve sen bu mesafenin kapanması gerektiğini düşünüyorsun?" diye sorguladı yayıncı.

Cândido tekrar Mônica'yı hatırladı.

"*Sim*, sanırım öyle" dedi eklemeden önce, sanki havadaki bir şey bir hatıralar zincirini ateşlemişçesine "ve sonra şairin dediği gibi, bir sarılmanın kucaklaşmaya dönüştüğü, okşayışın kutsal bir öpüşe, cinsel çiftleşmenin ayine, erotizmin serbest aşka, hazzın tapınmaya dönüştüğü yatak odalarının kapısı açılacak."

Lassale arkasına yaslandı.

"Cândido, şeylere böyle bir şiirsel bakış çok naif!" dedi, dudağının köşesine asılı alaycı bir tebessümle.

"Hazreti Süleyman'ın Ezgilerin Ezgisi'nde" diye kendisini savundu Cândido, "bu bütünleşmeden bahseder ve Tevrat'ta yer alan erotik bir parçadır. İnananlar tarafından Tanrı'nın sözü olarak kabul edilir."

Lassale gözlerini Cândido'ya dikti; duyduklarını değerlendirebilmesi için zamana ihtiyacı vardı. Ama henüz pes etmeye hazır değildi. Daha pragmatik bir alana çevirdi konuşmayı.

"Sana verdiğim meselleri içeren öykülere ne yaptın?"

"Görmüş olduğun gibi yeniden düzenleyerek düzelttim onları."

"Düzenledin onları?! Burada başeditör benim. Her neyse, sadece yeniden düzenlemedin; değiştirdin onları!"

"Zaten öyle yapmam gerekmiyor muydu?" diye protesto etti Cândido. "Ruhaniyet ile ilgili bölümde kendi bilgilerimi kullanmamı sen kendin söylemedin mi?"

"*Sim*. Ama senin yaptığın onların anlamlarını değiştirmek! Onlara ne kadar para ödediğim konusunda hiçbir fikrin var mı?"

"Ödemek mi?" dedi Cândido hayret içinde. "Ödedim demekle neyi kastediyorsun?"

"Her hafta masamın üzerine iki ya da üç tane el yazması kişisel gelişim dosyası geliyor. Genel olarak çoğu eski fikirlerin yetersiz yeniden tekrarı, eski Doğu mesel hikâyelerinin sadece başka dilde yazılmış hali. Ama bu saçmalıkların içinde, bir tane çok farklı gizli bir cevher buldum. Tüm kitabı basmayı düşünmüyorum ama hikâyeyi yazarından satın aldım. Sana verdiklerim o hikâyeler."

"*Sim* ve ben de onları dikkatle okudum" diye yanıtladı Cândido. "Sonra da sayının içeriğine uygun hale getirdim onları."

"Harika mesellerdi hepsi" dedi Lassale. "Hangi cüretle bozdun onları!"

Lassale kekelemeye başlamıştı. Cândido yanıt vererek tartışmayı sürdürmektense adamın içini boşaltmasına müsamaha gösterdi.

"Hikâyeleri değiştirdin!" diye yayıncı bir kez daha şikâyet etti. "Cimri meseline bak mesela."

Lassale masasındaki kâğıtların arasından bulup çıkardı onu. Kâğıdı elinde tutarak yerine oturdu, dirseklerini koltuğunun kollarına yasladı.

"Dehşet bir hikâye, akıl irfan dolu! Ve sen kendinde onu değiştirecek cesareti buldun!"

Mesel evinde altın külçeleri saklayan bir adamın hikâyesini anlatıyordu. Bölgede büyük bir kıtlık yaşanıyor, adamın yiyecek stoku tükenince ümitsizce altınlarını yemeğe çalışıyor ve ölüyor.

"*Ora*, Lassale" diye karşı çıktı Cândido. "Böyle bir hikâye bizim okurlarımıza ne ifade edebilir ki? Her şeyden önce bugünün cimrileri parayı evlerinde tutmuyorlar. Bu iş için bankalar, kasalar, vergi cennetleri var."

"Sanırım ilk sayının Yeniçağ konusunu içermesi çok önemli bir husus" dedi yayıncı.

Cândido arkasına yaslandı ve başını kaşıdı.

"Yeni moda şeyler konusunda çok iyi değilim, Lassale. Yeniçağı hayatımızın yeni bir evresi olarak görüyorum. Mesela ben, evrelerden birine şimdi giriyorum gibi görünüyor."

Lassale suçortağı tavrıyla gülümsedi.

"Âşık oldun?"

"*Não sei*. Şimdilik, daha çok sadece benim tarafımdan arzu edilen bir düşünce" dedi Cândido. Daha fazla açılmak istemediğinden asıl tartışma konusuna geri döndü. "Yeniçağ hakkında bir şey bilmiyorum. İyi haber, öte yandan en azından iki bin yıldır mevcut, herkesin göreceği yerde duruyor."

"Belki Yeniçağ çok geniş bir ölçek" diye kabul etti yayıncı. "Herkesin sağlık konusunda paranoyak olduğu şu günleri dikkate alırsak neden sadece ilaç konusunu mercek altına almıyoruz."

"Vücutları konusunda paranoyak demek istiyorsun" diye düzeltti Cândido. "Yaşlanmak sanki bir hastalıkmış gibi ciddi bir sorun olarak görünüyor."

"Benim düşüncem" diye devam etti Lassale, "en azından alternatif tıbba değinmeli, biraz şifalı otlara ve fiziksel egzersizlere, diyetlere ve doğaötesi meditasyona, kontrollü nefes alma ve ruh sağlığına değinmeliyiz."

Cândido sandalyesinde huzursuzca kıpırdadı.

"Lassale, hani yakınlarda sözünü ettiğin ev içi işlerde çalışan kadını hatırlıyor musun?"

Yayıncı alnını kırıştırarak gözlerini kıstı.

"*Bem*" diye Cândido konuşmasını sürdürdü, "aldığı düşük ücretle nasıl ruh sağlığını iyileştirebilir ki? Öğle yemeğinde çıkacak bulaşıkları yıkama kaygısıyla yemeğini iki dakikada

bitiren bir kadından doğru bir diyet ve nefes alma alışkanlığı nasıl beklenebilir? Bütün gün çalışıp eve gitmek için trafikte saatlerce kaldıktan sonra egzersiz mi yapacak? Doğaüstü meditasyon için zamana ve kaynağa sahip mi? Fiziksel ya da psikolojik bir yakınlık için çok küçücük bir odada yaşayan birinden sağlıklı bir seks hayatı beklenebilir mi? *Ora*, İsa'nın ilk vaazını tercih ederim: Hiç olmazsa çok elitist değil."

1
çapraz ateş

Barda oturan adamdan torbayı aldı ve ayrıldı, etrafındaki her şeyi pür dikkat gözetleyerek. Adam kafasını geriye, yukarıya kaldırdı ve sonra içtiği *chope*nin[1] içine gömdü. Beatriz görünebileceği korkusuyla sokak lambasının arkasına saklandı.

Hileyi biliyordu Beatriz; torbada yemek paketi vardı, ama mal *feijão*nun, pilav ve yumurtanın altında gizliydi. Cebinden bir oje şişesi çıkararak kapağını açtı, burnunun altına iyice yaklaştırarak kokusunu içine çekti. İçinde bir ferahlık hissetti, zihni açıldı ve cesarete yol açan anlık bir baş dönmesi yaşadı. Hayatı boyunca kafa bulmak için hep ayakkabı tutkalı koklamıştı. Oje kokusu ise iş içindi.

Terden ıslanmış elleri yeşil ceketinin cebinde, tüm varlığı duyduğu şiddetli öfkenin gözyaşlarıyla patlamaya hazır bir halde önündeki çocuğu takip etti. Bu savaşın sona ermesi için gerekeni yapacaktı. Öcünü alacak, sırtındaki yükten kurtulacaktı. *Graças a Deus*,[2] hâlâ hayattayım diye düşündü. Ama ölmüş olabilirdim.

Çocuk önce sağ omzunun sonra sol omzunun üzerinden arkasına baktı. Tetikte ve gergindi ama takip edildiğini fark etmemişti.

1. Fıçı bira. (y.h.n.)
2. Tanrı'ya şükür. (y.h.n.)

Belki de sarhoş diye düşündü. Genellikle günün bu saatlerinde sarhoş olurdu.

Çocuk, Rua São Joao Batista'ya gelince hızını yavaşlattı. Bir polis aracının geçtiğini görünce yemek paketini vücuduna iyice yapıştırdı. Kaldırımın kenarında durdu, her iki yönden akan trafiği kontrol ettikten sonra karşıya geçti. Yarım düzine insan Santa Rosa Sineması'nın önünde kuyrukta bekliyordu. O da sıranın sonuna katıldı.

Çocuğu gözden kaybetmemek için acele ediyordu, karşıya geçmek için yola atlayınca bir yolcu otobüsü kornaya bastı. Kalbi gümbür gümbür çarpıyordu. Sinemanın karşısındaki gazete bayisinin önünde durarak *sertanejo* müziği ile ilgili bir dergiyle ilgileniyormuş gibi yaptı. Çocuğun sırası kuyruğun en önüne geldi ve turnike kapıdan içeri girdi. Kız karşıya koştu, önündeki çiftin ödeme yapmasını bekledi ve bir bilet alıp içeri girdi. Çocuk gözden kaybolmuştu.

Kapıdaki perdenin yanında kıpırdamadan durdu ve gözlerinin ekrandaki Kevin Costner ve Sioux İndian'dan yayılan ışığa alışmasını bekledi. Çocuğu gözü kapalıyken bile tanıyabilirdi. Sadece sabırlı olması gerekiyordu. Oraya mal teslimi yapmak için geldiğini biliyordu ve bundan sonra olacakları da kestirebiliyordu; parası ödenecek, mal teslim alınacak ve malı bir an önce kullanmak için defolup gidecekti. Film bitmeden kalkıp giden kişiyi gözden kaçırmaması lazımdı, sonra da boş koltuğun yanında oturan kişinin kim olduğuna bakacaktı.

Ekranı dolduran bufalo sürüsünün koşarken çıkardığı gürültüyle sinema yıkılıyordu. Dikkati dağıldığından yanından geçip giden silueti neredeyse gözden kaçıracaktı. Tuvalete gitmiş olmalıydı. Çocuk şimdi arka sırada boynunu uzatarak belli bir yeri ya da kişiyi arıyordu.

Ya şimdi ya da asla diye düşündü. Beatriz belindeki tabancasını çekti, iki eliyle sıkıca kavradı ve bağırdı:

"Soslaio!"

Tabanca sesleri, bufalo izdihamının gürültüsü, kızın çığlığını boğdu, ama çocuk sesi duydu ve döndü. Bir el ateş etti. Çocuk kendini son koltuk sırası ile koruyucu telin arasındaki yere attı. Bir kez daha ateş etti ve çocuğu başından vurdu. Seyirciler ne olup bittiğinin farkında değillerdi. Gerçek silah seslerinin ekrandakilere karıştığını anlayıncaya kadar geçen birkaç saniye Beatriz'in acil çıkış kapısına ulaşmasına yetmişti. Panik halindeki kalabalığın arasına karışarak dışarıdaki salona sıyrılıp çıkmayı başarmıştı. São Joao de Meriti'deki Primeira Igreja de Batista'nın merdivenlerinde duran Beatriz polis arabalarının ve ambulansların sinemayı sarmalarını izledi. Cebindeki oje şişesini çıkardı ve tırnaklarını boyamaya başladı.

ağrılış

Bramante eve gitti ve kapıyı arkasından kapadı. Ayakkabılarını çıkardı ve karanlıkta zorlukla seçilen eşyaların gölgelerine bakıp yolunu bularak merdivenlere doğru yöneldi. Basamakları –adımlarını yanlış atmakla beraber– dikkatle tırmanarak banyoyu buldu. Sanki beyni bir akvaryumda yüzüyormuş duygusu verecek kadar alkolle doluydu kafası. Paloma'nın kapısının altından sızan ışığı görünce şaşırdı. Duvardaki saat gecenin 2.30'unu gösteriyordu. Odasına gitti, üstünü soyundu ve kendini duşun altına attı. Paloma'nın onu bu halde görmesini istemiyordu. Genellikle yatağa erken girerdi. Daha önce gecenin bir yarısı eve döndüğünde onun uyanık olduğunu hiç fark etmemişti.

Dişlerini fırçaladı, nemli havlusuna sarıldı ve yavaşça karısının odasının kapısını çaldı.

"Paloma, iyi misin?"

Kapı açıldı. Üzerine mavi tulum, içine pembe tişört giymiş ve makyaj yapmıştı. Yatağın üzerinde açık birkaç bavul gözüne çarptı.

"Bütün bunlar da ne?" diye sordu. "Ne oluyor?"

Paloma arkasını dönerek bavullarını hazırlamaya sürdürdü. Ona bakmadan cevap verdi. "Ayrılıyorum, Roberval. Sabah yedideki uçağa yetişeceğim."

"Ayrılmak mı? Ne demeye çalışıyorsun?"

Sesi boğuk ve perişan çıkmıştı. Sarhoş ve çıplak, bu kararlı kadının karşısında kendisini çok kırılgan hissediyordu.

"Başka biriyle tanıştım" dedi Paloma.

"Ne" diye bağırdı Bramante. "Sabahın bu saçma saatinde, evliliğimizin bittiğini mi söylüyorsun?"

Paloma bluzları ve elbiseleri özenle bavulun içine yerleştiriyordu.

"Gerçekten bana evliliğimizin zaten çok uzun süre önce bitmiş olduğunu söyletmek zorunda mısın?" dedi. "Eğer dün gece eve gelmiş olsaydın bunu senle konuşmaya hazır bulabilirdin beni. İkiyüzlülüğe ve oyunlara hiç girmeyelim istersen. Eğer senin maço gururun incindiyse, üzülme kısa zamanda iyileşir. Bundan sonra benim hayatım artık Mário ile birlikte. Sabah ilk iş, balayımız için Paris'e uçuyoruz."

Bramante bir sandalyeye çöktü. Vücudundaki içki sersemletici etkisini göstermeye başlamıştı. Bütün bu olanların kötü bir rüya olmasını isterdi. Elini uzattı ve komodinin üzerinden bir şişe mineral su aldı.

"Bir daha hiç geri dönmeyecek misin?" diye sordu, zor duyulacak bir sesle.

Paloma ile birbirinden uzaklaşalı ilk kez kendisini üzgün hissediyordu. Göğsünde yakıcı bir acı hissetti. Gözleri yaşla dolmuştu.

"İki hafta sonra geri dönüyorum" dedi Paloma. "*Sim*, buraya tekrar geleceğim; birlikte halletmemiz gereken bir sürü

şey var, ev, araba... Ama *não*, buraya tekrar senle yaşamaya gelmeyeceğim."

"Paloma, düşünmüyor musun?"

Paloma sözünü kesti.

"Üzgünüm, Roberval, ama şimdi sırası değil. Acelem var ve sen de iyi durumda değilsin."

Bramante havlunun ucuyla gözlerini kurulayınca istemeden sarkık vücudu ortaya çıktı. Boynuna değen açık saçları onu yaşından daha genç gösteriyordu.

"Mário kim?"

"Lacancı bir psikanalist meslektaşım. Birkaç aydır birlikteyiz."

"Neden bana daha önce söylemedin bunu?"

"Senin birlikte yattığın kadınlardan sabahları gün doğarken eve dönmeni hiçbir zaman bana söylememenle aynı sebepten dolayı."

Bramante üşüdüğünü hissetmeye başladı. Elleri aynı zamanda hem titriyor hem de terliyordu.

"Seviyor musun onu?"

"Hem de çok" dedi Paloma, yüzünü ilk kez kocasına dönerek.

"Özleyeceğim seni" dedi Bramante.

Paloma tepki vermedi. Eşyalarını bavullara yerleştirmeyi sürdürdü. Bramante ile geçirdikleri güzel zamanların hatıraları ve Mário'ya karşı şimdi hissettiklerinin arasında kaldı. Meslekleri Mário ile onu bir arkadaşlık ilişkisinde bir araya getirmişti, yaladıkça hiç bitmeyen bir şeker gibi çok uyumlu bir arkadaşlıktı bu. Ama birkaç ay önceki bir parti sırasında bu arkadaşlık bir ilgiye dönüştü, her ne kadar orta yaşla gelseler bile bedenlerinin hâlâ çok diri ve duygularının da yeniden canlanmaya çok hazır olduğunu gösteren bir ilgiydi bu. Ondan sonra aşkları tıpkı özenle bakılmış bir ağaç

gibi çiçeklendi. Çılgınca tutkular, aşırı coşkular, talepler ve hiçbir verilmiş söz yoktu. Sadece nazik jestler, günlük küçük ilgiler, telefonlaşmalar... Her enstrümanın kendi bölümünü hakkıyla çaldığı uyumlu notaların bir senfonisi.

Paloma hazır olduğunu bildirmek için Mário'yu aradığında Bramante ıslak havlusunun içinde kıvrılmış, horlayarak uykuya dalmıştı bile. Ayrılmadan önce tıpkı serseri çocuğuna veda öpücüğü veren bir anne gibi onu alnından öptü.

samanlıkta iğne aramak

Cândido bir *caipirinha* daha söylediğinde, Mônica kendisini tutamadı.

"Yeterince içmedin mi sence? Hadi hesabı ödeyip gidelim artık."

Bir aydır her gün işten sonra Beatriz'e bakmaya gidiyorlardı. Central do Brasil tren istasyonuna, Praça XV'e, Igreja da Candelaria'nın çevresine, Passeio Publico'ya, Largo do Machado'ya ve Praça General Osorio'dan Leblon'un sonuna kadar her yere bakmışlardı onu bulmak için. Şimdi de Forte'den Leme'ye Copacabana'yı tarıyorlardı.

"Biliyor musun Mônica, kendimi geri zekâlı gibi hissediyorum" dedi Cândido, dışarıya, kapı önüne çıktıklarında. "Lassale, yazıyı yeniden yazmamı istiyor, ama aklım sadece Bia'yı bulmakla meşgul. Belki de Itaguaí'ye giderim."

"Ne için?"

"Bia orada büyümüş" dedi, "bir rahibe yetimhanesinde."

Mônica gözleri yerde yürümesini sürdürdü.

"Bana sorarsan, boşuna vakit harcarsın" dedi, "Bia polisin bakına ihtimali olan bir yere gidecek kadar aptal değildir."

interlúdio

"Neden açılmıyorsun ona, adamım? İtiraf et; Bia sadece bu kadınla beraber vakit geçirmek için bir bahane!"

"Tamam, Odid. Bir tane daha içki içtikten sonra ona açılıp her şeyi söyleyeceğim. Ona doğrudan şöyle diyeceğim; uzun zamandır kafasında sadece bir tek şey olan bir adamım, harikulade bir kadını seven bir adam, o harikulade kadın bana o tatlı sesiyle yeterince içtiğimi söylüyor, o harikulade kadın kalbimi o kadar doldurmuş ki, artık ben değil ama o yaşıyor içimde."

"Bunlar çok derin sözler, adamım."

perişanlar

"Môniça, içimi dökmek istediğim bir şey var. Ama bunu sana söylemeden önce şu karşıdaki barda müsaade et son bir kadeh daha içeyim."

Mônica ona şefkatle baktı. Kızın kaybolması onu değiştirmişti. Coronel Troncoso'nun ölümü ve ıslahevi firarının öcünün peşinde olan zorbaların eline düşmesinden korkuyordu Beatriz'in.

"*Tudo bem*, Cândido, ama hadi son içkiyi benim evimde içelim. Hemen şuradaki köşede, hem de daha rahat konuşuruz."

Lido üzerinde, Copacabana kaldırımlarına dağılmış çocuk çetelerindeki yüzleri tarayarak yürüdüler. Kirli ayaklarındaki terliklerle, üstü başı perişan halde, şiddet oyunlarıyla meşgul kızlı erkekli çocuklar, aç gözleri turistlerin çanta ve kameralarında olan, trafik ışıklarında duran arabalardan ve *café*lerin dışarıdaki masalarında oturup içen insanlardan para dilenen hırçın tebessümlü çocuklar. Bütün çocuklar aynı profili paylaşıyorlardı –sümüklü burunlar, kızarmış

gözler, kirli deriler, dışarı fırlamış kemikler ve yaşlarını gizleyen çelimsiz vücutlar– sanki hepsi tıpatıp birbirinin aynıydı.

duş almak

Mônica'nın dairesine geldiklerinde Cândido'nun gömleği terden sırılsıklamdı. Teninin kötü kokusundan utandı. Mônica ona oturma salonunu göstererek mutfaktan su almaya gitti.

Cândido mobilyaları kirletirim korkusuyla öylece ayakta dikiliyordu. Odada etrafına detaylara dikkat ederek baktı; sırtları arkası kapıya dönük duran bir biblo fil seti, pencerenin önünde duran saksısında serpilmiş bir eğreltiotu, duvarlarda asılı birçok resim.

Mônica tepside bir şişe soğuk su ve iki bardakla geri döndü.

"Otur, rahat ol lütfen" dedi.

Elindeki tepsiyi sehpanın üzerine koymak için eğildiğinde göğüsleri bir an Cândido'nun gözüne ilişti. İki yetişmiş meyve. Mônica ona bir bardak su uzattı, o da suyu bir dikişte bitirdi.

"Bir sakıncası yoksa banyoyu kullanabilir miyim?" diye sordu, cesareti utangaçlığını yenerek.

"Koridora çıkınca soldaki ilk kapı" dedi Mônica eliyle göstererek. "Neden hızlı bir duş almıyorsun, ben birer içki hazırlarken?"

Bir an için nasıl bir tepki vereceğini bilemedi. Duyduğu teklif bir misafire yapılandan çok sanki yakın bir arkadaşa yapılmış hissini vermişti ona.

"Ya da duştan sonra sıcak bir kahveyi mi tercih edersin?"

"Kahve iyi olurdu benim için" dedi, onun antredeki dolabı açarak içinden bir havlu çıkardığını seyrederken. Dolaba uzanışı ona Osíris'i hatırlattı. Başının üstüne doğru uzanmış kollar, açık eller, kavrayan parmaklar. Ayak parmaklarının

üstünde yükselmiş, göğsü rafa yapışmıştı ve sırtı çekici bir biçimde geriye doğru atılmıştı. Bu kedimsi Mônica onun fantezilerini okşuyordu.

Daha önce hiç böyle bir banyo görmemişti. Duvarlar Portekiz fayansları ile kaplıydı, Fransız parfümlerinin klasik modelleri kapının yanında rengârenk asılıydı, raflar, kozmetik cam şişeler ve pudralarla doluydu; her yer çiçeklerle kaplıydı ve bütün banyo taze lavanta kokuyordu. Cândido kendisini fazlasıyla rahatlamış hissetti, sanki temizlik onu kollarına alarak bütün güvensizlik hissini alıp götürmüştü.

Olağanüstü bir dikkatle üstünü çıkardı, bir damla terin bile seramik zemine düşmesini istemiyordu. Çamaşırlarını asacak bir yer yoktu. Önce lavabonun kenarındaki bazı şişeleri yere indirerek yer açmayı düşündü ama sonra pantolonunu klozet kapağının üstüne sığacak kadar küçücük katlamaya ve iç çamaşırlarıyla gömleğini de kapı koluna asmaya karar verdi.

Mônica'nın ona seslendiğini duydu.

"Temiz tişört bırakıyorum senin için kapının dışına" dedi.

"Ah, tamam, *obrigado*."

Duş kabininin içine girdi ve bir an için bütün o musluklarla ne yapacağını şaşırdı. Önce birini denedi. Bacaklarına su fışkırınca bu sefer diğerini açtı. Başından aşağı soğuk su boşaldı. Sonra bir yanındaki musluğu çevirdi ve sonunda suyun sıcaklığını ve hızını ayarlamayı becererek bedenini duşun altına teslim etti. Saçını ve yüzünü sabunladı, başını geriye attı ve ağzını suyun altında açarak köpükler suyla akarak durulandı. Sabunla boynunu ve omuzlarını, koltukaltlarını ve kollarını, göğsünün etrafını ve göbeğini ve ellerinin ulaşabildiği noktalara kadar sırtını yıkadı. Penisini ve poposunu sabunlarken Mônica'nın çıplak olarak birden içeri girip ona beraber yıkanmalarında bir sakınca var mı diye sorduğunu hayal ederek heyecanlandı.

Yumuşak mavi havluyla kurulanırken telefonun çaldığını işitti. Telefon evde hiç kimse yokmuş gibi uzun süre çaldı. En sonunda bir kapının açıldığını duydu.

"*Sim*... *Sim*... Burada. Şimdi mi?.. Ne dedi?.. Bir dakika bekle, şimdi onu çağırıyorum." Bir sessizlik oldu ve sonra Mônica seslendi: "Cândido, yayınevinden arıyorlar. Bia oradaymış!"

Mônica telefonu ve tişörtü yarı açık kapıdan içeri uzattı. Cândido'nun beyaz havluya sarınmış olduğunu yine aynı renkteki daha küçük bir havluyu da saçına sardığını gördü.

Yayınevinin güvenlik görevlisi kızın biraz önce oraya geldiğini ve uyuşturucunun etkisi altındaymış gibi göründüğünü söyledi Cândido'ya. Çok heyecanla konuşuyor, dediği şeyleri karıştırıyor ve çok fazla el kol hareketi yapıyordu. Cândido görevliye gözünü kızın üzerinden ayırmamasını söyledi.

Cândido yanağından öperek Mônica'yla vedalaştı. Mônica da ona bol şans diledi. İçinde kirli gömleği bulunan plastik poşet koltuğunun altında, Alto da Boa Vista'da duran bir taksiye atladı.

iyilikle

Beatriz kahverengi kot pantolon ve yeşil renkte sahte deriden bir ceket giymişti. Ayakları çıplaktı ve gözleri kan çanağı gibiydi. Tırnakları parlak kırmızı renge boyalıydı. Cândido'yu görür görmez kıkırdamaya başladı.

"Bia" dedi onu kucaklayarak. "Ne oldu? Bunca zamandır nerelerdeydin?"

"*Ora*, Bir geziye çıktım, *tio*. İyi bir geziye! Ama *tudo bem*, her şey halloldu şimdi" dedi gülme krizleri arasında.

Cândido onu kendisine getirmeye çalıştı.

"Nereye kayboldun? Spor ayakkabıların nerede?"

"Onları bunun karşılığında değiştirdim" dedi cebinden bir tutkal kutusu çıkararak. "Doğal olanından!"

Cândido diğer cebinde de kabarık bir şey olduğunu fark etti.

"Peki öbür cebinde ne var? Başka bir tutkal kutusu mu?"

Beatriz onu sanki orada bulduğuna şaşırmışçasına cebinden tabancayı çıkardı.

"Al bunu, *tio*, kır at. Artık ona bir daha ihtiyacım olmayacak. Hakkıyla karşılığını verdim" dedi. Tekrar kendinden geçmiş bir vaziyette gülme krizine tutularak.

Cândido oturarak kızı kendisine doğru çekti.

"Ne oldu, Bia? Bana söyleyebilirsin. Sana söz veriyorum söylediğin her şey sadece ikimizin arasında kalacak."

Kızın yüzünü bir kin dalgası gölgeledi.

"Küçük ispiyoncu, Soslaio'yu hakladım. O *branquelo*[3] cehennemin dibinde çürüyordur şimdi."

Cândido'nun nerdeyse kalbine iniyordu. Vücudu zangır zangır titremeye başladı. Beatriz'e sımsıkı sarıldı gözlerinden yaşlar akarken. Birbirinin kollarında ağlaştılar.

Otele döndüklerinde Dona Dinó'nun ayarladığı odada Cândido bir yatak hazırladı kıza.

"Bana bir şey için söz verir misin, *tio*?" diye sordu Beatriz.

"Duruma bağlı, Bia. Eğer benim yapabileceğim bir şeyse."

"Taco ve Bola'yı bul benim için."

filizleme

Sevgili Cândido,

Beatriz'in ortaya çıkmasıyla evime yaptığın ziyaret yarıda kesilince kadere lanet ettim. Bu haberin senin için ne kadar sevindirici olduğunu biliyorum, benim için de öyleydi. Ama

3. Beyaz adam. (y.h.n.)

yine de bana açılma şansını yitirmiş olmana üzüntü duymaktan kendimi alıkoyamıyorum.

Her halü kârda sana söylemeyi planladığım şey şuydu: Sürekli seni düşünüyorum, ikimizi düşünüyorum ve içimde filizlenen bu duygular mantıktan ve sağduyudan çok daha güçlü.

Gerçek olan şu ki, senden çok, ama çok hoşlanıyorum.

Sevgilerimle,

Mônica

8
silbaştan

Beatriz sabah erkenden kalktı ve Cândido'yu bulmaya gitti. Koridorun gölgesinde yerde bir lekeyi fark etti. Lambayı açtı ve yoğunlaşmış yakut kırmızısı kan damlalarını gördü. Yatak odalarının birisinin kapısının altından sızıyordu.

"*Tio*, uyan, çabuk!" diye bağırdı Cândido'nun kapısını hızla vurarak.

Cândido pijamaları ile kapıyı açtı.

"Ne oldu Bia?"

"Orada kan var."

Cândido koridora çıktı ve Madam Larência'yı gördü. Bir baloya gider gibi giyinmiş, kan birikintisinin yanında öylece donakalmış duruyor. Ciğerlerini derin bir nefesle doldurarak ve çığlık atarak:

"*Santa Mãe de Deus!* Dona Dinóoooo, çabuk buraya gel!"

Hemen sonrasında bütün müşteriler kafalarını ve vücutlarını koridora uzattılar. Herkes Dona Dinó'nun kapıyı hızla vuruşuna odaklanmıştı.

"Doutor Pacheco! Doutor Pacheeeeco!"

Beatriz kendi kapı anahtarını buldu ve elleri titreyerek kilidi açmaya çalıştı. Kapı açıldı ve daha ne gördüğünü anlamadan buz kesildi. Pacheco kafası kucağında, saçlı kaşlarının

üstünde iki siyah delik ve kaplumbağa gözlükleri ile sallanan koltuğunda ölmüş duruyor.

"O hep kafası kesilmiş tavuk gibi etrafta dolaşırdı" dedi Marcelo gergin bir ses tonuyla.

Diamenta Negro Marcelo'yu dirseğiyle sert bir şekilde dürttü.

"Ah, işte Del Bosco" dedi Marcelo, "hadi gel de katilin adını Pacheco"un ölü bedeninden bul çıkar."

Dedektif sıkılarak içeri girdi arkasında Jorge'la.

Bakıcı serbest bırakılmıştı ama çok perişan ve travma geçirmiş vaziyette görünüyordu. Del Bosco Marcelo'yu geçerek ekipmanlarını kurmakla meşgul olan adli tıp ekibini selamladıktan sonra Dona Dinó'nun yanına gitti.

"Kızla konuşmak istiyorum"

Cândido araya girdi

"Juiz de Menores buraya gelmeden olmaz, Delegado"

Diamante Negro koridordan aşağı doğru ilerledi.

"*Minha Nossa Senhora dos Aflitos! Santa Mãe de Deus!*"[1]

Kendini Dedektifin kollarına attı.

"*Delegado*, neden kimse *bacalhau*[2]lu bir kafayı, siyah ikizleri, kel bir dilenciyi, gözlüklü bir azizi, bir cücenin cenazesini, bir işe yaramazı, şömine üstünde duran bir kayınvalide büstünü ya da soruşturmayla suçluyu bulan polisi hiç görmez?"

Del Bosco sert bir silkelenişle kendisini Transformistanın kollarından kurtardı.

1. "Benim Yüce Hanımım. Tanrının Kutsal annesi!" (y.h.n.)
2. Morina balığı.(y.h.n.)

Beatriz'in verdiği ifadeden hiçbir şey öğrenemeyince, Del Bosco, Juiz de Menores'ten önce Madam Larência'yı polis karakoluna çağırdı.

"*Ora*, Senhor gerçekten benim bir adamın kafasını parti elbiseme tek damla kan sıçratmadan kesebileceğimi düşünüyor musunuz?" Ben sadece kapının altından kan dışarı akarken odanın yanından geçiyordum."

"Peki Senhora nereden geliyordu?"

"Performance mankenlik ajansı tarafından düzenlenen moda şovundan geliyordum" dedi sesini daha sonra kısarak ekledi: "Her zaman birkaç kız kalır benim pazarım için, Senhor"

Müşteriler çok talepkâr bu sıralar. Teni yumuşak, dişleri düzgün, gözleri açık renkli kızlar istiyorlar ama her şeyden önce kızların sağlıklı görünmesi gerekiyor. Sıradan bir soğuk algınlığında müşteriler kızlarda AIDS olduğunu düşünüyor."

Del Bosco kadınının anlattıklarını çok sıkıcı buldu. Zoraki yakınlaşma çabalarını ise onun bir şeyler sakladığının kanıtı olarak değerlendirdi ve baskıya devam etme kararı verdi.

"Madam Larência, edindiğimiz sağlam deliller gösteriyor ki, Senhora, Hotel Brasil cinayetini kimin işlediğini biliyor."

Yüzünde aniden beliren solgunluğu kırmızı tonlarındaki makyajı bile kapatamadı.

"Katilin kim olduğu konusunda en ufak bir fikrim bile yok canım. Yalnız büyük bir ihtimalle bir *malucon*un sadece eğlence amaçlı öldürmüş olacağını düşünüyorum. Senhor insanların neler yapabileceğini hayal edemezsiniz. Öyle müşterilerim vardı ki yere mısır dökerdi kızların tavuklar gibi yerden gagalayarak yemesini izlemek için. Bir diğeri ise bütün vücudunu yapışkan bantla sarıyordu; bu şekilde soyulmaktan ve kıllarının çekilmesinden zevk aldığı için. Bir işadamı

tanıyorum, boğazına köpek tasmasını takıp kayışı kızlardan birisinin eline tutuşturup dört ayak üstünde burnundan soluyup havlayarak dili dışarda gezinirdi."

"Tekrar başa döndük" dedi Delegado Del Bosco, Cândido'nun ifadesini almak için içeri alırken.

"Peki neden Senhor onun Jorge olduğunu düşündü?" diye sordu Cândido

"Madam Larencia ile Rosaura'nın ifadelerini karşılaştırdığımda Jorge Maldonado'nun birinci derecede şüpheli olduğuna karar verdim." dedi Dedektif. "Daha sonra onun psikolojik özgeçmişini inceledim."

"Psikoloji eğitimi almış mıydınız Senhor?" diye sordu Cândido aynı alaycılıkla.

"Tecrübelerim bana bu alanda söz söyleme yetkisi veriyor" diye karşılık verdi Del Bosco.

"Ben hizmetçinin ya müşterilere özendiği için ya da diğer alçakça sebeplerden güç alarak böyle bir işe girişmiş olabileceği sonucunu çıkardım, ancak sağlam bir kanıt da bulamadım. Adli tıptan onun kullandığı balık bıçağını incelemelerini istedim.

"Sonra?"

"Cinayette kullanılan bıçakla balık bıçağının farklı özelikler taşıdığını tespit ettiler. Balık bıçağı daha uzun ve ince kenarları ise eskirim kılıcı gibi dikey iniyor."

"Bu demektir ki adli tıp, Senhor'un psikolojik bozukluğu teşhisine ek kanıt sağlayamadı" dedi Cândido.

"Evet doğru" diye itiraf etti Del Bosco çekinerek. "Görünen o ki yanılmışım."

"O zaman neden Senhor Jorge'u gözaltında tuttu?"

"Adli tıp raporu gelmeden önce, Jorge korkudan Seu Marçal'ı öldürdüğünü itiraf etti."

"Peki ya Pacheco? İkisinin de aynı katil tarafından öldürüldüğünden emin miyiz? diye sordu Cândido

"Her iki kafadaki kesik birbirinin aynısı. *Sim* ve bir kez daha görüyoruz ki gözlerin dışında hiçbir şey çalınmamış. Sapıkça bir iş. "

Cândido bir savunma eylemi olarak atalarının yaptığı gibi gözlerini kapattı.

"Peki yeni bir ipucu veya şüpheli var mı?"

Dedektif sandalyesinden kalktı ve odanın bir ucundan diğer ucuna doğru yürümeye başladı.

"Açıkça söylemek gerekirse başı koparılmış kafalar kadar karanlıktayım. En başa dönüp sorgulamaya sil baştan başlayacağım. Otel sakinlerinin ve otelde bulunmuş herkesin ifadelerini yeniden alıyoruz" dedi Del Bosco ve durdu, masaya doğru eğildi, kollarını masanın iki yanına dayayıp kafasını Cândido'nun kafasına yaklaştırdı. Dedektif o an içindeki yenilgi duygusuyla savaşıyordu.

"Katilin otelden biri olması gerektiği konusunda benimle aynı fikirde değil misiniz Senhor?"

Cândido geri çekildi. Dedektifin oyunlarının farkındaydı.

"*Não sei.* Zannetmiyorum. Polis o yolu bir defa denemiş ve yanılmıştı. Tüm içtenliğimle umuyorum ki aynı hatayı bir daha yapmazlar. Ama Senhor'un çok kısa bir sürede bu davayı toparlayacağından eminim.

"Endişeniz olmasın. Bu defa daha 'bilimsel' bir yol izliyoruz" diye açıkladı Dedektif bilimsel kelimesini vurgulayarak.

"Bunların yanı sıra herkesin işbirliğine ihtiyacım var. Doutor Pacheco hakkında bildiğiniz tüm gerçekleri bana anlatmanızı istiyorum Senhor.

"Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm" dedi Cândido, "fakat Pacheco hakkında bildiğim tek şey onun

politik gruplara karıştığı ve önemli insanlarla arkadaş olduğudur."

Dedektif araya girdi.

"Marçal'la iyi anlaşırlar mıydı?"

Cândido hafızasını yokladı.

"Tahminimce onlar karşılıklı selamlaşmazdılar bile."

Del Bosco odanın içinde dönmeye başladı ve aniden gelen bir cesaretle devam etti.

"*Eis ai*! İşte bu. Bunlar iş ortağı ve değerli taş ticareti yapıyorlardı ve şüpheleri üzerlerine çekmemek için de anlaşmalı olarak birbirlerine uzak duruyorlardı.

Her şey her iki cinayetinde birbiriyle bağlantılı olduğunu gösteriyor. Marçal'ın müşterilere gösterdiği o değerli taş sadece bir yem, daha büyük işler için bir başlangıç. Polícia Federal'den ve Interpol'den halihazırda bu davaya bakmalarını istedim."

Odada dolanmayı bıraktı ve "Senhor'un Pacheco hakkında eklemek istediği başka bir şey var mı?" diye sordu.

"*Não*, biz onunla hiçbir zaman arkadaş olmadık."

"*Bem*, geldiğiniz için sağ olun Senhor"

Cândido tam kapıdan uğurlanırken "Neden Beatriz'in sorgulanması konusunda ısrar ettiniz acaba Senhor?" diye sordu.

"Katilin otele girmesini o sağlamadı mı?" dedi Del Bosco. Cândido'nun onaylamayan yüz ifadesini görünce de ekledi: "Tüm iddiaları gözden geçirmem gerekiyor."

Cândido, Dedektife yüzünü dönerek, "Peki, aynı iddia üzerinden gidersek Seu Marçal öldürüldüğünde katili otele kim aldı ki böyle bir kızın varlığından bile haberimiz yoktu."

"Jorge" dedi Dedektif.

"Jorge?!" diye tekrarladı Cândido. "Hani sizin şu elinizde hiçbir kanıt olmadan Lapa Decapa cinayetinde olduğu gibi herkesin önünde gösteri yapar gibi tutukladığınız adam.

Del Bosco gülümsedi keyifsizce.

"Size daha önce de söylediğim gibi Jorge korkusundan işlemediği bir cinayeti üstlendi."

dinleme

"Hadi artık, gerçek düşüncelerini söyleyecek cesaretin olsun" dedi Odidnac.

"Eğer gerçekten istiyorsan söyleyeyim."

şüphe

"Gerçekten korku muydu Jorge'u işlemediği bir suça itiraf etmeye iten şey yoksa uygulanan özel bir polis metodu mu?" diye sordu Cândido

"Eğer birbiriyle aynı iki cinayet işlenmemiş olsaydı o şimdi jüriye çıkarılmadan ömür boyu hapse mahkûm edilmiş olacaktı."

"Geldiğin için teşekkürler" dedi Del Bosco.

Cândido tam kapıdan dışarıya adımını atarken birden onu rahatsız eden şeyi söyleme gereği hissetti."

"Bana katilin otelden biri olduğunu düşünüp düşünmediğimi sormuştunuz Senhor. Size bu konudaki fikirlerimi otelde kalan ve şüphelilerin hepsi için tek tek vermiştim. Ama eğer katil polislerin içinden biri çıkarsa da hiç şaşırmayacağım."

Delegado duyduklarından hiç hoşlanmadı ama karşılık da vermedi. Cândido'nun üzgün olduğunu biliyordu.

sapıklar

"Dona Dinó" dedi Del Bosco sıkıntılı bir şekilde, "Senhora'nın otelinin ahlaki bütünlüğü yerle bir oldu. Katilin hiçbir delil bırakmadan içeri girmiş olmasını Senhora nasıl düşünebilir ki?"

Ev sahibesi ellerini Osíris'in arka bacaklarının altından geçirip kaldırdı ve kediyi sağ omuzuna yerleştirdi. Osíris Dona Dinó'nun vücuduna iyice sokulup keyifle yayıldı.

"Doutor Pacheco'nun ölümü beni hiç şaşırtmıyor" dedi kadın. O hep kodaman müteahhitlerle, siyasetçilerle takılırdı. Hiçbir zaman sesimi çıkarmadım ama hep anlayamadığım bir şey vardı. Madem bu kadar iyi çevresi vardı neden otelde kalıyordu. Larência ve Rosaura'nın Lapa'da ucuz bir misafirhanede yaşamalarını anlayabiliyorum. Aynı şey Diamente Negro için de geçerli. Başka bir yerde kalıyor olsa önyargılardan dolayı sıkıntı çekebilirdi. Profesör Cândido basit hayat yaşamaya alışkın biri olduğundan onun benim otelimde kendisini evindeymiş gibi hissetmesini anlayabiliyorum. Marcelo ise kira parasından artırıp içkiye harcamayı tercih eder. Ama Pacheco? Kral olmadığı halde kraliyet ailesinden geliyormuş gibi davranırdı, elbette bunların hepsi bir oyun değildiyse. Sanırım yakında bunların çirkin işleri kapatmak için sahnelenen bir oyun olup olmadığını öğreneceğiz."

"Pacheco ne tür çirkin işlere karışmış olabilir sizce Senhora? diye sordu Dedektif, tanığın yavaşça açılmaya başladığını görmesinden duyduğu memnuniyetle.

"Marçal'dan hiç kuşkulanmadım" Dona Dinó sorulan soruya kulak asmadan devam etti. "Ama bu iki trajediden sonra artık emin olamıyorum. Onun sık kayboluşlarının sebebi gerçekten Minas ziyaretleri miydi?

Del Bosco araya girdi.

"Ben, Vale do Rio Doce'ye gittiğimde onun orayı düzenli olarak ziyaret ettiğini, değerli taşlar alıp *puta*larla keyif yaptığını öğrendim.

"*Ora*, Senhor" diye karşılık verdi Dona Dinó. Kediyi alıp sol omzuna koydu. "Marçal ve Pacheco arasında bir benzerlik kurarsak, ikisi de birer sapıktı.

"Sapık mı?!" diye sordu Dedektif şaşırarak.

"*Sim*, diyerek onayladı Dona Dinó. "Marçal bir kadının bacaklarına şehvete kapılmaksızın bakamazdı. Pacheco daha geçen gece Rosaura'nın odasına gizlice girerken yakalandı. Onu azarlayıp otel kurallarını hatırlatmak durumunda kaldım.

Del Bosco sandalyesinin arka ayaklarında geriye doğru uzanıp dizlerini masanın kenarına yasladı.

"Müşterileriniz arasında ahlaki değerlerden uzaklaşan oldu mu hiç Senhora?"

Dona Dinó kediyi kucağına indirdi.

"*Ora*, insanların ilişkilerine burnunu sokacak bir kadın gibi mi görünüyorum? Otele getirmedikleri sürece kendi özel hayatlarında ne yaptıkları onların bileceği iştir."

"*Obrigado*, Dona Dinó" dedi Dedektif. "Bana tahmin edemeyeceğiniz kadar çok yardımcı oldunuz Senhora."

"Sapıklar..." diye mırıldandı Del Bosco yaşlı kadının arkasından kapıyı kapatırken.

kuşatma

"Doutor Pacheco'nun size tecavüz etmeye çalışmasını anlatınız" dedi Dedektif.

Rosaura olayı tekrar anlattı ve bitirdiğinde Del Bosco kıza daha anlayışla yaklaştı.

"Bu olanları otelin dışında başka kimseye anlattın mı?"

"*Não*, hiç kimseye" diye yalan söyledi Rosaura. "Çok utanıyordum."

Aslında yaşadıklarını işe geç kalmalarına mazeret olarak göstermek için çalıştığı konakta herkese anlatmıştı Rosaura ama patronlarının bu durumu Hotel Brasil'de yaşanan karanlık olaylarla karıştırmamalarını da istememişti.

"Goiás'da yaşayan ailene söylemedin mi? Yazdığın bir mektupta bahsetmiş olabilir misin? diye ısrar etti. "Belki *amiga*larından birine ya da erkek arkadaşına içini dökmüş olabilirsin?"

"*Não*, Senhor. Ailem cinayeti televizyonda görmüş ve benim için çok endişelenmişti. Onlara bir de tecavüze uğradığımı söylediğimi tahmin edebiliyor musunuz?"

Del Bosco kızın bir şeyler sakladığından artık emin olmuştu. Kızın davranışları ilk sorguya çekilmeye başladığından farklıydı. Bu defa önceden hazırlanmış gibi daha soğukkanlı cevaplar veriyordu.

"Daha önceki ifadende Pacheco'nun sürekli bacaklarına baktığını söylemiştin" dedi Del Bosco soruda geçen bacaklara bakarak. Bacaklarını üst üste atmış, dizkapakları eteğinin ucundan dışarı çıkmıştı. "Pacheco ve Marçal'ın birer sapık olduğunu düşünüyor musun?"

Rosaura bacaklarını indirdi ve eteğini çekiştirip dizkapaklarını kapatmaya çalıştı.

"Dünyada türlü türlü insan var Senhor. Pacheco ve Marçal birer sapık mı, *não sei*. Ama şunu söyleyebilirim ki onlar bunu hak etti. Eğer işin içinde bedel ödeme yoksa kimse durup dururken bu şekilde öldürülmez.

"Konunun aslına dönelim" diye karşılık verdi Del Bosco. Ayağa kalktı ve masanın Rosaura'ya en yakın kenarına oturdu. "Bu bedel sendin. Onlar sana tecavüz etmeye çalıştı ve sen de birisini bulup onların hastalıklı kafalarını kestirttin. Böylelikle katil de sayende arkasında hiçbir iz bırakmadan otele girip çıktı."

Rosaura fal taşı gibi açılmış gözlerini Dedektife dikti. Yüzünün rengi beyazdan pembeye sonra kırmızıya döndü. Kafasını ellerinin arasına alıp öne doğru eğildi ve kontrolsüz bir şekilde hıçkırarak ağlamaya başladı.

Dergileri masaya yayarken "Bu dergi koleksiyonunu biliyor musunuz Senhora?" diye sordu Dedektif, tartışma başlatmak istercesine. Madam Larência ondan önce oturmuştu masaya ve sorgulamaya yeniden çağrılmasından endişeliydi. Dergilerde erotik pozlar veren çıplak kadınlar vardı.

"Tahmin ediyorum ki Senhor siz silahlar ve polis hikâyeleri hakkındaki dergilere göz gezdirirsiniz. Aynı sebeple ben de bu tür dergilere aşinayım. Bu benim işimin bir parçası. Nerdeyse temsil ettiğim bütün *menínas* böyle fotoğraflarda poz verir.

"*Sim*, fakat bu dergiler size ait değil mi Senhora?" diye sordu ve Madam Larência'nın eline bir dergi verdi.

Kapağına şöyle bir göz gezdirdikten sonra masaya geri bıraktı.

"Sizin bununla ne yapmaya çalıştığınızı anlamıyorum Senhor" diye homurdandı rahatsız olmuş bir şekilde. "Ama bu dergiler bana ait değil canım. Ben dergi biriktirmiyorum. Ben hiçbir şey biriktirmem. Pişmanlık bile."

"Peki ya bu?" diye sordu Del Bosco eline aldığı başka şeyi gösterirken, "bu sizin değil mi Senhora."

Madam Larência kendi kartvizitini tanıdı.

"*Bem*, tabi ki benim, Senhor, eğer aynı isim ve adreste başka biri daha yoksa."

"Bu kart Senhora, bu dergilerden birinin içinde bulundu" dedi Dedektif. Sesini biraz daha yükselterek kadının gözünü korkutmaya çalışıyordu. "Ve bu dergiler de Doutor Pacheco'nun odasında bulundu."

"*Ora*" dedi Madam Larência, cevap verebiliyor ama gerginliğini gizleyemiyordu. "Eğer benim kartvizitimi Pacheco kendi kirli dergilerinin arasına koymuşsa bunda benim suçum nedir acaba, Senhor? Benden kadın arkadaş isteyen

herhangi bir adama yaptığım gibi ona da kartvizitimi vermiştim.

Del Bosco birden canlandı.

"Pacheco için *garota* ayarladığınızı itiraf mı ediyorsunuz?"

Madam Larência rahatlık ifadesi olarak el çantasını göğsünde sıkıca tuttu.

"Bir *Delegado* olarak sizin bu işlerin nasıl işlediğini çok iyi bildiğinizi düşünüyorum Senhor. Pacheco siyasetçilerle takılmaya başlamıştı. Zaman zaman benden bir *deputado*ya ziyaretlerinde veya *ministro*lardan birine Rio'dayken eşlik etmesi için kız bulmamı isterdi. Ben kızları bulurdum o da gönderirdi."

"Peki, *grana*ları aranızda nasıl bölüşürdünüz?" diye sordu Del Bosco.

"Bu işten para kazandığını zannetmiyorum. Müşteri ödemesini kızlara yapardı onlar da bana komisyonumu öderdi. Pacheco büyük ihtimalle önemli insanların özel hayatları konusunda bildikleri ile kendine bir tür iş güvencesi sağlamıştı."

"Peki Seu Marçal için kaç kadın ayarladınız?"

Madam Larência'nın yüzünün rengi attı, yüzündeki kırışıklıklar ortaya çıktı. Hafiften titrek elleriyle çantasının sapındaki kemeri sıktı.

"Marçal için hiç kız ayarlamadım. Benden böyle bir şey hiç istemedi ve ben de hiç teklif etmedim."

"Ama sizonun bir sapık olduğunu biliyordunuz Senhora."

"*Pelo amor de Deus,* Marçal benim dostumdu Senhor! Bizim aramızda sekse dair en ufak bir şey yaşanmadı."

Polis karakoluna gelirken pembe takım elbise giyen Diamente Negro, Del Bosco'yu şüphe içerisinde bıraktı.

"Bu kıyafeti seçmekle amacınız resmi mi olmak yoksa tahrik edici mi?" diye sordu Del Bosco.

"Ah, *Delegado*, şimdi benimle dalga geçmenizin hiç sırası değil. Bir sonraki kurban ben olacağım korkusuyla öleceğim nerdeyse. Hakkımda çıkacak haberleri bile görebiliyorum. "Lapa'da bir travestinin başı kesildi!" *Ai, meu Deus*, bu medyadakiler çok cahil, daha transseksüel ile *transformista* arasındaki farkı bilmiyorlar.

"Aynen dediğiniz gibi. Bir sonraki kurbanın siz olma ihtimalini ortadan kaldırmak için bu sorgulamayı elimizden geldiği kadar çabuk yapmamız lazım" diye karşılık verdi.

"Size yardım edebilmeyi çok isterim. Keşke edebilsem *Senhor*" dedi Diamante Negro. "Ama bütün bu olup bitenler benim başımı döndürüyor."

"*Dikkat et düşmeyesin*" *dedi Del Bosco.*

"*Pelo amor de Deus*, Senhor! Dalga geçmeyi bırakın!"

"Sence otelden birisinin bu işle bir ilişkisi var mı?" diye sordu Dedektif.

"*Não sei.* Otelde her kesimden eksantrik insanlar var ama hiç içlerinden biri Seu Marçal gibi iri bir adama saldırıp bu kargaşayı kimseye duyurmadan çıkarabilir miydi? Onlardan birinin yardımı olmadan Pacheco'nun üzerine saldırabilirler miydi? Peki nasıl yaptılar? *Ah, ja sei...* Bunu kategorik olarak inkâr ederim" dedi Diamente Negro, siyasi danışmanların yaptığı gibi sesini kalınlaştırarak.

"Kimse saldırıya uğramadı veya kimsenin üzerine saldırılmadı" dedi Dedektif. "Katille kurbanlar arasında bir zorlamanın olduğuna dair herhangi bir işaret yok."

Diamente Negro parmakları açık bir şekilde elini yukarda tuttu.

"*Senhor*, ben halihazırda onlarca kilit taktırdım kapıma! Bir bazuka ve tankla ancak girilebilir.

"Sizin fikrinize göre" dedi Del Bosco "Marçal ve Pacheco birer sapık mıydı?"

"Sapık mı?!" Diamente sordu şaşırmış bir şekilde. "*Ora*, kim bilir?"

Sakalsız çenesini sıvazladı ince elleriyle. "Seu Marçal *menina*ları çok severdi ve Pacheco'da ondan geri kalmazdı; Rosaura'ya da sorabilirsin. Ama bundan yola çıkarak onlara sapık damgası vurursak benim erkek vücudumla kadın ruhum arasındaki mesafe kadar ileri gitmiş oluruz.

garabiliş

"Şimdi sırada kafasına vura vura zorla itiraf ettireceğiniz kim var?" dedi Marcelo, Dedektifin odasından içeri girerken.

"İçiniz rahat olsun, bir sonraki siz değilsiniz" diye cevap verdi *Delegado içinde pek de saklayamadığı bir rahatsızlıkla. "Ama cinayetlere çok yakında netlik kazandırmayı* hedefliyorum. Bir sonraki kesilen kafanın seninki olmasından korkmuyor musun?

"Ben her gece kelle koltukta yaşıyorum" dedi Marcelo. Gömleğinin cebindeki paketinden bir sigara çekti. "Gelişmeler öyle gösteriyor ki bir sonraki kafa değişikliği senin davanda olacak. Dün *Secretaria de Segurança* ile görüşme yaptım. Bana gizli olarak dedi ki "Lapa Decapa'yı önümüzdeki birkaç gün içinde yakalamazsan seni bu davadan alıp yerine yeni bir ekip tayin edecekmiş."

Del Bosco gömleğinin yakasını düzeltti sanki boynunun yerinde olup olmadığını kontrol eder gibi.

"Sence işlenen cinayetler Madam Larência'nın bir planı olabilir mi?"

"Madam Larência'mı?!" dedi Marcelo şaşırarak.

Dedektif onun bu şaşkınlığından faydalanmak için devamını getirdi.

"Peki Rosaura?"

"Larência ve Rosaura mı? Şimdi, eğer bana Diamente Negro'dan şüphelendiğini söyleseydin hiç şaşırmayacaktım; eşcinseller çok sinirli, en ufak şeyde ruh halleri değişebilen insanlardır. Ama, Larência ve Rosaura..." dedi Marcelo. "Duymak istemeyeceksin biliyorum ama gazetem işin içinde polisin olup olmadığını iddia eden bir yazı yayımlamayı düşünüyor. Polisler genellikle suçortağı ama hiçbir zaman şüpheli değillerdir."

Dedektif gergin bir gülüş attı.

"Marcelo, sana yalan söylemeyeceğim. Meslektaşlarım arasında haraç kesen, pezevenklik yapanlar da var, uyuşturucu satıcılarını koruyan, *jogo do bicho* şefleri de. Ama seri bir cinayette oynamak bizim oyunumuz değil. Bu işler *malucoların* işidir.

şüphe altında

Bütün Hotel Brasil sakinlerini sorguya çektikten sonra Del Bosco iki şüphelinin tutuklu kalmasını istedi. Rosaura Dorotéia dos Santos ve Madam Larência. Önceki polis raporunda şöyle yazıyor: Kadın ile cinayet kurbanı arasında bir atışma yaşanmış ve kadın muhtemelen tecavüze uğramasının intikamını almak için bu cinayeti planlamış olabilir. Daha sonra polis Doutor Pacheco'nun odasında büyük porno dergisi koleksiyonu ve arasında *cafétinanın* kartvizitini bulmuştu.

Ama hâlâ Dedektifin kafasını kurcalayan bir şeyler vardı. Her iki cinayeti de aynı katil mi işlemişti yoksa polisin kafasını karıştırmak için aynı metot mu uygulanmıştı?

gizlemek

"Bu kızla kendinizi nasıl bir şeyin içine attığınızı biliyor musunuz Senhor?" dedi Del Bosco Cândido'yu tekrar polis karakolunda karşılarken.

"Onun başına ödül konulmuş."

"Ne yapmamı tavsiye edersiniz?" diye sordu Cândido. "Onu genç suçlular enstitüsüne mi teslim edeyim?"

"Bu sizin durumunuzu kolaylaştırır ama onunkisini daha da zorlaştırır" diye itirafta bulundu Dedektif. "Eğer kız polisin eline düşerse birileri er ya da geç ondan bunun acısını çıkartacaktır. Onu gözlerden uzak tutmak en akıllıcası olur."

"Neden birden onun iyiliğini düşünür oldunuz? diye sordu Cândido, endişelenmeye başlayarak.

"Onun tipik bir uyuşturucu bağımlısı *moleque* olmadığını söyleyebilirim, o bir *bandido* olmak için yaratılmış. Sizi çok seviyor ve tüm olasılıkları göz önünde bulundurduğumuzda sizin yanınızda kalmasının en iyi seçenek olduğunu düşünüyorum. Eğer korkulacak bir durum olursa sizi haberdar ederim" dedi Del Bosco.

Cândido durumu Mônica'ya açıkladı ve o da Beatriz'e gideceği başka bir yer bulunana kadar yardım etmeyi kabul etti.

interlúd

"Odid, kalbimdeki bu ateş gün geçtikçe daha çok büyüyor, öyle hissediyorum ki yakında kocaman bir alev topuna dönüşecek. Bia için üzülmek bile Mônica'ya olan saplantımı hafifletmiyor."

"Cibele'ye hissettiklerinden daha mı güçlü bu?"

"Cibele ile sanırım aşka uyandım, içimde derin bir sıcaklık duygusu hissettim. Ama bu çikolata yemek gibi bir şeydi. Önce bir sıcaklık duygusu hemen arkasından bir susuzluk geliyor."

"Ângela gibi değildi yani?"

"Ângela ile bedenin muhteşemliğinin, baş döndürücü yakınlaşmanın, coşkun patlamaların tadına vardım.

"Bu defa farklı olan nedir?"

"Bu defa aşkın acı tadının zevkini alıyorum. Yüzünü gerçek ama rüyalarla örülmüş bir dünyaya dönmüş birinin etrafında, olduğu yerde, güçsüzce, ne yapacağını bilmez bir şekilde dönüp duruyorum."

Neden bunu ona söylemiyorsun?

Onun bunu zaten bildiğinden ve bu baş döndürücü duygumun karşılıksız olmasından korkuyorum. Onun bana hiç benim ona baktığım gibi baktığını görmedim ama ikimiz de Bia için aynı şekilde endişe duyuyoruz... Ben yanında değilken bile Mônica'yı hissediyor, ne yaptığını görebiliyorum. Onun benim hakkımda ne düşündüğünü bilmek için her şeyimi verirdim.

açıklama

Sevgili Cândido,

Senin içimdeki varlığın o kadar şefkatli ve sevecen ki büyüklüğü sana âşık olduğumun kanıtıdır. Seni üzmek, zor duruma düşürmek veya bana derin duygular beslemen için beklemek istemiyorum. Her şeyden önce senin arkadaşlığını kaybetmeye dayanamam ama sadece adının bile anılması başımı döndürüyor. Sadece varlığını bilmek bile bana yaşam enerjisi veriyor.

Seni çok seviyorum!

Mônica

9
taco

Açık alanda dönme dolap büyüklüğünde bir doğum günü pastası duruyordu. Çikolata kaplıydı ve üzeri küçük sarı yeşil mumlarla donatılmıştı. Hava çok sıcaktı ve güneş çikolatayı eritiyor, fındık ve kremadan oluşan katın üzerinden akarak yere damlıyordu; sanki yeryüzünde açılan yarıklardan denize dökülen vanilya kokulu tatlı lav ırmakları gibi...

Kapısına vuran süpürge sapının sesini işitince Cândido'nun gördüğü düş bir anda aklından siliniverdi. Düşü zihninde yeniden canlandırmaya çalıştı. Tek hatırlayabildiği, ne için ve kim için olduğunu söyleyemeyeceği bir tür kutlama merasimi olduğuydu. Hatırasının parçaları kara siluetler olarak kaldı ve ağzında acı bir tat bıraktı.

Sabahlığını üzerine geçirerek kapıyı açtı. Suratındaki endişeli ifadeyle Dona Dinó duruyordu kapıda.

"Şimdi Senhor Chico Lima telefon etti. Senhor'un onu hemen aramasını söyledi."

Cândido yüzüne biraz su çırptı, üstünü giydi ve telefonun bulunduğu yemek odasına gitti. Dona Dinó masada, süpürgesi göğsüne dayalı, Osíris ise yaklarının üstünde yatar vaziyette oturuyordu. O konuşurken telefonun üzerinden gözlerini ayırmadı. Sanki telefonun öbür ucundaki kişiyi

görebilecekmiş gibi tuhaf bir enerji yolluyordu telefonun ahizesine.

Chico Lima, Taco'nun Rio bölgesi içlerindeki bir *fazenda*da bulunan bir çocuk ıslahevinde tutulduğunu söyledi ona. Ama polis çocuk mahkemesine çıkarılmadan önce olay yerine götürülerek ifadesinin alınmasını istiyordu.

"Bugün öğlene ayarlanmış" dedi Chico Lima. "Sanırım biz de orada bulunmalıyız."

öbsezi

Cândido, Dona Dinó ile vedalaştı ama o sopasıyla yolunu kesti. Elinden bıraktığı süpürge ayaklarının dibine düştü. Dona Dinó çevik bir hareketle eğilerek onu yerden geri kaptı.

"Senhor bugün gideceği bazı yerlerde iki kez düşünmeli" dedi uyaran bir tonda. "Allah korusun Senhor'u."

Uyarı onu şaşırtmıştı.

"Neden öyle, Dona Dinó?"

"Bağışla beni" dedi. "Senhor'un işlerine karışmaya hakkım yok."

"Böyle konuşma! Senhora sen benim ikinci annem gibisin" dedi, kadının gözle görülür bir biçimde etkilendiğini görerek. "Ama üzülme, benim *santo*m[1] güçlüdür, korur beni."

kızgın gürub

Cândido *favela*ya vardığında basın ve polis araçlarının bulunmasına duydukları ilgiyle bir izleyici grubunun toplanmış olduğunu gördü. Uyuşturucunun etkisindeki torunu tarafından öldürülen yaşlı kadının yaşadığı *barraco*nun etrafına yeşil sarı renkte bir kordon gerilmişti. Ortalıkta Taco'dan henüz eser yoktu. Kordonun arkasındaki kalabalık sinirlenmeye başlamıştı.

1. Kutsal azizim. (y.h.n.)

Polis yetkilileri Chico Limo ve Cândido'nun kordona alınmış ayrılmış bölgeye girmeye izinli olduklarını biliyordu. *Barraco*nun içine çabucak bir göz attılar, kaplama tahta, sac levha ve mukavvadan yapılmış tek göz bir gecekonduydu bu. Tehlikeli bir biçimde bir fosseptik çukurunun dibine kurulmuştu, Taco ve büyükannesi kanalizasyon borusundan gelen fareler ve hamamböcekleri ile paylaşıyordu burayı. Gecekondunun duvarları dergilerden kesilmiş favori artist ve aktörlerin resimlerinin yanı sıra São Jorge'u beyaz atının üzerinde mızrağını ateş saçan bir ejderhanın ağzına saplarken gösteren bir resimle kaplanmıştı.

Taco geldiğinde güneş tam tepedeydi. Bir polis arabasıyla, yanında Juiz de Menores ve dosyaya bakan bir *Delegado* eşliğinde geldi. Çocuğun üzerindeki beyaz ıslahevi üniforması ve ayağındaki sarı plastik sandaletler teninin koyuluğuyla zıtlık yaratıyordu.

Kalabalığın içinde tanıdığı birkaç yüz görmesi onun dışarıdan bile fark edilen korkusunu bir nebze yatıştırdı ama savcı ve dedektif eşliğinde *barroco*ya yönelirken biri bağırdı:

"Linç edin!"

Bir diğeri şiarı tekrarladı ve söz nakarat halinde çabucak tekrarlanarak yayıldı, tıpkı bir gölde büyüyen dalgalar gibi izdiham halindeki kalabalığın içinde ilerledi. Taco'nun korkusu süratle artıyordu. Korunmak için savcıya iyice sokuldu.

"Linç edin! Linç edin!" diye gürlüyordu güruh, kordonun önünde ileri geri sallanarak.

Cândido ve Chico Lima herkesi sakin olmaya ve savcının çalışmasına gölge düşürmemeye çağırdılar ama sözleri ancak ön sıradaki birkaç kişiye ulaşabildi. Polis huzursuzluğun seviyesinden kaygı duymaya başlamıştı. Taco ile iki görevlinin etrafındaki bariyeri güçlendirmeye çalıştılar. Dedektif onlara arabaya geri binmeyi önerdi.

Üç genç adam kordon bariyerini aştı ve öfkeyle Taco'ya doğru ilerledi. Polisler coplarını havaya kaldırdılar. Genç adamlardan biri arkasından coplandı. Bir başka görevli tabancasını çekerek üç öfkeliye doğrulttu. Bir polis çemberi Taco ve savcıyı gerisin geri arabaya götürmeye çalıştı, savcı şimdi sarsılarak ağlayan çocuğu kolunun altına almıştı. Kadınlar polislerin elbiselerini yakalayıp parçalamaya ve tırmalamaya başlamışlardı. Haberciler, kameraları ellerinden alınıp havaya savrulana sonra da ganimetmiş gibi yerlerde sürüklenene kadar olanları aktarmakla kalabalığın öfkesini yatıştırmak arasında bocaladılar.

Üç bitirim Taco'nun üzerine hücum etti. Bir tanesi koluna yapıştı. Panik içindeki Taco, savcıya ve dedektife onu bırakmamaları için yalvardı. Coplar havada savruldu. Kızgın gürühun sayısı ve öfkesi büyüdü, kudurmuş bir hiddete kapıldı.

*Barraco*ya yapışmış vaziyetteki Cândido ve Chico Lima sakin olma çağrılarını sürdürdüler. Kulaklar çağrılara sağırdı. *Delegado* tabancasını çekerek havaya iki el ateş etti. Taco'nun saldırganları onu bıraktı ve *Delegado,* yardımcısına çocuğu *barraco*nun içine götürmesini ve takviye güç gelene dek beklemesini söyledi.

Savcı, Taco ve bir polis görevlisi kalabalığı yararak ilerledi sanki ağır çekimle, iterek ve dürterek *barraco*ya giden bir yol açmaya çalıştılar. Düşmanca atmosfer çok geçmeden yeniden eyleme yol açtı: Bir yumruk sağanağı, tükürükler ve taşlar yağdı üzerlerine.

İlerleyişleri her durdurulduğunda ve geriye doğru gitmeye zorlandıklarında Cândido, sıkıştığı köşeden irkilerek onları izledi. Sessizce dua etti ve bir mucize olmasını ümit etti. Eğer takviye polis güçleri hemen ulaşmazsa bir trajedi kaçınılmaz olacaktı.

Birdenbire ellerinde demir çubuklar taşıyan adamlar ortaya çıktı ve Taco'ya doğru ilerlemeye başladılar.

"Öldür! Öldür!" diye tek bir ses halinde bağırdı kalabalık.

Adamlar Taco'nun etrafını çevirdiler. Metal sopa kafatasını parçaladığında çocuğun çığlığı kesildi. Kanlar, önce ip kordonu Taco'nun boynuna geçirmeye çalışan bir çocuğun yüzüne sıçrayarak her yere dağıldı. Taco yere düştü. Üzerine basan bir dolu ayak bedenini ezerek üstünden geçti.

Siren sesleri işitildi ve tıpkı şeker tabağına dökülen suyla şaşırarak kaçışan karıncalar gibi izdiham halindeki güruh da çabucak dağıldı.

Taco'dan geriye kalan, yerde çamur ve pisliğe karışmış halde yatıyordu. Bir tek boğazına dolanmış, onu boğan yeşil sarı kordon ipi ayırt edilebiliyordu.

10
açığa çıkma

interlüd

"Odid, dün gece Mônica'yı gördüm rüyamda."

"Al işte, adamım, gördüğün gibi senin bilinçaltına nasıl da yerleştiğinin ispatı. Nasıl bir rüyaydı?"

"Bir göl vardı. Gölün bir tarafı billur gibi bir çağlayana dökülüyordu. Mônica çağlayanın dibinde, çıplak halde yüzüyordu. Ben bir dağın yamacından ayağımda kramponlar ve bir dağcı gibi giyinmiş vaziyette yaklaşıyordum. Beni gördüğünde su tülünün arkasına geçerek utangaçlığını örtmeye çalıştı. Ama çaresi yoktu. Ben ona yaklaştıkça daha çok gülüyordu. Ona doğru yüzdüm ve tepemden sular akınca benim de üzerimdeki giysiler çıktı, ta ki üzerimde yalnızca ıslanarak iyice ağırlaşmış ayağımdaki botlarım kalana dek."

"Ve sonra sen ona sarıldın?" dedi Odidnac.

"Niyetim öyleydi. Fakat kollarımı açtığım zaman güldü ve görünmez bir el tarafından çağlayanın arkasına doğru çekildi. Benden uzaklaştıkça uzaklaştı, yükseldikçe yükseldi ve sonunda çağlayanın tepesinde gözden yitip gitti."

"Nasıl hissediyorsun kendini şimdi?"

"Özlemle dopdolu. Gelecek için özlem dolu."

cezp eden sözler

Rosaura ve Madam Larência delil yetersizliğinden dolayı serbest bırakıldılar. İkisi birlikte içeride yattıklarında *café-tina* hizmetçi kızı kandırarak kendi alanına çekmeye çalıştı.

"Aslında cengin içine bile girmene gerek yok, tatlım" dedi Madam Larência. "Paranı önden peşin al, hoş sohbet ederek müşteriyi oyalayıp sarhoş et. Mutlu an geldiğinde geçen ay zührevi hastalığa yakalandığın endişesiyle bazı testler yaptırdığın konusunu aç. Hepsinin AIDS'ten ödü kopar."

Ama Rosaura, Olinto Del Bosco'nun cazip sözleriyle daha çok ilgileniyor gibiydi. Düzenli olarak onu hücresinden alıp kendi ofis odasında polis filmleri izlemeye götürüyordu.

ortadan kayboluş

Beatriz karnaval sırasında tekrar ortadan kayboldu. Cândido onu Delegado Del Bosco'nun içeri attırdığını düşünmüştü ama Büyük Perhizin arifesi olan salı günü Dona Dinó'nun açtığı bir telefon, bu düşüncesinin temelsiz olduğunu itiraf etmeye mecbur bıraktı onu.

"Kız arayarak iyi olduğunu söyledi. Senhor merak etmesin, birkaç haftaya geri dönecekmiş."

bir dokunuş

Bir sabah Cândido yayınevine gitmek için çıktıktan sonra Beatriz, Dona Dinó'nun dikkatinin dağıldığı anı beklemiş ve dışarı sıvışmıştı. Şehir merkezini dolaştı, Theatro Municipal'in merdivenlerindeki bir çocuk çetesine takıldı. Tutkal kokluyorlardı ve ona da teklif ettiklerinde geri çevirdi. Edificio Avenide Central'deki bir çarşıda yüzü makyaj kaplı bir bayandan yemek dilendi ve kadın da yardımseverlikten çok

korkuyla ona ekmek arası sosis ve içecek aldı. Sonra Beatriz oradan ayrılarak Central do Brasil istasyonuna doğru gitti.

Gece çöktüğünden kutsal meydanın dışındaki karnaval göstericilerinin arasına karıştı. Bir samba okulunun gösteri için ısınışını ve zilli tef çalgıcılarının geçit gösterisine hazırlanışını seyrediyordu, ansızın kalabalığın içinde tanıdık bir yüz gördü. Hemen ona doğru gitti arkadan kucaklayarak elleriyle gözlerini kapattı:

"Kim olduğumu bul, bir ödül al."

Vücudunu geriye itti çocuk ve kızın elini gözünden çektiğinde bir çığlık attı: "Bia!"

"Bola!" dedi ona kocaman bir kucak vererek.

"Vayy! Seni görmek ne güzel, *garota*!"

Çocuk çok değişmişti. Daha zayıftı, gözleri iyice çukurlaşmış, dişleri nikotinden sararmıştı. Uzuvları daha uzamış, hareketleri daha çevikleşmişti; daha önce onu tanımlayan beceriksizlik ve masumiyetten çok az şey kalmıştı geriye. Kız onun artık bir çocuk olmadığını gördü. Ayrıca kıyafetlerinin şıklığını ve bileğindeki pahalı kol saatini de gördü.

"Nerede saklanıyordun?" diye sordu.

"Buralarda" diye kaçamak bir cevap verdi kız. Sonra gülerek ekledi: "Ama şimdi her şey *tudo bem*."

"Pavao-Pavaozinho *favela*sında oynuyorum şu sıralar" dedi Bola. "Benim oyunum *grana* sahibi adamların güvenini kazanmış durumda."

"Görebiliyorum bunu, *malandro*"[1] diye takıldı ona. "Şimdi tam bir kariyer adamı olmuşsun."

Bola onu elinden tuttu.

"Hadi gel şu tarafa doğru gidelim."

Bola bu kadar şanslı olduğuna inanamıyordu. Eski kız arkadaşı cennetten gelmiş bir hediye gibi kucağına düşmüştü. Bir dokunuş yeterli olacaktı yeniden başlamak için.

1 Çapkın. (y.h.n.)

Beatriz Bola'yı bu şekilde, yeniden bulmaya şaşırmıştı. İçinde hareketsiz yatan duygular uyanmıştı. Bola ile el ele samba okulundan uzaklaşmaya başladıkları zaman içinde şekillenen kadın mutluluk taklaları atmaya başladı. Karmaşanın yerini sıcak bir güvende hissetme duygusu aldı, daha kendisi bile farkına varmadan arzu ile yanmaya başladı.

Cemiterio do Caju'nun duvarının arkasında, mermer meleklerin taş gibi gözleri onlara bakarken Bola Beatriz'i dudaklarından öptü ve onun titreyen bedenini açlık duyan elleriyle okşamaya başladı.

Bir mezar taşının üstüne çırılçıplak uzandı Beatriz sanki yalnızca kendisine göz kırpan parlak yıldızlara gülümserken Bola'nın bedeni *sambodromo*dan gelen *cuica* davullarının acılı ritmiyle sallanıyordu. Gözleri Beatriz'in başının altındaki mezar taşı yazıtındaki saçmalığı apaçık olan bir sözcük yığınına takıldı: "Toprak toprağa, küller küllere!"

kaçakçı

Beatriz çimento torbaları dolu bir kamyonun arkasında, Paskalya bayramından önceki perhizin ilk çarşambası Foz do Iguaçu'ya ulaştı. Paraguay sınırını kamyoncu ile baba kız kimliğiyle geçtiler ve malı boşalttılar. Bir ithalat mağazasında, şoför kamyonu Brezilya'daki tek fiyat mal satan ucuz mağazalara götürmek üzere Çin yapımı plastik ıvır zıvırla –oyuncaklar, fincanlar, kırtasiye malzemeleri– doldurdu.

Ayrılırlarken mağaza müdürü kamyon şoförünün "kızı"na bir hediye verdi; nerdeyse kızın kendisi büyüklüğünde oyuncak bir ayı.

Gümrük görevlileri Brezilya sınırında taşıtı durdurdu. Şoför onlara gerekli evrakları ve vergi makbuzlarını gösterdi ve yükü kontrol etmelerini bekledi. Kısa bir süre sonra, kızın kucağında tuttuğu, içinde Pavao-Pavaozinho *favela*sına bir

ay yetecek kadar kokain bulunan oyuncak ayıyla hiç ilgilenmeyen görevliler kamyona geçmesini işaret ettiler.

interlúd

"Odid, Mônica'yı yitirmekten korkuyorum. Bilmiyorum içimdeki kıskançlıktan dolayı mı yoksa gerçekten de Bramante ona ilgi duyduğu için mi; ama ne zaman Mônica odaya girse o da aynı benim gibi heyecanlanıyor. Sanki onun varlığı ikimizin de ruhunda bir arzuyu dindiriyor. Bizi yeniden gençleştiriyor."

"Senin de onun için ne ifade ettiğini öğrenmen lazım" dedi Odidnac.

"Aptal değil o. İkimizin de onun esiri olduğumuzu biliyor, ama Bramante'den mümkün olduğunca uzak durmaya çalışırken bana karşı sıcak ve iyi davranıyor. Onun için sonsuza kadar güvenilir bir arkadaş olmaya mı yazgılıyım yoksa onun erkeği olabilecek miyim?"

"Neden bunu onun kendisine sormuyorsun?"

"Her gece kendime ertesi sabah ona açılacağıma söz veriyorum. Ama onu görür görmez cesaretimi yitiriyorum. Söylersem *não* yanıtı alacağımdan korkuyorum. Ama bununla beraber eğer şansımı denemezsen bunun sıcak bir tas yemek gibi soğuyacağını da biliyorum. Benim kendi güvensizliklerimin onun beni sevmesine engel olabileceğini düşünmek korkunç bir duygu."

"Ya da bütün bunlar yalnızca âşık bir kalbin kendi kendine yarattığı kuruntular mı?" dedi Odidnac.

"*Meu Deus*, aşk ateşi nasıl da yakıyor insanı! Hele de o acının çaresinin ancak aşkın kendisi olduğunu biliyorsan! Zaman acıyı hafifletiyor ve hatta tümüyle silebilir de. Ama zamanın iyileştiremediği açılan yaranın kendisi."

"Şimdi kabul ediyorum" dedi Cândido, kapıdan içeri girerken. Mônica onu akşam yemeğine davet etmişti ve önyargısından kurtulması için ona güzel yemekler pişireceğine söz vermişti.

"Neyi kabul ediyorsun?" dedi Mônica gülümseyerek.

"Geçen sefer buradayken bana ikram ettiğin, tadına daha hiç bakamadığım içkiyi."

Mônica onu içtenlikle kucakladı.

"Ve bana söyl

eyeceğin bir şey vardı, daha henüz hiç duyamadığım."

"Sana bir şey mi söyleyecektim? Sanıyordum sen bana bir şey söyleyeceksin" dedi Cândido, sarılışına karşılık verip ve kendisini şaşırtan bir coşkuyla onu yanaklarından öperek.

"Tamam, ama önce yapmam gereken önemli bir şey var" dedi Mônica, kendisini onun sarılışından kurtararak. Mônica onun yüzünü iki elinin arasına aldı ve onu dudaklarından öptü. Cândido kendisini kor ateşlerin üzerinde yürüyebilecek gibi hissetti.

Cândido bir şişe *vinho branco* açtı ve mutfakta ona yardım etmeyi teklif etti.

Mônica karidesleri temizleyip tuz ve portakal suyu sosuyla hazırlarken, Cândido da sarımsakları sanki atomlarına ayırmaya çalışıyormuş gibi ince ince kıydı. Pirinci kaynamaya koydu, baharat olarak hiçbir şey eklemeden sadece tencerenin dibine biraz sızma zeytinyağı damlattı. Bunu yaparken bir memnuniyet dalgası kapladı içini. Cândido, kadının ona yemek hazırlamasını salonda oturup içkisini içerek ve gözlerini televizyondan ayırmadan bekleyen bir malikâne lordu değildi. Onun yanı başında durup sıcak yağda kavrulan sarımsağın kokusunu içine çekerek karidesleri içine dökmeye hazır bekleyen bir hayat ortağıydı Cândido.

Mônica salatanın üstünde zeytinyağı gezdirirken Cândido da *camarões* üzerine biraz *molho de pimenta*[2] ekledi.

Pilav ocağın üstünde, karidesler de fırında pişerken Mônica ve Cândido ellerinde *vinho* kadehleri, taburelerin üstüne oturdular. Gözlerinin sözlerinden daha çok şey söylediği ve duyguların düşüncelerinden daha güçlü bir şekilde aktığı bir sohbete daldılar.

Yemek hazır olduğunda pilavı karidesin üstüne boşalttılar, biraz maydanoz eklediler ve hepsini bir güzel karıştırdılar. Yemeği özenle hazırlanmış ve mum ışığıyla aydınlatılmış yemek masasının bulunduğu salona getirdiler.

"Bana ne söylemek istiyordun, peki?" dedi Mônica, peçeteyi dizlerinin üstüne sererken.

"O öpücük zaten söylemiş oldu, *meu amor*" diye yanıtladı Cândido. "Hâlâ bana söylemek istediğin bir şey var mı?"

Mônica bir an düşündü.

"Bir dakika" dedi ayağa kalkarak. "Sana vermek istediğim bir şey var."

Yatak odasına gitti, yatağın yanındaki komodinin çekmecesini açtı ve elinde bir tomar mektup tutarak geri geldi.

"Al bakalım" dedi mektupları Cândido'ya vererek ve yerine oturdu.

"Bunlar ne?" diye sordu merakla.

"Sana yazdığım aşk mektupları ama hiçbir zaman gönderecek cesareti kendimde bulamadım."

"Eğer iznin olursa" dedi Cândido, "bunları otele geri döndüğümde okumak isterim. Bu şekilde, seni de yanımda hissetmiş olurum."

"Yanında götür onları. Şimdi burada oturup onları okumanı istemiyorum."

"Demek söylemek istediğin her şey bunlarda yazılı?" dedi Cândido, eliyle mektupların üzerine vurarak.

2. Biber sosu. (y.h.n.)

Mônica yemeği koyarken kaşlarını çattı. Sonra durdu ve acıyla yüzünü buruşturdu.

"Sana gerçekten söylemek istediğim şeyleri yazmaya gücüm yetmedi. Itaguaí'ye Beatriz'e bakmaya gitmek istediğini söylediğin zamanı hatırlıyor musun?"

"*Sim*. Büyüdüğü yere gitmiş olabileceğini düşünmüştüm. Ne oldu ki?"

Mônica dirseklerini masanın üzerine koyarak başını ellerinin arasına aldı. Başını kaldırdı ve Cândido'nun gözlerinin içine baktı.

"Eğer bir ilişkiye başlayacaksak hayatımızda birbirimize anlatmamız gereken bazı önemli konular var. Ben açık ve yalın olmayı seviyorum, *chocolate a espanhola*[3]. Onun için lütfen dikkatle dinle. Üniversitedeyken diktatörlük karşıtı bir protestoya katıldım. Herhangi bir sol örgütle bağım yoktu, sadece generallerin eğitime müdahale etme şekline öfkeliydim. Yürüyüş cuma günü öğleden sonra düzenlenecek, şehir merkezinden doğruca Avenida Beira-Mar'daki heykele kadar yürünecekti. Polis müdahalesine karşı özel bir taktik olarak göstericilerin beş kişilik gruplar halinde toplanmaları kararlaştırıldı. Beş kişilik grupların yoldan gelip geçenler gibi görüneceği için kendi başına şüphe çekmeyeceği düşünülmüştü, daha sonra kırk tane beşerli grup Igreja de Candelaria'nın dışında bir araya gelerek tek bir grup halinde Avenido Rio Branco'ya doğru yürüyüşe geçecekti. Her kavşakta onlara yeni beşerli gruplar katılacaktı ve böylece eğer polis yüz ya da iki yüz metre ilerde yürüyüşü durdurursa, arkalarından yeni bir protestocu dalgasının gelmesi sağlanacaktı. Beşerli gruplardan birine girmeyi kabul ettim ve Avenido Rio Branco ile Rua do Ouvidor'un köşesinde onlarla buluştum. Bir

3. İspanyol çikolatası. (y.h.n.)

insan seli halinde sokaktan aşağı yürüyorduk. Polis müdahale etmemeyi seçti ve heykele doğru yaklaştıkça yürüyüş daha da kalabalıklaştı. Herkes protest sloganlar atıyordu ve başımızın üzerinde pankartlar açılmıştı. Üzerime Che Guevara tişörtü giymiştim ve heyecanla 'Kahrolsun diktatörlük!' diye bağıran koroya ben de katıldım. Edificio Avenida Central'in önünde bir gösterici benim yanıma gelerek, 'Çok kötüyüm, bayılmak üzereyim' dedi. Benim yaşlarımdaydı ve elini alnında tutuyordu. 'Bir lavaboya gitmeme yardım eder misin? Biraz su bulmam lazım.' Bir alışveriş pasajının içine girdik, yürüyen merdivenlerle binanın en alt katına indik. Adamın birine tuvaletin nerede olduğunu sordum, o da arka taraftaki bir barı işaret etti. Barın girişine geldiğimizde birdenbire etrafımız sarıldı. Hiçbir zaman polis mi, askeri mi yoksa milis mi olduklarını öğrenemedim. 'Kıpırdama, tutuklusun!' diye bağırdı siyah deri ceketli bir adam. Korku içinde titremeye başladım ve durumu izah etmeye çalıştım. Benden yardım isteyen kız ortadan yok olmuştu. Hiç şüphe yok ki o bir yemdi ve geri dönerek aynı hile yoluyla tuzağına düşürecek başka göstericileri avlamaya gitmişti. Bar geçici bir hapishaneye dönüştürülmüştü. İçerisi öğrenci doluydu. Bir süre sonra, arka taraftan Largo da Carioca'ya götürülerek yanımda iki adamla birlikte bir arabaya bindirildim. Bir tanesi vücudumu eliyle beni çok rahatsız edecek şekilde aradı. Silah taşıyıp taşımadığımı sordu. Sonra gözlerimi bir tür özel siyah gözlükle kapadılar. Araba Praça Tirandentes yönüne doğru hareket etti. Korku beni alt edinceye dek, belli bir noktaya kadar yolu hafızama kaydetmeye çalıştım. Sonunda bir demir kapının açılıp kapandığını işittim ve bir garaja ya da bir avluya girdiğimizi anladım. Arabadan indirilerek binanın içine doğru götürüldüm. Bir kadın sesi bana bağırdı: 'Çıkart şu gözlükleri!' Annem olacak yaştaydı. Yüzü, hiçbir

ifade taşımayan kısık gözleriyle, yuvarlak ve beyaz, bir maske gibiydi. Bir masanın arkasındaki sandalyede oturuyordu ve odada başka hiçbir şey yoktu, köşeye atılmış kirli bir döşek dışında hiçbir mobilya bulunmuyordu. Odada pencerenin olmadığını fark ettim. '*Documentos*!' dedi kadın. Ona, yürüyüşe sadece sırtımdaki kıyafetlerle geldiğimi söyledim. Bir tükenmezkalem alarak masaya doğru eğildi. 'Kişisel bilgilerin, öyleyse.' Adım soyadım gibi bilgileri sordu ve önündeki saman kâğıda not aldı. 'Öğrenci liderlerini tanıyor musun?' diye sordu. Sesim ancak güçlükle duyulacak kadar çıkabildi. 'Não, herhangi bir gruba ya da politik partiye üye değilim.' 'Sana terörist gruplarla ilişkin olup olmadığını sormadım!' diye bağırdı kadın. 'Öğrenci liderlerini tanıyıp tanımadığını sordum sana.' Bir dosya açarak bir gencin resmini gösterdi bana. 'Bunu tanıyor musun?' 'Hayatımda daha önce hiç görmedim' dedim dürüstçe. Kadın ayağa kalktı ve gözdağı vererek bana yaklaştı. "Mônica, senin Alexandre'nin sevgilisi olduğunu biliyoruz, nerede saklandığını ne kadar önce söylersen senin için o kadar iyi olur.' '*Pelo amor de Deus*' dedim, 'yemin ederim ki bu çocuğu hiç duymadım; bir erkek arkadaşım bile yok benim.' Kadın kolumu güçlü bir biçimde kıstırdı. Acı içinde bağırdım. 'Bu sadece başlangıç' dedi. 'Eğer senin yerinde olsaydım, bir an önce aklımı başıma toplar, hafızamı tazelerdim. Bana hemen şimdi Alexandre'nin yerini söyle yoksa seni Paranhao'nun eline teslim ederim; o senin gibi küçük bebeklerle oynamaya bayılır.' Üzerimden soğuk bir ürperti geçince hıçkırarak ağlamaya başladım. Kadın yüzüme bir tokat yapıştırdı. 'Zırlamayı kes! Alexandre nerede saklanıyor?' Kadına tekrar tekrar Alexandre diye birini tanımadığımı gözyaşları içinde söyledim. 'Senhora yanlış Mônica'yı sorguluyor' dedim, ama kadın bana hakaret etti ve hafızamı birazdan canlandıracağını söyledi. 'Üstünü çıkart!'

diye emretti. Sanki elimin kolumun kaskatı kesildiğini hissederek üstümdeki tişörtü ve pantolonu çıkardım. Kadın yanıma gelerek üstümden sutyenimi çekip aldı. 'Külotunu çıkar!' diye bağırdı. Tamamen çırılçıplak bırakılmıştım ve panik içindeydim. Dizlerimin üstüne yere çöktüm ve sesli olarak dua etmeye başladım. Kadın aşağıya eğildi ve bir göğsümün ucunu sıktı. 'Son kez soruyorum: Alexandre nerede saklanıyor?' Bir cevap verilmesini beklemedi bile. Beni yere itti, doğruldu ve tam böbreklerimin üzerini tekmeledi. Bir yumak gibi iki büklüm kıvrıldım ve Tanrı'ya acı çekmektense beni öldürmesi için yakardım. '*Bem*' dedi kadın kapıyı açarak. 'Madem işbirliği yapmıyorsun, o zaman seni Paranhao'nun becerikli ellerine bırakıyorum.' Kadın odadan ayrılınca içeri inanılmaz şişman, iriyarı bir adam girdi. Üzerinde sadece bir deniz şortu vardı. Üzerime doğru tıpkı bir ayı gibi yürüdü, yüzünde alaycı bir gülüşle. Beni bir kolumdan yakaladı ve köşedeki yatağın üzerine attı. 'Peki öyleyse, *beleza*, Alexandre'nin nerede olduğunu haykırana dek seni becereceğim.' Elinden kurtulmaya çalıştım, beni bırakması için yalvardım, ama bileklerimden sıkıca kavrayıp yatağa çivilemişti beni. Dehşet içindeydim ama tekmelemeye ve mücadele etmeye, adam üstündeki şortu çıkarıp yapıştırdığı bir tokatla beni bayıltıncaya kadar devam ettim. Kendime geldiğimde odada tek başınaydım. Buz tutmuştum, vajinam yanıyor ve kanıyordu, bütün vücudum yara bere içindeydi. Kapıyı yumrukladım ama kimse gelmedi. Ertesi sabaha, kadın tekrar ortaya çıkana kadar orada kaldım. Kıyafetlerimi bana geri verdi ve 'Üstünü giy. Bizim aradığımız Mônica sen değilsin' dedi. Tekrar arabaya konuldum; gözlerim aynı karanlık gözlüklerle kapalı olarak. Aterro do Flamengo'da bir benzin istasyonuna götürdüler ve arabadan dışarıya attılar."

Mônica hikâyesini bitirince uzun bir sessizlik çöktü. Her ikisi de bakışları önlerine çevrili, masadaki çatal bıçağın yerini değiştirip tekrar yerine koyan ellerine bakıyorlardı.

"Hep işkence hikâyelerinin solun abartması olduğunu düşünürdüm" diye mırıldandı Cândido. "O zaman Minas'ın içlerinde bir kolejde sosyal bilimler öğrencisiydim. Bize her zaman ordunun Brezilya'yı komünizm tehdidinden koruduğu izlenimi veriliyordu. Çok daha sonra, bu aldatıcı sükûnetin arkasında mahkûmlar, sürgünler, kayıplar ve ölümler olduğunu öğrendim."

"İki ay sonra" diye Mônica konuşmasını sürdürdü, "âdetimin gecikmesine yaşadığım travmanın mı yol açtığını öğrenmek amacıyla bir jinekoloğa gittim. Hamile olduğumu öğrendim. Kürtaj olmam için çok yoğun bir baskı vardı ama çocuğu doğurmaya karar verdim. Bedenime daha fazla işkence yapmayı gözüm kesmemişti. Fakat planlamadığım bir çocuğu büyütmeye gücüm olduğunu da hissetmiyordum. Bir kızım oldu" dedi, Cândido'nun gözüne bakarak.

"Çok gençtim" dedi. "Bir bebeğe bakacak imkânlara sahip değildim ve beklenmeyen bir çocuğu büyütecek bir annenin ihtiyaçları konusunda nesnel ve net bir düşünceden yoksundum. Daha bir aylık bile olmadan bebeği bir kamu yetimhanesine verdim. Onun hakkında bir daha ne bana bir şey söylendi ne de ben sorma ihtiyacı hissettim. Ama Bia ile karşılaştıktan sonra hep kızımı düşünmeye başladım. İlk başta Bia'nın varlığından huzursuzluk duyuyordum. Bana kızımı hatırlatıyordu. Ama zamanla Bia kazandı."

Cândido bardağını dudaklarına götürdü ve şarabın ağzında bıraktığı tadı aldı, Mônica'ya şefkat dolu gözlerle baktı.

"Kızını arayıp bulmak ister misin?"

"*Não.* Benim hayatımda o sayfa kapandı artık, onu sadece dualarımda hatırlıyorum. Şimdi bulmak istediğim, Bia."

"Mônica, eğer Bia tekrar ortaya çıkarsa" dedi Cândido, "onu gerçekten evlat edinmeyi çok isterim, sen ve ben, birlikte. Ne dersin?"

Mônica'nın gözleri yaşlarla doldu ve gülümsedi.

"Kesinlikle öyle, Cândido, işte bunun için seni seviyorum."

Yemeğin üstüne tatlı niyetine, yatağa girdiler.

11
nikâh töreni

"Mônica Kundali, Cândido Oliveira'yı müstakbel eşin olarak kabul ediyor musun?" diye sordu papaz. Nikâhı kıyan kırmızı yüzlü, küçük elleri ve tombul parmaklarıyla şişman bir adamdı.

"Evet, kabul ediyorum" dedi gelin.

Mônica uzun, ipeğimsi krep bir elbise giymişti ve saçında pembe çiçeklerden bir tül takmıştı. Makyajının akmasını istemediği için gözyaşlarını –güçlükle– zapt ediyordu.

Sırada damadın evliliği onaylaması vardı. Cândido mutluluk içinde uçuyordu, sadece ufak bir detay dışında; Beatriz hâlâ kayıptı.

Nikâhın kıyıldığı salon gelinin ve damadın arkadaşları ve ailesi ile doluydu. Üzerinde plili sarı bir elbise ile Dona Dinó, Diamante Negro'yla kol kola içeri girdi. Transformista parlak kırmızı silindir şapkası ile yakası ve kol ağzı mor kadifeden bir smokinle herkesin dikkatini üzerine topladı. Rosaura beyazlara bürünmüştü ve yüzü o gün özellikle fazladan kalın bir makyajla kaplanmış Madam Larência'ya utangaç bir biçimde yaslanmıştı. Marcelo, toplumsal geleneğe karşı tek başına bir protesto olarak kot pantolon ve spor ayakkabılar giymişti.

Igreja do Outeiro da Glória bu kadar çok sayıdaki misafir için çok küçüktü ve pek çok kişi kilisenin içine sığamamış-

tı. Dışarıda kalanlar bu duruma çok kızmış sayılmazlardı. Sıcak bir cumartesi ikindisiydi ve bunaltıcı kilisenin içinde oturmaktan daha rahatlatıcıydı.

Bramante ne içerideydi ne de dışarıda; katılmamayı tercih etmişti, yine de mutlu çifte bir porselen tabak seti hediye göndermişti.

Papaz evlilikte eşler arasındaki dürüstlüğü yücelten bir söyleve başlayınca, Diamante Negro dayanamayıp Dona Dinó'nun kulağına fısıldadı, "*Heim*! Çoğumuz bırak başkalarını kendimize karşı bile dürüst değiliz!"

Sonra rahip, sanki dinleyicilerinin kim olduğuna bakmadan hazırlanmış olduğunu düşündüren kürtaj karşıtı bir vaaz verdi. Damatla arasındaki kişisel yakınlığına vurgu yaptı ve gelinin entelektüel vasıflarını methetti, bütün bunlar ilhamdan uzak bir laf kalabalığıydı ve Latince alıntılar aşkınlıkla tamamen ilgisizdi.

Rosaura'nın dikkatini çeken şey rahibin ağzından bir kez bile aşk sözcüğünün çıkmamasıydı.

Dona Dinó zarif kadınlara ve şık erkeklere hayranlıkla bakarken, Madam Larência merasime damgasını vuran düğün müziğiyle birlikte makyajının akmasına sebep olan gözyaşlarına boğuldu.

resepsiyon

Lassale, gelin ve damadın şerefine Barra da Tijuca'daki evinde bir mangal partisi verdi. Bahçeyi ızgara et kokusu kaplamıştı. Bir köşede, bir grup yayıncı, kitap piyasası üzerine viskinin de ateşlediği bir tartışmaya koyulmuşlardı. Hepsi işlerin iyiye gitmediği konusunda hemfikirdi. Kâğıt fiyatları daha da artmıştı, hükümet eğitim malzemeleri giderlerini kesmişti, dağıtımcılar pastadan daha büyük bir pay istiyorlar-

dı ve *livrarias* bu ekonomik buhran döneminde kapanmayla yüz yüze kalıyorlardı.

Birkaç yayıncı, eğer her ikisi de okurun aklından çok duygularını hedefleyen, kişisel gelişim kitapları ve basit dini yayınlar olmasa iflasın eşiğinde bulunduklarını itiraf etti.

"Önemli olan şey" dedi partinin ev sahibi; Terceiro Milénio serisinin ilk sayısında mütevazı bir başarıyı yakalayan birinin otoritesiyle konuşuyordu, "teolojiden kaçınmak ve bilinen dini ikna doktrinlerinin tümünden uzak durmaktır. Kitapları metaforlarla doldur, farklı ruhsal kaynakları birbirine karıştır ve okura asla günah kavramıyla suçlu hissettirme. Bir sözlüğe bakmaya gerek duyulabilecek bütün kelimeleri çıkart ve cinler, melekler, şeytanlar, büyücüler türünden gizemli yaratıklardan biraz çisele. Amaç Tanrı'yı bir pop yıldızına dönüştürmek; iyi üretilmiş ve apolitik, biraz göz kamaştırıcı sahne cambazlığı ve sözlerinin yoksulluğunu gizleyecek yeterli melodi ve ritme sahip bir müzik. Kısacası bol gürültü ve sıfır anlam. Halk düşünmek istemiyor sadece hissetmek istiyor."

evin kızı guvaya dönüyor

Balayından döndükten birkaç gece sonra, telefon çaldığında yeni evliler Mônica'nın dairesinde uyuyorlardı. Arayan Madam Larência'ydı. Beatriz, Hotel Brasil'e dönmüştü ve telaş içinde Cândido'yu soruyordu.

Cândido üzerini giyindi ve doğruca otele gitti. Madam Larência'yı televizyon odasında Protestan bir papazın mucizevi gücünü gösteren bir program şovunu izlerken buldu. *Cafétina*, Beatriz'in perişan bir halde geldiğini, onun da kıza yiyecek bir şeyler verdiğini, duşa soktuğunu ve sonra da yatağa gönderdiğini söyledi.

Cândido, Beatriz'i Madam Larência'nın yatağında, dantel örtüler ve oyuncaklar arasında kıvrılıp uyurken gördüğünde çok duygulandı. Oda bir orospununkinden çok bir bakire kızın odasına benziyordu.

"Peki bu kadar zamandır neredeymiş?"

"*Ora*, hiç başkalarının işine burnunu sokacak birine benziyor muyum?" diye yanıtladı Madam Larência.

Cândido kızı kucağına alarak salona taşıdı. Mônica'yı aradı ve Beatriz'i gece vakti uyandırmaktansa sabahleyin eve getireceğini söyleyerek güzel haberi verdi. Beatriz'le tek başına özel olarak konuşup, ona gideceği bir evinin olduğunu söyleyinceye kadar beklemek istedi. Kızı koltuğa yerleştirdi ve kendisi de onun yanına, yere, bir minderi yastık yaparak halının üstüne uzandı.

düğün bedigesi

Sabah gözlerini açtığında Beatriz yoktu. Onun yerinde kuartz bir saat ve Assuncion damgalı bir zarf duruyordu. İçinde bir tomar yüz dolarlık banknotla birlikte bir not vardı; *gelin ve damada, sevgilerimle, Bia.* Toplam dört bin dolar.

Kız tuvaletten çıkıp yemek salonuna geldiğinde Cândido parayı saymayı daha yeni bitirmişti.

"Nedir bütün bunlar?" diye sordu, elindeki banknotları ona doğru sallayarak.

"Önce bana bir öpücük ve kucak ver" dedi gülümseyerek. "Evlendiğin için tebrikler. Seni çok özledim."

Onun kucağına koştu ve sonra kulağına fısıldadı:

"Size bir hediye."

"*Sim*, ama bu kadar parayı nerden buldun?"

"Bola için çalışmaktan."

Cândido sinirlendi.

"Ne olarak çalışarak? Ne yaparak?"

"Eğer zengin biri olsaydım, *tio*, tüccar derlerdi. Ama sadece ayağı terlikli fakir bir kız olduğum için sanırım ben bir *contrabandista*yım."

Cândido kıza gücenmesine ve bir güzel kızmasına şaşırmıştı. Hıçkırıklara boğularak, gerçek hislerle ağlamıştı Bia.

"Bu paralarla ne yapacağım biliyor musun?" dedi Cândido. "Casa do Menor'a vereceğim. Şimdi, kendini toparla. Sana iyi bir haberim var."

geriden kavuşma

Eve doğru giderken Cândido Mônica ile birlikte aldıkları kararı söyledi Beatriz'e.

Kapıyı açıp Beatriz'i gördüğünde neredeyse heyecandan nutku tutuldu Mônica'nın.

"*Querida*"[1] dedi sesi titreyerek, eğildi ve Beatriz'i bağrına bastı, yanaklarından süzülen yaşlar kızın saçlarına damlıyordu.

"*MaMãe*! diye bağırdı Beatriz, kendi gözyaşlarına boğularak.

siradaki kurban

Birkaç hafta sonra, Jorge Maldonado otelin arka tarafındaki süpürge dolabında ölü bulundu.

Trajedi, Delegado Del Bosco'nun baştaki suçlamalarının ne kadar asılsız olduğunu ispatlamıştı. Defalarca seslenip bir yanıt alamayınca, Dona Dinó ona bakmaya gitmiş ve adamı temizlik malzemeleri ve aletlerin arasındaki yatağında ölü yatarken bulmuştu. Botafogo tişörtüyle şortunu giymişti ve kesilmiş kafası ayağındaki futbol ayakkabılarının arasında

1. Canım. (y.h.n.)

duruyordu. Atkuyruğu saçındaki mavi kurdele boynundaki kesikten aşağıya doğru sallanıyordu.

Gözlerinin olması gereken yerde iki kara çukur vardı.

geniproje

"Beatriz'le nasıl gidiyor her şey?" diye sordu Del Bosco Cândido'ya, Jorge Maldonado'nun katledilmesinin ardından sorgulamak için odasına çağırdığında.

"*Tudo bem.* Juiz de Menores ile anlaşmayı başardık ve Mônica ile birlikte şimdi Beatriz'in resmi ebeveyniyiz. Okula başladı ve iyi bir psikologdan tedavi görüyor. *Graças a Deus*, tekrar kendine geliyor."

"Bunu duyduğuma sevindim" dedi Dedektif. "İyi bir hayatı hak ediyor. Peki Senhor hâlâ yayınevinde mi çalışıyor?"

"*Sim*, yeni bir projeye başladık. Varoşların tarihini yazıyorum."

"Biliyorum Senhor Hotel Brasil'de yaşamıyor artık" dedi Del Bosco, "ama bana biraz Jorge Maldonado'dan bahsedebilir mi?"

12
ritüel

Marcelo çorbasını bitirdi ve kravatını gevşetti. Bir sigara yaktı ama sonra baş ağrısından şikâyet ederek sigarasını söndürdü.

"Harika bir çare biliyorum" dedi Dona Dinó, kirli tabakları toplarken. "Odana gidip uzan, baş ağrını iyileştirecek bir şey getireceğim sana."

Gazeteci üstünü çıkardı ve duşun içinde suyun ısınmasını bekledi. Sabunlanırken o gün öğleden sonra ifadesinin alınmasını düşündü. Delegacia da Lapa'ya kaç kez çağrıldığının sayısını unutmuştu artık. Del Bosco hâlâ otel sakinlerinden birinin *Lapa Decapa* ya da en azından suçortağı olduğunda ısrar ediyordu. Bu da Marcelo'nun hâlâ şüpheliler listesinde bulunduğu anlamına gelmekteydi.

En başından beri en iyi savunmanın hücum olduğunu benimsemişti gazeteci. O gün yine katilin bir polis olduğu yönündeki iddiasını vurguladı. Başka türlü, manyağın elini kolunu sallayarak bu kadar rahat biçimde otelden içeriye, odalarına kadar girip, hiçbir iz bırakmadan bir kıyım gerçekleştirmesi nasıl izah edilebilirdi.

Bu iddia Dedektifi o kadar kızdırdı ki sorgulama ağız dalaşına dönüştü. Şimdi, duşun altında, Marcelo *Lapa Decapa* vakasının polisin yetersizliğinden dolayı çözülemediğini açıklayan bir yazı yazmanın artılarını eksilerini düşünüyordu.

Bu konuyu dikkatli değerlendirmek gerekiyordu. Böyle bir hikâyenin ortaya çıkması Del Bosco'nun sadece davadan alınmasına değil aynı zamanda mesleki kariyerinin de sonlanmasına yol açacaktı. Marcelo buna sebebiyet vermeyi gerçekten de istemiyordu. Ama bir gazeteci olarak ve soruşturmanın göbeğindeki biri olarak, halkın sabrının sonuna geldiğini hissediyordu. Bir yerden bir ipucu çıkmalıydı.

Üstünü Flamengo havlusuyla kuruladı, pijamalarını üstüne geçirdi ve yatağına uzandı. Havluyu yukarı yüzüne doğru çekti, ışığın başının ağrısını arttırdığına inanarak, gözlerinin üzerine kadar kapattı. Birkaç dakika sonra, Dona Dinó süpürgesinin sopasının ucuyla kapıyı tıklattı yavaşça.

"İçeri gel" diye seslendi.

Sağ eliyle kapının kolunu çevirdi ve içeri girdi, sol eliyle süpürgesini tutuyordu. Osíris becerikli bir şekilde bacaklarının arasından içeri süzüldü. Kedinin yatağının üstüne atladığını hissedince Marcelo yüzünü açtı.

Dona Dinó, Marcelo'nun bilgisayarının yanındaki koltuğa oturdu.

"Senhor'un da bildiği gibi ilaçlara inanmıyorum ben" dedi. "Ama eğer Senhor küçük bir hipnoz uygulamama izin verirse, yemin ederim ki bir daha asla baş ağrısı duymayacak."

"Ne yapmam gerekiyor?" diye sordu Marcelo, beyninin ve şakaklarının zonklamasını azaltacak her türlü öneriye açık bir ruh haliyle.

"Yatağın başucuna doğru dönerek otur ve Osíris'in gözlerine bak" dedi, kediyi eline alıp kaldırırken.

Bunlar göz değil diye düşündü Marcelo, bunlar yavaşça büyüyen ve dönen, altın ışık halkaları yayan küçük güneşlerdi... Bir Van Gogh tablosundaki Arles güneşi... Altın pullar...

Her şey sihirli bir şekilde sarıya dönüştü. Marcelo artık düşünmüyordu. Hatta gözlerinin açık mı yoksa kapalı mı olduğunu bile bilmiyordu. Dudaklarındaki yumuşak tebes-

sümle yeni bir bilinç durumuna girinceye değin, zihni Dona Dinó'nun sihirli sözlerinin sesiyle sallandı.

Dona Dinó, Osíris'i yere bıraktı ve saplı süpürgesini eline aldı. İki eliyle dizlerinin üstüne düzgünce yatırdı, sap kısmını açarak sopanın içinden keskin üçgen uçlu bir kılıç çıkardı. Sonra çalı fırça ucunun vidasını açarak bir hançer çıkardı. Ayağa kalktı ve hipnoz durumunda yatan adama doğru yürüdü. Elinde sıkıca tuttuğu hançeri onun kalbine sapladı. Marcelo irkildi ve ayakları boşlukta debelenirken kollarıyla yaşlı kadını engellemeye çalıştı. Kadın yüzüne bir yastık bastırdı ve sonra adamı ikinci kez hançerleyerek hareketsiz bıraktı. Adam ölmüştü.

Hançerin sivri ucuyla, Dona Dinó, Marcelo'nun gözlerini oyup çıkardı. Gözün birini avucunun içinde tutarak kediye uzattı gülümseyerek. Osíris hemen yanına yaklaştı, gözü kokladı ve yalayıp yuttu. Altın sarısı gözleri parlayan kedi patilerini yaladı. Dona Dinó diğer gözü kendi ağzına attı ve sanki ağzında bir istiridyenin tuzlumsu alkali tadı varmışçasına hazla gözlerini yumdu. Sonra tüm olarak çiğnemeden yuttu onu.

Üçlü ritüelin birinci kısmı şimdi tamamlanmıştı ve Dona Dinó, Hórus'un ona ilk kez bu rutini öğrettiği günü hatırladı:

"Unutma ki, göz hem yansıyan hem de yansıtandır. Aynadaki bir görüntü, doğası gereği bir yansımadır. Fakat göze düşen yansıma bir içsel ışığı yansıtmaktadır. Bu içsel ışık sayesindedir ki göz dışarıda ne olduğunu görür. Bir çift göz aynı şeyi asla aynı şekilde görmez. Bir şeye baktığımızda gören sadece göz değildir: Evren bizim gözümüzle görür. Ama sadece üçüncü göz gerçek yaratıcı olandır. Zeus ve Shiva üçüncü göze sahip olma bahtına sahipti ki bu güç, bir kez erişilince diğerlerinin göremediğini görmemize olanak sağlar. Bu bizi yanılsamalardan, hilelerden, yanılgılardan ve

kandırılmalardan korur. Bizim gerçekte varolanların özünü görmemizi sağlar.

Dona Dinó ölü adamın kafasının uğraş isteyen kesme işine başlamıştı. Kılıçla çalışırken, dua ediyordu:

"Bana hak ettiğim değeri ver, *São Dionísio*!"[1]

Kafanın kesilme işlemi bittikten sonra sunuşu yapmaya hazırdı. Yataktaki cesedin kollarını bacaklarının arasına ve kafasını da ellerinin arasına koydu. Ağzına bir sigara sokarak, oyuk iki göz çukurunun altındaki dudaklarını tuhaf bir gülüşle şekillendirdi.

dehşet

Diamante Negro otele döndüğünde sabahın dördüydü. Diğer konukları uyandırma kaygısıyla koridordan parmaklarının ucuna basarak geçti. Ayakkabılarının altında ıslak ve yapışkan bir şey hissetti. Daha iyi bakabilmek için ışığı açtı. Yerdeki kandı ve Marcelo'nun kapısının altından süzülüp geliyordu.

Diamante Negro gözlerini ovuşturdu ve derin bir nefes aldı. Korkudan nutku tutulduğundan ağzını açtığında hiç sesi çıkmadı. Ellerini başına götürdü ve bütün vücudu zangır zangır titremeye başladı. Macabre dansının tuhaf hareketlerini yapıyor gibiydi ve çığlık atıyordu:

"*Miiiiiiinha Santa Luzia*! İmdat! İmdat!"

Televizyon odasındaki koltukta gerinen Osíris gürültüyle rahatsız edildiği için kızarak miyavladı...

1 Aziz Dionysos. (y.h.n.)

Brezilya Oteli, kara bir roman olduğu kadar aynı zamanda trajikomik bir roman da. Kuşkusuz Brezilya'nın trajikomiğini yansıtıyor.

Brezilya Oteli okuru kendi insanlarından beslenen Rio'nun tam kalbine sokuyor. Kâh nükteden kâh dik başlı cinayet romanının hikâyesinin geçtiği yer; Rio de Janeiro'daki bir aile oteli. Frei Betto, hikâye boyunca Brezilya toplumunun kenarına itilmişlerine hayat veriyor: Rio'nun istismar edilmiş ve peşine düşülüp avlanmış, ama aynı zamanda uyuşturucu ve şiddet suçlarına bağımlı gecekondu çocuklarını anlatıyor. Orta planda Brezilya Oteli adlı pansiyonun müşterilerinin sıra dışı hayatları var: Şüpheliler ve muhtemel kurbanlar; televizyon dizi yıldızı olma hayali kuran hizmetçi ve ensest bir tecavüzden hayatta kalmayı başarmış bir kadın simsar gibi insanlar.

Polisiye türün klasik kalıplarını çok iyi kullanan Betto, çözümlenemeyen bir cinayet soruşturmasının katmanları arasından Brezilya'nın yaralı ve kanayan gerçek hayatını sergiliyor.

27
9 786053 141211